

ITALIJA / VLADA

Liberalci pripravili nov zaplet

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Po zaupnici v poslanski zbornici je kazalo, da vlada, ki ji predseduje Carlo Azeglio Ciampi tudi v senatu ne bo imela težav. Toda tik pred začetkom razprave so se stvari zapletle, ker so senatorji liberalne stranke se neodločili. Skupina liberalcev je sicer številčno majhna, toda skoraj odločilna glede na zelo majhno številčno premoč stisrstrankarske koalicije Pannelova skupina v senatu ni zastopana, KD, PSI in PSDI pa imajo skupno 166 glasov, kar je le dva glasova več od absolutne večine.

Iz začetka včerajšnje razprave je sicer težko sklepati, da bi senat ne potrčil zaupnice Ciampijevi vladi, toda oklevanje liberalcev dokazuje, kako so vode v koaliciji, ki podpira vlado, se kalne. Kot že v zbornici bo najbrž odvisno tudi v senatu od premierove replike, ali bo podpora izrazita. Problem pa si je očitno postavila tudi DSL, ki je s Cesarejem Salvijem potrdila, da se bo vzdrlžala, z Umberto Rannierjem, ki bo oblikoval glasovalno izjavo, pa namignila na možnost takih tehničnih rešitev, da bi vlada ne klenčila pod tezo neodločenosti njene večine.

Sicer pa se razprava v senatu ni veliko razlikovala od tiste v poslanski zbornici. PSI je napovedala podporo vladi, vendar pri tem izpostavljala predvsem dejstvo, da ne gre za terminsko vlado. In ob tem dodala tudi skoraj izključno pristojnost parlamenta, da oblikuje nova volilna pravila, vladi pa priznala možnost, da parlament stimulira. Povsem različno je bilo tolmačenje DSL, ki je s senatorjem Cesarejem Salvijem podčrtala polovično podporo zato, ker gre za časovno omejeno vlado, ki je izpostavila zlasti vprašanje volilnih pravil in se zavzela za večinski sistem v dveh krogih.

Svoj odločen Ne je poleg mislovcev spet izrekla Stranka komunistične prenovne, ki je utemeljila svoje nasprotovanje gospodarskemu delu vladnega programa, obenem pa ostro kritizirala Ciampija tudi zaradi njegovega odnosa do balkanske krize in namiga na možnost vojaške intervencije.

Manjšinska problematika pa je odjeknila v razpravi valdostanskega senatorja Cesareja Dujanya, ki se je zavzel za okrepitev regionalizma in za večje pristojnosti deželam s posebnim statutom tudi zaradi njihovih etničnih posebnosti. In v tem kontekstu se je zavzel za to, da bi končno sprejet zakon o jezikovnih skupnostih, se posebej pa se je zavzel za zaščito slovenske manjšine, »ki zaradi volilnih zakonov tvega izključitev iz deželnih institucij«.

Vprašanje je, ali bo premier v republiki obravnaval tudi to vprašanje, obstaja pa tudi možnost poglobitve v komisijah, saj je Ciampi v zbornici jamčil za pripravljenost ministrov, da v pristojnih komisijah poglobijo posamezna vprašanja.

BOSNA / KARADŽIĆ NE SME V SRBIJO

Premirja trajajo

Najnovejšo prekinitev ognja sta podpisala predsednik BiH Alija Izetbegović in voditelj bosanskih Hrvatov Mate Boban

Modre čelade v Vitezu (Telefoto: AP)

SARAJEVO - Predsednik BiH Alija Izetbegović in voditelj bosanskih Hrvatov Mate Boban sta v ponedeljek podpisala premirje. Poročila iz Bosne trdijo, da sprostujejo v nedeljo sklenjeno prekinitev ognja tudi Srbi in Muslimani. Se več, Srbija skuša vsemu svetu dokazati, da misli resno s pritiskom na bosanske Srbe, naj sprejmejo Vance-Ownov mirovni načrt: Radovanu Karadžiću, voditelju bosanskih Srbov, so prepovedali vstop v Srbijo. Sicer pa je bilo v Bosni mirneje kot v prejšnjih dneh. Nekaj granat je padlo le na obrambno črto Srebrenice, popoldne pa se je nadaljevalo obstreljevanje Doboja in Maglaja. Poročil o mrtvih in ranjenih ni bilo.

Mednarodna javnost se se vedno vrti okrog vprašanja, ali bodo oborožene sile zveze Nato posredovale in v Bosno, kjer traja vojna že trinajst mesecev, vrnil mir. Bosanski predsednik Alija Izetbegović je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da je bolj naklonjen vojaškemu posredovanju kakor pa človekoljubni pomoči, saj »bosanska vlada daje prednost zaustavitvi agonije prebivalstva«. O vojaškem posredovanju ne dvomi niti komisar ES Hans Van den Broek, ki meni, da bodo zahodne sile v primeru nesposobnosti podpisane premirja posredovale že ta teden. Povedal je tudi, da je v ES vse več glasov, ki zahtevajo odpravo embarga na uvoz orožja v BiH, četudi predlog vzbuja pomisleke, saj mnogi menijo, da bi se s tem vojna le še bolj razširila. O uspehu vojaškega posredova-

nja pa je podvomil mirovni posrednik Evropske skupnosti lord Owen, ki je v intervjuju za ameriško televizijo med drugim povedal, da »bi si metali pesek v oči, če bi pričakovali, da bo bombardiranje srbskih položajev končalo bosansko krizo, saj bi morale posredovati tudi pehotne enote, ki pa se bodo težko spopadale z gverilom«. Američani so sporočili, da bodo odložili vojaško posredovanje v BiH, ker želijo skupaj z evropskimi zavezniki počakati na izid bosansko-srbskega referenduma.

V Bruslju pa so se zbrali zunanji ministri evropske dvanajsterice in razpravljali o vojskarskih opcijah v BiH. Sklenili so, da bodo spodbudili Slobodana Miloševića, naj uvede sankcije proti bosanskim Srbom, hkrati pa so pozvali ZDA in Rusijo, naj v Bosno pošljejo vojske za zaščito varnostnih območij, kot zahteva resolucija VS ZN 824. »Vojaška akcija je začasno izključena,« je povedal luksemburški minister Jacques Poos. Letala pa vseeno letijo nad Bosno, le da ne odmetavajo uničujočega tovara, temveč prinašajo sestradanim in bolnim prebivalcem hrano in medicinsko opremo. V noči z nedelje na ponedeljek je osem letal odvrгло nad Zepo in Gorazdom več kot 60 ton človekoljubne pomoči. Ciniki se sprašujejo, kdo bo odvrženo pomoč porabil, saj so predstavniki Unproforja sporočili, da je v Zepi le še 50 prebivalcev, vsi drugi pa so se izselili ali pa so padli pod uničujočimi izstrelki srbskega topništva.

(Agencije)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Trst: candidature Slovenske skupnosti in Zavezništva za Trst

SSk in Zavezništvo za Trst sta na včerajšnjih tiskovnih konferencah predstavila volilni program in kandidate. Glavna njuna kandidata sta Ivan Peterlin in Franco Codega.

stran 3.....

Ali so bili podpisi za volitve nepotrebni?

Tržaško sodišče je včeraj uvrstilo na glasovnico za tržaške pokrajinske volitve tudi simbol Furlanskega gibanja, ki ni zbralo niti enega podpisa za predložitev kandidatih list. Italijanska birokracija je spet »zadelo v živo«.

stran 3.....

Slovenski plesi v središču Trsta

Novosti! ponudbe so organizatorji sejma bioproizvodov Bio est dodali se neobčičajnost vsaj za Trst - kulturnega programa. V soboto zvečer so namreč na Trgu Sv. Antona s slovenskimi plesi Istre in Goriske nastopili člani TFS Stu ledi, medtem ko je glasbena skupina Piščalci predstavila zanimivo glasbeno izročilo Istre.

stran 5.....

Družba Servis vizitka SDGZ

Na današnji gospodarski strani objavljamo intervju s predsednikom družbe Servis, ki deluje v okviru SDGZ, Edijem Krausom, razmišljanje po občnih zborih slovenskih denarnih zavodov in še zapis o sobotnem nastopu predsednika Confindustrie Abeteja v Trstu.

stran 6.....

Gorica: za pokrajino potrjenih 10 list

V centralnem volilnem uradu pri gorškem okrožnem sodišču so včeraj dokončno pregledali predložene kandidatne liste in dokumentacijo za volitve za predsednika pokrajine in pokrajinski svet. Potrdili so vseh deset kandidatnih list in z zrebom določili vrstni red kandidatov za predsednika in simbolov strank za pokrajinski svet.

stran 7.....

Otroški most

Dijaki tržaške srednje šole Ivan Cankar so uspešno sodelovali na festivalu manjšinskih šol Evrosola v Friziji. Zapis o njihovem nastopu, o vzdušju v Friziji in o tej deželi, o kateri smo doslej komaj kaj slišali.

stran 13.....

Slavje ŠK Kras

Na deželnem namiznoteniškem prvenstvu, ki je bilo konec tedna v Zgoniku, je ŠK Kras dosegel velik uspeh. Krasovi igralci in igralke so skoraj v vseh kategorijah posegli po prvih mestih in si prislužili pokal za najuspešnejši klub v deželi.

stran 22.....

EKVADOR / POKOPALO JE VSO VAS

Blato in kamenje zasuli več kot 200 iskalcev zlata

Med mrtvimi poleg rudarjev tudi žene in otroci

ci so kasnili nekaj ur, preden so prispeli na kraj tragedije, saj je območje težko prehodno, zaradi stalnega dežja pa se po cestah lahko prebijajo le terenska vozila. Ze nekaj desetletij na to območje prihaja na tisoče rudarjev, ki v nečloveških pogojih iščejo zlato rudo. Na tem območju živi kakih 10 tisoč ljudi, od katerih je 2 tisoč rudarjev, ki rijejo v grice brez najosnovnejših varnostnih in drugih rudarskih siste-

mov. Sef ekvadorske civilne zaščite José Edgard Vasconez je izjavil, da bi bilo število mrtvih lahko še večje. Vojska in policija sta že začeli z evakuacijo vsega prebivalstva iz ostalih zaselkov v bližini Nambije.

Civilna zaščita domneva, da se je na območje Nambije El Tierro zrušilo 15 tisoč ton najrazličnejšega materiala. Zemeljski plazovi so na tem območju nekaj običajnega in so v zadnjem desetletju povzročili smrt kakih tisoč oseb.

Nedeljski plaz je bil med najhujšimi, njegovi vzroki pa se niso povsem jasni. Strokovnjaki domnevajo, da je prišlo do tragičnega spleta okoliscin, ki so zakrivila tako tragedijo. Del hriba, v katerega so se rudarji kot krti zarili brez opornikov in ga preresetali s predori in jaski, se je verjetno sesul zaradi skoraj nezaznavnega potresnega sunka.

KULTURA / OBLETNICA CANKARJEVEGA ROJSTVA

Spraševanje o biti

Mati, domovina in Bog so teme največjega slovenskega epika - Koliko nas prizadevajo danes, so razpravljali člani Društva slovenskih pisateljev

LJUBLJANA - Sinoci je v Cankarjevem domu Društvo slovenskih pisateljev ob obletnici Cankarjevega rojstva pripravilo okroglo mizo z naslovno temo Mati, domovina, Bog, na kateri so Andrej Rot, Tomo Virk, Dane Zajc in Vlado Zabat predstavili svoja razmišljanja na te tri poglavitve Cankarjeve teme. Veliki slovenski literarni in dramski umetnik, rojen 10. maja 1876 na Vrhniki, je pravzaprav ustvaril slovensko dramatikino in omogočil prozi, da se je dvignila nad opisovanje zunanjega življenja in postala sredstvo za oblikovanje idej in razpoloženj. Literarni večeri z branjem umetniških del ob obletnicah Cankarjevega rojstva so v slovenskem kulturnem prostoru že tradicionalni, letos pa je nekoliko drugačno obliko praznovanja del tudi sicer malostevilnejšega občinstva sprejel z nerazumevanjem.

(V. S., fotografial Ales Pavletič/TRIO)

NOVICE

**Mauro Azzarita
novi predsednik
tržaskih industrijcev**

TRST - Generalni direktor družbe Siot, ki upravlja cezalpski naftovod, Mauro Azzarita, je bil včeraj izvoljen na celo Zveze tržiških industrijcev, kjer je zamenjal dosedanjega predsednika Piera Toresello. 56-letni Azzarita je po rodu Tržecan, svojo poklicno pot pa je začel v nekdanji rafineriji Aquila, jo nadaljeval v glavni direkciji milanskega Totala in v tujini, leta 1965 pa se je vrnil v Trst in vsa naslednja leta posvetil družbi Siot.

Lira ne upošteva Moodys'

MILAN - Lira se je včeraj okrepila v razmerju do vseh valut evropskega monetarnega sistema, tako da so negativno oceno agencije Moodys' kot vse kaže občutile samo državne obveznice v tujih valutah. Menjalni tugi so bili to oceno očitno ne »prebavili«, saj se je lira glede na pretekli petek - sicer rahlo - okrepila v odnosu do marke (v petek je nemška deviza veljala 919, 50 lire, včeraj pa 916, 88) in do ostalih evropskih valut, medtem ko je v razmerju z dolarjem nekoliko izgubila, saj se je zeleni bankovec podražil po vsem svetu.

Minister Giugni za zaposlitev

RIM - Minister za delo Gino Giugni je včeraj dejal, da bo v sredo ponovno izdal zakonski odlok o zaposlitvi, ki je zapadel včeraj. Obnovil ga bo v prvotni verziji, in torej brez amandmajev, ki jih je poslanska zbornica dodala v zvezi z delavci iz držav zunaj EGS, o njih pa se namerava posebej posvetovati s sindikati. Gre za amandmajev, ki uvajajo dvorezno sanacijo položaja tujih sezonskih delavcev, pomožnega osebja v javni upravi in tistih tujcev, ki že imajo delovno mesto. Minister Giugni je ob tej priložnosti označil zaposlitveni položaj v Italiji za dramatičnega, se zlasti na jugu in med mladimi, temu pa se pridružujejo tudi groznje s kolektivnimi odpusti na območjih, ki jih je prizadel proces deindustrializacije.

**Mancino: Kamora
je »dohitela« mafijo**

NEAPELJ - Glede organizacijskih sposobnosti in pogojevanja političnega ingospodarskega življenja kamora sploh ne zaostaja več za mafijo. Ugotovitev, ki je izvenela kot zaskrbljeno opozorilo, je med svojim včerajšnjim posegom na srečanju posvečenem varnosti izrekel notranji minister Nicola Mancino. Napovedal je tudi, da bo neapelskega in sicilske prefekte pozval k večjemu nadzoru delovanja javnih uprav, da bi ugotovili, če sta kamora in mafija že »osvojili« kaksen položaj. Med pozitivne podatke, ki jih navedel Mancino, pa sodijo znižanje števila zagrešenih zločinov v zadnjem obdobju, arest znanih predstavnikov kriminala in pa sodelovanje pomembnih kamoristov. Istocasno pa je kamora, je se rekel Mancino, povečala svoj vpliv predvsem na gospodarsko dejavnost v Neaplju in okolici in se pri tem poslužila istih prijemov kot mafija, ki posredno in neposredno nadzira »svoj« teritorij.

**Težave s kandidnimi
listami pokrajini Chieti**

CHIETI - V občini Vasto v pokrajini Chieti je volilna komisija razveljavila kandidatne liste Krščanske demokracije in Komunistične prenovne, ker naj bi prišlo do formalnih napak pri overjavanju podpisnikov teh list. Obe stranki sta že napovedali priziv na Dezelno upravno sodišče in če bi bila priziva sprejeta, bi občinske volitve utegnili preklcati. Vasto je vsekakor volilno okrožje ministrice za solstvo Rose Russo Jervolino in bivšega ministra Rema Gasparija.

**V Saint Vincentu
zaplenili 7 milijard**

SAINT VINCENT - Dve milijardi in sto milijonov lir v gotovini, pet milijard v 600 cekih, 120 milijonov v zetonih, 160 milijonov v dragocenostih in 20 milijonov v trdnih valutah: to je »plen«, ki so ga karabinjerji v Saint Vincentu (Dolina Aosta) zasegli krajevnim posojevalcem denarja, ki »posljuje« v bližini vhoda v slovit Casino. Vseh 47 posojevalcev so prijavi zaradi oduševstva, njihove tekoče račune pa zamrzili.

**V spopadu s policijo
smrtno ranjen ropar**

PALERMO - Gaetano Samperi, 33-letni ropar, ki je s pajdasem oropal crpkarja, je umrl med prevozom v bolnišnico, kamor so ga skušali prepeljati policisti, potem ko ga je v spopadu ranil policijski agent. Do ropa je prišlo zgodaj zjutraj v mestu, Samperi in njegov pajdas sta crpkarja v Ul. Pomara oropala za 200 tidoc lir, nakar sta zbežala na ukradem avtomobilu. Policijski agenti so ju prestregli, pajdas je zbežal, medtem ko se je Samperi zapletel v spopad z agenti, ki so ga ranili. Samperiju so že sodili zaradi ropa, posesti orožja in drugih kaznivih dejanj.

**Trije kaznjenci pobegnili
iz kaznilnice v Pistoii**

PISTOIA - Včeraj zjutraj med 8.30 in 9. uro so iz zapora Santa Caterina in Brana pobegnili trije zaporniki, in sicer 38-letni Domenico Morelli in 33-letni Pasquale Verde, oba iz okolice Neaplja, in 45-letni Tunizijec Bekir Nagaki. Ze po nekaj urah so dva - Morelli in Tunizijca - ujeli, skrivala pa sta se v igrišču za otroke oziroma v parku, ki sta precej blizu zapora. Tretjemu, ki naj bi ukradel rdec motor, pa naj bi bili že na sledi. Zato da bi pobegnili so trije zaporniki »ugrabili« straznika in v njegovem spremstvu prišli do prostorov, kjer hranijo lestve in vrvi, s pomočjo katerih so preplezali zid. Najprej so izpustili straznika, nato pa prestregli dekle v fiat uno, ukradli avtomobil, s katerim pa so se kmalu nato zaleteli, zaradi česar so morali beg nadaljevati pes.

RIM / PO IZSTOPU BERTINOTTIJA IZ STRANKE

**Poglobitev nasprotij
z levico v okviru DSL**

Kaj bo odločil voditelj levega krila Pietro Ingrao

VOJIMIR TAVCAR

graom ena najmarkantnejših osebnosti te struje, je včeraj v pogovoru s poslušalci levičarske postaje Italia radio poudaril, da »bo levica pogubljena, če nje ne različne duše ne bodo znale vzpostaviti

sožitja«. Zaradi tega je prepričan, da »se Pietro Ingrao ne bo odpovedal političnemu delu, ceprav je treba dodati, da so tako v stari KPI kot v sedanjih DSL voditelji gledali na Ingrao z nezaupanjem«. Strankine vodstvo je Tortorella ocital, da ni razumel smisla Ingraove bitke, ki ni bila proti preokretu iz KPI v DSL, pač pa proti temu, »kako je bil preok-

ret izpeljan«.

In medtem ko vsi pričakujejo - nekateri z zaskrbljenostjo, drugi pa kot oddih - kaj bo sklenil »veliki stavec«, se mnenja krešejo tudi na nasprotni strani hrastove krošnje glede odnosov z Demokratičnim zavezništvom, od kar se je tej prečni organizaciji priključil Mario Segni. Medtem ko se tajnik Achille Occhetto doslej se ni izrekel, se je nad referendumsko liderja ostro spravi Massimo D'Alema, drugi članov v DSL in predsednik poslancev demokratične levice. D'Alema, ki je večkrat v nesoglasju z Occhettom, je označil Segnijevo potezo kot »nevarnost regresije za italijansko demokracijo« in kot »elitno izbiro«.

Najprej mu je odgovoril Augusto Barbera, nesejo ni minister, ki je izstopil iz Ciampijeve vlade zaradi strankarske discipline, ki je poudaril, da gre za »zgodovinsko priložnost, ki je DSL ne sme zapraviti«, nato pa je Maria Segnija branil tudi tržski poslanec Willer Bordon, ki je med ustanovitvi demokratičnega zavezništva in njegov vsedrjavni koordinator. D'Alema naj pride v soboto na rimski vele-

sejem: to bo priložnost za koristno soocanje mnenj,« je dejal Bordon in dodal, da se je vabilu že odzval tajnik Achille Occhetto. Na Bordonovo pobudo bo namrec v soboto srečanje o odnosih med DSL in Demokratičnim zavezništvom, na katerega so bili povabljeni vsi hrastovi parlamentarci. Bordon sicer ni hotel anticipirati imen tistih, ki so se že odzvali vabilu, vendar je proti D'Alema - kot že nekajkrat doslej - branil Maria Segnija, ki je po njegovem levičarski clovek, predvsem pa - kar je redkost pri italijanskih politikih - clovek, ki skuša uresniti to, za kar se je obvezal.

V obdobju, ki ima izrazito prehodni značaj, tudi hrast, kot vse ostale tradicionalne politične sile, pretresajo vetrovi, ki jih povzroča kriza celotnega političnega sistema. Vprašanje, ki mu nihče ne ve jasnega odgovora, je, ali je lahko agregacija kot je Demokratično zavezništvo pravilno, progresivno usmerjen odgovor novim potrebam in novi situaciji. Demokratično zavezništvo bo na to skušalo odgovoriti ob koncu maja s programsko konferenco, jasnejšo smer plovbe pa bodo morda nakazali izidi junijskih upravnih volitev.

PREISKAVA / PODKUPNINE ZA KD, KPI-DSL IN PSI

**Po rjuhah še
»zlati pragovi«**

»Železniške« podkupnine: 15 aretacij

RIM, MILAN, LATINA - Se mar se spominjate »zlatih rjuh« Italijanskih železnic? Rjuhe niso edino »zlatot«, ki ga premore italijanska železnica družba. Po rjuhah si sedaj utira pot druga »zlata železniska veja«. V Italiji podkupnin in isiljevanja so postali »zlati« celo železniški pragovi. Rimski sodniki so izdali včeraj kar petnajst zapornih nalogov podjetnikom, ki so si s podkupninami zagotovili javna dela za postavitev železnih pragov. Del teh podkupnin naj bi slo trem strankam - Krščanski demokraciji, bivši Komunistični partiji in Demokratični stranki levice ter Socialistični stranki - preostalo pa funkcionarjem ministrstva za prevoze, ki so »nadzorovali« temu zlatemu poslu.

Po obtožbo podkupovanja so od včeraj v zaporni pravni zastopnik družbe OMSE iz Terama Antonio Di Teodoro, pravna zastopnika družbe SCEV iz Catania Angelo Ursino in Stefano Greco, predsednik podjetja Masoni precompressi iz Modene Claudio Masoni, predstavnik podjetja Piesse iz Parme Aldo Buttini, predstavnik Cevip Edil iz Rima Angelo Marinelli, predstavnik zadrage Inprevit iz Turina Gianlu-

gi Garelli, predstavnik zadrage COOP 7 iz Reggio Emile Eros Musa in Dario Iori, upravitelja Vianini Industrie Walter Montevarchi in Giuseppe Squillaci, funkcionar tajništva bivšega ministra za prevoze Berninija Rodovico De Vito in funkcionar Italijanskih železnic Franco Pompei. Svetovalec ministrstva za prevoze za casa ministra Berninija Franco Ferlin bo okusil zapor komaj se bo vrnil iz ZDA. Sodniki so obenem poslali jamstveno obvestilo podjetniku Francu Caltagironeju vedno pod domnevno obtožbo podkupovanja.

Preiskava o »zlatih železniskih pragovih« se je razbohotila pretekli teden po aretaciji »posrednika« Pietra Tognolija, ki ga obtožnica bremeni, da je placal funkcionarjem ministrstva za prevoze kar milijardo 200 milijonov lir podkupnine. Tognoli je industrijec. Njegovo podjetje IPA gradi med drugim tudi cemen-terne železniške pragove. Podjetnik si je zagotovil vrsto zakupov javnih del za dobavo pragov Italijanskim železnicam, a je moral pri tem placati mastno podkupnino.

Na podlagi njegovih izjav so prišli preiskovalci na sled tudi drugim dobaviteljem železniskih

pragov. V letih 1991 in lani so Italijanske železnice nakupile za kar 200 milijard lir pragov. Podjetniki so si lahko zagotovili »posele« le, če so placali podkupnino v višini 3 odstotkov. Del podkupnine (za skupnih 6 milijard lir) je šel političnim strankam (KD 25%, KPI-DSL 20%, PSI 15%), preostalo pa v zep funkcionarjev ministrstva za prevoze.

Včerajšnja podkupninska kronika beleži v Laticiju - poleg zlatih pragov - aretaciji dveh arhitektov iz Latine (eden od teh je tudi občinski svetovalec KD), ki naj bi sodelovala pri protizakonitem finansiranju strank in podkupninah pri oddaji javnih del v zakup.

Na milanski podkupninski sceni je tudi v ospredju železnica. Sodnika za predhodne preiskave Ghitti in Salvini spa podpisala zaporne naloge za kakih dvajset obtožencev, ki naj bi bili med drugim vpleteni v dobavo materiala Italijanskim železnicam. Ob tem gre omeniti še demanti Pietra Verzeletija, ki so ga nekateri casopisi »vpletli« v preiskavo o podkupninah Zveze zadrage za KPI. Bivši predsednik Banec je zanimal vpletenost v afero, kar so potrdili tudi milanski sodniki.

SICILIJA / CERKEV NI NIKOLI PREJ TAKO ODLOČNO OBSODILA MAFIJSKEGA POJAVA

Papežev »revolucionarni« obisk

Njegove besede in pozivi bodo po mnenju vseh, ki se borijo proti mafiji, za seboj pustile trajne sledove, saj tokrat ni več izgovorov, mafijce čaka »božja sodba«, ker je mafija kultura smrti in s svojimi dejanji žali boga

Papež v Dolini templjev pri Agrigentu, kjer je v nedeljo daroval mašo ogromni množici, ki je prišla iz vse Sicilije (AP)

CALTANISSETTA - V Caltanissetti je papež Janez Pavel II. sklenil svoj pastoralni obisk na Siciliji, ki ga že vsi ocenjujejo za »revolucionarnega«, ker je vernike odločno pozval, naj se otresejo mafijskega jarma. Tudi v tem mestu osrednje Sicilije se je papež po srečanju z mladimi povrnil na vprašanje mafije, ki je negacija božjega hotenja in ga vsestransko zali. Izhajajoc iz glasbene harmonije je papež ugotavljal, da zveni skoraj neverjetno, »da v neki tako pobožni, verni in krščanski družbi lahko prevlada pravo nasprotje, kar zali Boga, ki zali in unicuje drugega, nasega brata«.

Tokratni papežev obisk na Siciliji bo nedvomno pustil trajne sledove. V to so prepričani vsi, ki so v prvi frontni crti težkega boja proti mafiji, a tudi navadni ljudje in mladina, ki je včeraj odkrito komentirala papežve besede o »božji sodbi za mafijce«, ki je govorila o »družbenem grehu«, o »kulturi smrti«, o papeževih pozivih, naj gradijo na Evangeliju novo bodocnost, v kateri ne bo prostora za spogledovanje z mafijo,

ker bo vsak storil, kar je dolzan. Papežve besede v Trapaniju, Agrigentu in Caltanissetti pa nedvomno bodrijo predvsem tisto duhovščino, ki si je za svoje dušnopastirsko poslanstvo zadala predvsem boj proti mafiji, ki je temelj vsega zla na Siciliji. Se nikoli prej Cerkev ni tako odločno nastopila proti mafiji in mafijcem kot tokrat. Papež je svoje besede obsodbe spregovoril skoraj v tonu Stare zaveze, kar je marsikateri sicilskega »bogaboječega cloveka casti« presenetilo in zmedlo.

»Prica smo majske revolucije«, je pomenljivo ocenil papežve posege notranji minister Nicola Mancino. Vdova sodnika Borsellina pa je prepričana, da bo »topli poziv« papeža Janeza Pavla II. obrodil sadove, tako da se bo Sicilija kmalu iznebila »mafijskega plevla«. Pater Barolomeo Sorge je prepričan, da je Sicilija pred »preobratom«. »Papež se je obrnil na ljudstvo, na omikano družbo in na vesti. Oburcel imam, da to ne bo le eden od tolikih obiskov, saj ima preroksi ton, je pravo znamenje za sedanjí cas«.

NEAPELJ / NASILNEŽA SO ARETIRALI

**Ženo je privezal k drevesu
da se ne bi spreobmila**

NEAPELJ - Zeno je premikastil in jo privezal k drevesu, ker je hotela »spremeniti veroizpoved«. Odvezal jo je sele, ko mu je obljubila, da bo ostala katolicanka, po obljubi pa se je zena obrnila na karabinjerje, ki so nasilnega moškega aretirali.

Dogodilo se je v kraju Cercola pri Neaplju. 42-letnemu mehaniku Luigi Orfeu ni slo v racun, da bi se njegova žena, 40-letna Marisa Romano, skupno s hčerko Anno oklenila nove vere, evangelicanske. Ker niso pripravljani in prepri-

vanja zalegla, je moz prešel k dejanjem. V noci na nedeljo je na domu najprej premlatil zeno in jo nato prisilil, da je skupaj z Anno in sinom Giuseppejem stopila v njegov fiat ritmo. Družino je odpeljal na poboje Vezuva, kjer je zeno privezal ob drevo.

Po vrnitvi domov je Marisa pocakala, da je moz zaspal, nakar je smuknila na spoved h karabinjerjem. Mozje postave so odpeljali nasilnega moškega v zapor: obtožen je ugrabitve, povzrocitve telesnih poškodb in nasilja.

TRST / POROČILO DEŽELNE GOZDARSKE SLUŽBE

Gozdovi v FJK so zdravi

VIDEM - »Zdravstveno stanje« gozdov v Furlaniji-Juljski krajini je podobno kot v drugih predelih države in sploh ni alarmantno, kot so zapisala nekatera javna obcila. Tako poudarja strokovna služba deželnega ravnateljstva za gozdarstvo, ki je opravila vrsto analiz po gozdovih, ki za FJK predstavljajo pravo bogastvo. Deželni strokovnjaki so ugotovili, da je samo 25 odstotkov dreves lažje poškodovanih in ne 78, 2 odstotka, kot je bilo zapisano v nekaterih javnih obcilih. Usahnilo pa je le 0, 4 odstotka dreves, kar je fiziolosko povsem sprejemljivo.

Po mnenju tehnikov morajo rezultate, ki so jih objavila javna obcila, tolmaciti le izvedenci.

Slednji ugotavljajo, da »zdravstveno stanje« gozdov v nasi deželi ni prav nič slabše v primerjavi s sedanjimi deželami, ki pa nasprotno beležijo manjšo skodo kot v Furlaniji-Juljski krajini. Njihove trditve se opirajo na stanje v avtonomnih pokrajinah Trenta in Bona ter Svice. Avstrije in ostalih nmejnih dežel. Sicer pa se je novinarska raziskava - kot poudarja dezelno ravnateljstvo za gozdarstvo - oprla na metode dela, ki so največkrat subjektivne in torej neverodostojne. Pri ugotavljanju »zdravstvenega stanja« gozdov prihaja namrec do različnih mnenj: nekateri strokovnjaki so po mnenju dezelnih strokovnjakov »bolna«, po mnenju tujih pa »zdrava«.

Dezelno ravnateljstvo tudi zavrača trditve, po katerih naj bi se stanje italijanskih gozdov v zadnjih desetih letih poslabšalo. Zapisano je tudi bilo, da je to stanje tako dramatično, da bi vsi gozdovi lahko izginiili v najkrajšem casu. Dezelno ravnateljstvo odločno zavrača take trditve in dodaja, da podobne napovedi niso verodostojne, ker je bila metodologija raziskovanja dokaj površna. Dezelno ravnateljstvo tudi dodaja, da raziskovalno delo opravlja visoko kvalificirano osebje, zaradi česar je interpretacija zbranih podatkov objektivnejša. Poleg tega dodaja, da se mora to delo opraviti v daljšem razdobju, da se lahko primerjajo razni podatki; deželni strokovnjaki ga

opravljajo od leta 1.988, zaradi česar razpolagajo s številnimi primerjalnimi podatki. Poleg tega pa je treba tudi upostevati, da strokovnjaki »pregledajo« manjše število dreves, medtem ko je treba upostevati, da jih je v nasi deželi skoraj milijardo.

Upostevati je tudi treba različna področja, ker ni receno, da je stanje enako na celotnem deželnem teritoriju. Ob vsem tem obstaja vprašanje onesnaženosti zraka in okolja, ki obcutno vpliva na življenje v naravi; stanje je zato treba stalno nadzorovati, kar sicer dela pristojno dezelno ravnateljstvo, in nato pravocasnou ukrepati za takojšnjo odpravo morebitne skode.

TRST / POKRAJINSKE VOLITVE

Volilni program in kandidati SSK

Brecelj: Nočemo napihovati polemik in smo za zmago odprtega dela Trsta

TRST - Stranka Slovenske skupnosti je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila javnosti svoj program in svoje kandidature za tržaski pokrajinski svet. Njen glavni kandidat, ki je v skladu z zakonom tudi kandidat za predsednika, je neodvisni Ivan Peterlin, dosednji pokrajinski svetovalec in znani športni delavec. Kot je uvodoma dejal pokrajinski tajnik Martin Brecelj, se SSK predstavlja volilcem z uglednimi kandidati, »ki niso odraz ozke strankarske logike, ampak odražajo sirša hotenja slovenske manjšine«.

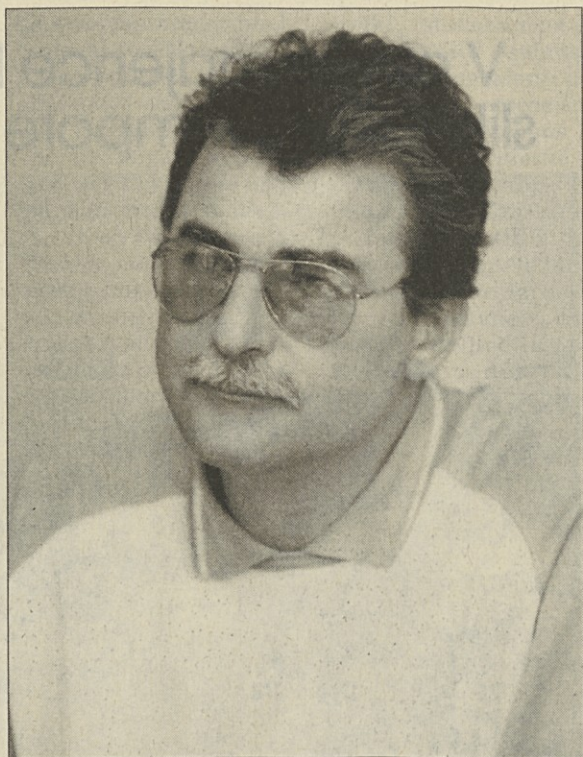
Kandidat za predsednika je, kot rečeno, Peterlin, ostali kandidati pa so Zorko Harej, Jelka Daneu, Magda Jevnikar, Antek Tercon, Marjana Oppelli, Tomaz Simcic, Marij Maver, Diomira Fabjan, Robert Petaros, Janko Ban, Dalka Sturman, Ana Batagelj, Sergij Pettiroso, Alojz Debelis, Jozko Gerdol, Samo Kokorovec, Lucka Peterlin, Bogdan Kralj, Rafko Dolhar, Peter Mocnik in Alojz Tul. Vsi kandidirajo v mestnih in predmestnih volilnih okrožjih. V Dolini kandidira Josip Pecenko, v okrožju Nabrezina-Zgonik Repentabor Maja Laporinik ter v Miljah Danilo Savron.

Peterlin seveda ne more realno računati na predsedniško mesto. Njegova stranka se zato poteguje za potrditev dosedanjega mandata v skupščini, v drugem volilnem krogu bo zato podprla kandidata odprtega dela Trsta, ce se bo seveda slednji sploh dokopal do balotaznega glasovanja, ki bo 20. junija. Brecelj je glede tega vsekakor izrazil veliko obžalovanje, da je spodletel poskus skupne kandidature naprednega Trsta, dodal pa je, da SSK glede tega vprašanja ne misli polemizirati in ustvariti nepotrebne napetosti, s katerimi bi se okoristil samo nacionalistični blok.

Trst doživlja izredne trenutke, ki so morda odločilni za njegovo usodo - je se poudaril Brecelj - kar velja tudi za slovensko manjšino, ki se sooca z vsestransko težkim položajem. SSK se je v začetku celo bala, da ne bo uspela zbrati dovolj podpisov za predložitev kandidatne liste, dejstva pa so potem pokazala, da je bil ta strah popolnoma neupravičen, saj so v akciji zbiranja podpisov sodelovali tudi mnogi, ki ne sodijo med tradicionalne volilce SSK. To je Brecelj označil kot spodbudno dejstvo za stranko, ki se posebno na deželni volitvah sooča z zelo hudimi težavami.

Peterlin je svoje kratko delovanje v prejšnji pokrajinski skupščini označil kot zanimivo človeško in politično izkušnjo, čeprav prežeto z razočaranjem, da je bil svet kmalu po volitvah klavarno razpuščen. Povedal je tudi, da se nima za strankarskega človeka, da je neodvisen in da je od politikov zelijo manj besedičen in obljub ter več konkretnih dejanj. Zaradi tega je tudi vnovič sprejel kandidaturu SSK, kar mu nalaga velike dolžnosti, a ga tudi navdaja s ponosom.

Brecelj se je nato na

Nosilec liste SSK za Pokrajino Trst Ivan Peterlin (KROMA)

poziv novinarjev vrnil na vprašanje spodletele sirše kandidature odprtega Trsta za predsedniško mesto pokrajinske uprave. To je bila velika napaka, ki pa je sedaj za nami, je dejal, zato bo balotaza neke vrste pravni izpit za vse demokratske stranke.

Za predsednika Pokrajine je v prvem krogu izvoljen kandidat, ki dobi absolutno večino glasov. Ce to nikomur ne uspe bo prišlo do balo-

taze med kandidatoma, ki sta prejela največ glasov. Predsednik "potezne" nato za sabo 14 svetovalec, preostale se deže pa si po proporcijem sistemu porazdeli opozicija. SSK upa, da bo njen predstavnik v večini, ki bo posebej del mesta. To pa bo odvisno od poteka prvega volilnega kroga, saj obstaja nevarnost, da se bosta v balotazi spoprijela Sardos Albertini in zastopnik MSI. (S.T.)

TRST / POKRAJINSKE VOLITVE

Codega: mesto mora ubrati napredno pot

Predsedniški kandidat za sožitje in za odprtost

TRST - Da odprtost ne bo ostala samo prazno geslo, ampak da bo sestavni in naravni del tržaskega vsakdana. To je osnovna misel, ki preveva volilni program Zavezništva za Trst in njegovega kandidata za predsednika Pokrajine Franca Codega, ki v boju za predsedniško mesto uživa tudi podporo Demokratske stranke levic. Zavezništvo, kot so na včerajšnji tiskovni konferenci poudarili njegovi pobudniki, se predstavlja volilcem kot nestransko ali bolje rečeno nadstransko gibanje, ki je prepričano, da se mora Trst, ce hoče zaživeti, otesti zaprtosti in nacionalizma.

Potreba po sožitju in strpnosti sodi med prioritete točke volilnega programa predsedniškega kandidata, ki noče biti označen kot levicar, ampak kot človek iz naprednega tabora, ki tekmuje s konservativnim in nacionalističnim blokom. Codega je rekel, da Trst ne sme izgubiti (morda zadnjega) vlaka za Evropo. Pokrajina mora postati "javna ustanova odprtih vrat" in posvečati pozornost doslej precej zanemarjeni civilni družbi.

Pri tem Codega računa na podporo pisanega sveta kulturnih in prostovoljnih združenj in

gibanj, ki jih je doslej "uradna" politika zamenjala in postavila v kot. Pokrajinska uprava bi morala po njegovem odigrati tudi svojo vlogo na mednarodnem prizorišču in se spomniti, da je bila svojčas med organizatorji zelo uspele mednarodne konference o narodnih manjšinah. Kaksna bo usmeritev uprave, ce bo npr. zmagal Sardos Albertini, pa gotovo ni treba posebej poudarjati.

Zavezništvo za Trst so ustanovili republikanci, zeleni, Demokratsko zavezništvo in socialisti, ki

se ne prepoznavajo v "komisarju" Agnelliju in odklanjajo vsakršno nadaljnje sodelovanje z Listo za Trst. Srečanje z novinarji je uvedel prof. Giacomo Costa, poleg Codega pa so se ga udeležili tudi številni kandidati.

Republikanec Paolo Castigliese je rekel, da se je PRI edina med tradicionalnimi strankami odpovedala svojemu volilnemu simbolu. Paolo Chersina je poudaril, da Zelena lista iskreno verjame v to zavezništvo in da posveca program veliko skrb zaščiti

okolja. Alessandro Gilleri, ki letos ni obnovil izkaznice PSI, pa je prepričan, da si ta lista za služi podporo vseh »pravih socialistov, ki se verjamejo v svetle ideale tega gibanja«.

Demokratsko zavezništvo se med drugim zavzema za korenito volilno reformo. Je neke vrste napredna komponenta referendumskega gibanja posl. Maria Segnija, ki ima v Trstu za voditelja poslanca Wilerja Bordona, izvoljenega na listi DSL in trenutno člana poslanske mesane skupine. (S.T.)

Udeleženci včerajšnje tiskovne konference Zavezništva za Trst (foto KROMA)

ZA POKRAJINSKE VOLITVE NA TRŽASKEM

Simboli na glasovnicah Nepotrebni podpisi?

TRST - Na prizivnem sodišču so včeraj popoldne izžrebali vrstni red predsedniških kandidatov in simbolov, ki bodo natisnjeni na glasovnici za tržasko pokrajinske volitve. Glasovnico bo odprl Franco Codega (njegovo ime bomo dobili na levi strani), ob njem pa bosta simbola Zavezništva za Trst in DSL, ki ga predlagata za predsednika. Sledijo imena in simboli po naslednjem vrstnem redu Marco De Agostini (Furlansko gibanje), Ennio Braida (Severna liga), Giovanni Bartoli (KD), Paolo Sardos Albertini (LpT), Lucio Pertusi (Zveza upokoencev), Dennis Visioli (SKP), Claudio Bonivento (PSI), Ivan Peterlin (SSK) in Mauro Di Giorgio (MSI).

Na listi bo torej enajst volilnih simbolov in deset kandidatov za predsednika Pokrajine. Sodisce je v zadnjem trenutku sprejelo tudi simbol in kandidatno listo Furlanskega gibanja, ceprav ta stranka - kot kaže - ni predstavila niti enega podpisa. Na sodišču je očitno prevladalo stališče, da stranke, ki so bile doslej zastopane v deželni svetni nimajo dolžnosti, da predložijo tisoč in več podpisov.

Tako tolmačenje predstavlja seveda veliko presenečenje in je ze vzbudilo nejevoljo v vseh strankah, ki so vložile trud in delo za zbiranje podpisov. Njihov trud je bil očitno zaman. Italijanska birokracija se je torej znova precej slabo izkazala!

Včerajšnje žrebanje kandidatov in list na tržaskem sodišču (foto KROMA)

ZGONIK / OSVEŽUJOČ SPREHOD PO NARAVI

Botanični vrt Carsiana vabi

Kraški botanični vrt Carsiano v Zgoniku so spet odprli za obiskovalce, odprt je vsak dan razen v ponedeljkih (Foto Ferrari/KROMA)

VIDEM / NA KANDIDATNIH LISTAH LE MALO BENEČANOV

V Beneški Sloveniji 6. junija volitve samo v deželni svet

Občinske volitve bodo samo v občinah Dreka in Tavorjana

CEDAD - Sesti junij bo za Slovence na Videmskem pomenil v glavnem obnovo deželnega sveta. Z razliko od Trsta in Gorice tu ne bo pokrajinskih volitev, obnova krajevnih uprav pa bo zadevala le dve občini, v katerih živijo tudi Slovenci: Dreka in Tavorjana.

Bežen ogled po listah kandidatov za deželne volitve nam potrjuje dejstvo, v katero smo bili že prej prepričani. Velika večina strank namreč ne kaže prevelike skrbi za bodočnost teh krajev, saj niso smatrale za umestno, da bi na svoje liste kandidirale predstavnike iz Nadiskih dolin, Rezije in Kanalske doline. Castno izjemo (seveda ob SSK) predstavlja

RUDI PAVSIC

DSL, ki je za videmsko okrožje kandidirala Maro Cerno iz Barda. Bivša predsednica Centra za valorizacijo kulturne stvarnosti in članica krajevnega izseljenškega društva je namreč edina slovenska predstavnica, ki bo kandidirala na junijskih volitvah.

Ta podatek jasno dokazuje brezbriznost, ki vlada med strankami do območja vzdolž državne meje. Ne samo, da je Slovencev na listah premalo, tudi italijanskih kandidatov s tega območja skoraj ni. Izjemo predstavljajo Camillo Melissa (PSDI - Zeleni marjetice), ki je doma iz Podbonesca, Mario Zuffeferli (KD) doma iz Dreke in Paolo Marseu (PLI - Lista za Italijo) doma iz Tavorjana.

V socialističnih vrstah je spetski zupan Firmino Marinig veljal za najboljšega potencialnega kandidata, saj je na zadnjih dezelni volitvah zbral 2.128 preferencec (prebivalstvo v teh krajih ne presega 7.000 enot) in stranko v Spetru pripeljal od 12. 6 na 34, 6% glasov. Marinig, zaradi njegovega nasprotovanja dosedanjemu vodstvu stranke, ni sprejel kandidature.

Tudi med bivšimi pristaji komunistične partije ni prišlo do najboljših rešitev. Ceravno so potekali določeni dogovori o skupnem slovenskem kandidatu (DSL in Stranka komunistične preneve) do njegovega

imenovanja ni prišlo, saj je Cernova (svojas naklonjena PSI) predvsem izraz Terske doline.

Neorganiziranost selvičarskih in laičnih sil se ne kaže samo v odnosu do dezelni volitev, marveč tudi pri sestavi list za občinske volitve v Dreki in Tavorjani.

V Dreki so znak Liste za Dreko, ki naj bi se zoperstavila KD in kandidaturi Zuffeferlija za zupana, predstavili prav ob izteku casa. V njej je nekaj »spornih« imen, tako da obstaja resna možnost, da je lista nastala »na sugestijo« samih demokristjanov, ki potrebuje protilisto, da lahko opravičijo morebiten nizek odziv na volitvah.

V Tavorjani ne bo na listi KD dosedanjega zupana Marseua. Na njegovo mesto kandidira Ezia Benati, ki ima pečejsnje možnosti, da bo tudi izvoljena. Dejstvo je namreč, da laično-levičarske sile ne bodo nastopile enotno, marveč razdeljene v dve listi: »Lista civica« in »Lista per il rinnovamento«.

V prvi prevladujejo socialisti in zeleni, v drugi pa so predstavniki DSL, PSI, SKP in tudi Segniji priistasi.

Na občinskih volitvah leta 1988 je KD dobila 629, levicarska lista 578, tretja »motilna« lista pa 54 glasov. Očitno poraz izred petih let ni bil nikomur v nauk.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fototavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1. oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legalni 120.000 LIT. ob praznični povseki 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

S kolesom po nabrežju iz Trsta do Sesljana in nazaj

Lepo sončno vreme je v nedeljo botrovalo uspehu tretje izvedbe ekološkega kolesarskega pohoda »S kolesom po nabrežju«, ki je popeljal 405 kolesarjev po nabrežjih in Obalni cesti do Sesljana in nazaj. Na pedale so pritiskali tako otroci kot odrasli, pa tudi nekateri starejši ljubitelji kolesa so prišli na svoj račun. Poleg s kolesarjenjem so se udeleženci proslavili se s svojo srčno radodarnostjo. Nabrali so skupno nad 5 milijonov lir (tri milijone je prispevalo predsedstvo deželne sveta), ki so jih ob koncu netekmovalnega sprehoda predali ravnatelju trzaskе Caritas Mariu Del Benu. Le-ta je prisotnim objasn timer, da bodo denar razdelili ostarelim, ki živijo v Trstu sami, in beguncem, ki so prispeli v nase kraje, da bi se izognili grozotam konflikta v bivši Jugoslaviji. Med zaključno slovesnostjo so nagradili kolesarske skupine. Le-teh je bilo kar 19. Najbolj številna je bila skupina deželnih uslužbencev s 45 kolesarji; sledila je skupina Združenja Fibrosi Cistica s 31 udeleženci.

Obsodba mazaške akcije v Devinu

V teh dneh so se neznani desničarski skrajneži znesli nad dvojzračno oznako kraja v Devinu. Z letaki novofasističnega gibanja MSI so prekrili napisa v slovensčini »Devin« in »Občina Devin-Nabrežina«.

Devinsko-nabrežinska občinska uprava odločno obsoja ta nov vandalski izpad, ki globoko zali zlasti slovensko krajevno prebivalstvo in kviri ozračje prijateljskega sožitja v občini. Občinska uprava Devina-Nabrežine bo nemudoma prijavila dogodek pristojnim organom javne varnosti ter jih ob tem pozvala, naj poostrijo nadzor, da bi se v bodoče ne ponavljali takšni dogodki, ki delajo sramoto krajevni skupnosti.

Predsednik ACT pri miljskem županu

Predsednik glavne skupšine Konzorcijalnega podjetja za prevoze (ACT) Massimo Gobessi se je sestal z miljskim županom Fernandom Ulcigraiem in z njim razpravljajl o dolgoletnem neresenemu problemu avtobusne postaje. Gobessi je seznanil miljskega župana o sklepih skupšine uporabnikov, ki se poslužujejo avtobusne proge št. 20, ki ima svojo postajo v razpadajočem poslopju. Po mnenju župana Ulcigraia urbanistični nacrt predvideva, da se sedanje poslopje poruši in da je občinska uprava že sprožila postopek za ureditev novega prostora za avtobusno postajo.

Javno srečanje s prof. Rusconijem

Danes, ob 17.30 bo Institut Gramsci iz F-JK priredil v Novinarskem krožku na Korzu Italia 13 javno srečanje s prof. Gian Enricom Rusconijem, ki bo govoril o svoji zadnji knjigi, v kateri postavlja vprašanje, kaj bi se zgodilo, če prenehamo biti država; v knjigi obenem obravnava odnose med deželnimi etnodemokracijami in evropskim državljanstvom. Knjigo je izdala založniška hiša Il Mulino.

Popotnika Bertazzonija sprejeli na županstvu

Župan Staffieri in svetovalec Giona sta včeraj na županstvu sprejela trzaskęga popotnika Claudia Bertazzonija, ki se je pravkar vrnil iz Amerike. Bertazzoni je s svojim motornim kolesom prevozil vso amerisko celino, od Ognjene zemlje do Severnega tečaja, za kar je potreboval 180 dni. Zlasti težaven je bil prehod skozi amaconske gozdove. Claudio Betazzoni ima za sabo že nekaj podvigov. Poskusil se je tudi z jadranjem: leta 1983 organiziral potovanje okoli sveta, ki ga je privedlo do Avstralije. Dosegel jo je z jadrnico, nakar je pot nadaljeval z vespo. Čez tri leta je bil znova v Avstraliji, v Melbourneu, ob povratku domov pa ga je pričakala velika množica.

Izlet barkovljanskih slavlencev v Slovenijo

Barkovljanski petdeset in šestdesetletniki so se v nedeljo udeležili izleta v Slovenijo, ki jim ga je priredilo domače kulturno društvo. Prvi postanek je bil že pred domaćim pokopališčem, kjer so se s sopkom cvetja in enomonotno zbratnostjo oddolžili spominu padlih v narodnoosvobodilnem boju.

Glavni cilj izleta je bil grad Vogensperk, ki je bil včasih last Valvazorja. Tu so se izletniki zbrali v poročni dvorani, kjer sta jim Vera in Elda izročili v imenu društva spominske kolajne, lanskoletna hraniteljica ključa Lucija Baša pa je ta simbol predala Mikeli Presel. Izletniki so si nato ogledali geofizicni center Slovenije Geoss. Najbolj so jih zanimale merilne naprave, ki kažejo, kako se prav v tem kraju stikajo zemeljski vzporedniki in poldnevnik. Zanimivemu ogledu je sledilo slavnostno kosilo pri Mačku v Sentgotardu, kjer je bil prav v nedeljo bogat sejem s kulturno prireditvijo, na kateri so nastopili hmonikarji in pevski zbori. Fotografije in diapozitive s tega prijetnega izleta bodo organizatorji prikazali na posebnem večeru, dne 20. maja v društvenih prostorih v Barkovljah. (N.L.)

Zahodnokraški rajonski svet

Jutri se bo v občinski izpostavi na Proseku sestal zahodnokraški rajonski svet, ki mu predseduje prof. Dusan Krizman (in ne Alekzij, kot smo po pomoti zapisali v članku o nedavnem odprtju novega sedeza mestnih redarjev na Opcinah, ki se ga je udeležil tudi zahodnokraški predsednik - za napako se mu seveda opravičujemo). Rajonski svet bo poleg drugih vprašanj obravnaval tudi prošnjo stanovanske skupnosti za dodelitev prostorov za letovanje mladoletnih.

Danes še zadnje dejanje letošnje bogate in uspešne dolinske Majence

Sinoči srečanje med vinogradniki in gostinci - Veliko zanimanje za dve umetniški razstavi

Po nekajdnevem praznovanju je danes v Dolini na vrsti še zadnje dejanje, morda najsugestivnejše, v ocarljivem obredu majence: nocoj bo namreč visoki maj na predsednikov ukaz tresil ob tla in s tem simbolično sklenil ta starodavni običaj Doline, ki je tudi letos lepo uspel in

pritegnil veliko obiskovalcev.

Izjemoma se bo sagski del praznika letos nadaljeval se nocoj, ko bo na vaskem trgu za ples igral ansambel Happy Day. S tem pa ostaja tradicionalno majsko obredje nedotaknjeno in vselej globoko občuteno s strani vseh, ki pri le-

tem sodelujejo.

Sinoči je občinska uprava v okviru letošnje 37. razstave domaćih vin priredila srečanje med vinogradniki in gostinci in tako tudi letos ponudila priložnost za vzpostavljjanje dodatnega stika med pridelovalci in posredovalci vinskega pridelka. Danes je se

zadnji dan možen tudi ogled obeh umetniških razstav, v Torkli in v cerkvi sv. Martina, ki sta pestrili kulturno ponudbo majence. Tokratna novost je bila pobuda o razstavi umetnostne obrti javnosti dobro znanih članov SDGZ. V prelepem okviru cerkvice sv. Martina so tako se danes na ogled predmeti, ki jih ustvarjajo Silva Bogatec, Bogomila Doljak, Pavel Hrovatin, Peter Malalan, Gabrijela Ozbic in Magda Starec.

Sicer je umetnostna obrt na področju obrtništva vselej tista dejavnost, s katero se v deželi večkrat ponasamo. Za vabljivim in uglednim videzom pa se skriva zelo težak trenutek, saj je umetnostno obrtništvo prav najsibkejši člen te kategorije, ki doživlja v zadnjih casih hud davčni pritisk zaradi splošne gospodarske krize. Prav zato skuša SDGZ zagotoviti svojim članom, umetniškim obrtnikom cim več stikov z javnostjo ob priložnosti pomembnejših prireditvev. O pomembnosti te dejavnosti priča že petkova otvoritev razstave, ki so se je udeležili vidni predstavniki sorodnih obrtnih organizacij, med temi predstavnik ustanove ESA dr. Rossmann in član trzaskęga odbora za umetniško obrt. (dam)

V okviru majence letos tudi slikarski ex tempore za otroke

V nedeljo je Slovensko dobrodelno društvo iz Trsta priredilo v Dolini, v okviru Majence, slikarski Ex-tempore. Udeležilo se ga je veliko stvelo otrok iz vrtcev, osnovnih in nižjih srednjih sol iz bližnje okolice in nekateri celo iz Nove Gorice. Organizacija dela in nagrajevanje sta potekala na nižji srednji soli Simon Gregorčič v Dolini. Komisija, ki sta jo sestavljala

Ester Hocevar in Marjan Kravos, je pregledala in ocenila dela, kar ni bilo enostavno.

Vsi otroci so se potrudili in pokazali poleg veselja do risanja tudi dosti zavzetosti. Seveda ni bilo mogoče nagraditi vseh otrok.

Skratka, med tistimi, ki obiskujejo vrtce, so prejeli: 1. nagrado Nikolaj Kovacik, 2. Tomas Puzzer, 3. Petra Marega. Za I. in II.

razred osnovnih sol: 1. Tjasa Krizmancic, 2. Matvez Cuk, 3. Gabrijel Cer-nigoj.

Za III., IV. in V. razred: 1. Bostjan Romano, 2. Ingrid Bersenda, 3. Tomislav Sikic. Za nizjo srednjo solo: 1. Martin Strani, 2. Irina Sancin, 3. Zorka Milicevic.

Po kratki zakuski so se vsi veselo razšli z obljubo, da se prihodnje leto spet neke srečajo.

Parterce in parterji so se pred prvim plesom nastavili fotografu (f. Magajna)

Včeraj dopoldne so se okrog maja zavrteli osnovnošolski otroci (f. Ferrari/KROMA)

SKUPŠČINA

O perečem pomanjkanju parkirnih prostorov in prometu

Te dni po mestu krožita samo dva občinska pajka, tako da so si avtomobilisti nekoliko oddahnili pred neusmiljenimi odnasalci zasebnih vozil (njihova vnema je bila tudi razumljiva, saj so zaslužili po učinku). Seveda to ni nobena rešitev in pomanjkanje parkirnih prostorov ter sploh težave v prometu ostajajo se naprej neresene. Zato gre pozdraviti pobudo rajonskega sveta s področja univerze, ki je sklicala javno zasedanje (danes ob 19. uri na sedežu ACLI v Ul. Bologna 77), na katerega so povabili tamkajšnje prebivalce, študente, univerzitetno osebje ter predstavnike javnih ustanov, da bi skupaj skušali najti primerne rešitve.

KOMISIJA ZA PROZORNOST

Zahteva po sklicanju trzaskęga občinskega sveta

Potrebna je tretjina podpisnikov

Občinski svet naj razpravlja o občinski komisiji za prozornost občinskega dela. Zahteva je izšla iz same komisije, ki je ob koncu prvega polletja delovanja soglasno odobrila resolucijo po sklicanju občinskega sveta, ki naj bi imel na dnevnem redu prav razpravo o delovanju komisije. Pobudo za resolucijo je dal svetovalec Demokratične zveze-DSL Roberto Treu. Komisija navaja v resoluciji nekatera prioriteta vprašanja, ki bi jih moral občinski svet obravnavati in tudi rešiti. Ta vprašanja se tičejo prilagoditve pravilnika o dostopu občinskih dokumentov in sklepov javnosti, uvedbe občanovega branilca,

uvedbe urada za informacije in pritožbe ter začetek izvajanja določil o ljudskih resolucijah. Da je komisija za prozornost občinskega dela delovala v prvem polletju v res hudih razmerah, priča zadnja zahteva resolucije: komisija zahteva zase urad, funkcionarja in telefon (!).

Clani komisije vabijo svetovalce, da podpisujejo resolucijo. Če bo dokument podpisala vsaj tretjina svetovalcev, bo župan primoran sklicati sejo, na kateri bo govor o komisiji za prozornost. Doselej so resolucijo podpisali svetovalci Treu, Drabeni, Gherisina, Pahor, Viezzoli, Molinari, Kalceva in drugi.

UNIVERZA / OKROGLA MIZA

Kakšna pot čaka diplomiranc pred vstopom v svet dela

Predstavili bodo raziskavo SWG

»Po diplomii... Odnos med univerzitetno izobrazbo in potrebami trzišca delav«, ta vabljev naslov nosi okrogla miza, ki jo prireja jutri Mednarodno združenje študentov ekonomskih znanosti AIESEC v konferenčni dvorani Ekonomske fakultete na Trzaski univerzi. Na okrogli mizi bodo med drugimi predstavili rezultate zanimive raziskave med diplomiranci Trzaskę univerze v letih od 1988 do 1990, ki ga je izvedla trzaska družba za raziskovanje javnega mnenja SWG. Iz raziskave izhajajo glavni problemi, ki jih srečujejo diplomiranci pri vključevanju v svet dela, obenem pa tudi poglobitvene pomanjkljivosti univerzitetne izobrazbe in razko-

rak med tistim, kar so se študenti naučili, in onim, kar zahteva trzišce dela od njih.

Na okrogli mizi, ki se bo začela ob 16. uri, bodo sodelovali predstavnik Confindustrie Claudio Gentili, rektor Trzaskę univerze Giacomo Boruso, ravnatelj oddelka za osebje podjetja Zanussi Gianfranco Marino in ravnatelj dveh največjih trzaskih zavarovalnih družb Benito Rocco (Generali) in Renato Di Bacco (Lloyd Adriatico). Okroglo mize, ki jo bo vodil prof. Vladimir Nanut, docent Industrijske in trgovske tehnike na Trzaski univerzi se bo udeležila tudi skupina reskih študentov, ki opravljajo podobno raziskavo na hrvaških univerzah.

OBRAČUN / NA OBČNEM ZBORU

Slovensko dobrodelno društvo v pomoč potrebnim in prizadetim

Novi prostori in priliv novih članov glavni točki za okrepitev delovanja

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu je imelo v petek zvečer svoj občni zbor, ki je potekal tako, kot vsi občni zbori s poročilom predsednika, blagajnika, nadzornega odbora, s izvolitvijo novega odbora, s potrditvijo poročila za prihodnje delovno leto in nacrtja za bodočo dejavnost.

Slediti obnemu zboru dobrodelnega društva ni tako, kot slediti drugim skupščinam. Tu so pomembne predvsem tevilke in podatki, saj gre za dejavnost, ki je predvsem usmerjena k primarnim nalogam takšne ustanove: pomoči mladim, prizadetim osebam, revnim družinam, v zadnjem času pa tudi pomoči številnim beguncem, ki so morali zapustiti svoje

domove zaradi vojne v bivši Jugoslaviji.

Predsednik društva Aljosa Vesel je v svojem poročilu najprej v zgoščeni obliki podal smernice, ki si jih je društvo zadalo na zadnjem obnem zboru: nato je omenil temeljne točke za bodočo dejavnost. Zazelel je obenem večje sodelovanje s solami oziroma z učitelji in profesorji, pa tudi večjo povezanost s tukajšnjo univerzo oziroma slovenskimi študenti, ki na njej studirajo. Zavzel se je tudi za akcijo za povečanje članov.

Ena glavnih postavk poročila je bila zahteva, da najde društvo nove, primernejše prostore od tistih, v katerih deluje sedaj skupno s Slovensko Matico. Njeno bodoče delovanje bo, kot doslej, namenjeno mladini in v pomoč socialno ogroženim družinam, številnim beguncem, katerim je društvo preko Rdečega križa Slovenije in ustanove Caritas poslalo že veliko denarne pomoči, preskrbelo pa jim je tudi oblačila in drug material.

Po blagajniškem poročilu Joska Gerdola in poročila nadzornega odbora Marije Marc je občni zbor potrdil sedanji odbor in odobril programske smernice. Le-te vključujejo predložitve prošnje na javne ustanove za večjo denarno podporo od dosedanje, iskanje novih članov, rešitve problema novega sedeza ter se tesneje stike s sorodnimi dobrodelnimi ustanovami, solami in univerzo in se globljo povežavo z Gorisko pokrajino. (N.L.)

PISMO UREDNIŠTVU

Kdo je bil priča petkovi nesreči v Ul. Farneto?

Spostovano uredništvo, želel bi stopiti v stik z očitvidci prometne nesreče, ki se mi je pripetila v petek, 30. aprila, ob 16.50 v Ul. Farneto (malo nad sedežem KZE) pri Sv. Alojziju, v kateri je bil soudeležen avtobus ACT proge št 25/26.

Nesreca se je zgodila, ker je avtobus ACT na tem ovinkastem predelu ceste neprizadevan zavoroval na levo stran cestišča. Da bi se mu izognil, sem zavozil s svojim avtomobilom (BMW kovinsko modre

barve) na pločnik in tresil v zid. Voznik avtobusa je za trenutek ustavil vozilo, hipoma pogledal, kaj se je dogodilo, zatem pa je nadaljeval voznjo, kot da se nič ne bi dogodilo.

Prosim tiste, ki so bili priče nesreče, da me pokličejo na telefonsko tajništvo tel. št. 942835 v Trstu in pustijo lastni naslov ali telefonsko številko. Njihovo precevanje mi bo služilo za zavarovalnico. Zahvaljujem se za Vašo prijaznost.

Davide Sabelli
Parovel

OPČINE / V NEDELJO NA TRAVNIKU SKLADA MITJA ČUK

Pastirčkov dan tokrat na Trzaskem

Pester program z nastopom mladih - Pozdravne besede glavnega urednika M. Markežiča

Sončno vreme je dalo letošnjemu 14. Pastirčkovemu dnevu prav svojevrsten čar. Posebej zato, ker se je nedeljska prireditev - tokrat je bila na vrsti Trzaska - odvijala na Opcinah sredi narave na travniku Sklada Mitja Cuk in ne morda v kaki dvorani, kjer si varen pred morebitnim dežjem.

Programu, ki se je pričel ob starih popoldne, je sledilo kar lepo število bralcev in prijateljev mladinske revije Pastirček.

Organizatorji so postavili v bližini odra večji sotor, oziroma pagodo Slovenske zamejske skavtske organizacije, v kateri so bile razstavljene vse risbe - nad 250 - ki so jih otroci poslali na natečaj za Pastirčkovo naslovnico 1993/94. Razstavljene pa so bile razne knjižne izdaje in izdaje glasbenih kaset.

Program so oblikovali mladi z Goriske in Trzaskę ter gostje iz Slovenije: mladi trio flavtistov Centra Komel iz Gorice, Gledalska skupina Tamara Petaros z Opcin s pri-

redbo Petanove »Obtoženi volk« v režiji Lucke Susic, otroški pevski zbor Slomsek iz Bazovice, gojenci Vzgojnozaposlitvenega središča Mitja Cuk in pevka skupina Jonatan iz Brezovice pri Ljubljani.

Sporod je domiselno in sproščeno povezoval Marjan Kravos.

V pozdravnih besedah se je glavni urednik revije Marjan Markežič, potem ko je orisal razširjenost in priljubljenost Pastirčka, občuteno spomnil dveh preminulih sode-

lavk: pesnice Ljubke Sorli, ki je dolgo let urejevala to mladinsko revijo in z njo vseskozi sodelovala, in učiteljice Drage Lupinc, ki je tudi umrla v tem solskem letu.

Program so pričeli in sklenili pevci skupine Jonatan s svojimi zlahtnimi glasovi, prireditve pa so organizatorji primerno sklenili - v veselje otrok z loterijo, in odraslih z dobro kapljico in prigrizkom ter z vabilom za drugo leto v Gorici na 15. Pastirčkov dan. (jec)

V SOBOTO ZVEČER / NA SEJMU BIO EST

Slovenski plesi v centru mesta

Nastopili so člani TFS Stu ledi in Piščanci

Bio est oziroma dvakratna novost za Trst: prva se seveda nanasa na primarno ponudbo sejma, druga pa na sobotni kulturni program. Gre seveda za sejem bio-proizvodov, ki ga je združenje Anita ob koncu tedna priredilo na Trgu sv. Antona in ki je vzbudil veliko zanimanja med Tržacani in prehodnimi kupci, ki so tudi v soboto v velikem številu prisli v mesto. Dvodnevni - precej natrpan - program sejma pa

je v soboto zvečer predvideval tudi krajši kulturni spored, ki so ga oblikovali člani TFS Stu ledi in glasbene skupine Piščanci. Čeprav je dogodek sel nekako mimo, pa je le vredno podčrtati, da so se slovenske ljudske noše v plesu in pesmi pojavile v središču mesta, kar za vsestransko nestrpni Trst ni vsakdanji pojav. V »drugi«, odprtejši Trst sodijo tudi organizatorji sejma, ki nikakor niso obremenjeni z različnimi pred-

sodki, istočasno pa so tudi - zaradi osebnega zanimanja nekaterih posameznikov - precejšnji poznavalci glasbene (v večji meri) in plesne (v manjši meri) tradicije naših krajev. Zato so ob slovenskih plesih in pesmih v program vključili tudi glasbeno izročilo Istre, ki doživlja zadnje case razumljivo in tudi nujno »ovrednotenje«. Skoda je le, da se je sobotni program odvijal brez ustreznega ozvočenja in razsvetljave, zaradi česar je zadnji del že skoraj prekril nočni mrak.

Tržaška folklorna skupina Stu ledi je v soboto zvečer predstavila dva spleta plesov, in sicer najprej plese iz severnega dela Istre in nato se z Goriskega. S plesalci so nastopile tudi pevke in godci, med katerimi je treba omeniti tudi članke skupine Piščanci, ki z redno sodelujejo s tržaskim ansamblom. Plesni istrski točki je v soboto zvečer sledila daljša glasbena točka, v kateri so Piščanci predstavili vrsto tradicionalnih glasbil iz različnih predelov Istre. Sobotni spored je TFS Stu ledi, ki bo v kratkem slavila 20-letnico delovanja, sklenila z goriskimi plesi. Na sliki Ferrarija par v slovenski istrski nosi med sobotnim nastopom. (bip)

TRST / V SOBOTO »PRAZNIČNI« PREVZEM

Tržaška knjigarna v zasebni upravi

Za obdobje treh let sta knjigarno prevzeli Ilde Košuta in Gabriela Bezin

Novi upraviteljici Tržaške knjigarne - Ilde Košuta in Gabriela Bezin (Foto Ferrari)

Slovenska knjigarna v središču mesta se zdaj leka ni samo »navadna« specializirana trgovina, temveč je tudi prostor, v katerem se odvijajo razne pobude (npr. predstavitve knjig), istočasno pa tudi »zbirna točka« za razna srečanja. Nedopustno bi torej bilo, da knjigarne ne bi bilo več, z današnjega, s finančnimi problemi obremenjenega vidika pa je nesporej mljivo, če takšna struktura ne posluje aktivno. Naloga, da skušata združiti ta dva pola, ki sta vsak iz svojega različnega gledišča neobhodno

potrebna za preživetje in za rast Tržaške knjigarne, bo odslej pripadla Ilde Košuta in Gabrieli Bezin. Bivši uslužbenki knjigarne oziroma ZTT sta namreč za poskusno obdobje treh let prevzeli v svoje (zasebne) roke upravljanje Tržaške knjigarne, ki se bo morala neposredno soočiti z konkurenti trgata. Kot sta se enkrat na manjšem sobotnem slavlju v knjigarni podčrtali Ilde Košuta in Gabriela Bezin, se glede pobude v prvem obdobju ne bo nič spremenilo. Prvenstveno pozornost bosta namenjali slo-

venskim knjigam, se nadalje bosta skrbno urejali oddelke za kartografijo, ki ima veliko ljubiteljev in tudi odjemalcev, v načrtu pa je razširitev dejavnosti na papirnico, po kateri je precejšnje povpraševanje. S tem v zvezi bi se sicer takoj pojavil problem primerenih prostorov, saj se knjigarna nima več kam razširiti, medtem ko lepo in bogato založena papirnica zahteva precej prostora. Glede italijanskih knjig pa bodo tudi odslej v knjigarni na voljo predvsem publikacije o Trstu in Slovencih.

KD VALENTIN VODNIK DOLINA, 8., 9., 10., 11. maja 1993 MAJENCA '93

Danes, 11. t. m., ob 18. uri koncert Pihalnega orkestra BREG;
ob 19. uri slovesno podiranje MAJA;
ples z ansamblom HAPPY DAY

DVORANA MLADINSKEGA KROŽKA:
vodena pokusnja razstavljenih vzorcev vina ob sodelovanju Tržaške enogastronomske skupine.

GALERIJA TORKLA in CERKVIČA SV. MARTINA:
razstavi umetniških del
OBCINA DOLINA
prireja
XXXVII. RAZSTAVO
DOMAČIH VIN
z ljudskim ocenjevanjem

OBVESTILO

Naročnike Primorskega dnevnika, ki so se v začetku leta odločili za plačilo letne naročnine v treh obrokih, prosimo, da poravnajo drugi obrok 105.000 lir najkasneje do konca tega meseca.

Dolžni znesek lahko izročite našim raznašalcem ali položite v blagajno Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici. Prvotako se lahko poslužite tudi okenc pri slovenskih denarnih zavodih na Tržaskem in Gorškem s pologom na tekoči račun PRAE - DZP.

zračni tlak 1016,1 mb
ustaljen, veter 12 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 39-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 11,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Michele Ietri, Maria Desirée Ceccarelli, Davide Salucci, Stefano Trevisan, Giulio Gruden.

UMRLI SO: 68-letni Stelio Bonelli, 84-letna Anna Luch, 77-letna Cesira Nicolli, 89-letna Renata Brandenburg, 56-letni Giuseppe Duca, 1 mesec stara Valentina Langwieser, 10-letni Matteo Signifredi, 71-letni Germano Marassi, 72-letna Angela Corte, 87-letna Clara Stogaus, 91-letna Maria Pecar, 85-letni Errico Wehrensennig, 80-letna Elisabetta Plank, 68-letni Silvestro Polli, 81-letni Edoardo Cernigoi, 70-letni Galliano Dolci.

KINO

ARISTON - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »La scorta«, r. Ricky Tognazzi, i. Claudio Amendola, Enrico Lo Verso, Leo Gullotta.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Toys - Giocattoli«, r. Barry Levinson, i. Robin Williams.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 »Belle Epoque«, r. Fernando Trueba.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Gli occhi del delitto«, i. Andy Garcia, Uma Thurman, John Malkovich.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Wind - più forte del vento«, r. F. F. Coppola, i. Jennifer Gray.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Vendesi miracolo«, i. Steve Martin, Debra Winger.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.05, 20.10, 22.00 »In mezzo scorre il fiume«, r. Robert Redford, i. Craig Sheffer, Brad Pitt.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Sommersby«, i. Richard Gere in Jodie Foster.

EDEN - 15.30, 22.10 »Il trapanatore del profondo anal«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 19.00, 20.30, 22.10 »L'armata delle tenebre«, r. Sam Raimi.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Singles - l'amore è un gioco«, i. Bridget Fonda, Matt Dillon.

ALCIONE - 19.30, 20.15, 22.00 film v francoscini »Delicatessen«.

RADIO - 15.30, 21.30 »Le succhiatrici erotiche«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES
Danes, TOREK, 11. maja 1993
ZIGA

Sonce vzide ob 5.38 in zatone ob 20.24 - Dolžina dneva 14.46 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 10.23.

Jutri, SREDA, 12. maja 1993
PANKRACIJ
VREME VČERAJ: temperatura zraka 25 stopinj,

OTROŠKI VRTCI

Otroci iz dolinske in miljske občine spoznavajo širše okolje

NEVA LUKES

Prav tako zainteresirani so bili otroci tudi z obiskom pri dr. Speticu. Nihce sicer ni bil ob obisku potreben zdravniške pomoči, a jih je kljub temu zanimalo delo zdravnika, njegov pristop do pacientov in njegovo priporočanje o zdravljenju.

Tudi obisk pri zobozdravniku je bil zanimiv in poučen, saj so otroci izvedeli, kako vazno je ohraniti zdrave zobe in kako nepotreben je strah pred zobozdravnikom. Potem so se naučili se marsikaj koristnega tudi glede prometne vzgoje. Tako so sedaj bolj obveščeni o tem, kaj pomenijo razni

prometni znaki in kakšnih pravil se je treba držati, pa četudi se nekdo poda na pot s kolesom.

Osem vzgojiteljic je vodilo vse te obiske, med katerimi so imeli malčki možnost videti tudi, kako deluje Rdeči križ v Miljah. Nekatere obiske so opravili skupno vsi štirje vrtci, pri zobozdravniku v Bazovici pa so bili samo otroci iz Ricmanj.

To ni prva takšna pobuda v omenjenih vrtcih. V lanskem solskem letu so se otroci začeli spoznavati s kmetijstvom, z različnimi domačimi živalmi in s tem, kaj pomenijo v kmetijstvu in vrtnarstvu tople gredice.

»S podobnimi pobudami bomo se nadaljevali. Ze sedaj pa vabimo starše, občane in vse ljubitelje nase sole oziroma vrtcev na solsko razstavo, ki bo zadnjega maja v Ricmanjih, 3. junija pa se na zaključno prireditve s tukajšnjo osnovno šolo.« sta nam vzgojiteljici povedali in pripomnili, da bomo na risbah lahko videli, kaj so si otroci pri teh obiskih najbolj ogledali in kaj jim je ostalo tudi najbolj v spominu.

Oglasili smo se nato po telefonu še v vrtcu v Dolini, kjer nam je vzgojiteljica Nadja povedala, kako je v vrtcih in Dolino, Mackolje in

Boljunec, potekala akcija za spoznavanje kmetijstva, ali bolje rečeno, za spoznavanje ljudske tradicije in z njo povezano spoznavanje okolja, narave in sploh življenja v Bregu nekot in danes.

»Obiskali smo združni hlev Dolga krona, ki je bil za naše otroke izredno zanimiv in poučen. Potem smo obiskali čebelarja v Gročani in bili smo tudi v Mackoljah pri vinogradniku Parovelu, kjer smo si ogledali, kako se kuha zganje, obiskali smo torklo in videli, kako se stiska olje. Obiskali smo Dolino in spoznali vse njene zanimivosti, obdelali smo v soli razne stare navade in običaje, kot na primer pust in njegove navade, pa še razne igre, s katerimi so se včasih otroci igrali. Ze v lanskem solskem letu smo začeli z otroci s takšnim spoznavanjem ljudske tradicije. Otroci so se v to pobudo vključili s tem, da so nam od doma prinašali stare pesmi, predmete, slike, dokumente in drugo. Menimo, da so takšni obiski, takšni projekti izredno zanimivi in koristni. Zato bomo s tem delom se nadaljevali.«

Zaenkrat smo omenili le vrte v dolinski in miljski občini in njihovo delovanje. V prihodnjem članku se bomo zaustavili pri osnovni soli v Boljuncu in soli v Dolini. Tudi tu smo izvedeli za razne spodbudne novosti.

Pouk prometne vzgoje pri miljskih mestnih redarjih (foto Krizmančič/KROMA)

Sedem otroških vrtcev, ki spadajo pod Didaktično ravnanjstvo v Dolini, je letos opravilo vrsto izvenšolskih, a zato nič manj pomembnih dejavnosti.

Na uspeh te pobude nas je opozorila ravnateljica Ksenija Dobrila; mi pa smo se pri vzgojiteljicah omenjenih vrtcev pozanimali, za kaksne dejavnosti je slo, kako so te pobude uspele in kaj vse so se otroci pri spoznavanju različnih poklicev in drugih socialnih zadev koristnega in potrebnega naučili.

Najprej smo se po telefonu oglasili v vrtcu v Ricmanjih, kjer smo se pogovorili z vzgojiteljicami Marijo in Mirjam. Podrobno sta nam obrazilili pobude, oziroma obiske, ki so jih otroci iz vrtcev v Ricmanjih, Borstu, pri Domnju in v Miljah opravili pri zdravniku dr. Marjanu Speticu, pri zobozdravniku Suzani v Bazovici, na poveljstvu gasilcev v Miljah in se s spoznavanjem prometa, oziroma prometne vzgoje, prav tako v Miljah.

»Otroke smo že prej pripravili na te obiske in na poklice, ki jih opravljajo posamezniki«, sta nam povedali Marija in Mirjam. »Zelo veselili so bili obiska pri gasilcih, morda zaradi tega, ker je ta poklic povezan z različnimi nevarnostmi, ker so gasilci v uniformah, ker jih je privlačil način, kako je treba klicati na pomoč v primeru požarov in drugih nesreč in drugo.«

z diaprozitivni »Kanada in Quebec« dr. Damjane Ote. Vabljeni!

SKD TABOR - Openska glasbena srečanja - v nedeljo, 16. t. m., ob 10.30 v Prosvetnem domu na Opcinah bo na sporedu koncert z naslovom MATINEJA Z GLASBO STARIH MOJSTROV. Nastopajo Daniela Brussolo (flavta), Irena Pahor (oba), Peter Filipic (celo) in Riccardo Radivo (klavir). Na sporedu Vivaldi, Telemann, Quantz in drugi baročni avtorji.

OBVESTILA

SK BRDINA organizira drugi kraški Bike slalom in Vzponedni bike slalom trofeja Lea Motorbike v nedeljo, 16. t. m. v Repnu s pricetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedežu kluba Proseka ul. 131 na Opcinah 12. in 13. t. m. ob 20. do 21. ure.

DRUŠBENO-POLITIČNO DRUŠTVO EDINOST priredi v sodelovanju s Knjižnico »Pinko Tomazic in tovarishi« danes, 11. t.m., ob 20.30 v mali dvorani Prosvetnega doma na Opcinah srečanje na temo »Pomagaj si sam«. Za uvod v razpravo o tem, kaj lahko stori vsak posameznik Slovenec v zvezi z davčno prijavo, volilnimi razglasi, avtomobilskimi globami ipd. bo spregovoril prof. Samo Pahor.»

IZLETI
Urniki odhoda avtobusov za izlet v Bassano del Grappa z Veselimi godci v soboto, 15. maja: iz Boljunc ob 7. uri, iz Borsta ob 7.10, z Opcin ob 7.30 izpred Prosvetnega doma. SEKCIJA VZPI-ANPI iz Kriza prireja v soboto, 22. ter v nedeljo, 23. t. m. izlet v pokrajino Brescia. V soboto bodo izletniki sodelovali na odkritju spomenika in kraju Pradolongo (tukaj je padel rojak Henrik Stefancic), v nedeljo pa bodo obiskali Lumezzane, kjer je padel Krizan Josip Verginella. Cena izleta 180.000 lir. Vpisuje Giga Gatecat (tel. st. 220175).

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst - obvešča solnike, da je razpisano delovno mesto ravnatelj na nižjih srednjih solah s slovenskim učnim jezikom. Za ravnatelj je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom, in ima: univerzitetno izobrazbo, profesorski stalež in najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

Kandidati naj vložijo prošnje z dokazili na Deželni solski urad do 15. t.m. Razpis in morebitna pojasnila dobita na sedežu sindikata - Ul. Carducci 8, tel. (040/370301). Urnik: torek - od 11.30 do 13.00, sredo - od 17.00 do 18.30, četrtek - od 9.30 do 11.00 in petek - od 15.30 do 16.30.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Ljubke Sorli daruje Olga Ban 20.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Ob rojstnem dnevu prof. Ivana Savlija daruje Zdenka 50.000 lir za Zadrudni center za socialno dejavnost.

V spomin na pok. Marijo Lavrencic vd. Cunja daruje Bianca 20.000 lir za Skupnost družina Opince.

Namesto cvetja na grob Venceslava Terzona darujejo Javi, Nora in Zvonka 30.000 lir za VZPI-ANPI Devin - Nabrezina.

V spomin na Venota Terzona prispevata Joze in Pavel Petelin 40.000 lir za VZPI-ANPI Devin - Nabrezina.

Okrogla uganka!
Vse hribe obhodi.
Je obleden po modi.
Okrogle oblake puha.
Je siten kot muha.
Je vesel kot hudic.
Je bivši RAI-ski ptic.
Stalno okrog leta.
Praznuje okrogla leta.
(Ršiteljev: srečno Giga)

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Just Skerlj - Salez 44.

OSMICO je odprl Alojz Kante v Praprothu st. 18.

PRODAM polo GL, letnik 1990. Tel. 213750.

KRASKI OVČAR, edina slovenska avtohtona pasma, primeren po značaju tudi za majhne otroke. Mladice odličnega porekla z rodovnikom prodam. Tel. 226207.

PRODAM seno v balah. Tel. st. 327104.

PRODAM kosilnico BCS 110, motor Lombardini v dobrem stanju in trosilec za gnoj dimenzije: sirina 1.30, dolžina 2.54, stranica 50 cm. Bazovica 191-Sandro.

PRODAM sončne grablje znamke tigre na stiri kolesa. Tel. st. (0481) 882091.

PRODAM metaliziran opel corsa 1,2 GL v odličnem stanju in z dodatki, december 1989. Tel. st. 421412.

PRODAM motor april tuareg rally 125, letnik 1991 v odličnem stanju za 4.300.000 lir. Tel. st. 213282.

PRODAM prikolico elnach 3,75 m za 3 osebe + 1, v dobrem stanju. Tel. 228365.

PRODAM avto fiat panda 900, prevoženih 2.700 km. Tel. st. (0481) 882553.

ZEMLJISCE v Precniku (kmečko področje E5) prodamo. Tel. st. (040) 200878 po 18. uri.

ORODJARNA isče delavca z izkušnjami in struženju in rezkanju. Tel. v delavnih urah na st. (040) 227034.

MLADA GOSPA sprejme službo kot hisna pomočnica. Tel. st. 828251.

DIPLOMIRAN AGRONOMIST z dokončanim DTTZ Ziga Zois isče ustrezno zaposlitev. Tel. 231946.

42-LETNA, razvezana z odrascajočo hčerko, ljubiteljica narave, zeli spoznati primernega življenjskega sopotnika za srečno skupno življenje. Resne ponudbe pošljite na: Trieste - Fermo posta centrale - CI 91497949.

ZDRAVNIK kupi prostore za ambulanto v središču Trsta, blizu železnice postaje, v višjem nadstropju, tudi zasedeno. Tel. st. 225530.

V PETEK, 6.5., sem izgubila ključe na cesti Padrice-Lonjer-Katinara. Najditelj naj telefonira na st. 578042. Caka ga lepa nagrada.

V OKOLICI PROSEKA se je izgubila sivozrasta psicka srednje velikosti, ki slisi na ime Kira. Najditelja prosimo, da tel. na st. 225713.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Ljubke Sorli daruje Olga Ban 20.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Ob rojstnem dnevu prof. Ivana Savlija daruje Zdenka 50.000 lir za Zadrudni center za socialno dejavnost.

V spomin na pok. Marijo Lavrencic vd. Cunja daruje Bianca 20.000 lir za Skupnost družina Opince.

Namesto cvetja na grob Venceslava Terzona darujejo Javi, Nora in Zvonka 30.000 lir za VZPI-ANPI Devin - Nabrezina.

V spomin na Venota Terzona prispevata Joze in Pavel Petelin 40.000 lir za VZPI-ANPI Devin - Nabrezina.

ZAHVALA
Ob izgubi nase drage
Marije Labiani
por. Smotlak
se iskreno zahvaljujemo g. zupniku, pevcem in vsem, ki so jo pospremili na zadnji pot.

Svojci
Mackolje, 11. 5. 1993

STALIŠČA / PREDSEDNIK CONFINDUSTRIE LUIGI ABETE

Stabilnost je osnova za gospodarski razvoj

Velika pričakovanja za Ciampijeve poteze

Zveza italijanskih zasebnih industrijcev se močno identificira s procesom gospodarske, politične in moralne preno-ve, ki ga doživlja Polotok, in to je tudi ena od glavnih misli, ki jo je na sobotnem nastopu pred skupščino trzaskih podjetnikov razvil predsednik Confindustrie Luigi Abete. Po njegovih besedah so industriji med prvimi v Italiji - v času, ko o krizi se ni bilo sledu - razumeli in nato tudi interpretirali potrebo po prenovi. Proti asistencializmu in nesmotnemu gospodarjenju so bili nastopili že v prvih osemdesetih letih, danes pa se v tem smislu zavzemajo za dva velika cilja: za privatizacijo in institucionalne reforme, take, kot so jih potrdili volilci na referendumih. Pri tem seveda odločno odklanjajo birokratsko državo in politično vodenje gospodarstva.

Padec berlinskega zidu in daljnosežne posledice, ki jih je pustil tudi na Zahodu, je Italija po Abetejevih besedah občutila veliko močnejše, ker je bila manj pripravljena. Imela je dvakrat višjo inflacijo kot ostale članice EGS, to pa je avtomatično vplivalo na njeno nižjo kompetitivnost. Italijanska sepcificnost pa se je v vsej svoji

razsežnosti konkretizirala po volitvah aprila lani, ki so označile zacetek obdobja hitrega preobrazanja. Tega procesa po Abetejevem prepričanju ni mogoče ustaviti, treba ga je razumeti, interpretirati in upravljati, cesar pa politika ni bila sposobna storiti. Confindustria se je zato postavila na stran referendumskega gibanja, saj drugače ni mogla vplivati na razmere, je poudaril Abete, ki je hkrati ozgo-sal kot smesne trditve, da je organizacija industrijcev »močna oblast«: biti pa hoče inteligentna oblast, saj je kot taka velikotroman bolj koristna.

Ko prešel k bolj specifično gospodarskim temam, je predsednik Confindustrie najprej zavril povezavo med privatizacijami in brezposelnostjo. Privatizacija samo razkrije že obstoječo brezposelnost, je dejal in se vprašal, ali je dopolnilna blagajna zaposlenosti ali brezposelnosti. Odgovor na krenje delovnih mest je Abete uokviril v obvezno smer, ki jo je Italiji zacrtal splet mednarodnih in notranjih razmer: nujna je mednarodna integracija in skladnejša socialna, davčna in finančna politika. Pred Ciampijevo vlado - ki jo je označil kot vlado v institucional-

ni službi - stoji torej odgovornost za reševanje največjih problemov Italije, predvsem zmanjšanje davčnega pritiska na dobiček, ki ga podjetnik reinvestira v proizvodnjo, znižanje obrestne mere za nadaljnja dva do tri odstotke, kar bi ugodno vplivalo tudi na javno zadolžitev, relansiranje kolektivnih oziroma javnih investicij, predvsem infrastrukturnih, in to na osnovi nove zakonodaje o javnih zakupih in razvidnosti.

Kot smo zapisali že v nedeljskem poročilu, je Abete velik poudarek namenil tudi nujnosti internacionalizacije italijanskega gospodarstva in strategija zanjo je na-

daljnja naloga, ki stoji pred novo vlado. Napacno je misliti, da internacionalizacija zmanjšuje zaposlenost, nasprotno, njena prednost je v povečevanju proizvodnih zmogljivosti. V tem okviru dobivajo posebno vlogo obmejna območja, ki bodo morala postati inteligentni terminali procesa gospodarske internacionalizacije.

Pomembni imperativ naslavlja tudi industrija na Ciampijski tudi v zvezi z državnimi vrednotnicami: nedopustno je - pravi Abete - da so finančne rente višje (in manj obdavčene) od zaslužka od dela in od profita, zato je nujno znižati donosnost državnih obveznic in tako omogočiti preliv kapitala v proizvodnjo. Samo na delu osnovano gospodarstvo bo lahko Italiji vrnilo stabilnost, ta pa je pogoj za razvoj - je podčrtal Abete - z njim pa tudi za na novo zasnovano socialno državo. »Welfare state« ni abstraktni pojem, spreminja se glede na potrebe in možnosti, deliti pa je mogoče samo tisto, kar se proizvede. V tem smislu se je predsednik Confindustrie zavzel za večje sodelovanje vseh subjektov v proizvodnji oziroma za povečanje njihove avtonomije in odgovornosti. (V.B.)

SDGZ / POGOVOR S PREDSEDNIKOM »SERVISA« EDIJEM KRAUSOM

Servis SDGZ med največjimi tovrstnimi podjetji v Trstu

Združenje je z ustanovitvijo družbe leta 1991 anticipiralo zakon

Edija Krausa poznamo predvsem kot uveljavljenega turističnega operaterja in sportnega delavca, je pa tudi član predsedstva Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in predsednik njegovega Servisa. Gospodarstveniki, ki se dnevno poslužujejo storitev te službe dobro vedo, kako bistveno vlogo odigra, Edi Kraus pa nam je takole orisal nastanek in funkcijo Servisa.

»Kot vse stanovske organizacije v Italiji, je SDGZ je vse od svoje ustanovitve članom ponujalo strokovne storitve za plačilo, v skladu s svojimi institucionalnimi cilji. Finančni organi so te storitve v nekaterih primerih osporavali, čes da gre za prikrito komercialne posle in ne za sindikalno pomoč. Zato je SDGZ leta 1988 ustanovilo konzorcij Servis z omejenim jamstvom, da bi prek njega članom zagotovilo storitve. Družbeni kapital je znesel 20 milijonov lir, pri ustanovitvi pa so sodelovali člani iz trzaska, goriske in videmske pokrajine. Oktobra 91 se je Konzorcij spremenil v družbo z omejenim jamstvom z imenom »Servis d.o.o.«. Družbena glavnica je bila povišana na 100 milijonov lir: 40% kapitala so vložili uslužbenci podjetja in s tem prevzeli odgovornost za pozitivno poslovanje. Iz družbe so izstopili gorški člani, ki so

spomladi 1992 v Gorici ustanovili sorodno družbo z imenom Goservis. Z letom 1992 je Servis razširil poslovanje se na cedajsko območje, v njegovem upravnem odboru pa je tudi predstavnik iz Benecije.«

Združenje si torej s pogumom in s potrebami časa vsebinsko usklajeno zasnovo ustvarilo operativno strukturo še preden so bile stanovske organizacije to dolžne storiti po zakonu.

»Ta koncept in pravna opredelitev sta se pokazala za pravilna, saj je z zakonom st. 413 taka vsebina postala obvezna. Servisna služba stanovskih organizacij naj bi se spremenila v tim. CAAF, podjetja s 100 milijoni kapitala, in naj bi bila vmesna točka med podjetji in davčno upravo. Uresničitev te prenosne je sicer naletela na nekatere težave in zastoje, vsekakor pa velja prepoved, da stanovske organizacije od 1. januarja 1994 ne bodo smele več nuditi servisnih storitev. SDGZ je torej s tega vidika že nekaj let prej ubralo pot, ki jo sedaj narekuje zakon.«

S svojimi strukturami dokaj kapilarno pokrivata ozemlje, na katerem imate svoje članke.

»Servis ima sedež in osnovno enoto v Trstu, Ul. Cicerone st. 8, operativni sedeži pa so se v Cedadu, Nabrezini in na Opcinah, v pripravi pa je odprta podružnica v Dolini. Tako

smo kapilarno prisotni na celotnem območju našega poslovanja.«

Izbira storitev, ki jih ponujate članstvu je obsežna in razvejana.

»Storitve segajo na vsa področja knjigovodskega vodenja registrov in obsegajo vso paleto storitev, ki jih podjetja potrebujejo od ustanovitve pa do zaključka poslovanja: od pridobivanja obrtnih in drugih dovoljenj do vpisa v poklicne sezname pri trgovinskih zbornicah in reševanja davčnih sporov pri finančni upravi. Glavna teza pade seveda na davčno posredovalnico sprico kompleksnosti davčne zakonodaje.«

Za tovrstno strokovno pomoč je potrebna specializacija in strokovno pokvarlo osebo.

»Servis ima čvrsto kadrovske sestavo: z 29 uslužbenci sodi med največja tovrstna podjetja v Trstu. Za zagotovitev učinkovitega pristopa na specifičnih področjih pa se poslužuje konzulence številnih zunanjih profesionalcev in izvedencev. Vse poslovanje je seveda vodeno racionalniško. Priključenih imamo 30 notranjih in zunanjih terminalov in tiskalnikov, podružnice pa so povezane s centralo prek kabelske napeljave. Servis je operativno podjetje za članke SDGZ. Po potrebi se bo njegovo poslovanje razširi-

Predsednik družbe Servis Edi Kraus (Foto KROMA)

lo na druga področja, kakor bodo člani izrazili potrebe po novih ali drugačnih storitvah.«

In za konec razgovora se beseda o trenutnih trendih na turističnem področju.

»Tudi turizem občuti krizo, saj je kot nekaka luksuzna dejavnost postanska postavka vsakdanosti in torej med prvimi na udaru. Povpraševanje po teh storitvah ni na prvem mestu prioritete lestvice in če bilanca tega ne dopušča, se družine turističnim navadam pač odpovedo. Krizo je občutili predvsem na bivšem jugoslovanskem

območju, saj je ves turizem ob meji tradicionalno gravitiral na ta del tržiska. Sedaj moramo vlagati veliko več energij, da prodamo programe in pakete. Ljudje se pod silo razmer opredeljujejo za cenejše ponudbe, medtem ko upada zanimanje za dražja potovanja in letovanja. Ob tem lahko samo upamo - in ne samo zaradi turističnega profita - da se bo položaj cimprej normaliziral in da se bodo tako vzpostavili pogoji za ugodnejše trženje tudi v turističnem sektorju.«

Pogovor zapisal BORIS SIMONETA

DENARNI ZAVODI / PO OBČNIH ZBORIH

Tudi za slovenske banke nujna posodobitev in večja agresivnost

Naše banke in posojilnice dobro izkoriščajo vlogo ob meji

MARKO WALTRITSCH

Občni zbori slovenskih denarnih zavodov so za nami, ostaja pa nam še nekaj ugotovitev. Prva je ta, da so ti zavodi v Trstu, v Gorici, na Opcinah, v Nabrezini, Doberdobu in Sovodnjah tudi lani poslovali več ali manj uspešno. Vsi so imeli veliko dela, največkrat več kot sorodne banke v naši neposredni bližini ali kar na istem območju. Posli slovenskih bank so bili v vseh ozirih večji od lanske inflacijske stopnje v Italiji, kar pomeni, da jim je uspelo zbrati več denarja v upravljanju. Slovenske banke in posojilnice so tudi lani znale izkoristiti izjemno vlogo, ki jo imajo ob meji, tako glede mednarodne trgovinske menjave, kjer se vedno igrajo primarno vlogo, kot v časovno bolj omejenem oziru storitev za nekaj desetisoč slovenskih in hrvaških upizalcev italijanskih pokojnin.

Treba je seveda biti previden, kajti pokojnine bodo po sili razmer čez kako desetletje postopoma usahnile in takrat bo precej posla izgubljeno. Naše banke si bodo morale poiskati nove kliente tudi na drugi strani meje. To sicer že delajo, pa čeprav so posli za drobno klientelo še vedno vezani na vrsto omejitev. Tudi s trgovinsko menjavo stvari v prihodnje ne bodo več tako lahke kot svojčas, predvsem zaradi poostrene konkurence. Zato je bila zelo primerna odločitev nekaterih slovenskih podjetnikov, da gredo tudi v bančne posle v Sloveniji in na Hrvaškem in da postanejo delničarji tamkajšnjih

bank. To bo prineslo korist tudi slovenskim bankam na tej strani meje, saj so te poslovne družbe primarni klienti naših bank.

Nacionalna skupnost se bo uveljavila in ne le ohranila, temveč tudi razvijala, če bo gospodarsko močna. Tega so se dobro zavedali naši predniki, ki so se že v avstrijskih casih gospodarsko utrjevali, tudi na bančnem področju. V Gorici, v Trstu in na podeželju je bilo takrat veliko slovenskih bank in posojilnic, pa čeprav so nekatere igrale včasih zelo majhno, marsikdaj nezadovoljno vlogo. Večje banke pa so bile pomembne: v Trstu Trzaska posojilnica in hranilnica, tista, ki je zgradila Narodni dom, v Gorici pa Trgovsko-obrtna zadruga (kljub imenu je bila banka), ki je zgradila zgradila Trgovski dom. Znano je, kaj sta nam ta dva domova pomenila, ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi v nacionalnem in kulturnem. Brez slovenskih bank se tudi slovenska kultura ne bi razvila, kot se je, marsikateri sole ne bi bilo, brez teh bank ne bi bilo tistega malega slovenskega podjetništva, ki je bilo temelj slovenskega meščanstva v teh že skoraj sto letih.

Tako je tudi danes. V šestih slovenskih denarnih zavodih na Trzaskem in Goriskem je danes zaposlenih že 400 ljudi, ki so vsi prišli iz slovenskih sol. Marsikdo od njih je bil izselil, ko ne bi bil dobil službe doma. Slo-

venske banke izdatno denarno podpirajo oziroma sponzorizirajo naše kulturne ustanove, društva in sport, brez tega sponzorstva bi marsikatera dejavnost že zdavnaj usahnila. Marsikdo, ki kritizira slovenske banke, bi moral prej pomisliti na to.

Prebivalci v trzaski in goriski pokrajini so lani zaupali šestim slovenskim bankam več kot 1000 milijard lir. Veliko tega denarja so si tukajšnji podjetniki in drugi ljudje izposodili. Našim bankam zaupajo svoje prihranke tudi italijanski someščani in sodeželani. Poslovanje teh šestih denarnih zavodov je bilo lani takšno, da so ustvarili skoraj 12 milijard lir čistega dobička, medtem ko se njihovo premoženje naglo bliza 100 milijardam lir. Nadaljevale so tudi s sirjenjem svoje mreže in sedaj razpolagajo že s 14 se-deži in podružnicami.

Ob uspehih je treba pomisliti tudi na težave, ki so že na vidiku. Konkurenca postaja večja in hujska na vseh področjih, na domačem in na tujem. V Trst in Gorico prihajajo številne nove banke, domaće odpirajo nove podružnice, konkurenca je ostrejša, se zlasti, ker je klientela vedno ista, gospodarski položaj pa slabši kot v preteklosti. Do ostre konkurence prihaja tudi v mednarodnem poslovanju, zato je prav, da so banke sle na pot ne le racionalizacije svojih služb, marveč tudi ovrednotenja sedanjih služb in iskanja novih poslov.

To je sicer potreba vseh bank. Se zlasti, ker so tudi stroški narasli zaradi povečanih davkov. Tudi slovenski denarni zavodi so lani morali za davke dati več kot v prejšnjih letih. Pojav bo prihodnje leto zajel se zlasti kmečko-obrtno posojilnico, ki bo do morale plačati več davkov, čeprav bodo v zameno dobile več pristojnosti. Zadržno-socialna vloga teh posojilnic je polagoma zbledela. Slovenske posojilnice na Opcinah, v Nabrezini, Doberdobu in Sovodnjah bodo v prihodnje morale več prispevati v nenasično državno blagajno. Trzaska kreditna banka in Kmečka banka v Gorici pa bosta brez dvoma povečali svoj pomen v mednarodni trgovini, pa čeprav ne bosta pozabili na domači trg. V prihodnjih letih obravnih najbrž ne bomo več brali, da so čisti dobički tako visoki, kot so bili laniški ali predlanski.

V zvezi z racionalizacijo je veliko govora in sugestij o združevanju bank. Ob pozitivnih platih tega procesa je med našimi zavodi, zlasti posojilnicami tudi veliko bojazni: kdo bo odločil o poslovanju? Bo manjša in periferna posojilnica izgubila svojo avtonomijo in se podredila večji? Podobna vprašanja se zastavljajo (slisali smo jih tudi na občnih zborih) tudi delničarjem in upraviteljem trzaska in goriske banke. Če bi prišlo do nujnosti združitve, bi morali o tem vsekakor odločiti tudi člani oziroma delničarji. Teh pa je v šestih slovenskih denarnih zavodih že nekaj več kot dva tisoč.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO
DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. maja 1993 in zapadlostjo 1. maja 2000.

■ Obresti so izplačljive ob koncu vsakega polletja. Prvi obrok, 6,50% bruto, bo izplačan 1. novembra 1993. Vsota nadaljnjih obrokov se bo spreminjala na osnovi bruto donosa enoletnih obveznic BOT s povikom premije 0,50 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Prvi šestmesečni realni čisti donos znaša 11,70% letno v primeru, da se izključna cena istoveti z nominalno.

■ Cena, ki bo iznesena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne 12. maja.

■ Obveznice CCT se koristijo s 1. majem: ob vplačilu (17. maja) bo treba plačati poleg cene, iznesene na dražbi, tudi do takrat dozele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

VOLITVE / ZA PREDSEDNIKA IN POKRAJINSKI SVET

Izžrebali vrstni red kandidatov

Osrednji volilni urad potrdil vse liste

VLADO KLEMSE

Deset simbolov bo na glasovnici za obnovo goriskega pokrajinskega sveta, osem pa bo kandidatov za predsednika pokrajine. Na goriskem okrožnem sodišču so včeraj dopolnili zaključili pregledovanje predloženih list in dokumentacije in tudi razresili dvome glede nastopanja liste MSI in Severne lige na junijskih volitvah. Pojavili so se namreč dvomi glede veljavnosti kakih tristo podpisov, točneje 310 podpisov, ki jih je predložila stranka MSI. Osrednji volilni urad je namreč v nedeljo podvomil glede pristojnosti namestnika spravnega sodnika kar zadeva overitve podpisov in na to opozoril predlagatelja. Po zagotovilih, ki smo jih prejeli včeraj, so bili pomisleki odpravljeni. V nasprotnem primeru bi stranka MSI ne mogla nastopati na junijskih volitvah za pokrajinski svet, saj bi z odpisom 310 glasov ne dosegla predvidenih tisoč veljavnih podpisov. Odpravljene so bile tudi pomanjkljivosti, ki jih je Osrednji volilni urad ugotovil v dokumentaciji, ki jo je predložila Severna liga.

Na volitvah bo torej seveda ce ne bo medtem

kdo vložil priziv, sodelovalo deset strank in gibanj. Včeraj popoldne so izžrebali tudi vrstni red kandidatov za predsednika pokrajine in vrstni red simbolov strank, tako kakor bodo na glasovnici.

Vrstni red predstavnih kandidatov je naslednji: 1. Buttignoni Silvano (SKP), 2. Fiorelli Renato (zeleni - golobice), 3. Michelini Mario (Cittadini per l'Isontino), 4. Cosma Sergio (MSI), 5. Bergamin Alberto (KD in PSDI), 6. Terpin Damjan (SSK), 7. Salomoni Maurizio (DSL in PSI), 8. Marcolini Monica (Severna liga).

Vrstni red simbolov za izvolitev članov pokrajinskega sveta pa bo naslednji: 1. MSI; 2. Zeleni - golobice; 3. Cittadini per l'Isontino; 4. Severna liga; 5. PSDI; 6. SKP; 7. DSL; 8. KD; 9. SSK; 10. PSI.

V soboto je zapadel rok za predložitev kandidatnih list tudi za izvolitev zupanov in občinskih svetov v Trzinu, Ronkah, Vilešu in Romansu. V Trzinu so vse liste zbrale zadostno število podpisov, vse bodo predvidoma tudi sodelovale na junijskih volitvah. Za mesto zupana je osem kandidatov, devet strank pa

se poteguje za izvolitev predstavnikov v občinski svet. Tudi v Trzinu so z zrebom določili vrstni red kandidatov za zupana in vrstni red simbolov za volitev občinskega sveta. Kandidati za zupansko mesto bodo na glasovnici vpisani po sledečem redu: Ritossa (MSI), Fari (Sev. liga), Blasig (PSI), Persi (DSL), Morsolin (SKP), Calzolari (Popolari in PSDI), Altran (Cittadini per Monfalcone), Trovò Mellinatti (KD). Stranke pa: Popolari, PSDI, Sev. liga, PSI, MSI, KD, Cittadini per Monfalcone, DSL, SKP.

V Ronkah se bodo za izvolitev zupana in občinskega sveta potegovali samo štiri liste, oziroma stranke. Misovci namreč niso uspeli zbrati potrebnega števila podpisov in se zato ne bodo predstavili.

Vrstni red kandidatov za zupana je naslednji: Ovidio Zotti (napredna lista DSL), Enzo Novelli (KD in del PSI ter PSDI), L. Lazzari in D. Mauchigna.

Spopad za mesto zupana bo predvidoma med Novellijem in Zottijem.

V Romansu bosta, kakor smo že poročali, sodelovali dve listi, v Vilešu pa tri.

GORICA / VČERAJ MEDNARODNI (INTERNI) SIMPOZIJ O VLOGI

Dokumentacijski center Informest končno shodil

Sodelovanje italijanskih, evropskih in tudi ameriških strokovnjakov - Pristop do novih tržišč in stvarnosti

MARKO WALTRITSCH

Z včerajšnjim forumom se je dejansko pričela dejavnost goriskega Centra za mednarodno gospodarsko sodelovanje, ali, kot ga že označujejo z bolj praktičnim naslovom "Informest". Gre za prvo dejanje, ki je sicer bilo zaprtega tipa, saj, kot nam je predsednik Gianni Bravo povedal, so na tem forumu zeleli med seboj soociti ljudi, ki bodo, vsak s svojega zornega kota, tudi sodelovali s Centrom. Vsako med več kot tridesetimi udeleženci, ki so v Gorico prišli iz raznih krajev Evrope in tudi ZDA je povedal kako si zamisla tak Center in seveda je obrazložil kaj se na specifičnih področjih dogaja v Vzhodni Evropi, kateri bo ta Center pravih priprav namenjen.

Predsednik Bravo, ki so ga umestili sele pred kratkim, je sicer povedal, da Center pričena s svojim delom dobri dve leti po odobritvi zakona o obmejnih področjih. Gre pa za prvo z omejenim zakonom predvidenih ustanov, ki je pričela z delom. Finančna družba Finest, ki ima svoj sedež v Pordenonu se sele giblje, o finančnem centru Off-Shore v Trstu pa se niti ne govori več.

Poseg predsednika Trg. zbornice Bevilacqua (stoje) na posvetu (foto Studio Reportage)

Kakšna naj bo naloga Informesta? Predvsem ta zbira najrazličnejše podatke, upoštevajoč tudi že obstoječe ustanove doma in v tujini, ter jih potem posreduje malim in srednjim podjetnikom, ki žele na razne načine poslovati z Vzhodom.

Kot so v debati povedali razni poročevalci so velike razlike med posameznimi državami Vzhodne Evrope. V vsako od teh pa morajo zahodni podjetniki priti upoštevajoč tudi krajevne zgodovinske in druge posebnosti. Ne sme priti

do kolonizacije.

Poleg Brava, sta včeraj govorila se predsednik goriske zbornice Bevilacqua in delni odbornik Brancati. Poročali pa so upravnik OCSE iz Pariza Sergio Arzeni ter Gabriele Crespi Reghizzi z Univerze v Milanu, kot tudi svetovalec EGS za Vzhodno Evropo Ronald Grass. V razpravi je sodelovalo se več drugih strokovnjakov iz več držav. Omenimo le nekatere: Teodorja Cernigoja, posebnega svetovalca pri slovenskem zunanjem ministrstvu v Ljubljani, Hansa Plaumerja, bivše

ga nemškega državnega sekretarja za delzelo politiko, Franza Lotharja Altmanna, direktorja Sudost Instituta iz Muenchna, Tita Favaretta, direktorja ISDEE iz Trsta, Ruggera Manciatija, predsednika Simest iz Rima, Lewis C. Attarda, svetovalec Small Business Development Centra iz Miami, ter predstavnik nekatere finančne ustanove kot tudi zavezodov, ki se ukvarjajo z zunanjo trgovino. Vsi se bodo odzvali izzivu, ki jim ga je naslovil predsednik Centra, Gianni Bravo.

GOSPODARSTVO / SLOVENSKI GOSTINCI

Strokovni izlet gostincev SGZ v znane vinorodne okoliše na območju dežele Toskane

Zanimivo in prijetno potovanje v domovino Chiantija

Gostinska sekcija Slovenskega gospodarskega združenja iz Gorice je pred nedavnim organizirala za svoje člane, ki so jim pridružili tudi nekateri člani SDGZ iz Trsta in nekaj gostincev iz Nove Gorice, strokovni izlet v Toskano in v svetovno znani vinorodni okoliš Chianti. Predsednik sekcije Avgustin Devetak je v sodelovanju s podjetjem Selezione fattorie, ki zastopa in reklamizira okoli trideset vinorodnih posestev iz vse Italije, licno pripravil program izleta.

Prvi dan so obiskali dve vinorodni posesti v dolini Valdarno. Prvo leži nad vasjo Galatrona (AR) in je last družine Petrolo. Po drugi svetovni vojni, ko je prišlo do

nagle industrializacije v Italiji, je lastnik posesti zapustil, sedaj pa dedici po tridesetih letih obnavljajo vinogradništvo in oljčno dejavnost. Po vojna industrializacija je močno oskodovala te kraje, saj so vsi odhajali na delo v tovarne.

Sedanja znatnost Toskane pa je v tem, da se vračajo lastniki in delavci. Čeprav so veliko posesti odkupili ljudje iz drugih italijanskih dežel ali celo iz tujine, tako sedaj pridelujejo vino v Toskani Nemci, Američani, Svicarji, itd. Popoldne so obiskali se vinorodno posest Villa Caffaggio in občini Panzano (FI), ki jo vodi Stefano Farkas, po rodu Madzar, večerja pa je bila v Sieni, kjer so izletniki ob

pokušnji izvrstnih toskanskih vin jedli odlično pripravljene značilne jedi iz Sienie.

Naslednji dan so obiskali posest dedičev Fuligni, ki sicer ni velika (sest HA zemlje, z razliko od drugih posesti, ki imajo po sto in tudi 300 HA površine), je pa, kot vsaka majhna stvar, zelo lepo urejena. V mestecu Montalcino imajo klet, ki je bila zgrajena v letu 1200 in je prav lepo ohranjena. Zanimivo je tudi to, da pomaga pri delu tudi zdravnik-kirurg, ki je delal v bližnji bolnišnici.

Tenuta Valdiplatta je bila zadnja posest, ki so jo obiskali. Leži pod znanim srednjeveškim mestecem Montepulciano v pokrajini Siena, ki je meji na sosednjo Umbrijo. Pokrajina je tu izredno lepa, okolje čisto, v edinem potoku, ki tu teče živijo celo sladkovodni raki. Lastnik se je sem preselil iz mesta Cesena, je izredno dinamičen in podjeten. V mestu Montepulciano je lastnik kavarne, ki jo je uredil po starem avstrijskem stilu in kjer seveda prodaja tudi svoje vino.

Uspeh izleta je naše gostince že navdahnili z novimi programi. Predsednik gostinske sekcije Devetak se je dogovoril za enodnevni izlet v Gaiarine v pokrajino Treviso, z ogledom tovarne zgnanih pišav Maschio. Za prihodnje leto pa načrtujejo izlet v Piemont v Langhe, kjer pridelujejo vino Barolo in Barbaresco. (I.O.)

Tipična domačija sredi toskanskih vinorodnih gričev

NESTRPNOST / BLIŽNJE VOLITVE PODŽIGAJO STRASTI

Spet sramotilni napisi na zidu šolskega centra

Dijaki so se včeraj zbrali na protestnem zborovanju - Podobni napisi so se pojavili že novembra lani

Nestrpnosti so ob koncu tedna - kot vedno v zavetju noči - začeli svojo volivno kampanjo ob junijskih upravnih volitvah: znesli so se nad slovenskim šolskim centrom v Ul. Puccini z žaljivimi napisi. Napise so dijaki in šolsko osebje odkrili včeraj na istem mestu, na zidu desno in levo ob vhodu, kjer so novembra lahko brali grozeče namige na krematorije za Slovence. Takrat so dijaki odgovorili omikano in odločno tudi s tem, da so sami prepletkali napise, ker tega niso naredile pristojne oblasti. Tudi tokrat bodo odgovorili: včeraj so se zbrali na protestnem zborovanju, na vse pogostejše pojave nestrpnosti pa nameravajo opozoriti vrstnike iz italijanskih šol. (Foto Studio Reportage)

EVROPA / SODELOVANJE

Dijaško srečanje

Potekalo je v Katoliškem domu

Evropska akademija, sekcija za območje Fur-lanije - Julijske krajine s sedežem v Gorici je priredila prejšnji petek v Katoliškem domu srečanje mladih iz naše dežele z vrstniki iz Madzarske. Srečanju so dali naslov "Evropsko prijateljstvo". Mladim so predavali različni profesorji, med njimi tudi predsednik Evropske akademije Fabio Illusi in upokojeni general Sergio Meneguzzo. vsi pa so govorili o geografskih, zgodovinskih in političnih ter kulturnih pogledih na evropsko stvarnost.

Nadaljevanje je bilo v znamenju glasbe, sproščenega pogovora in spletnja novih prijateljskih vezi med mladimi. Med drugimi so se v kulturnem delu srečanja posebej izkazali Romina Concion, Marta Marangon in plesna skupina iz Krmina "Massimiliano". Srečanje je sklenila folklorna skupina iz Koprivnega. Ko so se poslavljali od svojih vrstnikov dijakov iz madzarskega mesta Zalaegerszeg, so si mladi obljubili prijateljstvo in si zazeleli se več takih srečanj.

KONCERTI

OBCINSKO GLEDALISCE V TRZICU: Nocoj ob 20.30 - koncert violoncelista Maria Brunella in pianista Andrea Lucchesinija. Na sporedu bodo dela Beethovna, Zimmermanna, Weberna in Brahmsa. Koncert je v okviru glasbene sezone Danubio - una civiltà musicale.

PRIREDITVE

ZDRUŽENJE SLOVENSKE DIJASKE DOM SIMON GREGORČIĆ sklicuje svoje člane na redni občni zbor, ki bo v sredo, 12. t.m., ob 19. uri v prvem oziroma ob 20. uri v drugem sklicu v prostorih dijaškega doma v Gorici, Svetegorska ulica 84.

NOVICE

V galeriji Spazzapan v Gradišču nočjo predstavitev kataloga razstave likovnega zavoda

V Gradišču, v galeriji sodobne umetnosti L. Spazzapan, bodo nocoj ob 20.30 predstavili katalog razstave "Finzione creatività arte", ki je se ta teden odprta v istih prostorih. Razstavo so postavili profesorji in dijaki goriskega zavoda za umetniško oblikovanje, prikazuje pa nastanek in pomen zavoda ter tudi ustvarjalce, ki so iz tega kroga izšli. Pokrovitelji razstave so Pokrajina Gorica, Občina Gradišče in Goriska hranilnica.

V Doberdolu so počastili spomin Ljubke Šorli

V nedeljo je bila v doberdolski cerkvi sv. Martina slovesna peta masa v spomin na nedavno preminulo gorisko pesnico Ljubko Šorli Bratuz. Maso je daroval doberdolski župnik Ambroz Kodelj, ki se je pri homiliji z iskrenimi besedami spomnil lika preminule pesnice, za imenitno petje pri masi pa je poskrbel moski zbor Franc Zgonik iz Branika pod vodstvom dirigenta Guida Filipčiča. Pevci so navdušili s prepevanjem Vodopivčeve mase "Sancti Vincentii Martinis", na ogled jih je spremljal Marij Pavlica. Predsednica SSO Marija Ferletič se je pred koncem mase zahvalila vsem, ki so se prišli pokloniti spomenu "drugačnega goriskega slavčka", kot je Ljubko Šorli Bratuz imenovala, in v kratkem orisu prikazala dobroto in pomen življenja in dela goriske pesnice za vso našo skupnost.

V Trzinu odprli razstavo grafik Barbare Tax iz Gradca

V okviru ciklusa prireditve Labirint in njegov dvojni, so v znani trziški restavraciji "L'orchestra" odprli razstavo grafičnih del Barbare Tax iz Gradca. Razstava bo na ogled do 11. junija in bo zadnja v okviru letosnjega ciklusa, ki se je začel konec novembra. Umik ogleda je od ponedeljak do četrta od 12.30 do 15.30 in od 18. do 23. ure. Ob petkih in sobotah pa od 18.30 do 22.30.

Ribiči naj bodo pozorni na nevarnost elektrovdov

Pokrajinsko odbornstvo za lov in ribolov je na opozorilo družbe ENEL pozvalo ribiče k največji previdnosti pri uporabi ribiških palic v bližini električnih vodov. Nezavarovane električne žice so navadno speljane v višini med 5 in 8 metri. Moderne ribiške palice iz ogljikovih vlaken (material je zelo dober prevodnik elektrike) so dolge tudi do 10 metrov, zato kaj lahko pride do dotika, ki utegne imeti tragčne posledice. Zaradi tega priporočajo ribičem, naj se izogibajo mest v bližini elektrovdov in naj bodo previdni, ko se premikajo z enega na drugo mesto ob reki.

OBVESTILA

SPD GORICA obvešča udeležence izleta na Golico v nedeljo, 16. t.m., da bo avtobus odpeljal točno ob 7. uri iz Rozne doline, s prostora za Kompasov kiosk.

SINDIKAT UPOKOJENCEV CGIL - sekcija v Doberdolu prireja od 16. do 19. junija izlet v Cinqueterre in San Marino.

OBČINA DOBERDOB sporoča, da bodo jutri, 12. t.m., pobirali staro železo in kovinske odpadke predmete v Dolu, Jamljah in na Poljanah. Kogar zanima, naj postavi zgodaj jutraj blago na rob ceste, od koder ga bodo občinski uslužbenci odpeljali v odpad.

ZDRUŽENJE SPORTNIH RIBICEV VIVAPA organizira v večernih urah do 21. t.m. tečaj ribolova z muharsko palico. Informacije na sedežu društva v gostilni Rubijski grad v Sovodnjah.

KINO

GORICA VITTORIA Danes zaprto. Jutri 19.45-22.00 »Gli occhi del delitto«. CORSO 18.00-20.00-22.15 »Proposta indecente«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VERDI Danes zaprto. Jutri 20.00-22.00 »Singlles, l'amore è un gioco«.

TRZIC COMUNALE 20.30 koncert dua M. Brunello in A. Lucchesini.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Pornoprestazioni di infermiere disposte a tutto«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

RAZSTAVE

NA GORISKEM GRADU v dvorani deželnih stanov je do 16. maja odprta razstava del goriskega slikarja Vanje Franka. Umik od 9.30 do 13. ure in od 15.00 do 19.30.

VČERAJ-DANES

Iz matičnega urada goriske občine od 1. do 8. maja:

OKLICI: trgovec Massimo Franco in uradnica Francesca Francesco, delavec Giuseppe Romaniello in Barbara Szolli, mehanik Mariaurelio Colasurdo in delavka Romina Visintin, mizar Stefano Di Bernardo in prodajalka Claudia Suli-goni, električar Vincenzo Nicolardi in Emanuela Lucarelli Strukelj, kmet Luigi Romano in natakarka Anna Vanacore, solski skrbnik Alessandro Cian in Marzia De Cet ter delavec Giuseppe Ruggiero in gospodinja Germana Patera.

POROCILI SO SE: uradnik Alberto Patero in gospodinja Laura Santesso, orožnik Oscar Masatti in frizerka Rita Bensa, strugar Giuseppe Berdussin in delavka Monica Colella, uradnik Roberto Marizza in Michela Brisco, obrtnik Calogero Santacroce in uradnica Paola Fattuta, uradnik Erik Bensa in uradnica Carmen Kocjancic, podoficer Alessandro Lupi in trgovka Michela Vidoz ter sofer Giuseppe Braini in inz. kemije Janikoul Davletova.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI AL GIARDINO, C. Verdi 57, tel. 531879 DEŽURNA LEKARNA V TRZICU ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 7113

POGREBI

Danes ob 9.30 Eugenia Sinigoi poročena Stollj na splošno bolnišnico na glavno pokopališče, ob 11. uri Luigi Bellus iz bolnišnice sv. Justa v cerkev in na pokopališče v Locniku, ob 12.45 Elisabetta Delponte vdova Cadenar iz bolnišnice sv. Justa v Ronke in ob 13. uri Elena Maria Benedetti iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

NOVICE

Vzhodnonemški železarji hočejo razširiti stavko

BERLIN - Sindikat vzhodnonemških železarjev je včeraj začel z glasovanjem o razširitvi stavke, ki so jo organizirali pred tednom dni, da bi dosegli izenačenje plač z zahodnonemškimi železarji in kovinarji. Člani sindikata se bodo o razširitvi stavke odločili do srede. Če bo 75 odstotkov članov glasovalo za razširitev, se bodo v četrtek sindikalni voditelji odločili, ali bodo prihodnji teden stavko razširili na celotno ozemlje nekdanje vzhodne Nemčije. Stavkajoči zahtevajo 20-odstotno zvišanje plač in izenačenje položaja z zahodnonemskimi kolegi v roku enega leta, delodajalci, ki so se zaradi stavke zasnili v resnih težavah, pa predlagajo samo devetodstotno zvišanje plač. (STA, Reuter)

Obtožba mirovnih čet v Somaliji

MOGADIS - Somalski general Mohamed Farah Ajdid je v ponedeljek na novinarski konferenci obtožil tuje čete v Somaliji, da so mucle in pobijale civilno prebivalstvo in da se vmešavajo v politične zadeve. Belgijske enote je obtožil, da so v spopadih prejšnji teden ubile 60 Somalcev. Tiskovni predstavnik mirovnih čet je obtožbe zanikal in povedal, da je 200 oboroženih upornikov napadlo belgijsko enoto, ki je odgovorila z ognjem in ranila ali ubila nekaj oseb. Ajdid je poudaril tudi, da mirovne čete po petih mesecih v Somaliji še vedno niso zagotovile zdravniške nege in oskrbe s hrano celotnemu prebivalstvu, ki se vedno umira zaradi lakote in nalezljivih bolezni. (Agencije)

Konec vladne krize v Izraelu

JERUZALEM - Izraelski vojaški radio je sporočil, da se je premier Yitzhak Rabin odločil, da bo rešil vladno krizo z odstavitvijo ministrice za solstvo Shulamit Aloni, ki je sprejela svojo odstavitev po enournem pogovoru s premierom Rabinom. Izraelski politiki upajo, da je razrešitev ministrice končala vladno krizo, ki se je začela zapletati, ko je notranji minister Deri zagrozil, da bo skupaj s svojo stranko Shas odstopil, če premier ministrice ne bo odstavil. (Reuter)

Eksplodije pretresale nočni mir na Korziki

AJACCIO - Včeraj ponoci je Korziko pretreslo pet bombnih eksplozij, ki so poskodovale lastnino vladnih uslužbencev, niso pa zahtevale človeških žrtev. Odgovornosti za napade ni prevzela še nobena organizacija, preiskave na kraju eksplozij pa so pokazale, da so v napade verjetno vmešani korziški separatisti. Bomba je eksplodirala tudi v Furiani, mestu nedaleč od Ajaccia, kjer se je pred letom dni podrl stadion in pokopal 15 ljudi, več kot 1500 pa je bilo ranjenih. Napad je verjetno povezan z odločitvijo sodišča, da ne bo sodilo furianskemu zupanu. (Reuter)

FRANCIJA / PRVI UKREPI NOVEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA

Balladur je gospodarstvu predpisal grenko zdravilo*Novi francoski premier zahteva tudi samostojnost centralne banke*

FRANCOIS RAITBERGER / REUTER

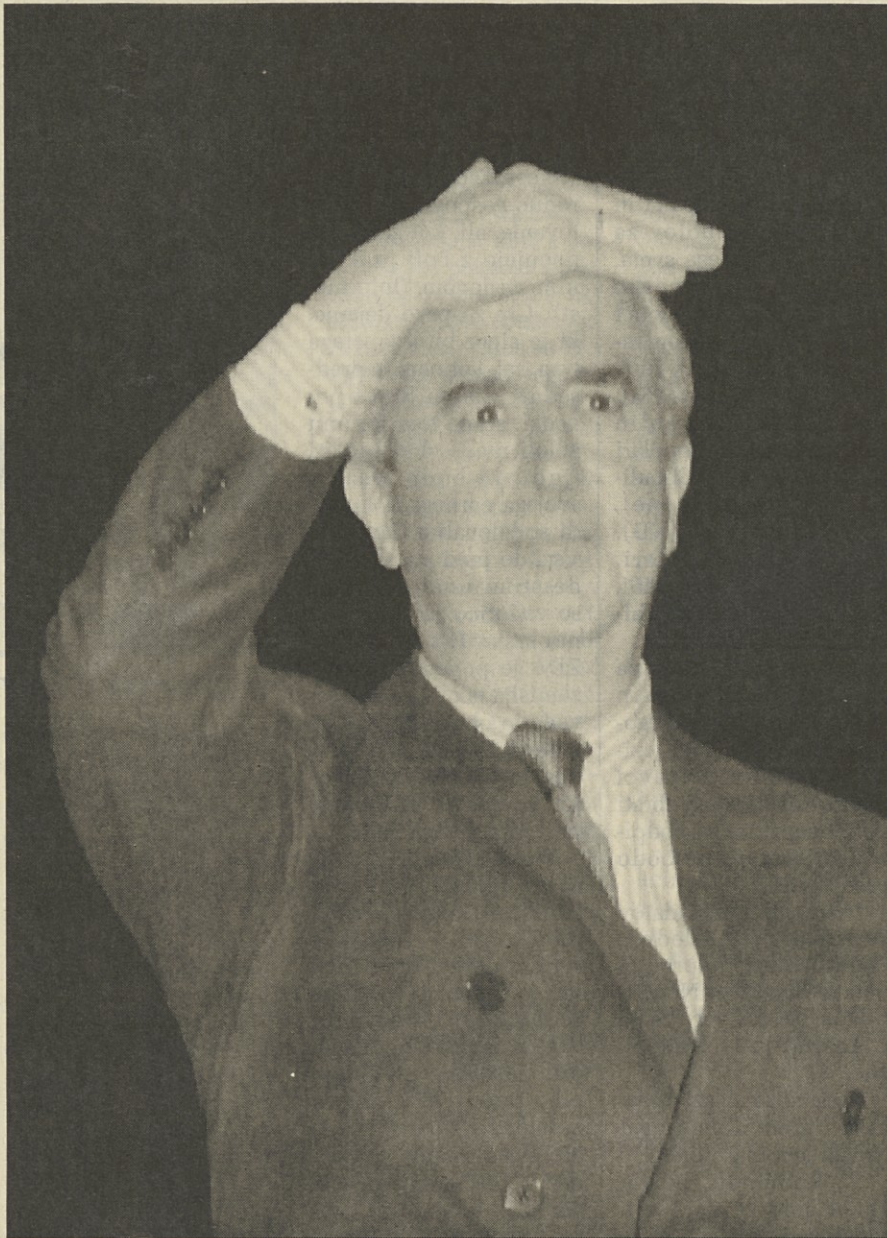
PARIZ - Francoski konservativni ministrski predsednik Edouard Balladur je v ponedeljek predstavil nacrt zategovanja pasu francoske družbe. Nacrt predvideva zvišanje davkov in vladno podporo najpomembnejšim industrijskim vejam. Tako naj bi Francija zmanjšala nevarno visok primanjkljaj in hkrati oživila gospodarsko rast. »Ne moremo več čakati,« je komaj šest tednov po prevzemu oblasti povedal novi francoski premier, ko je na tiskovni konferenci nastel vladne ukrepe: dvignili bodo davek na dohodek ter carino za bencin in alkoholne pijače in finančno prizadeli gradbeništvo, javna dela, male podjetnike in kmete. Kot upa konservativni premier, naj bi ukrepi dvignili zaupanje investitorjev v francoski frank in omogočili zmanjšanje obrestnih mer.

Balladur upa, da bo v vladnih medenih tednih dobil podporo za svoje grenko zdravilo gospodarstvu. Se bolj upa, da se bo potem gospodarstvo dovolj okrepi do predsedniških volitev 1995, da bo lahko Mitterranda končno zamenjal konservativni kandidat. »Da ne bo pomote, spremenjeni državni proračun je samo začetek ambicioznega načrta okrevanja gospodarstva,« je novina-

rjem dejal premier Balladur, ki scasoma napoveduje tudi zmanjšanje rekordno visoke, skoraj enajstodstotne nezaposlenosti v Franciji. Vladne ukrepe bi moral Balladur predstaviti že sredi preteklega tedna, zaradi samomora Balladurjevega predhodnika - ki ga novi premier ni hotel neposredno obtožiti za vse težave, povedal pa je, da so pododovane - pa je nastopil sele v ponedeljek.

Francoski sindikati so že ostro napadli ministrskega predsednika. Splosna konferenca delavcev (CGT), ki jo vodijo komunisti, je za 27. maj že napovedala proteste proti najnovejšim ukrepom zategovanja pasu.

Parlament bo o vladnem nacrtu razpravljali v parlamentu konec junija, premier Balladur pa pripravil tudi nacrt o samostojnosti francoske centralne banke, ki bo po novem brez političnih vpletanj odgovorna za finančno in cenovno stabilnost. Balladurjevi politični nasprotniki so opozarjali, naj počaka s samostojnostjo centralne banke, dokler ne bosta Danska in Velika Britanija ratificirali maastrichtskih dogovorov. Toda novi francoski premier vztraja, da mora biti osrednja francoska finančna ustanova osvobodjena političnih vplivov najpozneje do poletja.

Francoski ministrski predsednik Edouard Balladur (Telefoto: AP)

INDONEZIJA / NEUVRŠČENI

Nič več zablod!*Revni Jug še zmeraj upa na pomoč bogatih*

JEREMY WAGSTAFF / REUTER

NUSA DUA - Indonezija, ki je ta teden predsednica in gostiteljica ministrskega sestanka gibanja neuvršenih, upa, da bo vlila novo življenje v gibanje, ki je bolj znano po svoji retorici kot po konkretnih akcijah. Indonezijski zunanji minister Ali Alatas je med pripravi izjavil, da upa, da se bodo izognili pastem in zablodam prejšnjih srečanj članic gibanja neuvršenih z zavzemanjem za konkretne ukrepe in gospodarsko akcijo. »Upam, da bo tak pristop, ki ga lahko označimo za bolj poslovnega in manj polemičnega, dodal nov element k izidu, kakršnega pričakujemo ob koncu srečanja,« je dejal.

Na turističnem otoku Baliu pričakuje najmanj 67 delegacij, med drugim tudi zunanje ministre iz 108 držav članic, opazovalk in delegacij s statusom gostov na srečanju, ki bo trajalo tri dni na ravni stalnega ministrskega komiteja. Uradni predstavniki pravijo, da niti ena od 37 držav članic komiteja ni zavrnila povabila.

Odkar je Indonezija prevzela predsedovanje v gibanju, si zelo prizadeva, da bi ga modernizirala. Videti je namreč, da je gibanje v nevarnosti, da bo izgubilo svoj smisel po koncu hladne vojne, ki je

motivirala njegovo ustanovitev leta 1961.

Alatas je dejal, da so tri ključne teme, oživiti dialog Sever - Jug, okrepite sodelovanje med članicami gibanja in preoblikovati vlogo OZN. Srečanje na Baliu bo posvečeno konkretnim vprašanjem, ki jih bodo se pred pogovori pripravili strokovnjaki, nanašali pa se bodo na porast prebivalstva, nadzorovanje rojstev in obremenjujoče zunanje dolgove. Indonezija se torej bori v dveh smereh: da bi usmerila energijo gibanja neuvršenih h gospodarskim zadevam in pritegnila pozornost bogatih držav.

Voditelji sedmih najbolj industrializiranih držav skupine G 7 so pokazali le mlacen odziv na indonezijski predlog, naj bi bil predsedujoči gibanja neuvršenih Suharto, povabljen spregovoriti na vrhunskem srečanju skupine julija v Tokiu. Diplomati pravijo, da je skupina G 7 ze tako ali tako obremenjena z lastnimi gospodarskimi problemi in perečimi krizami v Evropi in Rusiji in si ne zeli ustvarjati precedensa s tem, da bi povabila Suharta, da bi razgrnil se težave držav v razvoju. »Česa takega Zahod v tem trenutku ne potrebuje. Oni nimajo česa ponuditi,« je dejal neki azijski diplomat.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE / PROBLEMATIKA MANJŠIN

Vsi »Latinosi« niso slabi*Krivdo za ropanje v lanskoletnih nemirih po krivici pripisujejo Hispanoameričanom, ki sestavljajo večino prebivalstva »mesta angelov«*

SYLVIE LANTEAUME / AFP

LOS ANGELES - Čeprav bodo Latinoameričani v Los Angelesu kmalu dosegli večino - tam že zdaj predstavljajo več kot 40 odstotkov prebivalstva -, se zdi, da so potisnjeni v ozadje pri vseh prizadevanjih za obnovo tega mesta. »Latinosi«, kot jih imenujejo Američani, s čimer označujejo njihovo latinskoameriško poreklo, ne glede na to, katere rase so, so se leta 1960 predstavljali 9, 6 odstotka prebivalstva. Deset let pozneje se je njihovo število povečalo na 17, 5 odstotka, leta 1980 jih je bilo 27, 6 odstotka in leta 1990 že 37, 8 odstotka. Njihov vpliv v mestu je obratno sorazmeren z njihovo številčnostjo. Ob prvi obletnici velikih nemirov v Los Angelesu njihovih predstavnikov skorajda ni bilo. Nihče od njih se ni hotel srečati s skupino tujih novinarjev, ki so ob tej priložnosti prišli v Los Angeles. George Ramos, založnik pri Los Angeles Timesu, si to pasivnost razlaga z odsotnostjo vidnejših predstavnikov te zelo raznolike skupnosti. Teh potencev Mehicanov v resnici prav nič ne veže z njihovimi očetmi, ki so ustanovili Los Angeles leta 1781 (leta 1846 se je mesto priključilo ZDA, skupaj s približno 500.000 novimi priseljenci, ki so leta 1986 pobegnili iz Gvatemale, Nikaragve ali Salvadora), meni Ramos.

Po nemirih so »moralni vodje tradicionalnih skupin govoriti v imenu ljudi, ki jih sploh niso

poznali«, saj so bili izredniki večinoma iz vrst priseljencev, ki se niso dolgo casa v ZDA. »Potreben je določen čas, da se izoblikujejo vodje. Ti zdaj sele prihajajo na površje,« je pričel George Ramos. Njihova skupnost je bila precej prizadeta v lanskoletnih nemirih - izredniki so bili večinoma crnci, plenilci pa Latinoameričani -, saj sami niso bili sposobni ugotoviti, da je bilo med lastniki izropanih trgovin kar 50 odstotkov Hispanoameričanov. Temu podatku so ugovarjali

Korejci, prepričani, da je bilo uniceh prav toliko njihovih trgovin. »To ni res,« meni George Ramos. »Vendar se Korejci bolje razumejo med seboj.« Sprehod po Los Angelesu pa vendarle govori v prid temu, da je bila najbolj poskodovana prav latinska četrt Pico-Union, ki ima se zmeraj največ očitnih brazgotin minulega nasilja. V Koreja Town, kjer so bili lastniki Korejci, je več popravljenih objektov. Tudi v crnskem predelu South Central se blesti v sicer revni okolici nekaj obnovljenih trgovin, ki

so zgorele, medtem ko požganih trgovin v Pico-Unionu niso obnovili.

Stekla, zavarovana z močnimi rešetkami, so se zmeraj crna od dima. Ko se sprehajate po ozkih ulicah te četrti, ob kateri se zdijo bližnji trgovinski centri pravo poglavlje iz futuristike, odkrijete na vsakem vogalu nov prazen prostor, kjer so se vedno ostanki požarov. Ponekod ogorok niso niti odstranili.

Latinoameričani so sibi, čeprav jih je veliko. Tvegajo, da bodo ostali brez svojih predstavnikov, saj za mestne

volitve 5. junija niso predložili nobenega svojega kandidata. Zdi se, da je med dvema predvidenima kandidatom le mladi liberal Michael Woo pripravljen braniti manjšine. Sam je kitajskega porekla. Konservativni poslovnež Richard Riordan pa je že napovedal svoj nepopustljivi boj zoper nelegalno priseljevanje. V vsakem primeru pa je njuna teza na volitvah precej obrobna: čeprav stejejo 40 odstotkov prebivalstva, predstavljajo samo 11 odstotkov tistih prebivalcev, ki imajo pravico do svojega glasu na volitvah in so vpisani v volilne sezname.

Foto: Tone Hočevar

ZDA / ŠE ENO KAZNOVANJE ZALIVSKEGA SOVRAŽNIKA?

Iraški komandos so poskusili ubiti Georgea Busha*Ameriška javnost zahteva krvavo lekcijo atentatorjem*

ZORAN KURTOVIĆ / NEW YORK

NEW YORK - Prah okrog novice, da so irski komandos načrtovali atentat na nekdanjega ameriškega predsednika Georgea Busha med njegovim nedavnim obiskom v Kuvajtu, bi se verjetno zelo hitro polegel, če ne bi bilo med »stari prijatelji« nekaj nepravilnih računov in če ne bi v zgodbi nastopal tudi Sadam Husein, uteljevanje ameriškega predstave o diktatorju in nedemokratu, ki je na oni strani Atlantika že zdavnaj zasedel prvo mesto na neslavnem seznamu najbolj nezazelenih ljudi.

Novica torej ne bo tako hitro potonila v pozabo, saj so v Beli hiši prepričani, da je skupina 17 komandosov zares načrtovala atentat na nekdanje-

ga ameriškega predsednika; o dogodku so namreč poročali tako ameriška CIA kot tudi skrivnostni viri iz Kuvajta, čeprav se v poročilih pazljivo izogibajo neposrednim obtožbam Bagdada.

Skupino 17 ljudi (11 Irčanov in 6 Kuvajtcov iraškega porekla) so priprli, se preden je Bush prišel v Kuvajt, iz neuradnih virov pa se je zvedelo, da je eden od priprtili ze priznal, da je član irske posebne policije. Atentat so hoteli izpeljati s serijo eksplozij avtomobilov-bomb.

V Združenih državah, posebej v kongresu, prevladuje mnenje, da dogodek ne sme ostati brez

ameriškega epiloga, četudi informacije z najvišjih instanc administracije kažejo, da se ameriška politika trenutno ukvarja predvsem z bosanskim vprašanjem. Kaze, da nekaj kongresnikov incidenta ne namerava pozabiti, saj so v zadnjih dneh pričeli s kampanjo za »vojaski odgovor na irski poskus atentata na nekdanjega ameriškega predsednika«.

»Amerika se mora mascevat,« meni Lee Hamilton, predsednik komiteja za zunanje zadeve, medtem ko vplivni kongresnik Richard Lugar dodaja, da je »vojasko mascevanje edini jezik, ki ga bo Irak razumel«.

Predstavniki predstavniškega doma Thomas Foley je previden in miri strasti s pojasnilom, da je potrebno pred posegom ali drugimi ukrepi dokazati, da je Bagdad res vpleten v poskus napada, sele v primeru trdnih dokazov pa bodo Združene države odgovorile - »hitro in ubijalsko«.

Oglasila pa se je tudi iraska stran. Irski minister za informiranje Hamed Youssef al-Hamadi trdi, da gre za »najobčajnejšo podlo zaroto pokvarjenih kuvajtskih sejkov in ameriske obveseovalne službe z namenom, da se se bolj izniči irski ugled v Združenih državah in s tem upraviči nove gospodarske sankcije in nadaljnjo amerisko agresijo na Irak«.

PARAGVAJ / PO VOLITVAH

Trije predsedniški kandidati z enakim številom glasov

ASUNCION - V Paragvaju so prvi neuradni volilni rezultati pokazali, da so trije predsedniški kandidati dobili približno enako število glasov. Juan Carlos Wasmosy, kandidat stranke Colorado, Domingo Laino, kandidat radikalne liberalne stranke, in Guillermo Caballero Vargas, predstavnik Zveze nacionalne enotnosti, so dobili po 30 odstotkov.

Volilci so po objavi neuradnih rezultatov odšli na ulice, da bi praznovali, politični voditelji pa so se zbal nemirov. Preplah so verjetno dvignile napovedi zahodnih diplomatov, ki

so svarili pred zmešnjavo in neredi, ki bi utegnili nastopiti, ce nobeden od kandidatov ne bi dobil večine. Presenetil pa je ze miren potek volitev. Mir je pretrgal edino bombni napad na radiotelevizijsko postajo, ki je bila naklonjena opoziciji. S potekom volitev so bili zadovoljni tudi mednarodni opazovalci, med katerimi je bil tudi nekdanji ameriški predsednik Jimmy Carter. Vec kot dvesto strokovnjakov z vsega sveta je nadzorovalo legalnost volitev in preverjalo pritožbe o nepravilnostih, ki so se pojavljale na volišcih. (Reuter)

Na nedeljskih volitvah so odločali o kandidatih za:

- predsednika
- 45-članski kongres
- 80-članski spodnji dom
- vlado

AP/Harriet Faith

HRVAŠKA / ZA DOMOVINO V TUJINI

Tudman si s pismi umiva roke

Vse pogostejši spopadi med Muslimani in Hrvati v BiH najbolj koristijo srbski strani

GORAN MORAVEK / REKA

ZAGREB - Hrvatski predsednik Franjo Tuđman je včeraj zavrnil obtožbe, da je tudi Hrvatska kriva za spopad Hrvatov in Muslimanov v Mostarju in v srednji Bosni. Umi si je roke, ko je napisal pismo Aliji Izetbegoviću in Mateju Bobanu ter od njiju zahteval, naj vplivata na Vojsko BiH oziroma Hrvatski svet obrambe (HVO), da bosta zavstala spopade, ki zavzemajo »skrb zbujajoč obseg«. Tuđman v pismu oba državnik opozarja, da sta 24. aprila v Zagrebu podpisala sporazum o sodelovanju med Hrvati in Muslimani ter o skupnem poveljstvu Vojske BiH in HVO. Spopadi se kljub temu razplamtevali, kar po Tuđmanovem mnenju najbolj koristi Srbom. Opozarja, da je Hrvatska dala številne pobude za ustavitve spopadov ter napoveduje, da bo na predlog Sefka Omerbašića, predsednika Mesihata za Hrvatsko in Slovenijo, obiskal srednjo Bosno. Hrvatski predsednik piše, da obsoja obojene spopade, ne glede na to, kdo jih je izzval.

Omenjeno Tuđmanovo pismo Izetbegoviću in Bobanu je reakcija na izjavo poveljnika Unproforja, generala Larse Erica Wahlgrena, ki je hrvatskemu ministru za obrambo Gojku Susku izrazil »svojo globoko zaskrbljenost zaradi velike ofenzive, ki so jo v nedeljo zjutraj začele enote HVO v Mostarju«. Hrvatski viri poročajo nasprotno in obtožujejo Muslimane, ki naj bi izzvali spopade z napadom na vojašnico Tihomir Mišić na levem bregu Neretve. Po trditvah Miljenka Lasića, poveljnika območja jugovzhodne Hercegovine HVO, general Wahlgren ne govori resnice, ko za spopad obtožuje Hrvate. Tudi zagrebški dnevniki, radio in televizija krivdo valijo na Muslimane in Alija Izetbegovića, ki menda hočejo etnično očistiti srednjo Bosno in Mostar, da bi tako nadomestili izgubo ozemlja v boju s Srbi. Zagrebški Večernji list objavlja tudi dokumente, ki naj bi dokazali, da so Muslimani skrbno načrtovali spopad, medtem ko Viješnik ze v uvodniku spekulira v zvezi z »lahkotnostjo, s katero se Halilović in Mladić pogajata in dosegata sporazume«. Za Vjestnik ni dvoma, da so »bosansko-hercegovski Muslimani dokončno razblinili vsa ugibanja o zavezništvu s hrvatskim narodom«.

Uradni Zagreb za napade na muslimanske vasi v srednji Bosni krivi HOS in se nekatere neimenovane. Desničarske oborožene sile omenjajo tudi »muslimanski fundamentalizem« na nasprotni strani, Tuđman pa je večkrat govoril o tem, da Izetbegović hoče v Evropi ustvariti unitarno islam-

sko državo. Hrvatski mediji zelo redko prinašajo novice o tem, da so tudi enote HVO krive za etnično čiščenje. Zelo netipično za ustvarjanje tukajšnjega javnega mnenja splitska Slobodna Dalmacija objavlja izjavo Jorgeja de la Mota, predstavnika Visokega komisariata za begunce v Zenici, ki je izjavil, da »Hrvati masakrirajo, poizigajo in rusijo hiše Muslimanov po vaseh okrog Viteza in Kiseljaka proti jugovzhodu, medtem ko Muslimani terorizirajo Hrvate na področju okrog Zenice. Obe strani si prizadevata, kot ocenjuje de la Mota, za etnično čiščenje področij, ki bi morala biti v skladu z Vance-Owennovim načrtom znotraj »njihovih« avtonomnih provinc.

BiH je Ahilova peta hrvatske politike, zato ni čudno, da skuša Tuđman na vsak način odvrniti od sebe odgovornost za vojno v tej državi. Zelo si prizadeva za mnenje Turčije, ki se je edina od razvitih držav odločila, da bo Hrvatski pomagala tudi finančno. Zdaj utegnejo priti pomoči in dogovorjeni posli pod vprasaj. Domaca opozicija je prepričana, da je tega kriv Tuđman. Tako Tihomir Rada, podpredsednik Hrvatske kmetijske stranke, trdi, da je Hrvatska ze zaigrala približno 2,5 milijarde dolarjev tuje pomoči zaradi masleniške akcije in spopadov Hrvatov z Muslimani.

BiH je Ahilova peta hrvatske politike, zato ni čudno, da skuša Tuđman na vsak način odvrniti od sebe odgovornost za vojno v tej državi. Zelo si prizadeva za mnenje Turčije, ki se je edina od razvitih držav odločila, da bo Hrvatski pomagala tudi finančno. Zdaj utegnejo priti pomoči in dogovorjeni posli pod vprasaj. Domaca opozicija je prepričana, da je tega kriv Tuđman. Tako Tihomir Rada, podpredsednik Hrvatske kmetijske stranke, trdi, da je Hrvatska ze zaigrala približno 2,5 milijarde dolarjev tuje pomoči zaradi masleniške akcije in spopadov Hrvatov z Muslimani.

BiH je Ahilova peta hrvatske politike, zato ni čudno, da skuša Tuđman na vsak način odvrniti od sebe odgovornost za vojno v tej državi. Zelo si prizadeva za mnenje Turčije, ki se je edina od razvitih držav odločila, da bo Hrvatski pomagala tudi finančno. Zdaj utegnejo priti pomoči in dogovorjeni posli pod vprasaj. Domaca opozicija je prepričana, da je tega kriv Tuđman. Tako Tihomir Rada, podpredsednik Hrvatske kmetijske stranke, trdi, da je Hrvatska ze zaigrala približno 2,5 milijarde dolarjev tuje pomoči zaradi masleniške akcije in spopadov Hrvatov z Muslimani.

BIHAČ je zadnja muslimanska enklava v severozahodnem delu Bosne. Pred vojno je mesto štel 71.000 prebivalcev, od tega 67 odstotkov Muslimanov. Po uradnih poročilih je na tem območju trenutno približno 300.000 prebivalcev, med njimi veliko beguncev. Zaradi vse pogostejših napadov na okoliške vasi pričakujejo novo srbsko ofenzivo.

Pribežališča za Muslimane

Varna območja v BiH, ki jih je predlagal VS ZN

TUZLA je industrijsko mesto, ki je pred vojno štelu blizu 132.000 ljudi. Zaradi muslimanskih beguncev je število prebivalcev naraslo na 60.000. Mesto je bilo doslej razmeroma varno.

SREBRENICA. Pred vojno je tu živelo več kot 30.000 ljudi. S prihodom številnih beguncev je prebivalstvo naraslo na 70.000. Prejšnji mesec so se sprte strani podpisale premirje, ki predvideva demilitarizacijo mesta. Uresničevanje sporazuma nadzorujejo kanadske enote Unproforja.

SARAJEVO. Večnacionalna bosanska prestolnica je že od začetka vojne tarča srbskih sil. Pred vojno je mesto štel 526.000 ljudi, trenutno pa skoraj 380.000. Večina ljudi je pobegnila v tujino ali pa na druga varnejša območja. Mesto je še zmeraj sedež preostanka večinske muslimanske vlade. Od lanskega poletja na letališču 1.500-glavi kontingent sil ZN skrbi za dobavo in razdeljevanje človekoljubne pomoči.

GORAŽDE. Večinsko muslimansko območje že več kot leto dni oblegajo Srbi. Pred vojno je na tem območju živelo 37.000 prebivalcev. Trenutno je na tem območju 70.000 ljudi, predvsem beguncev, ki so bežali pred srbsko ofenzivo.

ŽEPA je v zadnjem tednu tarča silovitih srbskih napadov. Pred vojno je bilo tu le približno 7.000 prebivalcev, večinoma Muslimanov. Območje so preplavili begunci. Zdaj je tu 40.000 prebivalcev, od tega 8.000 otrok.

AP/Wm. J. Castello

SARAJEVO / POGOVOR Z UKRAJINSKIM VOJAKOM KOVALENKOM

»To je pustolovščina, tukaj nam ni nikoli dolgčas«

Trije ubiti vojaki in štiriindvajset ranjenih v devetih mesecih

MICHEL VIETTEAU / AFP

SARAJEVO - Vojak Kovalenko ima 20 let, svetle lase in širok nasmeh. Nad vse je zadovoljen, da je v Bosni, kjer služi v zaščitenih enotah združenih narodov (Unprofor). Skozi okna vojašnice, kjer živi v Sarajevu, prihaja zvok do konca navite kasete, ki igra pesem ruske rockovske skupine Letni sad. Kot stvilni mladi Ukrajinci ima tudi Kovalenko rad to moskovsko skupino. Glasba mu odvzame nekaj domotožja. Težko je bilo »posebej v prvih tednih, dokler ne odkriješ, da lahko razumeš jezik, ki ga govorijo tukaj«.

Pred vojašnico je pripravljenih 12 velikih oklepnikov z 8 kolesi, ki čakajo na vojaške. Modre zastavice ZN vihrajo na

antenah. Boki oklepnikov so označeni z ukrajinskimi trizobom na modrem in rumenem ozadju, ki predstavlja ukrajinske barve. Stotnja se odpravlja v Zepo, eno muslimanskih enklav, ki jo oblegajo Srbi iz vzhodne Bosne. Na pot bo odšel tudi vojak iz Dnjepropetrovska. »To je pustolovščina, tukaj nam ni dolgčas«. V Sarajevu je že 9 mesecev, vendar ni nesrečen, čeprav je daleč zdoma. »Dobro živimo«, zatrjuje. »In poleg tega dobivamo 500 dolarjev na mesec, medtem ko znaša v Ukrajini povprečna plača dva, ja, prav sem povedal, dva dolarja...«

»Ko so lani klicali prostovoljce, se je veliko vpo-

klicanih prestrasil,« priveduše. »Mislili smo, da bo to drugi Afganistan. In pozabili na dolarsko plačo. Ko je prišlo do drugega vpoklica pred tremi meseci, pa se je prostovoljcev kar trlo.«

Kaj bo počel, ko se bo vrnil v Ukrajino? S tistim, kar bo prihranil, se misli »vreči v biznis« v zvezi s prevoznistvom, saj je po poklicu mehanik. Na vprašanje o črnem trgu cigaret in bencina, ki naj bi ga po govorih v Sarajevu oskrbovali najbolj podjetni med njegovimi so-

narodnjaki, skomigne z rameni: »In kaj bomo prodajali v Zepi?«

»Tukaj ni vse rožnato,« vseeno prizna. »Ne more-

mo na dopust v Ukrajino. Od manj kot 300 vojakov, so bili kar trije ubiti, med njimi nas zastavonoša. In v zadnjih devetih mesecih jih je bilo 24 ranjenih.«

Francoški polkovnik Marcel Valentin, poveljnik Unproforja v Sarajevu, ima pred odhodom kratek nagovor: »Morate biti ponosni, ker prvi odhajate iz Sarajeva na takšno misijo, ki označuje začetek mirovnega procesa. Tudi vaša domovina Ukrajina je lahko ponosna na vas.«

Kolona težkih belih vozil krene naprej v hrumejni motorjev in izginja v modrikastih oblakih bencinskih hlapov. Pred odhodom je vojak Kovalenko od drobnega dečka sprejel sopek lili, »ker odhaja branit Zepo«.

ITALIJA / OBISK SEKRETARJA NATA WOERNERJA

Vaje Nata niso povezane s posredovanjem v BiH

Trditve tajnika Atlantske zveze ne zveni prepričljivo - Patriotov še ni na italijanskem ozemlju

VOJIMIR TAVCAR

RIM - »Med vajami enot za hitri poseg v Apuliji in balkansko krizo ni nobene povezave.« Generalni tajnik zveze Nato Manfred Woerner je izkoristil tribuno italijanskega obrambnega studijskega centra v Rimu in dal krepko ugibati o morebitnem vojaškem posegu v nekdanji Jugoslaviji. Obenem je zanimal, da bi bil njegov obisk v Italiji v zvezi z balkansko krizo. »Prisel sem na dve konferenci, od katerih je prva na programu že eno leto, druga pa vsaj tri mesece,« je dejal Woerner, ki je spregovoril vojaškim vrhovom o Natu in miru v Evropi.

Pomirjujoče izjave generalnega tajnika zahodnega zavezništva pa niso izzvenele povsem prepričljivo, saj Woerner ni izključil posega Nata v BiH, vendar »s pogojem, da to nalogo prevzame s političnim mandatom OZN, ki naj določi

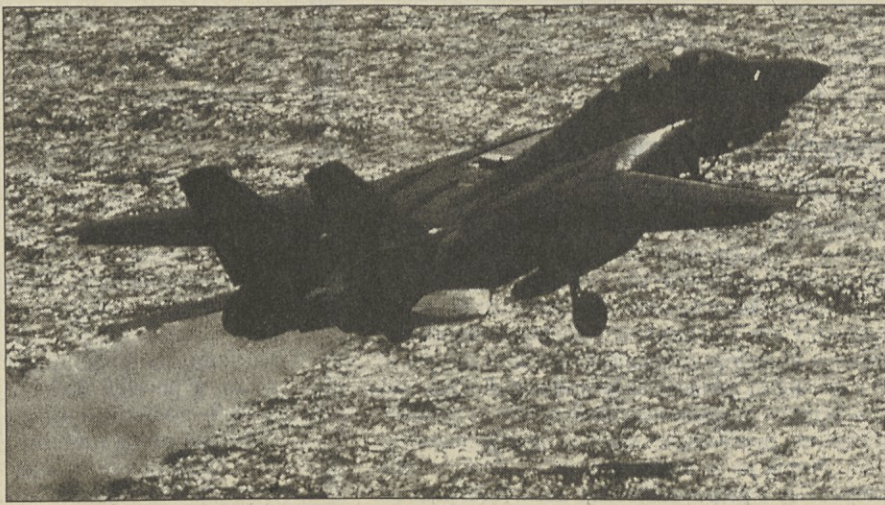
natančne naloge in natančna pravila soocnanja.« Po njegovi oceni bi mednarodna skupnost zdaj imela manj problemov s krizo v nekdanji Jugoslaviji, če bi »primeren mirovni nacrt pripravili pravočasno«. Zavzel se je za to, da bi v mirovni prizadevanjih sodelovali tudi Rusi, obenem pa priznal, da je dosedanja »poraz mednarodne skupnosti v balkanski krizi tudi posledica dejstva, da groznje z vojaškim posegom in uporabo moči niso bile dovolj avtentične«.

Kaj torej zdaj? Po oceni generalnega tajnika Nata je še mogoče uresničiti mirovni nacrt, ki sta ga pripravila soprodsednika mirovne konferen-

vanje nacrti »zelo kompleksna, monumentalna naloga«, menil pa je, da je uresničljiva, če bo »poveljniška struktura jasna in enotna«.

Dober del svoje konference je Woerner posvetil vlogi Nata v novih razmerah in nakazal zavezništvu kot glavno nalogo ohranjanje miru in stabilnosti. Toda za to je potrebna ob sila hitro poseganje tudi krepka tradicionalna vojaška sila, saj je »diplomacija brez sablje kot glasba brez instrumentov«.

Gosta je predstavil predsednik vojaškega studijskega centra general Franco Angioni, ki je v pogovoru z novinarji zanimal navzočnost protiraketne oborožitve patriot pri Aianu. Dodal pa je, da gre vsekakor za vrsto orožja, ki je lahko premično, saj bi po potrebi lahko pripeljali patriote iz Nemčije v Italijo in jih usposobili za uporabo.

Se zmeraj ni jasno, ali bodo letala Nata odrgla bombe nad Bosno in Hercegovino

KNINSKA KRAJINA / POGOVOR Z GENERALOM MILETOM NOVAKOVIĆEM

Srbi v Dalmaciji ne verjamejo nikomur več in tudi popustili ne bodo - Ozemlje bodo dobili in obdržali s silo, čeprav pride do napada sil mednarodne skupnosti

PETAR DAMJANIĆ

vimo po robu,« trdi general Novaković. Meni tudi, da se Srbi v Krajini »ne bojijo preveč niti rožljanja z orožjem svetovnih sil«. Vojaki se že tri leta vsak dan srečujejo z dilemo življenje ali smrt - in med njimi je že dozorelo prepričanje, da je na silo mogoče odgovoriti samo s silo.

Na vprašanje, kako komentira zadnja pogajanja v Zenici, kjer so srbski delegaciji obljubili, da bodo dobili dodatna zagotovila o varstvu, ki

bo vključevalo tudi umik hrvaške vojske deset kilometrov od obrambne crte, je general Novaković opozoril, kako dosedanja izkušnja uči, da je treba biti zelo previden, ko je govor o zagotovilih kogarkoli.

»Kot mi je znano, je v teh dokumentih govor o umiku obeh strani do meje območij Unpa. Naše stališče ob tem vprašanju je jasno. Pristali bomo samo na morebiten umik do obrambne crte pred sarajevskim

premijem oziroma pred vdorom hrvaške vojske na Miljevačko raven, na področje Peruće in na srbska ozemlja, ki so jih zasedli 22. januarja letos. Kar zadeva zagotovila, ki nam jih ponuja Svetovna skupnost, jih jemljemo z veliko rezervno in previdnostjo. Imamo lastne sile, ki se bodo lahko uprle sleherni novi agresiji, in od tega ne odstopamo. Edino naša vojska nam zagotavlja varnost,« zatrjuje general Novaković.

Trenuten položaj na severno-dalmatinskem bojišču je po njegovem

mnenju stabilen. Hrvatski vojski se je v začetku vojne posrečilo uresničiti samo del načrtovanih ciljev, v zadnjem času pa kljub napadom, ki se nadaljujejo vsak dan, niso mogli premakniti obrambne crte.

»Preprijčan sem, da bodo imeli ZN dovolj avtoritete in da jih bodo prisilili k umiku z zasedenih območij. V nasprotnem primeru jim bomo mi pri tem pomagali,« je povedal v svoji izjavi za Republiko poveljnik srbske vojske Krajine general Mile Novaković.

Se bodo vojaki vrnili domov se bolj mrkih pogledov? (Foto: Ivan Fabijan)

morebitni rešitvi hrvaško-srbskega spopada, je general Novaković izjavil, da bo Srbom ostalo samo tisto, kar bodo zadržali s silo.

»Preprijčan sem, da bomo imeli svoje ozemlje in državo samo v primeru, če jo bomo sposobni tudi braniti. Hrvatski je postalo jasno, da svojih načrtov ne bodo mogli uresničiti z nobeno zvitostjo, prav tako pa tudi ne z zanašanjem na srbsko naivnost, zato bodo po vsej verjetnosti posegli po sili. Mi pa smo dovolj močni, da se njihovi sili lahko posta-

KNIN - Najnovejša hrvaško-srbska vojna v severni Dalmaciji traja že 110 dni in v tem času je razen zacetenih uspehov hrvaške vojske, ki je osvojila Maslenico in srbske vasi v benkovsko-zadrskem zaledju, obrambna crta v bistvu ostala nespremenjena. Srbi so zavzeli majhen del ozemlja pri Novigradu v blizini vasi Skabrinja. Srbskim enotam poveljuje general Mile Novaković, poveljnik vojske Krajine, ki je to dolžnost prevzel potem, ko je poveljeval slunjskemu korpusu. Ko je govoril o

IGRALNIŠTVO / VLADA SPREJELA OSNUTEK ZAKONA

Država naj bi bila 66-odstotni lastnik igralnic

V delno poddržavljanje igralnic naj bi vodil monopol igralništva - O osnutku bodo odločali v drugi polovici maja

BOJANA HUMAR

LJUBLJANA - Po novem osnutku zakona o igralnicah, ki ga je vlada sprejela včeraj in so ga predstavili na novinarski konferenci ministrstva za finance, naj bi bila država v kapitalni strukturi igralnic udeležena s 66-odstotnim kapitalom. Od tega naj bi se 50 odstotkov prelivalo v republiški proračun, 50 odstotkov pa naj bi se prek posebne agencije, ki jo bo vlada šele ustanovila, usmerjalo za pospeševanje turizma. Ostalih 34 odstotkov bodo imela v lasti podjetja, ki imajo v igralnicah delnice ali deleže. Če je dejanska vrednost manjša od 34 odstotkov kapitala, se preostale delnice prenesejo na Sklad RS za razvoj. Ta jih lahko proda gospodarskim družbam in drugim pravnim osebam, ki so po zakonu lahko ustanovitelji igralnic oziroma lahko vlagajo sredstva vanje. Če dejanska vrednost presega 34 odstotkov vrednosti kapitala igralnice, se razlika nad to vrednostjo izkaze kot terjatev taksnega podjetja od agencije.

V sedanjih igralnicah, na primer v Hitovi, se bo po osnutku zakona lastniško preoblikovanje opravilo tako, da se bo 66 odstotkov vrednosti kapitala v obliki navadnih

imenskih delnic preneslo neodplačno na agencijo, ostalih 34 odstotkov pa se bo v obliki navadnih imenskih delnic neodplačno preneslo na podjetja, ki imajo v igralnicah delnice ali deleže na dan uveljavitve zakona. Evelina Smrekar, svetovalka pri ministrstvu za finance, pravi, da je presenetljivo, da se delnice igralnic, ki jih ima ta v drugih podjetjih, ne štejejo za lastnino igralnice. To pomeni, da pri tem kapitalu država ne sodeluje s 66 odstotki. Če to prenesemo na primer Hita, to pomeni, da se kapital, ki ga ima Hit denimo v Diamondu, ne šteje za Hitoovo lastnino in da ga bo država »pustila pri miru«.

Pri lastninjenju loterije naj bi se 20 odstotkov vrednosti kapitala preneslo na organizacije, ki financirajo humanitarne in športne dejavnosti ter dejavnosti za invalide. Ostalih 80 odstotkov se bo lastninilo po zakonu o privatizaciji.

Igralnice lahko ustanavljajo le domače pravne osebe, ustanovni kapital pa mora znašati najmanj 40 milijonov tolarjev. Osnutek zakona prepoveduje delež tujega kapitala.

Dovoljenje za igralnico izda ministrstvo za finan-

Delno poddržavljanje igralnic? (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

ce v soglasju z ministrstvom za notranje zadeve in turizem. Za posamezno turistično območje se izda eno dovoljenje. Dobitki v igralnicah ne bodo obdavčeni, saj so zelo težko ugotovljivi. Pri drugih igrah na srečo (loterija) se bodo dobitki obdavčevali tako kot doslej.

Igralni avtomati so po osnutku zakona dovoljeni tudi zunaj igralnice, vendar pod zelo strogimi po-

goji. Na igralne avtomate se bo plačevala taksa, ki jo bo določila vlada in se bo prenesla v proračun.

Osnutek zakona tudi prepoveduje denarno verigo, ker nimajo vsi udeleženci enake možnosti dobitka in pomeni le zavajanje ljudi, je se povedala Evelina Smrekar in dodala, da je osnovni namen zakona zagotavljanje sredstev za humanitarne, invalide in športne dejavnosti ter za turizem.

JANEZ JANŠA OB VRNITVI IZ ZDA

Slovenski pogledi na balkanska krizna žarišča

Predlog za preizkus iskrenosti beograjske pripravljenosti na mir

BARBARA KRAMZAR

ske interese, čeprav so ZDA pripravljene poslati svojo kopensko vojsko v Bosno samo v sklopu mednarodnih sil. Tudi za drugo ameriško vojaško opcijo (letalske napade na oporišča bosanskih Srbov in preskrbovalne poti prek Drine ter sčasoma oborožitev bosanskih Muslimanov) Bela hiša se nima podpre domače javnosti in predvsem evropskih zaveznikov, ki se vedno

upajo na mirno rešitev krize. Američani so spoznali, da so srbski mirovni predlogi samo taktika za pridobivanje časa, to pa ni jasno nekaterim evropskim državam (z Veliko Britanijo na čelu).

Slovenski predstavniki so zato v Beli hiši in Pentagonu predstavili predlog, po katerem bi lahko preizkusili iskrenost beograjske pripravljenosti na mirovna pogajanja. Srbe

bi morali spomniti na londonski sporazum iz lanskega avgusta, ki so ga tudi sami podpisali, nato pa na Drino poslati mednarodne opazovalce. Samo tako bi bosanske Srbe v rešnici prepustili svoji usodi in jih prisilili, da bi podpisali mirovni nacrt. Se pomembnejši bi bil psihološki učinek tega dejanja, s katerim bi tudi priznali državne meje Bosne in Hercegovine. Srbi v Bo-

sni bi morali pozabiti na priključitev k Srbiji, tisti, ki živijo na Hrvaškem, pa bi morali skleniti sporazum z zagrebškimi oblastmi. Tako bi bil srbski predsednik Milošević prvič prisiljen v igro, za katero ne bi sam postavljali pogojev. To bi olajšalo krizno žarišče zahodno od Drine. Za območje vzhodno od te reke pa ni rešitve brez velikih sprememb v Srbiji. Morda Beograd ne bi hotel spostovati londonskega sporazuma. Tako bi odprl oči tudi zdaj, ki se zdaj veselijo domnevne srbske pripravljenosti na pogajanja.

Obrambni minister Janša se je v Združenih državah pogovarjal tudi o Hrvaški, čeprav samo v zvezi z Bosno. Ameriška administracija je prepričana, da je hrvaško vprašanje povezano z bosanskim - brez rešitve vojne v BiH lahko spet izbruhne oboroženi spopad med Srbijo in Hrvaško.

Slovenski predstavniki so Washington opozorili tudi na morebitne srbske teroristične cilje, če bo mednarodna skupnost posredovala proti Srbiji, tudi na tiste v Sloveniji, čeprav bo naša država ob postopovanju najverjetneje v zaledju. Slovenski obrambni minister Janša namreč pričakuje poveljstvo zaveznikov sil bolj vzhodno od sedanjih oporišč v Italiji.

Janša se je pogovarjal s predstavniki Bele hiše, State Departmenta, Pentagona in senata

NOVICE

Romunski predsednik v petek v Sloveniji

LJUBLJANA - Na povabilo predsednika Milana Kucana bo v petek v Slovenijo na tridnevni uradni obisk prišel romunski predsednik Ion Iliescu. Namen obiska je izmenjava stališč in pogledov na razplet krize na Balkanu in na prenehanje vojne v BiH. Tako Slovenija kot Romunija sta zaskrbljeni zaradi položaja na območju nekdanje Jugoslavije, ker se nahajata v obrobju kriznega dogajanja, se zlasti Romunija, ki je nesposredna sosedica Srbije, s katero jo veže tradicionalno dobro prijateljstvo. Iliescu in Kucan se bosta pogovarjala tudi o dvostranskih odnosih, ki se po oceni zunanjega ministrstva dobro razvijajo. Romunija sodi v tisti sklop držav, s katerimi ima Slovenija dobro razvite odnose, kar velja tako za gospodarsko, politično in kulturno področje. (STA)

Delegacija ameriških vojaških strokovnjakov

LJUBLJANA - Delegacija ameriških vojaških strokovnjakov iz Nacionalnega vojaškega kolidža (National war college) je včeraj obiskala ministrstvo za obrambo, kjer jih je sprejel državni sekretar Albin Gutman in sodelavec Centra za strateške studije dr. Anton Zabkar, ki je ameriškim vojaškim strokovnjakom podobno orisal vojno v BiH in možne scenarije razpeta bosanske krize, predstavniki ministrstva za obrambo pa so jih seznanili tudi z najnovejšim razvojem dogodkov v BiH in s slovensko pobudo za rešitev krize v tem delu Balkana. (MOREL)

Pripravili osnutek poslovnika parlamentarne preiskave

LJUBLJANA - Komisija državnega zbora za poslovniki je imenovala mešano delovno skupino, ki bo pripravila osnutek poslovnika parlamentarne preiskave. Mešano skupino bodo sestavljali: iz poslovniške komisije predsednik komisije Miran Potrč in Anton Persak, iz odbora predsednik Vitodrag Pukl, v strokovnem delu skupine pa bodo sodnik vrhovnega sodišča Tomo Grčić ter pravni strokovnjaki Lojze Ude, Franci Grad in Pavle Svete. Ustanovljena komisija bo do sprejema aktov delovala neposredno iz ustavnih določil. Pri delu mešane skupine bodo upoštevali opis in primerjalno oceno parlamentarnih preiskav v dvanajstih državah zahodne Evrope. (STA)

Prepoved točenja alkohola na planiški prireditvi

LJUBLJANA - Minister za solstvo in sport dr. Slavko Gaber je včeraj sprejel člane Organizacijskega komiteja planiških prireditev, ki so predstavili svoje načrte in želje za delo v tem letu. Dogovorili so se, da ministrstvo v tem letu zagotovi najnujnejša sredstva za pripravo skalalnic za tekmo svetovnega pokala, ki bo v decembru. Minister se je strinjal tudi s pobudo, da se pripravi program sistemskih rešitev za planiške prireditve, predsednik organizacijskega komiteja Franc Premk pa je ministra obvestil, da je komitej sprejel sklep o prepovedi točenja alkoholnih pijač na prireditvenem prostoru planiških tekmovalcev. (V. V.)

KOLEKTIVNA POGODBA ZA NEGOSPODARSTVO

Vse je odvisno od četrtekove seje vlade

Vladina strokovna skupina je pristala na 40-urni delovnik - Sindikati vztrajajo pri povišanju izhodiščne plače

MIJA GACNIK

LJUBLJANA - Včeraj sta se sestali mešani strokovni skupini predstavnikov vlade in sindikatov negospodarskih dejavnosti. Kot so nam povedali na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, je strokovna skupina oblikovala osnutek končnega besedila kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti, katere veljavnost je potekla 6. maja. Ob tem pa se vedno ostaja odprto ključno vprašanje izhodiščnih plač. Dogovorili so se, da bo o zahtevi predstavnikov sindikatov, da se izhodiščna plača, ki za negospodarske dejavnosti zdaj znaša 23.833 tolarjev, izenači z zajamčeno plačo, ki znaša 25.500 tolarjev, vlada

razpravljala na prihodnji seji v četrtek. Predstavniki ZSSS Vinko Kastelic pravi, da se sindikati ne morejo strinjati z nominalnim znižanjem plač, in sicer za 25 odstotkov. Kastelic je poudaril, da to pomeni, da prvi stitje tarifni razredi v negospodarstvu dejansko prejemajo le zajamčeno plačo. Vlada ni pripravljena privoliti v izenačitev izhodiščnih plač z zajamčeno, saj to pomeni nadaljnje obremenjevanje proračuna.

Na včerajšnjem sestanku strokovnih skupin je bil dosežen napredek glede uvedbe 40-urnega (namesto sedanjega 42-urnega) tedenskega delovnika v republiški upravi. Ta naj

bi zadel veljati že po novem letu. V zvezi s to zahtevo so sindikati vsaj pri strokovni skupini vlade naleteli na soglasje, seveda pa bo o tem razpravljala se vlada. Kot nam je povedal Kastelic, so se na včerajšnjem sestanku dogovorili tudi, da glede zaposlovanja in odpuscanja delavcev v državni upravi svoje mnenje prispevajo tudi sindikati.

Pogajanja med vlado in sindikati o končnem podpisu kolektivne pogodbe za negospodarstvo naj bi se nadaljevala v petek, sindikati pa pravijo, da je vse odvisno od posluha vlade v zvezi z izhodiščnimi plačami in skrajšanjem delovnika.

LISTA / NOVINARSKA KONFERENCA

Zahtevajo 20-odstotno zvišanje najnižjih plač

LJUBLJANA - Vlada vodi neustrezno, nenadzorovano politiko plač. Prevladuje liberalni koncept, ki povzroča anarhijo in velike razlike med plačami, so povedali na včerajšnji novinarski konferenci predstavniki Krščanskih socialistov, Delavske stranke Naprej in Svobodne stranke (omenjene stranke so združene pod skupnim imenom Lista). Andrej Magajna, koordinator koalicijske stranke, je povedal, da v nekaterih podjetjih delavci dobivajo plače neredno, kar najbolj prizadeva socialno ogrožene ljudi. Zato predlagajo povišanje najni-

žjih prejemkov za 20 do 30 odstotkov. To naj bi dosegli z glibjimi tarifnimi razredi oziroma s skrcenjem razmerij med razredi. Zavzeli so se tudi za izenačitev osnov za najnižji tarifni razred v gospodarstvu in negospodarstvu, oprostitvev dohodnine za spodnje tarifne razrede, v kolektivnih pogodbah pa naj bi opredelili tudi delovne razmere in disciplino, ne le plače. Glede povezovanja z drugimi strankami je Andrej Magajna povedal, da se namerjajo povezovati s programsko podobnimi strankami, ne pa z zunajparlamentarnimi strankami. (B.H.)

Za dopolnitev v kolektivne pogodbe (Foto: T. Lombar/TRIO)

POBUDA O ZDRUŽITVI ŠTIRIH SREDINSKIH STRANK

To je že tretji poskus oblikovanja »male koalicije«

Tri stranke niso zadovoljne, ker so demokrati objavili pobudo

TANJA STARIC

LJUBLJANA - Združitve starih strank v socialno liberalno »demokracijo alternativo«, ki jo je na sobotni letni konferenci demokratov predlagal Dimitrij Rupel, spada med tiste politične procese, ki se bodo zgodili v precej dolgem časovnem obdobju ali pa se sploh ne bodo zgodili. Tako vsaj kažejo odzivi drugih strank četverice, ki naj bi sestavljale »alternativo« na pobudo demokratov (Zeleni - ekološko socialna stranka, socialdemokrati in socialisti). Vse tri stranke so namreč prepričane, da je povezovanje pred lokalnimi volitvami nujno, vendar le »po nacelu enakopravnosti in simetrije«, ne pa na način, da se »ena od strank postavi v vlogo velikega brata«. Druge stranke četverice očitno niso

navdušene nad dejstvom, da so (vsaj javno) pobudniki združitve demokratov. To razumejo kot namig, da bi ta stranka v »alternativi« skušala prevzeti vodilno vlogo. Ali kot je dejal eden od naših sogovornikov: »Nekateri se bodo pac vedno predstavljali kot mesije.« Dejstvo, da je Rupel na sobotni konferenci izrecno poudaril, da demokrati ne želijo prevzemati vodstvenih funkcij v demokraciji, kaže na to, da so za popolno enakopravnost vseh starih strank, drugih partnerjev ni prepričalo. To je pokazal tudi precej mladen pozdravni govor predsednika socialdemokratov Jožeta Pucnika, ki je samo omenil »čas novih premislekov« in demokratom zazlel, »da bi našli pobude v tej smeri«. Dejstvo je, da je to že tretji poskus oblikovanja male koalicije in da so prejšnji (pred in

po volitvah) propadli na skodo vseh starih strank. Zadnji sestanek, ki se je že po volitvah zgodil v kabinetu Janeza Janše, se je, kot navajajo naši viri, končal precej neslavno. Razlogov za to, da so bile vse dosedanje pobude neuspešne, je najbrž več, stranke pa praviloma vidijo krivdo na drugi strani. Dejstvo je tudi, da je v vseh starih (sicer na volitvah ne posebno uspešnih) strankah precej »mornih« posameznikov, brez dvoma politično sposobnih in ambicioznih ljudi, ki pa so skupaj lahko precej težavna družba. Zdi se, da prav tu tiči temeljni razlog za ponavljajoče neuspehe v poskusih, da bi četverica sredinskih strank »zdržila moč«. Navsezadnje je prav ne-soglasje o tem, kdo bo po združitvi socialdemokratov in socialistov novi predsednik stranke (glavni kandidat

je sicer Janez Janša) razlog za preložitve združitvenega kongresa, ki naj bi bil sicer že prihodnjo soboto. In prav zato, trdijo naši viri, Jože Pucnik zelo resno razmišlja o umiku iz politike, torej o »politični upokojitvi«.

Ne gre pozabiti niti na to, da naj bi četverica zasedla prostor, ki ga sicer »vobladuje« dve od treh velikih vladnih strank - LDS in Zdrzenje na lista. Obe bosta tako zagotovo skušali preprečiti, da bi male (praviloma opozicijske) stranke oblikovale močno »alternativno« organizacijo pred lokalnimi volitvami. Zanimivo je, da so člani LDS zdaj že veliko bolj navdušeni nad »priključitvijo« socialistov v svojo stranko.

Cetverica se bo sestala že danes. Odpravila naj bi »nesporazum« in se dogovorila o načelih delovanja demokratične alternative.

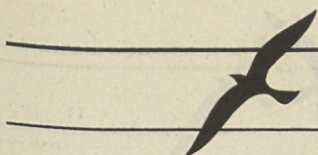
DELOVNI OSNUTEK ZAKONA O RTV

Po novem zakonu bodo politične stranke oddaljene od upravljanja RTV

NATALIJA ŠOPAR

ljiti od upravljanja RTV Slovenija. Gre za sestavo novega sveta RTV, ki bi bil tripartiten, saj bi tako zagotavljalo številčno enakopravnost vseh, vseboval pa naj bi 24 članov. Strankarsko predstavništvo naj bi sestavljalo sedem članov. Te naj bi imenoval državni zbor Republike Slovenije (ki pa v svet RTV ne more imenovati svojih poslancev). Devet članov naj bi državni svet izbral med javnimi delavci. Ta skupina naj bi zastopala civilno družbo in njene interese.

Pet članov, zaposlenih na RTV, bi izbrali zapleni sami. Osnovni predlog je tudi, da se ob članih sveta imenujejo tudi nadomestni člani. To bi resilo vprašanje, povezano s sklepčnostjo in velikim številom pretendentov za delegatska mesta v svet RTV. Glede vprašanja naročnine bi morali najprej priti do natančne evidence uporabe nacionalnega programa RTV Slovenija. Gregor Golobč je v zvezi z afero HIT poudaril, da bo v primeru, če bo dokazana zasebna vpletenost politikov iz LDS, ustrezno ukrepali.

LIBERALCI

PRESEDNIK H. FISCHER

Haider pred popolno izolacijo

SOFIJA - Predsedstvo Liberalne internacionale (LI) je na svojem zasedanju zasedanju v Sofiji sprejelo predlog o izključitvi Haiderjeve svobodnjake stranke. S predlogom naj bi se ukvarjal izvršni komite LI 10. julija letos v Talinnu, z izključitvijo pa avstrijski svobodnjaki potem lahko računajo z naslednjim letom.

Kot glavni vzrok za predlagano izključitev predsedstva LI navaja politični ekstremizem Jörga Haiderja, njegov referendum proti tujcem ter dejstvo, da so liberalni elementi medtem že zapustili njegovo stranko. Do pred kratkim so FPÖ zagovarjali se nemski svobodnjaki, vendar po neokusnih Haiderjevih napadih na vodjo FDP Lambsdorffa, ki je tudi predsednik LI, ni bilo več razumevanja za Haiderjevo stranko.

S strani FPÖ je pršla že znana reakcija, čes "to nas ne boli posebno". Haider skuša izključitev postaviti v povezavo s svojo usmeritvijo proti ES, za nizjeavstrijske deželne volitve, ki veljajo kot preizkusne volitve, je hkrati napovedal "avstrijski odgovor" na vmesavanje od zunaj. Predstavniki ÖVP in SPÖ so pozdravili odločitev predsedstva Liberalne internacionale.

»Priznavamo se k vrednotam demokracije«

60-letnica sežiganja knjig

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - »Danasnja prireditve ni le izraz spoštovanja napram tistim 200 avtorjem, katerih dela so zagorela na grmadah razbesnelih nacionalsocialistov, temveč skupno priznanje k osnovnim vrednotam pluralistične demokracije in humanitarnosti ter izraz odločnega odklanjanja političnih metod in političnega boja preteklosti«, je izpostavil predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer včeraj pomen in priliko spominske prireditve v prostorih avstrijskega parlamenta.

Na včerajšnji dan pred 60 leti so nacionalsocialisti študenti pričeli s sežiganjem knjig, katerih vsebina ali avtorji naj bi bili škodljivi za tako imenovano nemško »Volksgemeinschaft« (narodno skupnost). V spomin in opomin je predsednik avstrijskega parlamenta vabil na komemorativno prireditev, pri kateri je sodelovala cela vrsta prominentnih avstrijskih znanstvenikov, umetnikov in avtorjev, med drugimi tudi psihiatra Erwin Ringel (»Avstrijska duša«) in priznana

zgodovinar Erika Weinzierl. Med udeleženci komemorativne prireditve pa so bili tudi ministri Johanna Dohnal, Rudolf Scholten, Michael Ausserwinkler, podpredsednik državnega zbora, številni državni poslanci, ambasador države Izrael v Avstriji, predsednik judovske verske skupnosti na Dunaju Paul Grosz in predsednik Centra avstrijskih narodnostnih skupnosti (CAN), bivši državni poslanec Karel Smolle.

10. maja leta 1933 so zagorele knjige 200 avtorjev - od Maxa Adlerja do Stefana Zweiga -, ki so jih nacionalsocialisti postavili na »indeks«. Pri tovrstnih nacističnih manifestacijah je zgorelo nad 20.000 knjig, je v kratkem referatu o zgodovini cenzure in prepovedi del navedla zgodovinar Erika Weinzierl. Na indeksu je bilo tudi 30 avstrijskih avtorjev, med drugimi Hans Kelsen, avtor prve ustave Republike Avstrije. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji leta 1938 je prislo do sežiganja knjig tudi v mestu Salzburg.

AVSTRIJA / NOTRANJA POLITIKA

Vladna koalicija zašla v hudo krizo

Busek grozi Vranitzkemu s predčasnimi volitvami

IVAN LUKAN/IGOR SCHELLANDER

DUNAJ/CELOVEC - Gospodarske težave državne industrije skrbijo zdaj za visoko napetost v vladni koaliciji med socialdemokrati in ljudsko stranko. Predsednik ÖVP in vicekancler Erhard Busek je v soboto na tiskovni konferenci v Celovcu ostro kritiziral vladnega partnerja oz. namen socialdemokratske stranke, da država (spet) s subvencijami pomaga reševati krizo v državni industriji.

Busek je glede na podjetje Austrian Industries (AI) dejal, da je zamisel mešanega koncerna propadla in da je treba končno napraviti konec iluziji o nujnem vzdrževanju državne industrije. Državna podjetja je predsednik Avstrijske ljudske stranke dobesedno označil kot »muzejske objekte« ter se zavzel za piranje neuspešnih podjetij. Za to ÖVP odločno nasprotuje nadaljnjim subvencijam, tudi koalicijski sporazum tega ne predvideva, je dejal Erhard Busek in poudaril, da je to za stranko nacelno vprašanje. Za primer, da bi SPÖ vztrajala pri subvencijah za državne obrate, Busek tudi ni izključil predcasnih državnoborskih volitev.

Temu predlogu se je takoj priključil vodja svobodnjakov Jörg Hai-

der, ki je izjavil, da bi FPÖ takoj podprla zahtevo ÖVP, ce bi le-ta stavi-la tozadeven predlog v avstrijskem parlamentu. Tudi bivša Haiderjeva namestnica in sedanja predsednica Liberalnega Forumu Heide Schmidt se je izrekla za precasne volitve.

Iz vrst močnejsega

partnerja v vladi so bili Busekovi napadi zavrnjeni kot »umetna nervoznost ljudske stranke« (minister za državno industrijo Viktor Klima), »industriji sovražna Busekova drza« (centralni tajnik Marizzi) in »cinizem« (minister za finance Ferdinand Laci-na).

Kancler Vranitzky je proti predčasnim volitvam.

Vicekancler Busek je sprožil vročo razpravo.

AVSTRIJA / AFERA LUCONA

Politični škandal kot privlačni filmski spektakel

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Največji avstrijski politični škandal 70-ih let je zdaj moč doživeti na filmskem platnu. Konec tedna je bil v dunajskem kinu »Artis« publiki predstavljen film »Der Fall Lucona« (Zadeva Lucona). Režiser Jack Gold je v dvornem filmu - glavni vlogi kontrahentov igrata Anglez David Suchet in nemški igralec Jürgen Prochnow - deloma groteskno, mestoma tudi nekoliko spekulativno in malo pretiravano uprizoril zgodbo, ki bi lahko bila dobra mešanica kavbojke, kriminalke ter vohunskega in političnega thrillerja, ce ne bi ravno igrala v Avstriji.

»Zadeva Lucona« (po vzorcu knjižesne uspešnice avstrijskega novinarja Hansa Pretterebnerja, ki je v dolgoletnem resničnem skandalu 70-ih let je zdaj moč doživeti na filmskem platnu. Konec tedna je bil v dunajskem kinu »Artis« publiki predstavljen film »Der Fall Lucona« (Zadeva Lucona). Režiser Jack Gold je v dvornem filmu - glavni vlogi kontrahentov igrata Anglez David Suchet in nemški igralec Jürgen Prochnow - deloma groteskno, mestoma tudi nekoliko spekulativno in malo pretiravano uprizoril zgodbo, ki bi lahko bila dobra mešanica kavbojke, kriminalke ter vohunskega in političnega thrillerja, ce ne bi ravno igrala v Avstriji.

»Zadeva Lucona« (po vzorcu knjižesne uspešnice avstrijskega novinarja Hansa Pretterebnerja, ki je v dolgoletnem resničnem skandalu 70-ih let je zdaj moč doživeti na filmskem platnu. Konec tedna je bil v dunajskem kinu »Artis« publiki predstavljen film »Der Fall Lucona« (Zadeva Lucona). Režiser Jack Gold je v dvornem filmu - glavni vlogi kontrahentov igrata Anglez David Suchet in nemški igralec Jürgen Prochnow - deloma groteskno, mestoma tudi nekoliko spekulativno in malo pretiravano uprizoril zgodbo, ki bi lahko bila dobra mešanica kavbojke, kriminalke ter vohunskega in političnega thrillerja, ce ne bi ravno igrala v Avstriji.

»Zadeva Lucona« (po vzorcu knjižesne uspešnice avstrijskega novinarja Hansa Pretterebnerja, ki je v dolgoletnem resničnem skandalu 70-ih let je zdaj moč doživeti na filmskem platnu. Konec tedna je bil v dunajskem kinu »Artis« publiki predstavljen film »Der Fall Lucona« (Zadeva Lucona). Režiser Jack Gold je v dvornem filmu - glavni vlogi kontrahentov igrata Anglez David Suchet in nemški igralec Jürgen Prochnow - deloma groteskno, mestoma tudi nekoliko spekulativno in malo pretiravano uprizoril zgodbo, ki bi lahko bila dobra mešanica kavbojke, kriminalke ter vohunskega in političnega thrillerja, ce ne bi ravno igrala v Avstriji.

Pretterebner.

Goljufiga pa je teku raziskav dobila dimenzijo politične afe, saj je Udo Proksch bil sijajen insider in ljubljencek dunajske politične scene, ki je užival zaščito in podporo vse tja do vplivnih socialdemokratskih ministrov, med drugim prav od zdaj v okviru afe Noricum obtoženih nekdanjih ministrov za notranje in zunanje zadeve, Karla Blecha in Leopolda Gratz.

Kajti Udo Proksch se je ukvarjal z dvomljivimi posli z orožjem, imel naj bi stike z mafijo, in vrhu tega naj bi bil vohinil tudi za nekatere vzhodne države. Navzven je nastopal kot vodja vrste trgovskih podjetij, lastnik znane dvorske

slasčicarne Demel in kot vodja »Cluba 45«, v katerem se je srečevala smetana avstrijske politične gospodarske in umetniške prominence.

Ko so raziskave v zvezi s potopom »Lucone« postale zanj prevroče, je pobegnil in se - po kosmetični operaciji obraza - vrsto mesecev skrival po raznih kotočkih v ZDA in na Filipinskih otokih. Bolj po naključju je bil 1991. leta zajet v tranzitnem prostoru na dunajskem letališču. Lani v januarju je bil po večmesečni sodni razpravi - v okviru katere je sodnik s pomočjo specialnega podjetja na morskem dnu iskal in našel preostanek »Lucone« - obsojen zaradi namer-nega umora in teške zavarovalniške goljufige na dosmrtni pripor.

Pretterebnerjeva pred božicem 1987 objavljena uspešnica »Zadeva Lucona« je bila sprva zaplenjena, a je vendar le imela za posledico, da je prislo do preiskave in obsojbe Prokscha, odstopiti sta morala pa tudi ministra Blecha in Gratz. Filmska realizacija zgodbe je - kljub nespregljivosti umetniški svobodi režiserja - vsekakor boleč intimni portret Avstrije in njenih - slej ko prej - v ozadju vladajočih grogov oblasti.

Za dodatno pozornost je pred nekaj dnevi poskrbela izjava pravosodnih organov v Zvezni Republiki Nemčiji, čes Prokschov kompanjon Daimler (trenutno je v zaporu v Kielu, kjer mu v teh dneh prav tako sodijo v zadevi Noricum) naj bi bil ponudil 500.000 nemških mark za umor Uda Prokscha.

DUNAJ / OTVORITEV

Muzej uporabne umetnosti spet odprl svoja vrata

Na sporedu vrsta zanimivih razstav

TAMARA DEU

DUNAJ - V avstrijskem glavnem mestu so ponovno odprli »Museum für Angewandte Kunst« ali v prevodu »Muzej uporabne umetnosti«. Kar sedem let so trajala obnovitvena dela, stroški pa naj bi se po oceni Seppa Müllerja, enega dvojice arhitektov (drugi je Hermann Czech), ki sta sodelovala pri tem projektu, gibali okrog 340 milijonov silingov.

Direktor MAK Peter Noveer je že na otvoritveni dan poskrbel za hrupno zanimivost, ki jo je muzej prav za to priloznost povabil iz Pariza. Skupina Urban Sax je s svojimi petdesetimi člani in eventom, ki je predstavljal cisto sintezo glase, plesa in gledališca, navdusila prestevilno dunajsko publiko, ki pa je na njihov drugi obljubljeni nastop po dvanajstih urah zamenjati.

Izkazalo se je, da to ni bila edina zanimivost, ki jo je pripravil muzej: vsak dan se kot po tekočem traku vrstijo raznovrstna predavanja in diskusije, ki osvetljujejo predvsem najnovejša dogajanja na področju arhitekture po svetu in v Avstriji, ponujen pa je bil tudi ogled razstave v spremstvu kustosa. Razstava je zajela 12 delov - od romantike, gotike, renesanse preko baroka, rokokoa, klasicizma, biedermeierja, jugendstila do designa dvajsetega stoletja ter azijske in orientalske kulture. Razstavo so ob pomoči kus-

tosov izoblikovali ali bolje rečeno uredili, svetovno priznani umetniki iz vseh vetrov. Naj omenimo le najvažnejše kot so Barbara Bloom iz Los Angelesa, Jenny Holzer iz New Yorka, Donald Judd iz Missourija, pa Gang Art, umetniška skupina iz Dunaja, ki prireja raznovrstne akcije, instalacije in evente, itd.

Glavno vodilo muzeja je »povezovati tradicijo in experiment« kar so v »Muzeju za uporabno umetnost« razrešili dobesedno. Del stavbe, kjer je na ogled stara in azijska umetnost, in drugi del, kjer se sopiri eksperimentalnost v najrazličnejših oblikah, sta povezana s steklenim hodnikom. S tem želijo v muzeju doseči »širokost« in spoznavanju kulture, in osebno zadovoljstvo posameznega obiskovalca, kateremu je dana možnost menjave prostorov in obdobjev v trenutku in na impulz.

Prav posebej je pomembna knjižnica, katere otvoritev bo šele oktobra meseca 1993, ki zajema 150.000 knjig. Znani so tudi že načrti za prihodnost: od 16.6. do 29.8.1993 predstavlja muzej »Margarete Schütte-Lihotzky in njena dela«, od 1.12.1993 dalje bo potekala razstava »Andy Warhol«, vzporedno z njo pa zimska razstava »Design«. Do 29.8.1993 je na ogled se Vito Acconci in »The City Inside us« ter v galeriji MAK »Tagheit« Piera Weissa.

NOVICE

Avstrija odlikovala futurologa Roberta Jungka

DUNAJ - Preko avstrijskih meja priznan in cenjen znanstvenik, družboslovec in sociolog Robert Jungk obhaja danes svojo 80-letnico. Ob priliki visokega civilnega jubileja ga je uradna Avstrija včeraj pocastila s predajo castnega znaka za znanost in umetnost. Odlikovanje mu je osebno predal zvezni predsednik Thomas Klestil, proti kateremu je leta 1992 Jungk nastopil kot kandidat za položaj avstrijskega zveznega predsednika. Robert Jungk, ki se sam označuje kot »kritičnega opazovalca časa«, se je rodil leta 1913 v Berlinu in je bil eden prvih znanstvenikov, ki je aktivno nastopal proti jedrski energiji. Jungk je bil tudi vodilni predstavnik v mirovnem gibanju, veliko pozornost pa je vzbudil tudi s svojimi znanstvenimi publikacijami o bodočnosti našega planeta.

Boj proti posledicam ozona

DUNAJ - Zelena alternativa v avstrijskem parlamentu je včeraj predstavila svoj koncept za preprečitev nadaljnjega narščanja ozona. Najvažnejše točke iz širokega kataloga, ki ga je prezentiral državni poslanec Anschöber: omejitev hitrosti za vsa vozila na avstrijskih cestah na 80 do največ 100 kilometrov od maja do septembra, izgradnja javnih prometnih struktur, cimpnejšnja realizacija zakona o zaščitnih ukrepih proti ozonu itd.

Zematto in Ambrozij še naprej za praznik 10. oktober

CELOVEC - Socialdemokratska kot tudi ljudska stranka na Koroškem se naprej zgovarjata zahtevo po 10. oktobru kot dela prostemu prazniku. Deželni glavar Christof Zernatto je na tiskovni konferenci dejal, da njegova stranka za primer negativnega sklepa strank v parlamentarnem podboru celo razmisli o tem, da bi na Koroškem izvedla neko vrste referendum. Predsednik socialdemokratov in namestnik deželnega glavarja Peter Ambrozij je predlog označil kot »alibi«-dejanje, hkrati pa poudaril, da njegova stranka ne odstopa od zahteve po uvedbi praznika. Razpravo o 10. oktobru je v soboto aktualiziral predsednik ljudske stranke na zvezni ravni in vicekancler Busek. Na tiskovni konferenci je dejal, da ne vidi potrebo po uvedbi dodatnega zakona, predvsem iz vidika gospodarstva.

Nad 20 odstotkov Avstrij in Avstrijcev je nad 60 let

DUNAJ - 20 odstotkov avstrijskega prebivalstva je nad 60 let, nadaljnih 20 odstotkov pa je pod 15 let. V približno 40 letih se bo to razmerje med starimi in mladimi dramatično spremenilo na 3:1. To je včeraj na tiskovni konferenci dejal avstrijski zvezni minister za zdravstvo Michael Ausserwinkler.

Celovski zmaj praznuje letos svojo 400-letnico

CELOVEC - Simbol koroške prestolnice Celovec, zmaj, praznuje letos svojo 400-letnico. Jubilej kamnitega monumenta na Novem trgu je bil za komunalne politike vzrok za organizacijo posebne razstave, ki so jo včeraj slovesno odprli. Razstava bo odprta do 30. septembra letos, njeno jedro pa prikaz zgodovine mesta Celovec v zadnjih 400 letih. Zmaj je ustvaril kipar Ulrich Vogelsang.

Meseca aprila na Koroškem 185.777 zaposlenih

CELOVEC - Deželni statistični urad sporoča, da je bilo konec meseca aprila letos na Koroškem zaposlenih 185.777 oseb, kar je najvišje število zaposlenih v mesecu aprilu doslej. Rekordno število pa ima tudi svojo senčno stran: v istem mesecu so namreč na Koroškem registrirali tudi najvišje število brezposelnih in sicer 8, 6 odstotkov ali skoraj 17.500 oseb.

ÖMV - udeležba v Jemenu?

DUNAJ - Avstrijska uprava mineralnega olja (ÖMV) pod arabskim soncem: hčerka državnega podjetja ÖMV Yemen Exploration GmbH. - je začetek maja sklenila pogodbo o udeležbah, ki ji zagotavljajo 50-odstotni delež pri izkroščanju novega nahajališča nafte severno od Canoxyja. Medtem se vrsta tujih koncernov zaima 20-odstotno udeležbo pri materi ÖMV, katero je pred kratkim dal na izgled minister za državno industrijo Viktor Klima. Med njimi libijska podjetja, ruski Gazprom, francoski koncern Elf Aquitaine, francoska skupina Total-cpalk in baje tudi interesi iz arabskega prostora. Cena za udeležbo se ni gotova, trenutno angleški strokovnjak za investement, podjetje Lehmann Brothers, analizira vrednost ÖMV.

OGLEJ / ZALOŽNIŠTVO

Srečanje treh Mohorjevih sester

OGLEJ - Po že vpeljani navadi je bila tokrat na vrsti Goriska Morjorjeva družba, da pripravi redno srečanje treh Mohorjevih družb iz Gorice, Celja in Celovca. Odločili so se, da vabijo v starodavni Oglej v goriski skofiji v Italiji, iz katerega se je zacelo pokristjanjevanje in v katerega baziliki je pokopan sv. Mohor, zaščitnik Mohorjevih družb.

Na srečanju so se pogovarjali zastopniki sestrskih Mohorjevih (celovsko so zastopali predsednik rektor Jože

Kopeinig, član castnega odbora, dvorni svetnik Valentin Inzko, odbornik Joze Valesko in vodja založbe Franc Kattinig) o možnostih poglobljenega sodelovanja na področju založništva in knjigotstva povsod tam, kjer Slovenke in Slovenci smo.

Srečanje so pričeli s skupno Sveto maso, zaključili pa so s kosilom v prelepem pomladskem Gradezu (Grado) ob samem morju. Prihodnje srečanje bo predvidoma na Koroškem.

RECENZIJJE / POPULARNA GLASBA

Knjižna zgodba o legendarni rock skupini Noel Redding in Carol Appleby: Are You Experienced? Zalozba Picador, 1990

Noel Redding, basist danes legendarnega tria Experience, ki je konec šestdesetih let proslavil Jimija Hendrixa, v knjigi zelo podrobno prikazuje zgodbo uspeha in propada Hendrixove najpomembnejše zasedbe. Toda knjiga bolj kot o legendarnem kitaristu govori o Reddingu sa-

mem in o tem, kakšna je bila v tistem času poslovna plat rocka.

Neverjetna naivnost in neizkušenost sta bili namreč temeljni značilnosti treh članov skupine, zato ni čudno, da so si jih brezobzirni poslovneži dobera privoščili. Redding, prej član drugorazrednih angleških rock skupin, ki so »težgarile« po Zahodni Nemčiji, se je z vstopom v trio Experience nenadoma znašel v svetu, ki ga ni bil vajen, in morda niti ni čudno, da se - podobno kot tudi Hendrix sam - za poslovno plat svojega »dela« ni menil. Po uspehu skladbe Hey Joe se je znašel v vrtincu dogajanja in to mu je - skupaj z drogami, divjim tempom nastopov, sne-manj in potovanj - popolnoma zamagljilo vsako zdravo presojo.

Ko je Redding leta 1969 zaradi nesoglasij trio zapustil, je spoznal, da svojega sodelovanja v »največji svetovni rockovski atrakciji« ne mo-

re potrditi z nikakršnim pravnoveljavnim dokumentom. Hendrixova smrt je vse skupaj samo še dodatno zapletla in Redding je sedemdeseta leta preživel v obupnih poskusih, da bi se znova postavil na noge. Drobiz, ki ga je dobil na račun sodelovanja s Hendrixom, je porabil za tožbe proti brezvestnim managerjem, sodelovanje v superskupini pa ga je tako močno zaznamovalo, da svoje kariere ni bil več sposoben nadaljevati.

Največja odlika knjige Are You Experienced? je nedvomno pretresljiva podoba glasbenika, ki je okusil slast uspeha in se nato spet znašel čisto na dnu, medtem ko je vrsta ljudi, ki so podjetje Experience poslovno vodili, ne da bi poznali njegovo glasbo, dobera obogetela.

Jure Potokar

Prigisce biserov pred noge Amerike American Music Club: Mercury, CD plošca zalozbe Virgin, 1993

Nobenega dvoma ni, skupina American Music Club je s ploščo Mercury ustvarila do sedaj najboljši letosnji rockovski izdelek in kolikor poznam produkcijo zadnjega časa, jo bo težko kdo presegel. Če sem ob njihovi četrti, pred dvema letoma posneti plošči Everclear se izrazil določene pomisleke, ki so - priznam - izvirali tudi iz preskromnega poznavanja dela Marka Eitzla in njegovih kolegov, potem so na novi plošči tako rekoc vse stvari na svojem mestu. In to se ni vse. Kaze, da je skupini uspel »veliki met«, saj je plošca izšla pri založbi, ki bo bistveno bolje poskrbela za njeno distribucijo in promocijo, to pa je - vse dokler ne podležes masineriji glasbenega businessa - zelo dobro.

A tudi z možnostmi komercializacije dela American Music Club se ne gre obremenjevati, kajti njegova glasba je tako samosvoja, sveža in prepričljiva, da je se danes ni mogoče uvrstiti v noben predaleček. To seveda ne pomeni, da je »izumil« nekaj popolnoma novega, vplivi so namreč očitni in jih American Music Club tudi ni nikoli prikrival. Toda njegovi heroji pripadajo »temni« strani rocka, tisti, na kateri se

danes »živijo« Tim Buckley, Nick Drake, Nico in Ian Curtis, vendar je tudi te mogoče omenjati samo v smislu pristopa h glasbi in v smislu tematike, ki jo »pokrivajo« odlična besedila. Ta so dejansko prava poezija, polna nenavadnih podob in situacij, osebnih razočaranj in drobnih upanj, povezanih z ljubeznijo v najbolj splošnem pomenu te besede. Tukaj je konec ameriške »poetične« narativnosti, konec je fascinacije nad svetom, ki nas obdaja, v Eitzlovih pesmih je samo on, posameznik, ki prenaša udarce usode, ki je »popolnoma razsut, odkar je odslak«, ki se spreminja v »velikega ameriškega zombija, tako lačnega tebe«.

Melanholijski, ki jo je cutiti v vseh pesmih, samo se poudarja pevčev sugestivni glas, glas cloveka, ki je tako naiven in zaupljiv, da vedno znova naseda na isto »fintok«, ceprav ve, da »bo ob odhodu vzela s seboj vse moje spomine in me pustila brez upanja, da bi bil lahko se kdaj ljubljene«, in ceprav se tej naivnosti in zapuščitvi za nobeno ceno ni pripravljen odreci. To so podobne druge, temne, samotne strani Amerike. Amerike popolne anonimnosti bleščeče razsvetljenih velemest in temnih, zanemarljivih stanovanj. Amerike polpraznih lokalov, v katerih neprosto voljni samotarji atpljajo svoj neizrekljivi in nepotesljivi blues, podobne tiste Amerike, ki jih hladna in neusmiljena logika kapitala v »produ-

ktivih« množicne kulture v glavnem ne dopu- sca, kajti namen teh izdelkov je vendar jasen - zabavati ali vsaj kratkocasiti.

Eitzel to dihotomijo odlično izrazi v cudoviti, ključni skladbi plošče Johnny Mathis' Feet, v kateri se sooca s postaranim zvezdnikom, ki mu pred noge položi svoje razdejane in obupa polne pesmi, ta pa z roko, okraseno z dragulji, zamahne proti bleščeci lasvegasski sceni in mu reče: »Moras se naučiti izginiti v svili in afgeminiu«. Cudovita, neverjetno sugestivna podoba!

American Music Club pa seveda ne zabava in ne kratkocasi, vsaj v najbolj obrabljenem smislu te besede ne. Zahteva zbrano poslušanje, prebiranje besedil, poslušalcevo pozornost in sodelovanje. Potem se nenadoma začnejo razpirati druge, kar ima skupina povedati, in to tako na verbalnem kot zvočnem nivoju. Ampak, ali ni tako z vsako umetnino?

American Music Club so najboljši dokaz za to, da je rock oziroma množična godba lahko umetnost, da ju je treba jemati resno, kajti reflektirata nase današnje življenje, temeljne stvari v tem življenju pa se ne razlikujejo veliko, naj se dogajajo v Ameriki ali kjerkoli drugje.

Jure Potokar

Screamin' Jay Hawkinsovih vedno novih pet minut slave

V soboto, 24. aprila je bil v dvorani Orpheum v avstrijskem Gradcu koncert Screamin' Jaya Hawkinsa, ki ga je obiskalo cca 500 obiskovalcev. Rekli boste, se eno bizarno ime, ki ga nihče ne pozna. Pa se motite. Tudi če Hawkinsa ne poznate, ga lahko poslušate praktično vsak dan. Ja, letos je znova doživel svojih pet minut, ko je znana ameriška firma

kavbojk njegovo izvedbo skladbe Heartattack and Vine Toma Waitsa uporabila v najnovejši iz serije svojih sicer zelo znanih televizijskih propagandnih sporočil.

Za poznavalce je Hawkins avtor ene klasičnega ritma in blues skladb Put a Spell on You, predvsem pa najbolj »odtrgani« R&B glasbenik z divjim odskrim nastopom. Ze v petdesetih letih, davno pred glam rockom, je na oder prihajal leze v krsti, oblečen v krčevca oblacila in turbane, se zabaval z ognjem in dimom, okoli vratu nosil kece in posu- se lobanje, se »pogovarjal« z zvesto prijateljico, lobanjo, imenovano Henry, predvsem pa je s prekipeljavim obesenja- skim humorjem in bravuroznimi vokalnimi eskapadami spravljal v smeh zbrano občinstvo.

In po svoje se ni veliko spremenil. Onomatopeje, ki jih producira, so fascinantne, peti zna pri stiri- šestdesetih se vedno odlično, pa tudi njegovi raz- piti odskri rekviziti - razen

krste - so prisli do izraza. Ce je v Gradcu kaj manjkalo, je bila to predvsem bolj domisljena glasbena predstava. Dveurni nastop je bil namreč vse prevec rutinski, da bi lahko v celoti prepračil, ceprav ga je spremljala četverica kompetentnih glasbenikov, med katerimi velja izpostaviti predvsem bleščečega kitarista Garyja Sniderja, ki pa je na zalost ostajal v Hawkinsovi senci.

Toda koncert je na svoj način resilo odlično grasko občinstvo, ki se je že večkrat izkazalo. Njegovi odzivi so nekajkrat presenetili celo Hawkinsa, saj je najnovejši oboževalce, ki so se po najboljših močeh trudili posnemati njegove vriske, brbljanja in refrene, pohvalil, da so se bolj nori od njega. In priznati je treba, da je tudi tako posrečen dialog med nastopajočim in občinstvom včasih vredno videti.

Jure Potokar

100 LET PO MIRÒ JE - VEM ROJSTVU

Zakaj nas Španci ne bi povlekli v svet

MARKO JENSTERLE

Spanija je nedvomno ena tistih držav Evrope, kjer so znali najboljje tržiti dediščino nacionalnih umetnikov. Se posebej to velja za njen katalonski del, ki se ponasa predvsem s tremi velikimi umetniškimi imeni: Antoni Gaudijem, Salvatorjem Dalijem in Joanom Miròjem.

Katalonija je bila od nekdaj privlačna za tujce, Slovenci pa smo se je v preteklosti v glavnem spominjali le zaradi vezi naših in katalonskih komunistov, saj so slednji na svoje festivale redno vabili tudi nas nekdajni politični vrh.

Ne smemo pozabiti, da v Barceloni že dalj časa deluje poseben in- stitut za promocijo katalonske kulture, ki skrbi za to, da njihova umetnost v okviru Evrope dobiva cimbolj enakopravno mesto. Skrb za to je upravičena, navsezadnje tudi zaradi znanih trenj med Madridom (kot centrom Španije) in Barcelono.

Kaj bi lahko Sloven- ci se imeli skupnega s tem delom Španije, ce namenoma ne drezamo v občutljiv politični položaj, precej podob- nen našemu iz časa Ju- goslavije? Lani na pri-

to zanimanje se pove- cati.

Letos mineva sto let od rojstva Joana Miròja. Dogodek so v Kataloniji obeležili z veliko umetnikovo re- trospektivo, pa tudi drugače se bodo tega pomembnega dogodka po svetu spomnili na vrsto načinov. S prika- zovanjem njegovega kip- pa v Kobaridu bi torej lahko tudi Slovenci prispevali nekaj k obe- ležitvi obletnice njego- vega rojstva, hkrati pa prispevali k popular- nosti našega muzeja.

Ce smo namreč ob razstavi Gaudí - Ple- cnik slisali, da Gaudí pomaga Plecniku v svet (saj je v njem katalonski umetnik nedvo- mno popularnejši), po- tem je sedaj na moč podobna situacija. Ko- bariški muzej bi si na svoji poti v svet lahko pomagal tudi z Miròjem. Miròjevo de- lo se je kot izredno uspešno ze pokazalo pri promociji katalon- skega in španskega tu- rizma, saj je umetnik oblikoval značilni znak Španije njihove- ga ministrstva za turi- zem, pa na primer sim- bol banke La Caixa in se vrsto drugih.

Zdaj se torej ponuja tudi nam, vprašanje pa je, ce se tega zaveda- mo.

KULTURNA DEDIŠČINA

Čas lahko zaustavimo roke, ne stroji

KRANJ - »Ena najstarejših znanih poslikanih skrinj v Sloveniji, ki jo sicer hranijo v etnološki zbirki Gorenjskega muzeja, nosi letnico 1924, najmlajše skrinje pa so iz druge po- lovice 19. stoletja,« je ku- stosinja Tatjana Dolzan zapisala v uvodu razsta- vnega kataloga. Poslikano pohištvo na Gorenjskem oziroma »Iz restavratorske delavnice« so naslo- vili zanimivo in nevska- danjo razstavo, ki so jo v petek odprli v kranjski mestni hiši.

»Umetnost likovnega obli- kovanja kmečkega pohi- štva se je znovala pri li- kovnem oblikovanju no- tranje opreme vsjih dru- žbenih slojev ter pri ume- nosti poslikavanja cer- kvenih stropov,« med drugim razlaga Tatjana Dolzan, ki je skupaj z re- stavratorko - specialistko, sicer akademsko slikarko, Ireno Jeras-Dimovsko, pri- pravila razstavo. »Med poslikanim pohištvom, ki ga hranimo v depojih na- sega muzeja, prevladujejo skrinje, ki jih zdaj predsta- vljamo na razstavi,« pravi Jeras-Dimovska. Ko v de- lavnico dobi kos pohištva - lani je uspela restavrirati tri skrinje in eno jedilno omaro - predmet najprej sondira. »Ugotoviti mo- ram, s čim je bil predmet poslikan, na kakšen način se z njega lahko odstrani umazanija.« Ko to doku- mentira, celoten predmet

najprej temeljito očisti. Temu sledi impregnacija in utrjevanje lesa, prema- že ga s posebno snovjo, da ni tako krhek, saj bi sicer predmet že ob močnejšem dotiku razpadel. V tej fazi restavratorskega postopka se ji pridruži se mizar, da bi popravil škodo, ki je nastala zaradi izsušitve le- sa, predvsem gre za razpo- ke. »Kar zapišite,« pravi Jerasova, »da je danes ve- dno težje dobiti resnično kvaliteten mizarje, rezba- rje, kovace, pasarje ... ki bi jim clovek lahko zaupal restavriranje etnografske- ga gradiva.«

Ce bi se naprej sledili de- lu restavratorke poslika- nega pohištva, bi videli, da pri njem sodelujejo vsi zgoraj nasteti mojstri, ki pomagajo nadomestiti uničene ali manjkajoce dele. Na novo je namreč treba narediti različne le- tvice, okovja, izrezljane dele. »Na koncu je potre- bo se urediti retuso, to- rej popraviti odrgnjeno barvo in vse skupaj z ra- zličnimi laki primerno zaščititi,« je opis restav- ratskega postopka konča- la Jerasova.

Vse poslikane kose po- nimiva, ki so te dni na ogled v kletnih prostorih stare občinske mestne hi- še, bodo sicer prenesli v stalno zbirko, ki si jo la- hko ogledamo v drugem nadstropju. Omenjena razstava je toliko bolj za- nimiva za vse tiste, ki jih način restavriranja se po- sebej zanima, ob treh skrinjah in jedilni omari (na sliki) si namreč obis- kovalci lahko ogledajo tudi nekaj skrinj, ki jih se- ni dosegla restavratorska roka, tako da neizkušeno oko lahko ze na zunaj prepozna razlike. (V. B.)

Razstava je predstava

LJUBLJANA - V četrtek je bil rdeca niti letosnjega drugega Muzeoforuma, rednega sestanka sloven- skih muzejev, ki ga orga-

nizira Zveza muzejev Slovenije, projektni mo- del muzejske razstave. Na temo tehnologije muzejs- ske razstave je predaval dr. Han Meeter iz Nizo- zemske, ki je sodeloval ze pri več kot 125 razstavnih projektih, predava pa tu- di na tečajih v Avstraliji, Indoneziji in Vietnamu. Spregovoril je o pripra- vah za postavitev muzejs- ke razstave in o dejavno- stih, ki jih izvajajo v po- sameznih fazah priprave. Na Muzeografu so pre- stavili tudi projekt V sve- tu Muzeja novejšje zgodovine iz Celja. To je poskus otroškega muzeja, ki je bil v Celju na ogled lani od 18. maja, sveto- vnega dneva muzejev, do sredine oktobra. Obiskalo ga je več kot 14 tisoč go- stov. Razstava, ki se te- trenuto nahaja na Ptuj- skem gradu, je gostovala tudi v Slovenskem sol- skem muzeju v Ljubljani, v prihodnje pa jo namera- vajo predstaviti se v Gori- ci. Na razstavi, ki so jo pripravljali skoraj dve le- ti, so predstavljeni ekspoz- nati iz zbirki lutkovnih gledališč iz Ljubljane in Maribora.

Otroski muzej v svetu ni novost, saj so prvega ustanovili že konec prejš- njega stoletja, pri nas pa je ta oblika komunicira- nja manj znana. Na raz- stavi so v izobrazevalnem delu lutke prilagojene otrokovi višini, v dozi- vljajskem delu razstave pa se malčki lahko igrajo, si ogledujejo lutke brez vodstva in jih doživljajo na sproščen način. V vi- deo sobi si obiskovalci lahko ogledajo posnetke lutkovnih igrice, v lutko- vni delavnici pa pod stro- kovnim vodstvom izdelajo lutko in jo, ce želijo, uvrstijo na razstavo.

Avtorji projekta V svetu lutk želijo, da bi se taki otroški muzeji razvili po vsej Sloveniji in da bi otro- kom na tak način približa- li čim več tem, od zival- skih do gozdarskih. (I. S.)

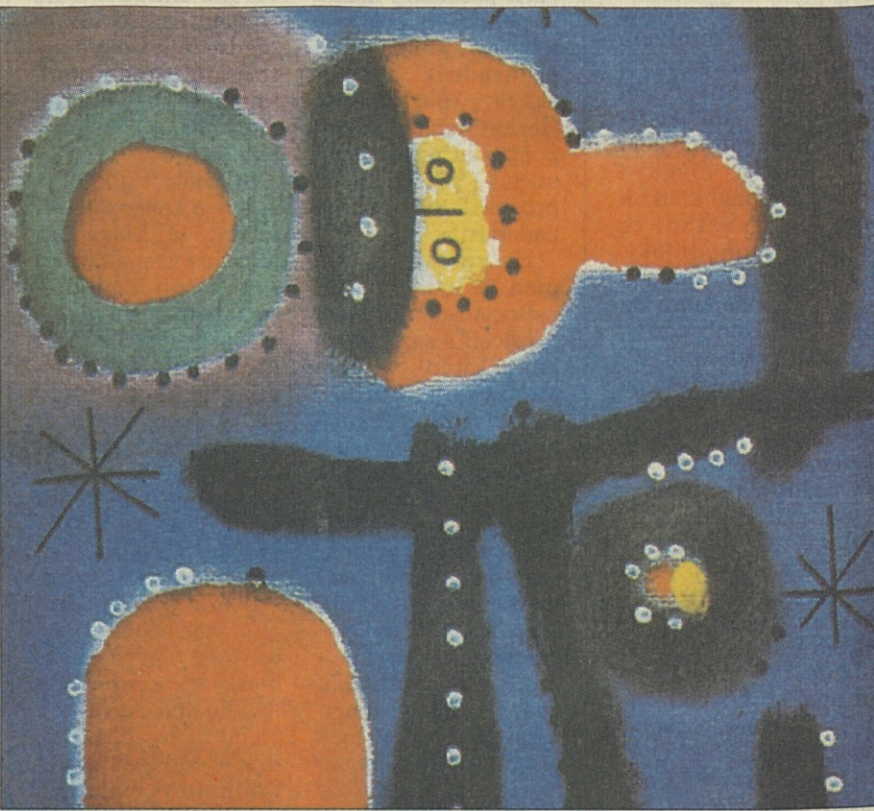
Miròjev kip v Kobariskem muzeju šele čez pol leta

KOBARID - Pisali smo ze, da je bil Kobariski muzej v začetku letosnjega le- ta razglašen za evropski muzej leta in da mu zato Svet Evrope in Evropski parlament podelujeta posebno prizna- nje in nagrado - Miròjev kip Zenske z lepimi prsmi. Castno prvo mesto doli Kobariski muzej z 'Arheoloskim muze- jem iz Carigrada.

Podelitev nagrad je danes, 11. maja v Strasbourgu. Po dolgem uigibanju, ali se bodo predstavniki Kobariskega muzeja udeležili proglasitve v Strasbourgu ali ne, so rešitev le »nasli«. Kobaridci so v Strasbourgu sli, vendar ne po nagrado, 70 centimetrov visok kip španskega ki- parja, ampak zgolj na predstavitev. Na- grado bodo prevzeli sele čez pol leta - od Turkov. Vzrok, da se »prostovoljno odpovedujejo visokemu priznanju, je v tem, da v Kobaridu nimajo denarja, da bi zavarovali to Miròjevo umetnino, čez pol leta pa se bodo morda le dobili de- narci tudi za to. S Turki so se menda že dogovorili, da jim ti ne bodo delali te- zav in da se bo po starih mesecih Miròjev kip res znašel tudi na vidnem mestu v Kobariskem muzeju. Kot nam je povedal predstavnik Kobariskega

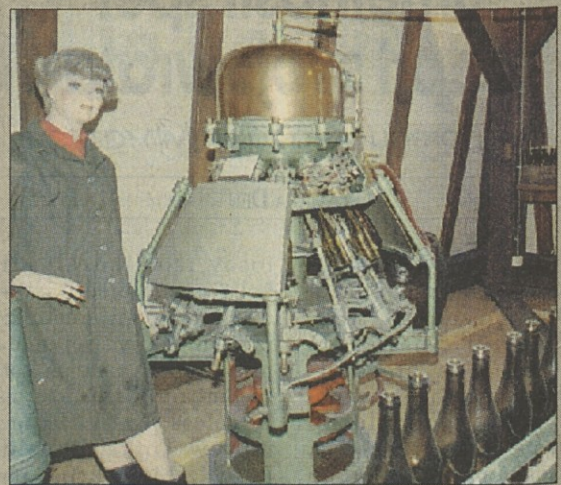
muzeja Zdravko Likar, od države niso dobili niti tolarja, ceprav so jo za to pro- silili dovolj zgodaj. Ministrstvo za kultu- ro je sicer obljubilo (zaenkrat samo to, denarja pa se niso dobili), da bo dvema članoma placalo pot do Strasbourga in do Porta na Portugalskem, kjer bodo v dneih od 26. do 30. maja potekale pred- stavitve evropskih muzejev. Da bodo tja sploh lahko šli in s seboj nesli nekaj propagandnega gradiva, se Kobaridci lahko zahvalijo razumevanju novogori- skega Hita, ki jim je s »financno injekci- jo« (pol milijona tolarjev) omogočil ti- skanje muzejskega kataloga v starih jeziki- kih. Upravnik Kobariskega muzeja Joj- ko Hobič nam je dejal, da so imeli med prvomajskimi prazniki res lep obisk (po tisoč obiskovalcev) in da bodo promoci- jo muzeja (in Slovenije) placali s tako zasluženim denarjem. Natasa Nemec, kustosinja Goriskega muzeja, pod kate- rega okrilje sodi muzej prve svetovne vojne v Kobaridu, pa je dejala, da se skušajo z eno do slovenskih zavaroval- nic dogovoriti vsaj za odkup odličita Miròjevega kipa, ki naj bi stalno krasil muzejske vitrine.

Vojko Cuder

Joan Miró: Podoba (1954), last fondacije Joan Miró v Barceloni

Nagradjen tudi muzej Pivovarne Union

LJUBLJANA - Red svetega Fortunata vsako leto po- deli nagrado Maison de qualité (hisa kakovosti) do- ločenim gostinskim, hotelskim, v zadnjih letih pa tudi muzejskim hisam, ki se ponasajo s posebno kvaliteto. Red nadaljuje idejno dediščino Venantiusa Honoriusa Clementianusa Fortunatusa (555 - 600), ki je živel v Poitiersu, deloval kot skof in vodil redovniško skupnost. Glavni cilj in namen delovanja Reda sv. Fortunata je izboljšanje kakovosti življenja ljudi, zato med drugim skrbi tudi za razvoj umet- niške ustvarjalnosti in si prizadeva za dvig kakovosti kulture prehranjevanja, ki vključuje tudi gastronom- sko in vinsko kulturo. Deluje tudi kot posvetovalni član Ekonomsko socialnega sveta Združenih naro- dov (ECOSOB), o svojem delovanju pa poroča v re- vijii Das Gute, ki izhaja enkrat letno. Poleg tega izdaja tudi letopis s seznamom članov in seznam vseh prejemnikov odličij in priznanj. Red podeljuje vrsto priznanj, med njimi Recherche de la qualité (posa- meznikom, ki imajo zasluge za delo za ljudi), La coupe d' or pour les merites de l'art (zlati kelih za umetniške ustvarjalce) in Maison de qualité (ustano- vam in podjetjem, ki si prizadevajo ustvarjati in iz- boljšati clovekovo kulturo prehranjevanja). Letosnje srečanje s podelitvijo nagrade se je odvijalo v ita- lijskem mestecu Brixen od 29. aprila do 2. maja. Nagrade so prejele kar tri slovenske hiše - Pivovarski muzej v Ljubljani, Steklarska sola Rogaska slatina in Vinska klet gospoda Istenica iz Stare vasi na Bizelj- skem. Pivovarski muzej, odprt leta 1986, je nastal brez pomoči muzealske stroke, ze tri leta po odprtju pa je dobil posebno priznanje Sveta Evrope (Conseil de l' Europe) v okviru Prix Européen de Musée de l' Année (evropske nagrade za muzej leta), za zgledno ohranjanje kulturne dediščine Evrope. Maison de qualité je torej ze drugo pomembno mednarodno priznanje, ki ga je Pivovarski muzej dobil v kratki dobi svojega obstoja. V obrazložitvi komisije za po- delitev priznanj so med drugim zapisali, daje Pivo- varski muzej model t. i. »živega muzeja«, kjer obis- kovalci lahko poveže bogastva in modele dediščine s posameznimi oblikami sodobne pojavnosti.

Vanda Straka

Dijaki tržaške srednje šole Ivan Cankar so sodelovali na tretjem evropskem srečanju manjšinskih šol Evrosola, ki je bilo letos pri frizijski manjšini na Nizozemskem

Otroški most

BOJAN BREZIGAR

"Ljudje se lahko med seboj razumejo tudi če ne govorijo istega jezika. Vazno je, da se med seboj poznajo." Gerhard Lammers je suhljat gospod srednjih let, njegova kratko pritržena siva brada in očetovski nasmeh mu jemljeta izraz avtoritarnosti, ki bi moral biti značilen za javnega oblastnika. Manjkajo mu pipa, naslonjaci in copate, pa bi bil to idealen očka ali dedek, ki pripoveduje vnucem pravljice. Te

prebivalci, enemu enajstih mest Frizije, dežele na severovzhodu Nizozemske. To deželo le malokdo pozna. Zanj smo sicer morda slisali, ker vemo za krave frizijske pasme ali pa zato, ker nas frizijski jezdec spominjajo na vojno. To pa je tudi vse, kar vemo o njej in sploh ne pomislimo, da je to dežela, v kateri živijo ljudje, ki imajo svoj jezik, svojo zgodovino, svojo kulturo...

Drachten je bilo

darskega razvoja. V njej je zaposlenih kakih 3.000 delavcev.

Ta tovarna je bila za Drachten tudi vir raznarodovanja. Velika rast mesta in podvojitev stavila prebivalcev sta privleli do jezikovne standardizacije, tako da je nekdanje frizijsko mesto s časom postalo nizozemsko. O tem Lammers ne pripoveduje. Očitno mu je problem tuj, ne pomisli, da je to tudi njegov problem. Vse, kar je povezano s frizijskim jezikom, je stvar "folklore", nečesa, kar se v tistih krajih dogaja ob rednem življenju in ni nujno, da je del življenja.

Tako smo tudi mi folklor. Tega neprijetnega občutka se človek ne more znebiti niti tu, v Friziji, kjer je frizijski jezik se kar zasciten, vsaj v primerjavi z drugimi manjšinskimi jeziki v Evropi. In ta občutek nas spremlja skozi vsa dogajanja velike manifestacije Eurosoalle - Evrosola, ki se tokrat odvija v Friziji.

To je pravzaprav srečanje nekaj sto otrok, ki obiskujejo sole v manjšinskih jezikih v državah Evropske skupnosti. Tudi letosnja udeležba je velika. Po ozkih ulicah in ob kanalu v Ljouwertu - v nizozemščini Leeuwardenu - se vije dolg sprevod, kilometer ali morda več, pisanih barv in številnih zastav, ki jih zemljevid Evrope v glavnem (se) ne pozna. Otroci, ki govorijo manjšinske jezike, od škotske keltščine do ladinsčine, od slovenske do bretonsčine, so tokrat že tretjič skupaj, da se med seboj spoznajo, da navežejo prve prijateljske stike, predvsem pa zato, da jim množica vrstnikov vlije nekaj samozavesti.

pravljice običajno vsebujejo mnogo resnice. Tako je tudi tokrat. Čeprav brez naslanjaca, copat in pipe, je zupan Lammers oče, ki posreduje svoj pogled na dogajanja otrokom, ki so prisli od daleč zato, da se srečajo z drugimi otroki, združujejo pa jih dejstvo, da eni in drugi pripadajo narodu, ki so ogroženi, da govorijo jezik, ki v njihovi sredini počasi izginja.

Smo v Drachtenu, mestu s kakimi 40 tisoč

nekoč majhno in ljubko frizijsko mesto. Stelo je kakih 15, morda 20 tisoč prebivalcev, ki so se ukvarjali pretežno s kmetijstvom. Tako je bilo se po drugi svetovni vojni. Nato je prišel »Philips«. Veliko, temnosivo poslopje brez oken, dolgo kakih sto metrov. Le na steni velik neonski napis z imenom tovarne. Tukaj proizvajajo brivske aparate.

Ta tovarna je bila za Drahten injekcija gospo-

vom in zberejo se na glavnem trgu, ki je danes njihov. Nič govorov, nič birokracije, samo razigrano veselje, vse do konca slovesnosti, ko tisoč balončkov mavričnih barv poleti proti nebu in se od njih odbijajo sončni žarki. Tudi vreme je bilo naklonjeno tej pisani množici.

Evrosola je nastala pred petimi leti. Izmisli-li so si jo Bretonci, ki so hoteli na ta način proslaviti desetletnico svojih privatnih sol. Organizirali so jo v Brestu, pristanišču, v katerem bretonsčina počasi izginja. Zastavili so si več ciljev: proslaviti obletnico svoje sole, opozoriti javno mnenje na obstoj manjšine, spodbuditi francoske politike, naj vendarle priznajo manjšinske sole in, končno, omogočiti otrokom manjšin, da se med seboj spoznajo, da na osnovi gesla »v slogi je moč« pridobijo nekaj samozavesti, ker je pač vsakdo izmed njih v svoji sredini drugorazredni državljan.

Evrosola je bila zamišljena kot enkratna pobuda, navdušenje pa je bilo tolikšno, da je postala tradicionalna. Tri leta kasneje so se otroci zbrali v Pwllhellyu v Walesu, letos pa v Friziji, vedno enako razigrano in veselo, ce-

dalje z večjim navdušenjem.

Ce želi kdo vedeti, kaj je Evrosola, bi lahko odgovorili, da je troje: igra, kultura in prijateljstvo.

Evrosola je igra, ker se otroci srečujejo in spoznavajo pri igri. To je lahko sport, vendar ne tekmovalni sport, kjer nastopajo drug proti drugemu, ampak oblike sporta, ki združujejo. To je lahko ples, s poudarjenimi ljudskimi plesi, ki jih otroci takoj asimilirajo. To je lahko tudi sama igra, od starih igrice, s katerimi so habice krajsale cas otrokom pa vse do najsodobnejših elektronskih iger. Vse to je bilo na razpolago skoraj tisoč otrokom, ki so napolnili dve veliki sportni hali in igrisca ob njih. Vse je bilo pripravljeno z veliko skrbnostjo ter s pozornostjo na osnovno dejstvo, da mora igra zabavati in združevati. Z utrjenih obrazov sta ob koncu teh iger sevala navdušenje in zadovoljstvo.

Evrosola je kultura, ker otroci spoznavajo kulturo manjšine, ki jih gosti ter prinesejo v ta prostor del svoje kulture. Kaleidoskop glasbe, pesmi in plesov, pa tudi recitacij v jeziku, ki je ostalim tuj, združen v nekakšen »happening«, kjer so otroci gle-

dalci in protagonisti obenem, kjer podajajo svoje in sprejemajo tuje tako, da vse skupaj postaja iz ure v uro manj tuje, nekakšno skupno bogastvo vseh, ki tu sodelujejo. To je kultura, ki jo mladi ljudje prinašajo s seboj v srcu. Seveda, priučena je pod vodstvom vestnih in skrbnih učiteljev, vendar je njen prikaz tako otroško spontan, tako nevsiljiv, da z lahkoto ogreje tudi srca tistih, ki so jim besede nerazumljive.

Evrosola je prijateljstvo. Naravnost neverjetno je, kako otrok sprejema in daje prijateljstvo svojemu vrstniku, kako ga nepoznavanje jezika pri tem prav nič ne ovira. Skrb, skoraj trepet pred »novim«, pred tem, kako se bo lahko sporazumeval, naenkrat izgine. Tudi komunikacija postane nekaj naravnega, skoraj avtomatičnega. Iz tega počasi nastane prijateljstvo. Ta prijateljstva so običajno kratkotrajna, so pa pomembna, ker z njimi otrok premosti pregrado, ki jo za vsakogar predstavlja nekomunikativnost. Komunicirati s tujim človekom v tujem okolju, na tujem domu - kajti smisel Evrosole je tudi v tem, da otroci bivajo po domovih, skupaj s svojimi vrstniki - je izkušnja, ki tudi dolgoročno obrodi sadove.

Vse tri elemente so Frizijci združili v program Evrosole. Njihova glavna skrb je bila, da otrokom vse Evrope prikazujejo svojo deželo in da svojim otrokom dokazujejo, da je v Evropi se mnogo majhnih narodov in da so skupaj ti narodi številčno zelo močni; skratka, da v Evropi nekaj pomenijo. To jim je nedvomno uspelo.

Joop je mlad frizijski učitelj. Živi v Opeindu (Nizozemci so kraj prekrstili v De Pen), v skromni vrstni hišici z majhnim vrtičkom z zeno in tremi hčerkami. Stare so 3, 6 in 9 let. To je ena izmed družin, ki nudijo skromno, toda nadvse prisrčno gostoljubje otrokom in njihovim spremljevalcem. Spodaj dnevna soba s kuhinjo, v nadstropju dve ali tri majhne spalnice. Pred hišo skrbno urejen vrtiček. To je Frizija.

Joop poučuje v državni soli, majhnem poslopju ob glavni cesti, ki povezuje Drachten z

Ljouwertom. Sola je dvojezična in frizijsčno uporabljajo približno polovico vseh učnih ur. nedaleč od te sole je zasebna protestantska sola. Pred poslopjem je napis v frizijscini, dejansko pa se je ta sola se pred nekaj leti ponasala s tem, da v njej ne poučujejo »nepotrebne« frizijsčine. Sedaj ji to ni dovoljeno, ker je vlada določila, da morajo frizijsčino obvezno poučevati na vseh solah v Friziji. Vendar naj to ne vznemirja: obvezna je ena uca ura tedensko, običajno pa učitelj to reši tako, da predvaja kaseto, ki jo frizijska televizija pripravi vsak teden v okviru solskega programa. Pol ure pred televizorjem, nekaj minut za pripravo, nekaj minut za pospravljanje in frizijske lekcije je konec. »Tako pa se otroci jezika ne naučijo,« pravi Joop, ki seveda drugače pojmuje zavzetost za frizijski jezik.

Vendar sedaj tudi tem solam v majhnih vaseh preti nova nevarnost. Sole z manj kot 90 otroki naj bi združevali in tako so nekatere sole »na prepihu«. Z združenjem je seveda intenzivni pouk frizijsčine mnogo težji, se zlasti tam, kjer nekateri stari zaradi tega nergajo.

Pred vasio je dvojezični napis. Tudi napisi na ulicah so dvojezični, ponekod kar samo frizijski. Celotno mesar ima dvojezični napis na mesnici. Če pa se popelješ v pet kilometrov oddaljeni Drachten dvojezičnost nenadoma izgine. Nikjer ne opazis, da je tu poleg nizozemskega v rabi se frizijski jezik.

Casopisov v frizijskem jeziku ni, vendar

krajevni dnevnik skoraj vsak dan objavlja en klasek v frizijscini. Radio v frizijskem jeziku pa uspešno deluje že vrsto let in nekaj let deluje tudi televizija. »Omrop Fryslan« oddaja eno uro tedensko. »Odločili smo se, da polovico casa, ki ga imamo na razpolago, namenimo solam,« pojasni direktor televizijske postaje Marinus De Boer. Seveda, ura je malo in zato so se odločili, da se odpovejo »normalnim« informativnim oddajam. Nič poročil, nič o dogajanjih v svetu in na Nizozemskem, am-

Fotografije: pod naslovom koncentracija ob skupnem glasbenem nastopu; levo plesni nastop; spodaj trenutek sproščeniosti ob zvokih kitare; spodaj levo sprevod ob otvoritvi Evrosole v Ljouwertu.

»Vi ste vedno najboljši«

Sodelovanje slovenskih dijakov na Evrosoli je že tradicija. Prav tako je tradicija, da so naši dijaki med najbolje pripravljenimi in pozanjejo veliko odobravanje. Tako je bilo tudi letos, ko so dijaki sentjakobske šole Ivan Cankar s svojim nastopom - spletom folklornih plesov in pevskim nastopom - navdušili druge udeležence in predvsem gostitelje. »Vi Slovenci ste vedno najboljši,« je pohvalno dejal ravnatelj valizanske šole iz Pwllhellyja, ki je bil pred dvema letoma organizator Evrosole. Četudi je bila vljudnostna, je dobro dela.

Vse štiri dni je bilo mnogo živahnosti, mnogo družabnosti in mnogo spoznavanja novega sveta, s profesorji, ki so za tisti čas spravili strogost v predal in postali predvsem starejši prijatelji.

Pa tudi sicer so se tržaški dijaki dobro odrezali. Po začetni zaskrbljenosti o bivanju pri družinah je že drugi dan vse minilo in počutili so se kot doma, tako da se je ob slovesu utrnila marsikatera solza.

Sicer pa se ni vse izčrpalo z izletom in družabnostjo. Mnogo je bilo novih spoznanj, mnogo zanimivih krajev in ob koncu še bežen ogled Amsterdama z obvezno skupinsko sliko pred rajstno hišo Ane Frank, deklice, ki je živel v času, ko v Evropi za prijateljstvo ni bilo mnogo prostora.

pak pol ure o Friziji in pol ure programa za sole: to, cesar gledalci ne morejo videti na drugi programih.

Institucije mirno delujejo in Fryske Akademie s svojimi 150 raziskovalci, delno zaposlenimi, delno na pogodbeno vezani, je eden največjih manjšinskih institutov v Evropi. Njena dejavnost je predvsem »uporabna«: priprava tistega, kar manjšina potrebuje, od slovarjev do zgodovinskih raziskav in učbenikov, delno pa je tudi usmerjena v skupne evropske programe manjšin.

Vse to ne razburja večinskega naroda. Joop ve povedati, da so bili se pred manj kot dvajsetimi leti, ko je on obi-

manjšine. Ce naj to razložim z osebnim izkušnjom bom dejal, da sem med svojim prvim obiskom v Friziji - precej let je že tega - opazil pomazane dvojezične napise. Sedaj pomazanih tabel ni več.

Med novostmi, s katerimi se Frizijci radi pohvalijo, so tudi številne knjige. Prav pred kratkim so izdali novo otroško slikanico. Ne gre za izvirno pravljico, ampak za prevod. Knjižico De Bernebrege (Otroški most) so podarili vsem udeležencem Evrosole. Pravljica govori o dveh družinah, ki sta stanovali vsaka na enem bregu potoka in sta bili med seboj sprti. Otroka pa sta se čez potok pogovarjala in sprijateljila ter prepričala starše, da so zgradili most. Ribe pod mostom pa so veselo plavale.

Morda je Frizijcem uspelo to, cesar mnogim drugim manjšinam ni uspelo: zgraditi most. Ne biti motilni dejavniki ampak sestavni del ravnovesja v svoji deželi. Uskladiti njuno ločevanja od večinskega naroda s potrebo po vključevanju v družbeno - gospodarsko življenje svoje dežele. In se bi lahko natevali. Očitno so bili za to tudi dani pogoji, ki ne izvirajo samo iz manjšine, ampak v veliki meri prav iz večinskega naroda. Ugotovitev, da povsod ti pogoji niso dani, se kar sama vsiljuje. Iz nje izhaja druga ugotovitev, da bo namreč drugod mnogo težje zgraditi most. In seveda zaključek, da je Evropa samo ena, a da so razlike znotraj nje take, da so celo težko primerljive, kaj se, da bi iz njih ustvarjali splošno veljavne modele.

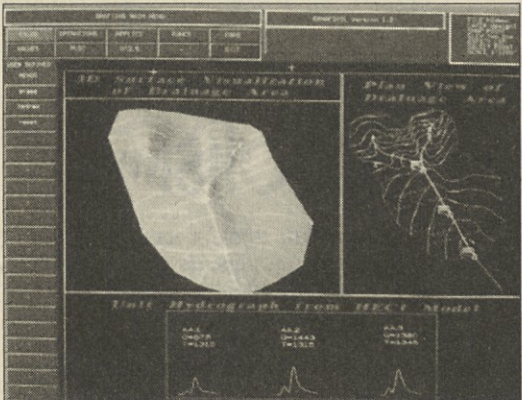
Ob tej ugotovitvi, s kančkom grenkobe, se Evrosola končuje. Končuje se s prisrčnim slovesom, z rokami dvignjenimi v pozdrav, ki se dolgo mahajo za odhajajočim avtobusom, tu pa tam tudi s solzo v očesu. In končno s prepiranjem, da je bil zgrajen nov most prijateljstva. Morda kratkotrajnega, morda nekultiviranega, a ki bo vendar zasedlo kotičke v srcu vsakega od tistih tisoč otrok, ki jim je Evrosola podarila tri dni skupnega življenja.

NOVICE

Genasys

LJUBLJANA - Podjetje Aster bo v četrtek, 13. maja 1993 od 10. do 14. ure v prostorih poslovne stavbe Smelt (WTC) predstavilo nov izdelek na področju računalniških informacijskih sistemov za upravljanje s prostorskimi podatki. To je družina programskih orodij Genasys, ki so se v zadnjih letih prebili v svetovni vrh tovrstnih orodij. Družina orodij Genasys je vodilna med programsko opremo, ki se praviloma uporablja v UNIX delovnem okolju za izgradnjo geografskih informacijskih sistemov (GIS). Programski sklop orodij Genasys odlikujejo čisti in moderni koncepti, zasnovani na uporabi veljavnih svetovnih standardov na po-

dročju grafike, operacijskega sistema ter komunikacijskih protokolov, kar tem orodjem zagotavlja visoko stopnjo prenosljivosti v svetu odprtih sistemov. Posebnosti programskega sklopa Genasys so tridimenzionalne grafične baze podatkov, tehnična dognanost in preprosta in prijazna uporabnost. Sistem omogoča izgradnjo neomejene baze za celotno zemeljsko površino v različnih lokalnih projekcijah, ki jih je mogoče zaradi sodobne zasnovane notranje strukture grafične baze poljubno spreminjati med delovnim procesom. Povezuje se z različnimi relacijskimi bazami podatkov, v katerih uporabniki že zdaj hranijo svoje podatke, in jih navezuje na svoj grafični model georeferenciranih prostorskih podatkov. To pomeni, da vso obstoječo strojno opremo lahko vključimo v nov sistem. Orodja sestavljajo t. i. vektorski GIS (GenaMap) s tridimenzionalno bazo georeferenciranih prostorskih podatkov, rastrski GIS (GenaCell) za modeliranje in analize tridimenzionalnih površin, translatorji podatkov (GenaRef) za prenos grafičnih podatkov iz drugih sistemov in v druge sisteme, vektorizacija skaniranih podatkov (GenaRave) z možnostjo avtomatskega, polavtomatskega in ročnega načina dela, arhiviranje dokumentacije (GenaDoc) in paket uporabniških programov za gradbeništvo, geodezijo in hidrotehniko (GenaCivil), ki ga sestavljajo programi za načrtovanje cest, geodetske izmere, dodatno prostorsko modeliranje, hidrologija in hidravlični izračuni ter uporabniški vmesnik (Genius) za razvoj končnemu uporabniku prijaznega delovnega okolja. Programska orodja Genasys s svojo celovitostjo zelo presegajo okvire običajnih orodij GIS. (B. Z.)

Cabibbo na čelu Papeške akademije znanosti

MÜNCHEN- Nicola Cabibbo, italijanski fizik osnovnih delcev, je bil imenovan za predsednika vatikanske Papeške akademije znanosti, v kateri je zbranih kakih 80 znanstvenikov z vsega sveta. Akademija se ukvarja z organizacijo konferenc o etičnih problemih, kot so presajanje organov, izkoriščanje naravnih bogastev in celo kozmologija - s tem se že vmešavajo v božje zadeve. S sklepi takih razprav si potem pomagajo papeške strokovne službe. Cabibbo, profesor teoretične fizike na II. rimski univerzi, je bil nekdanji vodja Italijanskega inštituta za jedrsko fiziko; danes dela tudi v Evropskem laboratoriju za fiziko osnovnih delcev v Zenevi. Odkril je pojav mešanja tokov in kvarkov s sibiho interakcijo. Za predsednika Papeške akademije znanosti s štiriletnim mandatom ga je neposredno imenoval papež Janez Pavel II. Akademija sama izbira svoje člane, članstvo pa ni omejeno le na katolike. Papeška akademija, ki je bila ponovno ustanovljena l. 1976, se ima za naslednico Accademie dei lincei iz sedemnajstega stoletja, ki so jo večkrat razpustili in nato na novo ustanovili. Član te Akademije je bil tudi Galileo Galilei. Tudi posvetna Italijanska nacionalna akademija znanosti si lasti isto poreklo. (G. V.)

Čemobilska ruleta

MOSKVA - Kljub nasprotovanju svojega svetovalca za okolje Alekseja Jablova namerava ruska vlada do leta 2010 pognati še najmanj 30 je drskih reaktorjev, od katerih jih bo kar nekaj čemobilskega tipa. Zaradi picle proizvodnje in vedno večje porabe v na novo privatizirani industriji vlada v Rusiji silno pomanjkanje električne energije. Osemindvajset jedrskih reaktorjev proizvede zdaj 12 odstotkov vse energije. Minister za atomsko energijo je izjavil, da bodo dokončali vrsto reaktorjev, kjer so bila dela zaradi finančne stiske zaustavljena, zgradili pa jih bodo se več, in to povsem novih. Jelcinova vlada je nacrte odobrila že januarja letos. Najmanj sedem, morda celo deset bo 1000-megavatnih tipa VVER in bodo hlajeni z vodo pod pritiskom. Reaktorji bodo enaki, kot že delujejo v Balakovu ob Volgi in v katerih je bilo že kar nekaj nesrec. Ob ukrajinski meji bodo dokončali 1000-megavatni RBMK, podoben čemobilskemu, le da so zanj na novo nacrtali varnostne sisteme. Najmanj devet reaktorjev bo 500- do 600-megavatnih, »inherentno varnih« in podobne konstrukcije, kot so tisti na podmorščicah, kar pa je vojaška skrivnost. Vsaj eden od podmoršnih tipov je grafitno-plinski RBMK kot v Černobilu. Aleksej Jablonov, vladni svetovalec za okolje, je temu ostro ugovarjal in svetoval gradnjo trikrat bolj ekonomičnih plinsko-turbinskih elektrarn, ki bi bile povrh zgrajene v pol krajšem času, z njimi pa bi lahko povsem nadomestili sedanje jedrske nacрте. Odločitev se je prevesila v prid atomom zaradi pritiskov (precej brezposelnih) vojskih jedrskih strokovnjakov, se bolj pa zaradi trdne valute, ki jo lahko Rusi iztržijo za svojo nafto in naravni plin. Pred svojo odločitvijo se Rusi niso posvetovali z Mednarodno komisijo za atomsko energijo. (M. E.)

FILOZOFIJA / SPREJEMANJE SEDANJIH IZZIVOV JE ŠE VEDNO OBREMENJENO S SENCAMI PRETEKLOSTI

Nemčija kot središče Evrope, toda nikoli več samo v imenu svoje lastne zgodovine

Doslej je bila Nemčija nosilka nekakšnega »nevtralnega nacionalizma«, kot pravi zgodovinar Fest, zdaj pa bo lahko postala »neposredni tvorec stikov, kakršni bodo potrebni v stoletju, ki je pred nami«

MIRO KOCJAN

Vloga Nemčije v Evropi se čedalje bolj oblikuje kot »osrednja« na tej nasi celini; njene perspektive so predmet številnih preučevanj, pri čemer pa zadnje case izstopa filozof in zgodovinar Ernst Nolte, ki med drugim opozarja, da Nemčiji ne gre za to, da bi igrala nekakšno »vodilno«, marveč bolj »pomembno« vlogo; konec koncev za to, ker ima na voljo velik gospodarski potencial in ima možnosti, da svoj razvoj uskladi z evropskim.

Vprašanje, ki si ga v bistvu zastavlja Nolte, je preprosto tole: ali bo Nemčija kos tej prihodnji »evropski« nalogi ali pa jo bo še dolgo (če ne celo za zmeraj) zaviral spomin na nacizem in na to, da je povzročila drugo svetovno vojno? Bo Nemčija predvsem »moralno« kos tej svoji prihodnji evropski nalogi? Nolte pa je odkrit; pravi namreč, da ne gre zgolj za hitlerizem in tretji Reich, marveč tudi za vso nemško zgodovino, predvsem pa tisto v drugi polovici preteklega stoletja, ko je Nemčija že izrazila hegemonistične težnje.

Skratka, pri Nemčiji je treba se kako upoštevati »kontinuiteto«, ki je označevala njeno politiko. Nekateri sociologi trdijo, da je Nolte nekaksen »Bismarckov prerok kon-

tinuitete«. Zgodovinar priznava grozote in civilizacijske zločine nacizma, obenem pa si postavlja vprašanje, kako združiti te zločine z nemško politiko pred drugo, pa tudi pred prvo svetovno vojno, z družbenimi prvina, ki se nam odpirajo v naslednjem stoletju.

Nolte si prizadeva tolmačiti nacizem predvsem kot zlo, ki pa je prizadelo tudi druge svetovne predele. Dejstvo je namreč, pojasnjuje, da so se pred nemškimi koncentracijskimi taborišči obstajala druga, med njimi pa so najbolj zasloveli sovjetski »gulagi«, slej ko prej pa so bila taborišča tudi drugod. Ko je leta 1986 v znanem intervjuju za časnik Frankfurter Allgemeine Zeitung razlagal svojo tezo o »splosni krivdi« in razkrival, da so se kruti zločini dogajali tudi drugje, je kajpak naletel pri številnih zgodovinarjih in sociologih na odpor; nekateri so celo menili, da »izziva«.

Nolte pa sodi, da so »totalitarizmi različni v otenkih, enaki pa po vsebini«; njegov glavni problem pa je »prehod« v današnjost in vprašanje, kako naj Nemčija sprejme sedanje izzive, ko pa jo objektivno se zmeraj obremenjujejo sence pre-

teklosti. Ta obremenitev pa je toliko težja, ker se prav zdaj v Nemčiji spet pojavljajo ksenofobi, naziskini in drugi tokovi, ki sejejo mrznjo in sovraštvo do bližnjega; res pa je, da nekateri izmed sedanjih pojavov nimajo kaj opraviti z nemško zgodovino oziroma z njeno »kontinuiteto«, čes da so predvsem posledica izredno slabih materialnih razmer, v katerih živi doberšen prebivalstva.

Da bi to dokončno razčistili, se je Nolte odločil za »pike na i« v nekaterih intervjujih, ki jih je imel te dni v Evropi; za italijansko zalozbo Laterza v Bariju pa je celo napisal tanjšo knjigo pod naslovom Nemško vprašanje. Uredil jo je Alberto Krali. V njej nemški zgodovinar in filozof poudarja nekatera stališča, ki so »vzrodi« v razmišljanjih, kakšna naj bo sedanja Nemčija v novih, evropskih razmerah. Res so nekateri deli nemške zgodovine bolj temni kakor svetli, res pa je tudi, da »Nemčija ni bila zmeraj glavno zlo.«

Pri tem, kako naj se zdaj obnaša Nemčija v Evropi, je predvsem bistveno, da ne nastopa v »imenu svoje zgodovine«, marveč kot sodobna in neodvisna država, za-

interesirana za neodvisnost drugih, prav tako kot je sama ponosna na svojo suverenost. Poleg tega pa naj bi Nemčija nastopala kot »osrednja sila« (to je poglobitno Noltejevo stališče), torej ne več kot velika sila ali pa nepomembna država; biti sodobna država pomeni predvsem navezovati ne-sebične stike z drugimi in skrbeti, da bi bili v obojestransko korist.

Nemčija bo morala razvijati svojo vlogo ne kot »sila«, marveč kot »dinamčen« mednarodni dejavnik, ki bo v imenu sedanjih civilizacijskih prvin znal varovati ne le svojo neodvisnost, pač pa tudi »etnične in druge razlike«, poudarja Nolte. Zgodovinarja imajo sicer za »liberalnega konservativca«, v bistvu za osebnost, ki »dobro pozna nemško zgodovino in njene niti, se zaveda napak, ki jih je Nemčija storila v nedavni preteklosti in se ogreva za to, da bi se jih v svoji prihodnji politiki dosledno znebila«.

Skratka, Nemčija naj bi se zdaj uveljavila v evropski politiki kot liberalni dejavnik, ki naj bo »samokritičen do lastne preteklosti«, obenem pa »konstruktiven do prihodnosti«. Tako imenovana »politična sila« Nemcije

naj bo v prihodnje sicer v skladu z njenimi gospodarskimi sposo, toda obrnjena ne več samo v lastno korist, temveč v korist celotnega okolja (evropskega), v katerem bo zivala. Le tako se bo Nemčija uspešno vzivala »v Evropo različnih in majhnih domovin«, v njej pa tudi igrala vidno vlogo.

Slo naj bi za »hegemonizem brez nadvlade«; s tem bomo začeli tudi dejavno uresničevati »multikulturalizem«, ki naj postane gorivo novih evropskih stikov, zasnovanih ne le na strpnosti, marveč tudi na zavesti, da bo napredek toliko bolj vreden, kolikor bolj bo skupen. Nemčija bo imela dragocene možnosti, da to pokaže in se izkaze; v zvezi s evropskim Vzhodom ima veliko prednost, da bo ekonomsko lahko najbolj pomagala, saj so drugi sibekejši ali pa oklevajo. Doslej (to je do razpada blokov) je bila Nemčija nosilka nekakšnega »nevtralnega nacionalizma«, kakor pravi zgodovinar Fest, zdaj pa bo lahko postala »neposredni tvorec stikov, kakršni bodo potrebni v stoletju, ki je pred nami«.

Skratka, pomisleki, ki prežemajo Nolteja, bodo ne glede na njihovo določeno »kontinuiteto« toliko hitreje izkoreninjeni

Ernst Nolte (Foto: ANSA)

ali vsaj odpravljeni, kolikor bolj se bo znala Nemčija vziveti v zdajšnje evropske razmere, ki zagotovo niso podobne prejšnjim, in razumeti, da

igrati »vodilno« vlogo, ne pomeni več »vladati nad drugimi«, kakor je bilo v preteklosti, marveč »upravljal skupaj z drugimi«.

RADIESTEZIJA / ELEKTRONSKE NAPRAVE SPROŠČAJO ZDRAVJU ŠKODLJIVA SEVANJA

Za dolgotrajno delo z računalnikom niso primerna volnena oblačila

Kako lahko zmanjšamo ali celo odpravimo nevarna sevanja?

TOMAZ KRISTAN

Ze dalj časa je znano, da vsi elektronski aparati in tudi računalniki sproščajo ob delovanju zdravju škodljiva sevanja (elektromagnetna valovanja), ki so ob dolgotrajnem delu z njimi lahko tudi škodljiva za zdravje.

Na zalost ni merilcev takih sevanj, zato se moramo zanesti le na pomoč in merjenja preverjenih in usposobljenih radiestezistov, ki imajo pač spo-

sobnosti, da ta sevanja zaznajo.

Kolicina sevanja, ki se sprošča ob delovanju računalnika, sicer sama po sebi ni tako velika, ven-

dar pa je ob dolgotrajnem delu in ob nepravilni opremi v prostoru lahko zdravju škodljiva. S pojavom barvnih monitorjev se je kolicina sevanja približno podeseterila.

Zastavlja se torej vprašanje, kako lahko ta sevanja zmanjšamo ali celo popolnoma odpravimo. Sevanja sicer zelo težko preprecimo, lahko pa jih takoj »ujamemo« in »od-dajamo« v vesolje. To lahko naredimo z uporabo zaščitnih sredstev proti sevanju, ki jih imenujemo RAM. Tudi na našem trzišču dobimo taka sredstva v obliki piramid, spiral in podobnega. Priporočam pa, da se pred nakupom in uporabo dobro seznanite ali posvetujete z radiestezistom, ki bo strokovno izbral najboljše sredstvo in ga tudi postavil na pravilno mesto. Nestrokovna izbira, namestitvev ali ne-preverjeni RAM lahko včasih naredijo več škode kot koristi.

Namen tega članka je, podati nekaj splošnih nasvetov, kako tudi sami lahko izboljšamo delovne in bivalne prostore tako v službi kot doma.

Proizvajalci hardwar-ske opreme za zdaj se ne razmišljajo o zaščiti računalnika, vendar jih bo konkurenca na trzišču, upajmo, kmalu prisilila k temu. Obstaja namreč posebna jeklena pločevina določene debeline, ki popolnoma preprečuje preboj sevanja. Vgradnja take pločevine bi bila mogoča, vendar bi pogojevala drugačno izvedbo ohišij in

drugačno zunanjo obliko. Obstoj take pločevine je v svetu sicer še malo znan in se trenutno uporablja predvsem v vojaške namene (npr. za zaščito podmorščic).

Računalniške prostore lahko bistveno »ozdravimo« že, če odstranimo predmete, ki akumulirajo sevanja in jih nato oddajajo v prostor.

V računalniške prostore (tudi stanovanjske) ne sodijo rastline z mesnatimi listi, kot so npr. fikusi, filodendroni, monstere, tascini jeziki, drevesa zivljenja in se nekatere. Tam, kjer te rastline dobro uspevajo, je zelo slabo okolje za človeka. V računalniške prostore tudi ne sodijo slike s steklom, ogledala, posebej pa jih ne smemo postaviti nasproti oken (velja tudi za stanovanja). V take prostore tudi ne sodijo svetleci se predmeti iz medenine, kroma, niklja in podobno.

Poznamo tudi »prijazne« rastline in predmete, ki čistijo prostore, kot so npr. minerali, sveče, oljčna drevesca, enovejne praproti in druge, ki jih imamo lahko v stanovanjih, teze pa bi jih razporedili v delovne prostore.

Ob dolgotrajnem delu z računalnikom ne priporočamo volnenih oblačil, temveč delovne halje iz bombaža ali lana.

Ta članek morate vzeti seveda zelo razumsko, zato »brez panike«, kot bi rekel Svejč. Če boste vsaj delno upoštevali moje nasvete, si boste lahko sami izboljšali okolje. Za večje »posege« pa predlagam pogovor s preverjenim radiestezistom.

GERONTOLOGIJA

Starostniki in bolečine

META PENTEK

Pri starejšem človeku se bolečina kot alarmni znak za neko bolezen pojavi pozneje kot pri mlajšem. Raziskovalci so ugotovili, da je bolečinski prag pri starejšem bolniku višji. To pomeni, da je potrebno več bolečinskih sporocil iz bolnega organa ali pa morajo biti ta sporočila močnejša. Ko starostnik bolečino zazna, mora biti nanjo pozoren. Pomembno si je odgovoriti na nekaj poglavitnih vprašanj: kje je mesto bolečine največje, ali se bolečina širi in kam, kdaj se pojavi ter kakšen je njen značaj. Nekatere bolečine se pojavljajo pogosteje, druge redkeje. Zelo pogosto so bolečine v hrbtenici, v nogah in stopalih. S starostjo se namreč spremenijo diski, ki ležijo med vretenci in delujejo pri gibanju kot amortizerji. Postanejo tanjši in manj elastični, svoje naloge ne opravljajo več zadovoljivo, vretenca se posedejo, pri tem pa rado pride do pritiska na živce, ki izhajajo iz hrbtenice, in bolečina je tu. Različne oblike fizioterapije in zdravljenje s tabletkami in mazili te bolečine lahko precej omilijo. Bolečine v nogah, predvsem stopalih, pogosto nastanejo zaradi degenerativnih sprememb v sklepih (obrabu sklepnih površin), motenj prekrvavitve nog (slabši pritok pomeni motnjo v arterijskem ožilju, slabši odtok pa motnjo v venskem ožilju) ter napetosti v mišicah. Zdraviti je treba osnovni vzrok, s čimer je mogoče doseči izboljšanje. Posebno znamenje pa je pri starostniku glavobol. Če ga je imel pacient že od nekdaj, ne pomeni nič alarmantnega. Če pa se pojavi na novo, to praktično vedno napoveduje neko bolezen. Najpogostejše gre za zvišan krvni pritisk; ko ga z raznimi zdravili ukrotimo, izgine tudi glavobol. Poleg tega glavobol lahko napoveduje tudi različne motnje v prekrvavitvi ob zožitvah ali zaporah večjih ali manjših žil v glavi. Takrat se ob glavobolu pojavijo še drugi znaki, ki kažejo na izpad v delovanju dela možganov. Ob novo nastalem glavobolu naj starostnik le poiske pomoč zdravnika. Bolečina v trebuhu je ponavadi posledica neprimerne prehrane in motenj pri odvajanju. Poleg tega težav pa se lahko razvijejo še razna akutna obolenja, kot so vnetja zolčnih poti, slepica ali pa popolna zapora v odvajanju blata (ileus). Če je stanje iz ure v uro slabše in se pojavljajo vedno novi znaki, je potrebno poiskati zdravnika. Bolečine v prsnem kosu so pogoste zaradi vnetno degenerativnih obolenj v kostno mišičnih strukturah (že opisane spremembe na hrbtenici, zakosečevanje elastičnih hrustančnih struktur reber), medtem ko redkeje povzročajo bolečine boleznih dihal in srca. Vsi najprej pomislimo na bolečino zaradi infarkta srca; ta je pri starejših pogosto manj izrazita in drugačna kot pri mladih.

MINISTROVA POHVALA

Enosmerna pot do pekla

DZEMAL SOKOLOVIĆ

Če je v Jeffersonovih besedah, da ima vsako ljudstvo takšno oblast, kakršno si zasluži, vsaj kanček resnice, kaj potem reči o ljudstvu BiH? Ali pa so nemara bliže resnici besede, da si vsako ljudstvo zasluži boljšo oblast od tiste, ki jo ima? Če je tako, si bosansko ljudstvo zasluži veliko boljšo oblast. Kako namreč grajati ljudstvo zaradi tistega, kar počne njegova oblast, če to ljudstvo nima prilicnosti, da bi svojo napako popravilo? Za prvo, ki se mu je na samem začetku vojne ponudila, so ga takoj prikrasili.

Tragedije v Bosni ne more biti konec, če ne odpravimo samih vzrokov. Kljub velikanski razliki med **krivdo** tistih, ki so agresijo začeli in ki so zdaj storilci zločinov, in tistimi, ki so politično **odgovorni** za to, kar se dogaja, vojne brez političnih sprememb ni moč ustaviti. A do političnih sprememb, vsaj tistih, ki jih Bosna potrebuje, v vojnih razmerah ne more priti. To je bosanski **circulus viciosus**. To je tisti razlog, zaradi katerega se Zahodu kljub vsem pritiskom na Srbe ne posreči ustaviti prelivanja krvi; iz taistega razloga pa si Zahod tudi ne upa od druge strani zahtevati resnih političnih spre-

memb, kajti v vojnih razmerah zanje nihče ne more jamčiti.

Izhod je potemtakem iskati v resitvi, ki sintetično, hkratno pripravlja politične spremembe in polagoma gasi spopade. Po vsem sodeč bi takšna resitev utegnila biti slovenski predlog o vzpostavitvi velike varnostne cone v srednji Bosni, raztezajoči se od Tuzle do Sarajeva. Predlog so prvič predstavili na ljubljanski konferenci o vojni na Balkanu. Sam slovenski obrambni minister Janez Jansa je pojasnil, da predlog nima samo humanitarne in vojaškega pomena, temveč je predvsem politične narave.

Po vsem tem sodeč bi to mogel biti tudi ključ za resitev dilem, s katerimi se ubadajo vsi zahodni zavezniki. Brez jasnih političnih ciljev resne vojaške intervencije ne more biti. Nacelni humanistični razlogi (etnično čiščenje, koncentracijska taborišča, holokavst, množična posiljevanja, vojni zločini vseh vrst itd.) niso dovolj, da bi zahodne sile v soteskah Balkana zrtovale lastne fante. Če odmislimo etično stran vprašanja, ima morebitno sočudenje z bosanskimi Srbi tudi svojo ceno. In sicer predvsem politično. S tem morajo računati vsi, a najbolj bosanska oblast. Od tega, v kakšni meri je

ta oblast pripravljena na politično umikanje pred Zahodom in celo na popolno odpoved svojim prvotnim političnim ciljem, je torej odvisno, kdaj se bo NATO izkrcal v Neumu, kdaj bodo Srbi privolili v mir in koliko nedolžnih civilnih žrtve bo se terjala ta nesmiselna - **vojna iz trne**.

Denarna cena sploh ni bistvena, četudi imamo opraviti z Zahodom. Če ho so davčni zavezanci tako ali tako že prej plačali. Vojska sredstva je treba tako ali drugače porabiti. Zdjaj je samo vprašanje, ali bo Zahod odkrito postavil svoje politične pogoje oziroma ali bo bosansko oblast se vedno imel za legalno, in to ne glede na stopnjo njene legitimnosti.

Toda po zadnjih spopadih med Muslimani in Hrvati v srednji Bosni in severni Hercegovini, se zlasti pa zaradi besedila sporazuma, ki sta ga podpisala Izetbegović in Boban, je obstojeca zasnova nacionalpolitične oblasti izgubila se poslednje sledi svoje legitimnosti. Če sta namreč gospoda Izetbegović in Boban ta dogovor podpisala kot **enakopravna** partnerja, potem je možen en sam sklep: ali je Boban s tem povišan v sefa neke države, ali pa je Izetbegović degradiran v sefa neke paradržavne tvorbe.

V BiH je edina se legitimna sila - celo ob domnevi, da je ves zakoniti sistem razpadel, a prav zaradi takšne domneve toliko legitimnejša - armada BiH, ki je nastala kot spontana, pozneje pa tudi organizirana in formalizirana oblika odpora ljudstva BiH. Ta armada je izraz naravne človekove pravice do samooprambe, pravice, katere legitimnosti ni moč zankati z nikakršnim pravnim sredstvom. Armada je povrh, in morda samo se ona, večinacionalna, to pa v trenutnih bosanskih razmerah pomeni trinacionalna, in prav zato ima posebno politično razsežnost. Sicer pa so vse oblike spontanega ljudskega odpora proti vsakršnemu nasilju in agresiji, vključno z enonacionalnimi, legitimne. HVO je legitim v tolikšni meri, v kolikšni je nastal kot spontan izraz samoo-

brambe hrvaskega in muslimanskega naroda. Morda je samo za sodelovanje Srbov v armadi BiH mogoče reči, da etično več velja od drugih in da je potemtakem tudi na višji stopnji legitimnosti. Če so bili kakšni politično-pravni predhodki do sledi morda res razlog, da Zahod, predvsem pa ZDA, niso hoteli intervenirati, potem takšnih zahtevkov zdaj dokončno ni več. Zdjaj je mogoče rešiti

samo eno - ljudstvo. Zdjaj je menda jasno, da ljudstvo ogrožajo vse tri strani. Zategadelj je vključitev mednarodnih sil nujnejše, a tudi politično bolj upravičeno. Če bo bosanska oblast z dose-danjim tempom doumevala, kdo vse je sovražnik ljudstva - ljudstva kmalu ne bo več.

Kljub katastrofi, ki je doletela BiH, predvsem pa muslimanski narod, se obstojeca oblast ni lotila nobenih političnih sprememb. Če ne upostevamo tistih, ki so tik pred vojno ali na samem njenem začetku strahopetno zapustili svoje položaje in funkcije, ni nihče dal niti ostavke. To najboljše govori o tem, kakšna je vest akterjev te zasnove oblasti. Niti niso nikogar zamenjali, samo nekemu visokemu funkcionarju so določili - tutorja. Toda funkcionar se ni dal in je se danes na položaju, slovi pa tudi po dveh domiselnih idejah, ki ju je zaupal na tiskovnih konferencah. Prva je tista o postavitvi tovarne stekla v Sarajevu, kajti možak je videl, da so mu v pisarni popokale sipe, a druga je njegovo sklepanje, da se četniki ne nameravajo vrniti, ker so iz sarajevskih tovarn odpeljali v Srbijo vse stroje.

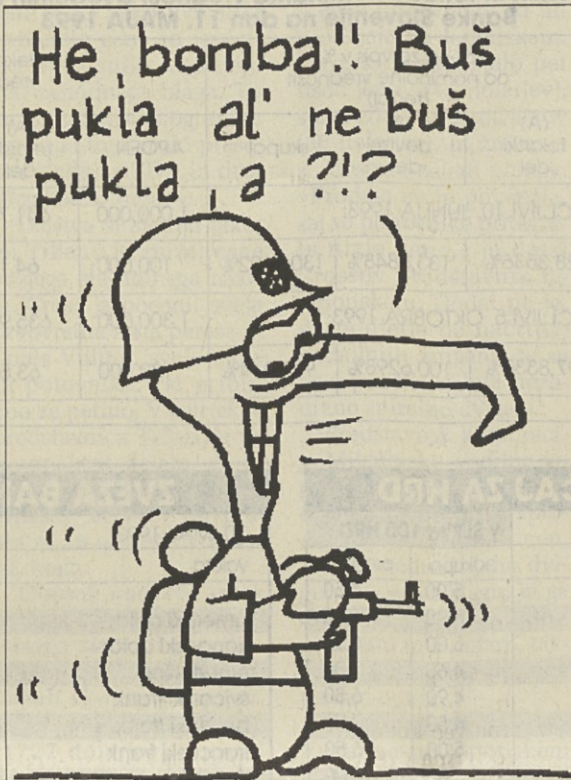
Kako zelo so razhod, spopad in dogovor med Hrvati in Muslimani oslabili legitimnost bosanske oblasti, kaže tudi primer Boza Rajčica, obrambnega ministra sarajevske bosanske vlade, ki ima sedež v Mostarju, glavnem mestu Hercegovine-Bosne. Z ukazom, za katerega v resnici sploh ni bil pooblaščen, je namreč od Mladica in Halilovića zahteval, naj svoje enote umakne v svoji provinci - s tem se ni pokazal samo simpatično smešnega, temveč je tudi razkril, ka-

ko zelo je državotvorni element vsajen v mentaliteti hrvaskega naroda, a hkrati se je izdal, da se ima za bosanskega politika. Hoče, noče, je spominjal na Stipeta Mešića, ki se je tako močno trudil, da bi postal jugoslovanski predsednik, vendar mu tega niso dovolili tisti, ki so prisegli na Jugoslavijo. Bosanski oblasti bi morale pokazati več poslušnosti za državotvorne pretenzije Hrvatov. V nasprotnem primeru bi utegnili tudi Bosno doleteti usoda Jugoslavije.

Mednarodna intervencija bi morala torej biti bolj politična kot vojaška. Na ozemlju varnostne cone mora svet pokazati, da je skupno, demokratsko življenje v Bosni možno. Mednarodna skupnost je doslej ponujala rešitve, ki so bolj ali manj ustrezale sprtni stranem. Zdjaj pa so do zoreli pogoji, da mednarodna skupnost ponudi rešitve, ki **ne bodo ustrezale nobeni strani**.

To je edina rešitev, ki bi jo vsi sprejeli. V Bosni, kakršna že je, ni najpomembnejše, koliko kaj komu ustreza, temveč je pomembno to, v kakšni meri je kaj za druge nesprejemljivo. Če Evropa vidi rešitev v ljudstvu, potem je edina rešitev za ljudstvo tista, ki ni sprejemljiva niti za eno etnično skupnost.

»Tič«

PROCESI

Študijsko o begunstvu

Ko smo se pred letom in pol ob začetku vojne na Hrvaškem srečali s pojavom beguncev, smo na vseh ravneh začeli odkrivati in reševati ta problem skoraj nepripravljeni. Različne vladne, nevladne in mednarodne organizacije so začele delovati in sodelovati pri organiziranju življenja beguncev vsaka po svojih močeh. Mnoge tudi brez poprejšnjih izkušenj: intuitivno, brez jasno izoblikovane strategije. Večina organizacij ni bila koordinirana, saj so se stvari odvijale hitro in ni bilo dovolj časa niti za reflektiranje lastnega dela, kaj se za izobraževanje, povezovanja...

Druge razloge za manjšo pozornost do pojava beguncev lahko razložimo s prepričanjem, da gre za začetne težave, podobne poporodnim težavam nove države, za naraščajočo ksenofobčnostjo.

Zato pogledimo, kaj delajo drugod!

Ko so 1982 v Angliji pri Univerzi v Oxfordu ustanovili študijski program o begunstvu Refugee Studies Programme - RSP, je bilo največ beguncev v svetu koncentriranih v Aziji in Centralni Ameriki. Skupno uradno število beguncev je bilo takrat 10 milijonov in en milijon interno razseljenih oseb (prisilnih migrantov znotraj države). Takrat so pri RSP začeli s triletnim raziskovalnim projektom, ki ga je podprla angleška vlada. RSP je zago-

varjal, da bi moral biti človekoljuben režim odgovoren donatorjem in beguncem. To pa je mogoče doseči s spremljanjem celotnega procesa begunske problematike z raziskavami, ki jih izvedejo raziskovalci zunaj sistema. K razširitvi dejavnosti RSP je prispevalo tudi intenzivno povečanje

RSP je eden redkih študijskih programov na svetu, ki je multidisciplinarno usmerjen na problematiko beguncev in prisilne migracije in opravlja pomembno posredniško in svetovalno vlogo. Njihov program sestavljajo raziskave, študijski programi, sodelovanje z izobraževalnimi usta-

državah, so vedno preizkusnja za globalno svetovno politiko in njene deklarirane vrednote. Ko se srečajo z begunci, vlade nikoli niso pripravljene nanje. Ponavadi jih sprejmejo najprej lokalne skupnosti in posamezniki. Nevladne organizacije, ki se ponavadi oblikujejo kmalu po prebegu, zastopajo begunce

grozijo za svoj socialni in gospodarski standard. Delo z begunci ostaja se precej paternalistično. Mednarodna skupnost vidi begunce kot pasivne žrtve in redko upošteva njihove potrebe in želje. Raziskave pa so pokazale, da begunci ne trpijo vedno zaradi sindroma odvisnosti.

»Vsiljevanje pomoči« - ki je tudi naslov zadnje knjige direktorice RSP - je pogosto praksa pomoči mednarodne ali gostujoče skupnosti, ki na različne načine pogojuje pomoč in samih beguncev ne vključuje v reševanje njihovih problemov.

Veliko pa je uspešnih primerov sodelovanja beguncev pri razvijanju gospodarstva gostujoče države, predvsem pri reševanju lastnih potreb - kuhanje, pranje, čiščenje, opremljanje bivalnih prostorov, samopomoc itd. V teh primerih ne gre le za zmanjšanje stroškov, namenjenih za begunce. Pomembnejše je vključevanje beguncev v reševanje lastnih potreb, kar vsekakor prispeva k občutku neodvisnosti in samozavesti.

Hkrati jih sodelovanje pri reševanju svojih težav pripravlja na aktivno vlogo v skupnosti, v katero se bodo v prihodnosti vključili ali vrpili.

Svet se spopada s krizami, kjer prisilne migracije niso več oddaljen problem. Število beguncev je večje kot kadarkoli po drugi svetovni vojni. Razpadla Jugoslavija je generirala še dva milijona beguncev. Enak proces poteka tudi v

nekdanji Sovjetski zvezi. Vprašanje je, kaj ukreniti, ko bo gospodarski in politični kolaps pahnil narode v kaos? Kakšne institucionalne procese bi morali sprožiti, da bi se spet vzpostavila civilna družba?

S takšnimi vprašanji se ukvarjajo v Oxfordu pri RSP.

Na zadnjem seminarju - Sprejemanje in pomoč iskalcem zavetišča v Evropi - so dodali tudi temo Reagirane na konflikt v nekdanji Jugoslaviji. Veliko udeležencev je prišlo iz Slovenije. Na seminarju so govorili tudi o nacionalizmu, ksenofobiji in napetostih med narodi v Evropi, sprejemnih centrih kot totalni instituciji, prilagoditvi ali getoiziranju itd.

Pojavilo se je le nekaj zapletov pri sporazumevanju med udeleženci iz nekdanje Jugoslavije, kar je za akademsko-raziskovalno in informacijsko mrežo in razvoj zalostno, a simptomatično. Sicer pa sta se po diplomski študentki iz Slovenije že vključili v redne študijske programe RSP.

Pred kratkim pa sta bili v Ljubljani direktorica RSP dr. Barbara Harrell-Bond in gostujoča raziskovalka RSP Susan Elliott. Prišli sta na povabilo ministrstva za solstvo in sport in urada za begunce. Obiskali sta vse organizacije, ki se ukvarjajo z begunci, med drugimi tudi društvo za preventivno in prostovoljno delo oziroma njihov projekt Mreže za begunce.

stevila beguncev v svetu (17 milijonov). Samo v tridesetih državah je število interno razseljenih oseb ocenjeno na 23 milijonov.

novami, raziskave, konference, seminarji in delavnice. Zelo pomemben del njihovega programa je tudi dokumentacijski center, kjer

Begunci, ki so zbežali čez meje svoje domovine ali so interno razseljeni in živijo v begunskih centrih ali so razpršeni v revnih ali bogatih

in izvajajo pritisk na vladne in mednarodne organizacije. Državljeni gostujoče države ponavadi slabo sprejmejo begunce, saj jih vidijo kot

MAJ 1968

Četrto stoletje pozneje

MARIO KOPIC

»Gibanje« v letu 1968 so sprožili najrazličnejši dogodki na različnih ravneh in v različnih delih sveta, a tudi povodi so bili v različnih okoljih drugačni. No, pri vsem tem je pomembno to, kar se je v tem »gibanju« pravzaprav »premaknilo«. Zato kaže razlikovati med tistim, kar je to gibanje nosilo in tistimi, ki so ga nosili. Pri večini študentov je spregovoril **duh vedno nezadovoljne mladosti** (ne zgolj v biološkem pomenu besede). To nezadovoljstvo ni bilo nič negativnega oziroma ni bilo zgolj gola negacija. Izraza svobodo/lovečnost v človeku, isčočo poti pravega in pravičnega, sebe dostojnega in sebi primernega življenja. Tega duha ni moč slepiti z alternativno »staro« ali »novo«. V tem primeru pravzaprav ni slo za iskanje »nove« družbe kot nasprotja »stare«, na primer »potrošniške družbe«. Ni slo za iskanje »nove« države kot nasprotja »stare«, na videz legitimne totalitarne države. Ni slo za kako »novo« religijo kot nasprotja »stare«, s konfesionalnostjo omejene religije...

To nezadovoljstvo, osvobodeno vnaprejših sodb, predsodkov, stereotipov in slehernega samoumevnega vrednotenja, je postavilo pravo vprašanje: ali so družba kot družba, država kot država (četudi »svetovna«), religija kot takšna, sicer pa poleg drugega tudi sama univerza, ne glede na razlikovanje med »starim« in »novim«, pa tudi onkraj razlikovanja, nasploh primerni načini **biti**čnosti v njeni skupnosti, v bistvu lastni in enkratni.

Če je biti Faust strast in možnost, da zaradi božje ljubezni in zaradi uresničenja tistega naravnega nedolžnega paktiranja s mrakom in tistim rusilnim, potem je to nezadovoljstvo beseda proti faustovski **biti**bitkratni razgalja. Teror samovzpostavljene in samodopadljive »znanstvene resnice«, ki na vse načine (družba, država, vojna, mir) uresničuje »dobro«, je možen samo kot prikrivanje »zla«, iščočega zaveznike; a zavezniki, ki ne vedo, kaj pravzaprav počnejo, naivno izpovedujejo tišto, kar pravzaprav so: instrumentalizirano, naivno zlo v rokah »visjih sil«. Vsi smo faustovski **biti**bitiramo v službi »sistema«, kadar nas potegne v absolutni pogon »samoposredovanja« dobrega in zla, mi pa po potrebi menjamo vloge.

Tisto, kar se v tej t.i. resničnosti dogaja v obliki organiziranega Kaosa, v uniformi nacionalsocializma, samoupravnega socializma, realnega socializma, parlamentarne demokracije itd., je v svoji **biti** lastne »specifičnosti« sama faustovska **biti**bitiskemu zidu«, a z navdihom možne osvoboditve, se je dvignilo »gibanje« iz leta 1968. »Gibanje 1968« je spregovorilo z glasom, pravzaprav krikom, svetovno-revolucionarne mladosti. Z glasom, s krikom, ki ga je moč utišati, ga celo s silo udusiti, ne da se ga pa izkoreniniti. To je govorica resnične drame v zgodovini propadajočega človeka

MENJALNIŠKI TEČAJI

10. maj 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,45	71,80	9,85	10,10	7,48	7,74
AMTK plus	69,75	71,50	9,75	9,95	7,40	7,60
Atelje 92* Idrija	69,80	70,70	9,60	9,80	7,46	7,60
Avtohiša*	69,30	69,75	9,65	9,85	7,30	7,45
Ažur Grosuplje	70,00	71,50	9,84	10,14	7,45	7,67
Banka Vipra	69,62	70,32	9,72	9,81	7,50	7,57
Bela vrtnica	70,50	72,00	9,90	10,20	7,50	7,80
Bobr Trzin in Fužine	70,00	71,50	9,80	10,05	7,40	7,75
Burin Moste	70,70	71,90	9,65	10,05	7,55	7,65
BTC Terminal Sežana	69,40	70,40	9,80	10,00	7,40	7,55
BTC d.d. Ljubljana*	69,30	70,20	9,75	9,95	7,30	7,55
Come 2 us	69,90	70,60	9,75	9,95	7,35	7,65
Dom na trgu	70,00	70,99	9,90	9,98	7,50	7,59
Emona Globtour*	69,10	72,50	9,77	10,25	7,40	7,83
Feniks Koper*	69,60	72,00	9,68	9,98	7,40	7,65
Feniks Markovec Koper*	69,50	72,00	9,65	9,98	7,38	7,65
Feniks Portoroz*	69,55	72,10	9,70	9,98	7,35	7,65
Fiba Koper	69,70	70,90	9,68	9,86	7,48	7,60
Firadas	69,70	70,70	9,70	9,90	7,45	7,55
Galileo Kozina	70,30	71,80	9,70	9,85	7,55	7,710
Golfurist Domžale	69,55	70,95	9,65	9,95	7,25	7,65
Hida*	70,70	70,80	9,95	10,03	7,65	7,69
Hipotekarna banka Koper	69,40	71,20	9,65	9,95	7,35	7,90
Hram Rožice Mengeš	70,60	71,00	9,95	10,10	7,50	7,70
Hranilno kreditna služba	70,05	71,30	9,82	10,05	7,45	7,75
Idila Sečovelje	70,50	71,50	9,90	10,15	7,60	7,80
Ilirika Ilirska Bistrica	69,22	71,40	9,61	9,88	7,40	7,58
Ilirika Slovenj Gradec	70,00	71,50	9,86	9,99	7,47	7,73
Ilirika Postojna	69,51	71,20	9,75	9,88	7,45	7,60
Ilirika Sežana	70,00	70,39	9,83	9,96	7,53	7,67
Italdesign Nova Gorica*	69,80	71,30	9,83	10,10	7,52	7,64
Klub Slovenijales	69,60	70,20	9,85	10,00	7,40	7,60
Komericalna banka Triglav d.d.	69,79	71,52	9,83	10,15	7,35	7,60
Kompas Hertz Celje*	69,80	70,30	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Velenje*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Idrija*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Tolmin*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Novo Mesto*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Krško*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Hertz Bled*	69,40	70,00	9,70	9,90	7,35	7,60
Kompas Holidays	70,40	71,70	9,95	10,05	7,40	7,65
Libertas Koper*	69,70	70,70	9,78	9,94	7,46	7,59
Ljubljanska banka d.d.	69,10	72,50	9,77	10,30	7,40	7,88
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	68,60	70,50	9,75	10,02	7,00	7,66
LB Dolenjska banka NM	69,00	72,00	9,75	10,00	7,45	7,65
LB Komericalna banka NG*	68,60	71,60	9,51	10,08	7,01	7,69
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,10	71,20	9,70	10,00	7,15	7,74
LB Splošna banka Celje	69,50	71,50	9,52	10,16	7,28	7,77
LB Splošna banka Koper*	68,78	72,22	9,39	9,86	7,19	7,66
MA - Vir	70,00	71,00	9,80	10,10	7,40	7,65
Madai Nova Gorica*	69,80	70,80	9,90	10,15	7,52	7,60
Madai Šempeter*	69,80	70,80	9,90	10,15	7,52	7,60
Media*	70,50	71,50	9,85	9,95	7,50	7,60
Niprom I*	70,50	71,50	9,90	10,10	7,55	7,70
Niprom II*	70,50	71,50	9,90	10,10	7,55	7,70
Otok Bled	69,50	70,25	9,80	9,91	7,34	7,56
Optimizem Lož*	69,20	70,20	9,72	9,90	7,36	7,60
Optimizem Postojna*	69,50	71,30	9,70	9,90	7,40	7,60
Petrol*	70,40	71,20	9,90	10,05	7,60	7,70
Pigal Solkan*	69,70	71,00	9,83	9,98	7,52	7,65
Pigal Kobarič*	69,70	71,00	9,83	9,98	7,52	7,65
Pigal Obutek*	69,70	71,00	9,83	9,98	7,52	7,65
Pigal Diskont*	69,70	71,00	9,83	9,98	7,52	7,65
Poštna banka Slovenije*	69,50	71,50	9,58	9,92	7,11	7,49
Probanka Maribor	69,40	71,40	9,80	10,00	7,20	7,55
Publikum Ljubljana	70,60	70,80	9,95	9,99	7,57	7,69
Publikum Celje	70,10	70,69	9,89	9,97	7,30	7,54
Publikum Dobova	69,70	70,35	9,61	9,95	7,05	7,50
Publikum Kostanjevica	69,70	70,35	9,61	9,95	7,05	7,50
Publikum Krško	69,70	70,35	9,61	9,95	7,05	7,50
Publikum Maribor	70,05	70,80	9,91	10,05	7,15	7,40
Publikum Meftika	70,00	71,00	9,82	9,95	7,40	7,55
Publikum Mozirje	69,80	71,40	9,85	10,18	7,35	7,65
Publikum Novo Mesto	70,00	71,00	9,82	9,95	7,40	7,55
Publikum Piran	69,90	71,49	9,80	10,05	7,45	7,59
Publikum Tolmin	70,10	70,65	9,79	9,95	7,47	7,57
Publikum Sevnica	69,90	70,50	9,75	9,90	6,90	7,40
Publikum Šentilj	69,85	71,00	9,87	10,15	7,15	7,40
Publikum Šentjur pri Celju	70,10	70,65	9,88	9,95	7,30	7,55
Publikum Trebnje	69,60	70,50	9,75	9,93	7,30	7,55
Publikum Zagorje	69,95	70,50	9,80	9,99	7,30	7,64
Publikum Zalec	70,10	70,69	9,87	9,97	7,34	7,54
Roja	70,50	71,50	9,90	10,00	7,46	7,58
Shalaby Koper	69,90	71,50	9,72	9,96	7,44	7,60
Sit - on	70,10	71,45	9,80	9,99	7,50	7,69
SKB d.d. Ljubljana* **	69,60	69,80	9,89	9,92	7,50	7,60
Slovenijaturist Ljubljana	70,50	72,00	9,95	10,50	7,60	7,80
Slovenijaturist Jesenice	69,60	70,60	9,85	9,97	7,45	7,57
Slovenijaturist žel. p. Ljubljana*	70,05	71,05	9,85	9,95	7,41	7,65
Slovenijaturist žel. p. Maribor*	69,50	72,50	9,90	10,20	7,00	7,50
Slovenska investicijska banka*	70,50	71,10	9,70	10,10	7,40	7,65
Sonce	70,50	71,00	9,90	9,98	7,55	7,65
SZKB d.d. Ljubljana	70,05	71,30	9,82	10,05	7,45	7,75
Tartarus Postojna	69,03	70,46	9,58	9,83	7,29	7,55
Tentours Domžale	69,50	71,00	9,60	9,90	7,25	7,65
Tori*	70,50	71,50	9,75	10,30	7,45	8,00
Tourist service Portoroz	68,70	70,50	9,42	9,92	7,15	7,55
Upimo	70,70	71,30	9,93	10,10	7,65	7,75
Wolf*	70,50	71,00	9,90	10,15	7,55	7,75

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: ** Menjalnice niso poslane podatkov: —

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKKE, KRONKE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 89 z dne 10. maja 1993 — Tečaji veljajo od 11.5.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	75,0831	75,3090	75,5349
Avstrija	040	šiling	100	952,6121	955,4785	958,3449
Belgija	056	frank	100	325,8248	326,8052	327,7856
Kanada	124	dolar	1	84,1837	84,4370	84,6903
Danska	208	krona	100	1737,0176	1742,2433	1747,4710
Finska	246	marka	100	1950,1239	1955,9919	1961,8599
Francija	250	frank	100	1988,9924	1994,9773	2000,9622
Nemčija	280	marka	100	6701,4567	6721,6216	6741,7865
Grčija	300	drahma	100	—	49,5182	49,6668
Irska	372	funt	1	—	163,6043	164,0951
Italija	380	lira	100	7,3046	7,3266	7,3486
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	5,4000	—
Japonska	392	jen	100	96,2329	96,5225	96,8121
Nizozemska	528	gulden	100	5971,6681	5989,6370	6007,6059
Norveška	578	krona	100	1585,2296	1589,9996	1594,7696
Portugalska	620	escudo	100	72,3087	72,5263	72,7439
Švedska	752	krona	100	1456,5617	1460,9445	1465,3273
Švica	756	frank	100	7433,2558	7455,6227	7477,9896
Velika Britanija	826	funt sterling	1	165,3919	165,8896	166,3873
ZDA	840	dolar	1	106,7676	107,0889	107,4102
Evropska Skupnost	955	ECU	1	131,1609	131,5556	131,9503
Španija	995	peseta	100	91,4748	91,7501	92,0254

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 11. MAJA 1993

Banka slovenije na dan 11. Maja 1993								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. JUNIJA 1993:					1.000.000	641,768	69,9247	1,309,692
30		128,3536%	133,5848%	130,9692%	100.000	64,177	69,923	130,969
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1.300.000	635,915	654,094	1,290,009
150		97,8330%	100,6298%	99,2314%	130.000	63,591	65,409	129,001

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

10. MAJ 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Fiba Koper	5,00	6,50
Hida*	5,00	6,00
Idila Sečovelje	5,00	6,50
Italdesign	4,60	7,00
Libertas Koper*	4,90	6,80
MA Vir	4,50	7,00
Niprom I in II*	5,00	6,50
Otok Bled	3,96	6,00
Slovenijaturist žel. p. Lj.*	4,50	6,90
Tentours Domžale	4,50	8,00
Tori	5,00	8,00

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

10. MAJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1430,00	1475,00
nemška marka	910,00	930,00
francoski frank	267,50	276,50
holandski gulden	804,00	830,00
belgijski frank	43,90	45,30
funt sterling	2235,00	2295,00
irski šiling	2200,00	2265,00
danska krona	234,00	242,00
grška dramma	6,40	7,00
kanadski dolar	1128,00	1164,00
japonski jen	12,80	13,40
švicarski frank	1006,00	1028,00
avstrijski šiling	128,30	132,30
norveška krona	213,00	221,00
švedska krona	196,00	202,50
portugalski escudo	9,60	10,20
španska peseta	12,20	12,80
avstralski dolar	1010,00	1040,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,80	13,60
hrvaški dinar	0,50	0,80

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

10. MAJ 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Zelezna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,50	10,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,80	10,60
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	10,80
Italija	Kmečka banka Gorica	12,40	13,60
Italija	Tržaška kreditna banka	12,80	13,60

ZDA / KONEC DOBRIH POSLOVNIH NAVAD

Podjetja kradejo vodstvene kadre

Počnejo tisto, kar se nekdaj ni spodobilo
Direktor General Motors odšel k Volkswagnu

NEW YORK - Največje svetovne družbe, ki se utapljajo v izgubah in grabijo za vsako resilno slamico, so pozabile na prastari dogovor, saj druga drugi speljujejo vodilne kadre. Največja tovrstna »ugrabitev« se je doslej posrečila sloviti multinacionalni IBM (International Business Machines Corp.), ki si je januarja priborila novega predsednika, Louisa Gerstnerja iz zivilskega in tobacnega imperija RJR Nabisco. V začetku maja se je IBM

posrečil se en met: tokrat je »na koncu ribiske palice zabingljal« Jerome York, finančni šef avtomobilске družbe Chrysler.

Podobnih primerov je v Združenih državah Amerike cela vrsta. Marca je Volkswagen zvalil »asa« Christopherja Steffena, ta pa se je že po enajstih tednih sprl s konzervativnim generalnim direktorjem in dal odpoved.

»To je nekaj čisto novega. Včasih se ni spodobilo, da bi veliko podjetje druge iskalo vodilni kader,« meni E. Pendleton James, ki je med Reaganovo vladavino novacil ljudi za Belo hiso, zdaj pa vodi lastno agencijo za iskanje direktorjev. Po njegovi oceni velike ameriske družbe vse bolj spominjajo na baseballsko ligo, a privrženost podjetja prhni od vrha navzdol, saj skušajo lastniki in vodstva z mamljivimi placami in posebnimi ugodnostmi od drugod zvabiti kadre, ki jih potrebujejo.

Pri tem so pomembna predvsem imena, zvestoba podjetju nič več ne šteje. Pridobitev IBM, Gerstner, na primer, se sploh ne spozna na visoko tehnologijo tega računalniškega giganta, vendar je v dosednji karieri znal kar v treh velikih ameriskih družbah »nabrusi sekiro« in zagotoviti dobiček. (Reuter)

Telecommunications, lani pa si je po podobnih kanalih zagotovila kar predsednika. Pri takšnih »sportnih transferjih« se včasih vendarle zatakne: januarja je Kodak elektronskemu velikanu Honeywellu zvalil »asa« Christopherja Steffena, ta pa se je že po enajstih tednih sprl s konzervativnim generalnim direktorjem in dal odpoved.

»To je nekaj čisto novega. Včasih se ni spodobilo, da bi veliko podjetje druge iskalo vodilni kader,« meni E. Pendleton James, ki je med Reaganovo vladavino novacil ljudi za Belo hiso, zdaj pa vodi lastno agencijo za iskanje direktorjev. Po njegovi oceni velike ameriske družbe vse bolj spominjajo na baseballsko ligo, a privrženost podjetja prhni od vrha navzdol, saj skušajo lastniki in vodstva z mamljivimi placami in posebnimi ugodnostmi od drugod zvabiti kadre, ki jih potrebujejo.

Pri tem so pomembna predvsem imena, zvestoba podjetju nič več ne šteje. Pridobitev IBM, Gerstner, na primer, se sploh ne spozna na visoko tehnologijo tega računalniškega giganta, vendar je v dosednji karieri znal kar v treh velikih ameriskih družbah »nabrusi sekiro« in zagotoviti dobiček. (Reuter)

Pri tem so pomembna predvsem imena, zvestoba podjetju nič več ne šteje. Pridobitev IBM, Gerstner, na primer, se sploh ne spozna na visoko tehnologijo tega računalniškega giganta, vendar je v dosednji karieri znal kar v treh velikih ameriskih družbah »nabrusi sekiro« in zagotoviti dobiček. (Reuter)

JAPONSKA / CENEJŠI UVOZ

Mogočni jen proti dolarju

Japonski potrošniki kupujejo vse več zahodnega blaga

NORIKO YAMAGUCHI / REUTER

TOKIO - Tiffanyjev nakit, Crossova peresa in torbe Louisa Vuittona, cel leksikon statusnih simbolov Zahoda postaja na Japonskem cenejši, tako kot postaja mogočni jen čedalje močnejši.

Sen ekonomista je, da se teorija tako učinkovito izpolnjuje v praksi. Teorija se glasi: manj jenov je treba odsteti za dolar, več dobrin razvrednotenega dolarja lahko kupimo s temi jeni. Tako uvozniki znižujejo cene in japonski potrošniki kupujejo več zahodnega blaga. To pa bo zmanjšalo ogromen japonski trgovinski presežek glede na ZDA in druge zahodne države.

Dejstva si sledijo takole: Tiffany je znižal cene svojega elegantnega nakita, Cross je pocenil svoja prvovrstna zlata peresa in Louis Vuitton svoje torbe in potovalke; vsi približno za petino. V četrtek je predstavila Tiffanyja na Japonskem dejala, da bi lahko znižali cene za 350 artiklov nakita v povprečju za 19 odstotkov že od 15. maja.

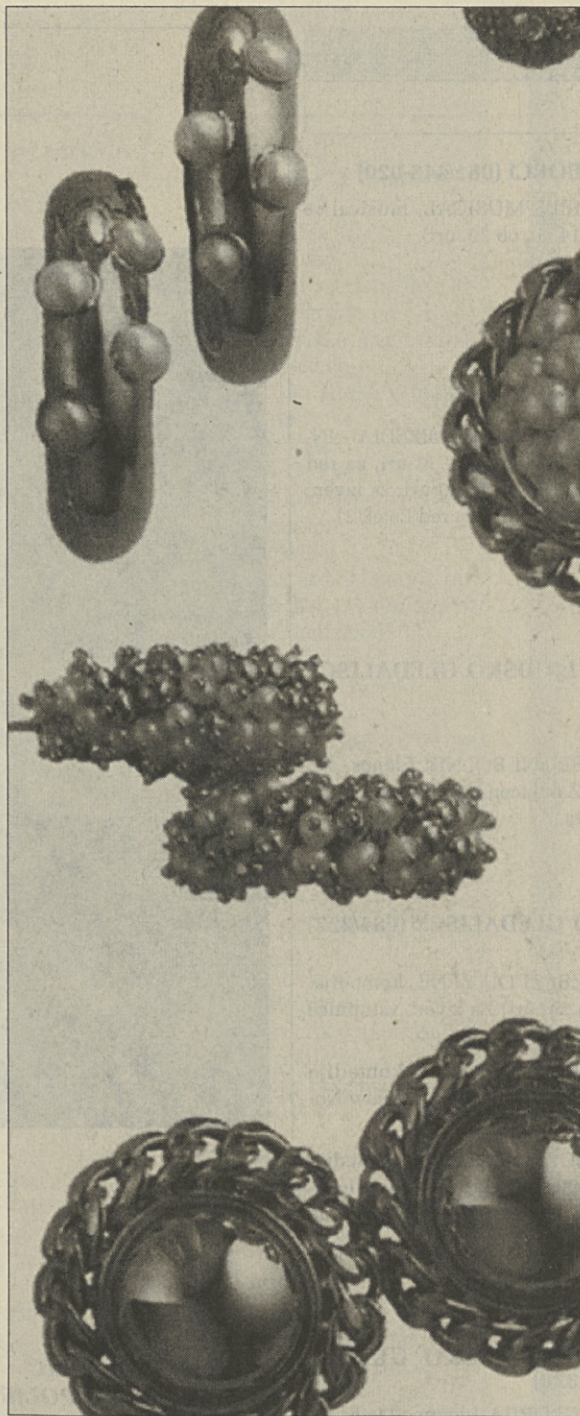
Obesek »odprto srce« srednje velikosti iz 18-karatnega zlata, ki je priljubljen nakit čedalje številnejših skupin yuppijev, se bo s 190.000 jenov (1727 dolarjev) pocenil na 157.000 jenov (1427

dolarjev). »Vedno smo pozorno spremljali potrebe lokalnega trga in spremembe gospodarskih razmer,« je dejala. »Tiffany je vedno skusal eliminirati cenovne razlike, ki obstajajo med blagom na japonskem in na ameriškem trgu.«

Pri taki potezi pa je bil se hitrejši proizvajalec peres Cross. Njihov predstavnik je izjavil, da so že februarja za petino znižali cene proizvodov, ki jih prodajajo na Japonskem. Pero, ki je prej stalo pet tisoč jenov (45 dolarjev), stane zdaj štiri tisoč jenov (36 dolarjev). In znižanja so dosegla zeleni učinek. »Prodaja se je povečala, saj so potrošniki pritegnili nižje cene,« je dejal Crossov predstavnik na Japonskem. Dodal pa je, da podjetje ne načrtuje nadaljnjih znižanj, če se bo japonska valuta nezdružno spiralo dvigala.

Predstavnik korporacije Mitsubishi, vodilne japonske trgovske hiše je dejal, da smo price splošni tendenci nižjih cen, ker se vrednost jena dviguje; toda pri blagu, ki ga uvozniki plačujejo z drugo valuto in z dolarji, takšnega učinka ne bo tako močno čutiti.

Predstavnik Louisa Vuittona na Japonskem je izjavil, da so za vse

Japonci si zdaj laže privoščijo nakit zahodnih oblikovalcev

svoje usnjene izdelke od aprila znižali cene od pet do dvajset odstotkov. Cene za njihove izdelke se primarno izražajo v francoskih frankih. Tečaj franka glede na jen se je od začetka leta do danes zmanjšal s 24 na 21 je-

nov za frank. Cena njihove najbolj priljubljene torbe srednje velikosti se je z 52.000 jenov znižala na 50.000 jenov (s 472 dolarjev na 454), kar je povečalo prodajo, pravijo predstavniki tega podjetja.

NOVICE

Oblaki krize nad turško industrijo

ISTANBUL - »Visoke obrestne mere in precejšena lira hromita turško industrijo,« trdi Memduh Hacıoglu, predsednik carigradske trgovinske zbornice. Po njegovem mnenju je politika narodne banke, ki vrednost lire prilagaja dolarju, namesto da bi upoštevala inflacijska gibanja, spodbudila iskanje zaslužka na finančnem sektorju, in to na račun industrijske rasti.

Zastoj industrijske rasti pripisuje pretiranim realnim obrestnim stopnjam, ki so kar do 50-odstotne, kajti vlada skusa proračunske luknje zamašiti s sposojanjem denarja.

Industrijska rast, ki se je v Turciji v 80-ih letih skoraj ves čas strmo večala, se je proti koncu desetletja upocasnila, prav takrat pa so v Ankari dovolili povečanje obrestnih mer, da bi zascitili liro. Izvoz se je lani zmanjšal na 12, 5 milijarde dolarjev (s 13, 3 milijarde v letu 1991), medtem ko se je uvoz z 19, 1 milijarde dolarjev povečal na 20, 8 milijarde. Po vladnih ocenah bo za produktivne naložbe letos namenjeno do 1, 3 odstotka BDP, za vse naložbe pa 21 odstotkov. (Reuter)

Lastninjenje vojne industrije

STOCKHOLM - V ponedeljek so objavili pogoje, pod katerimi se bo privatiziral proizvajalec obrambnih sredstev Celsius Industrier. Delnice v tem državnem podjetju bodo lahko kupili tako švedski kot tuji investitorji, in sicer po ceni sto kron za delnico. Kupci od zunaj bodo lahko odkupili za 4, 6 milijona delnic, kar znaša 16, 4 odstotka delniškega kapitala tega vojaškoindustrijskega kompleksa. Posameznik lahko odkupi od petdeset do tisoč delnic, ustanove pa tudi večje količine, do vrednosti 6, 5 milijonov delnic, in sicer po ceni 106 kron.

Država bo obdržala 25 odstotkov in glasovalno pravico, s katero bo preprečila, da bi skupina prešla v last tujcev. Prijave za delnice sprejemajo od 17. maja do 4. junija, na stockholmsko borzo pa bodo delnice Celsiusa uvrstili 23. junija. (Reuter)

Vlada spodbuja uvoz

TOKIO - Predstavnik japonskega ministrstva za mednarodno trgovino in industrijo je v ponedeljek izjavil, da bo ministrstvo se ta teden podjetjem posredovalo svojo vsakoletno prošnjo, naj povečajo uvoz, ne bo pa od njih zahtevalo, da natančno določijo njegovo številčno vrednost.

Ministrstvo za mednarodno trgovino in industrijo, ki je od leta 1985 naprej vsako leto dolocalo zgornjo mejo uvoza za zasebni sektor, bo letos apeliralo na več kot tristo firm, naj si se dodatno prizadevajo uvažati blago, na primer avtomobilске dele in polprevodnike, ki so bili že doslej najbolj sporni predmet na pogajanjih med ZDA in Japonsko. (Reuter)

AVSTRALIJA / PRORAČUN

Recesija pesti vse več ljudi

V avstralski vreči manjka letos
11, 1 milijarde amariških dolarjev

CANBERRA - Avstralski finančni minister John Dawkins je skusal pomiriti finančne trge, ki jih pesti velik proračunski primanjkljaj. Dejaj je, da problema ne bo uspel rešiti v proračunskem letu 1993/94. Vlada namerava do proračunskega leta 1996/97 zmanjšati primanjkljaj za en odstotek bruto domačega proizvoda (BDP), in to s sedanjih starih odstotkov.

»Če takoj zmanjšamo obseg tekočega proračunskega primanjkljaja, ki sicer prispeva k ozivitvi gospodarstva, zelenega cilja ne moremo doseci,« je izjavil Dawkins. Vlada predvideva rekorden proračunski primanjkljaj v visini 11, 1 milijarde ameriskih dolarjev oziroma štiri odstotke BDP za to finančno leto, ki se konca 30.

junija. V govoru, ki ga je imel v združenju računovodij v mestu Perth, je bil Dawkins prepričan, da ne bi bilo nobene prave koristi, če bi obravnavali vsako urgentno zahtevo posebej. Po njegovih besedah bo proračun za naslednje finančno leto, ki bo sprejet avgusta, predvidel »ravnovesje med kratko- in srednjeročnimi potrebami.« Povečani primanjkljaj kaže, da je davkoplačevalce prizadela recesija, vse več ljudi živi od socialne pomoči, povečujejo posebni stroški za pomoč gospodarstvu. Avstralija je imela konec osemdesetih let (po obdobju gospodarskega napredovanja) presežek v znesku 5, 6 milijarde ameriskih dolarjev oziroma 2, 2 odstotka BDP. (Reuter)

SLOVAŠKA / RADI BI PRIDOBILI TUDI KAPITAL IZ TUJINE

Doslej je le malo tujih vlagateljev pokazalo zanimanje za sodelovanje

Dunajski proizvajalec mlečnih izdelkov pa se je odločil za nakup delnic

CHRIS SOLAVIK / REUTER

slovaški proizvajalec jogurta. To mesano podjetje bo zdaj skušalo osvojiti tudi trge sosednje Češke, Avstrije in tudi Nemčije. Dunajski proizvajalec mlečnih izdelkov Schar-dinger Milch AG je kupil 56 odstotkov Millexa za približno deset milijonov dolarjev, do leta 2000 pa bi lahko odkupil se dodatne delnice, vse do 67 odstotkov skupne vrednosti podjetja. »To, da smo se odločili za Schar-dinger, nam prinaša več prednosti, najpomembnejša od njih pa je naša zahodnoevropska kakovost,« je dejal Jan Petrovic, generalni direktor skupnega podjetja.

Slovaška je doslej do-

bila 212 milijonov dolarjev v tujih naložbah, pravijo uradni predstavniki slovaškega Sklada za nacionalno lastnino. To pa je samo del naložb, ki so se bile kar vlivale v nekdanko Češko-Slovaško republiko, potem ko je leta 1989 propadla komunistična oblast, in tako je bilo vse do ustanovitve dveh neodvisnih držav, prvega januarja letos.

Petrovic je dejal, da je gospodarska recesija močno prizadela slovaško kmetijsko-predelovalno industrijo in da večina drugih podjetij za predelavo mleka, okoli trideset jih je, deluje le s 60-odstotno zmogljivostjo. Po

njegovih predvidevanjih bo večina teh podjetij propadla, preživela jih bo le peščica. Njegovo podjetje pa načrtuje, da bo letos podvojilo proizvodnjo jogurta na štiri-deset milijonov lončkov, proizvodnjo dolgotrajnega mleka pa na trideset milijonov litrov.

»V dveh ali treh letih bomo poslovali s profitom«, pravi pomočnik direktorja Peter Albrecht. Albrecht priznava, da iz državnega podjetja ni lahko narediti dobičkonosne firme. »Ljudi moramo naučiti, da bodo do podjetja lojalni, da bodo odgovorni in ponosni na to, da je to sedaj zasebno,« je dejal. Z lončkom

jogurta v roki, ki ga v tržno privlačni embalaži trenutno ponujajo na ceskem trgu, je Albrecht pvedal: »Delavci se morajo zavedeti, da je zdaj vse v podjetju nase. Ne pripada več državi in nicesar ne ustvarjamo zaradi vladne ali kakšne druge tovrstne prisile.« Dejstvo je tudi, da je zaradi slabe motiviranosti delavcev prehod na privatno podjetništvo se težji. Število delavcev so s 505 v letu 1989 zmanjšali na 380.

Albrecht pravi: »Upoštevati moramo, v kakšnem sistemu so delali. Niso imeli nikakršne motivacije, nobene spodbude, tako da si jih večina sploh ne predstavlja, kako je treba delati v trznem gospodarstvu.«

POLJSKA / O DOLGOVIH

Na pogovorih z upniki so Poljaki dosegli svoje cilje

VARSAVA - Poljska je zadovoljna z izidom pogajanj s svojimi komercialnimi upniki, saj so se ti strinjali z načinom prihodnjih pogajanj, je v ponedeljek izjavil predstavnik finančnega ministrstva. Poljski predstavnik, ki ni hotel biti imenovan, je menil, da so pogajanja, ki jih je vodil namestnik finančnega ministra Krzysztof Krowacki, dosegla tiste cilje, ki jih je Poljska pričakovala. »Zdi se, da se je vztrajanje Krowackeega obrestovalo in da je finančno ministrstvo zelo zadovoljno z njegovimi dosežki,« je izjavil omenjeni predstavnik.

Londonski upravni odbor je v skupnem sporočilu zapisal, da se obe strani strinjata, da bodo vsi prihodnji dogovori o prestrukturiranju dolga, ki znaša 12 milijard, potekali na osnovi medsebojnega soglasja, kratko- in srednjeročnih kreditov ter obresti, za katere se bodo dogovorili kasneje. Zavzemajo se za sporazum, ki bi temeljil na trznih naciilih, ob prostovoljnem sodelovanju upnikov. V njem poudarjajo, da je Poljska pripravljena, da dvigne raven pri servisiranju dolgov, čeprav ni znano, kolikšna naj bi bila ta raven. (Reuter)

VZHODNA EVROPA / POLJEDELSTVO SE LANI NI IZKAZALO

Kljub lanskoletnem padcu kmetijske proizvodnje letos napovedujejo rast

DUNAJ - Vzhodna Evropa in nekdanja Sovjetska zveza bosta tudi letos izvoznika kmetijskih pridelkov, pridelek v manjših vzhodnoevropskih državah pa bo boljši, je zapisal dunajski Institut za primerjalne gospodarske študije. V manjših državah se je pridelek lani zaradi hude suše zmanjšal za približno 20 odstotkov. Pričakujejo, da bo prišlo do izboljšanja, saj dolgoročne vremenske napovedi obetajo vsaj povprečen pridelek, je zapisano v poročilu. Kljub temu, da so subvencije ostale na isti ravni (oziro-

ma jih v nekaterih državah se naprej zmanjšujejo), naj bi bil pridelek večji. Pri trgovanju s kmetijskimi pridelki bodo restrikcije veljale se nekaj let, kljub sporazumom, ki so jih nekatere države sklenile z ES, je rečeno v poročilu. »V državah SND bo letos kmetijska proizvodnja se naprej upadala.« Poročilo ne omenja pomembnega povečanja uvoza z Zahoda. Povpraševanje po cenejših živilskih izdelkih bo, kot kaže, naraslo.

Omenjeni institut je objavil podatke o kmetijski proizvodnji za leto

1992. Bruto kmetijska proizvodnja se je lani v primerjavi z letom 1991 v Bolgariji zmanjšala za 12, 9 odstotka, v tedanji Češki in Slovaški federaciji za 12 odstotkov, na Madžarskem za 22, 7, na Poljskem za 11, 9 odstotka, v Romuniji za 9, 2, v Rusiji za 8 in v Ukrajini za 11, 2 odstotka. Lani so med vzhodnoevropskimi državami največ zita pridelali v Rusiji - 106, 8 milijona ton, na drugem mestu je bila z 38, 5 milijona ton Ukrajina in na tretjem mestu Poljska, kjer so pridelali 20 milijonov ton zita. (Reuter)

Kmetijska proizvodnja se je lani v primerjavi z letom prej najbolj zmanjšala na Madžarskem (Foto: Z. S.Dolenc/TRIO)

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRAMA SNG (061/221-511)

J. B. P. Moliere: SVATBA PO SILI (danes, 11. 5., ob 18. uri). Za Gimnazijo Poljane in izven.

B. Friel: DON JUAN ALI LJUBEZEN DO GEOMETRIJE (sreda, 12. 5. ob 19.30) abonma sreda in izven (konto). Režija : Barbara Hieng- Samobor.

Peklenko zrelo, ki pogoltno nepokornega zapeljivca je del lažne predstave, ki si jo je sam organiziral, da bi se izognil svojim ljubezenskim obvezam in se zatekel v samoto, predajajoč se studiju geometrije, a na koncu vendar konča v zakonu...

MALA DRAMA

M. Gad: SAMO IGRA JE IN NE BOLI (danes, 11. 5. ob 20. uri). V predstavi o incestu igrata Natasa Ralijan in Kristjan Muck. Za izven.

A. Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOZJE (sreda, 12. 5., ob 20. uri). Monodramski nastop Polone Vetrlih. Za izven.

Ivan Cankar: PISMA ANI (četrtak, 13. 5. ob 20. uri). Za izven in konto.

OPERA (061/331-945)

Napovedujemo premiero Giacomo Puccini: TRIPTIH- PLASC, SESTRA ANGELIKA, GIANNI SCHICCHI (sobota, 15. 5., ob 19. uri). Dirigent Loris Voltolini, režiser Kresimir Dolencic, scenograf Dalibor Laginja, kostumograf Goran Lelas, koreograf Matjaz Fatic.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (061/210-852)

M. Frayn: HRUP ZA ODRROM (danes, 11. 5. ob 10 uri) Zaključena za solo.

G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (danes, 11. 5., ob 19.30 uri). Za abonma Torex in izven.

L. Jagodic, M. Pokoren, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (danes, 11. 5. ob 22. uri). Za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE (061/312-860)

Z. Petan: ZMAGOSLAV SLOVEN, DIKTATOR DE LUXE. (v četrtak 13. 5. ob 16.30 uri). Režija: Zarko Petan. Igrajo: Branko Miklavc kot gost, Janez Vljaj, Miha Kavcic, Mica Odir, Konrad Pizorn, k. g., Daniel Smon, Vesna Lubej, k. g. in drugi.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

KULTURNI DOM

Danes, 11. t. m., ob 16. uri - Cehov »Cesnjev vrt«. Režija Boris Kobal. Ponovitev v četrtak, 13. t. m., ob 14. uri.

Jutri, 12. t. m., ob 16. uri »Nase mesto«. Režija Adrijan Rustja.

DVORANA TRIPCOVICH
Operna sezona in Baleti 1992/93

Danes, 11. t. m., ob 20. uri (red A) - premiera J. S. Bach »Kaffee - Kantate« in J. Brahms »Rinaldo«. Dirigent Charles Farcombe. Režija Ivan Stefanutti. Ponovitev v sredo, 13. t. m., ob 20. uri (red B). Predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«: »Ma mère l'oye« M. Ravela in »La gitarra« A. Casselle, v sodelovanju s stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine je že v teku pri blagajni Dvorane Tripovich: 9-12, 16-19 (zaprti ob ponedeljkih).

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Danes, 11. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Glauca Maurija z delom »Dal silenzio al silenzio« S. Becketta. Režija Glauco Mauri. Nastopata Glauco Mauri in Roberto Sturno. Za abonente popust.

KOROŠKA

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

Danes, 11. t. m., ob 19.30 - Gaetano Donizetti »Ljubezni napoj«. Ponovitev jutri, 12. t. m., ob 19.30.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

PIONIRSKA KNJIZNICA
(061/317-269, Komenskega 9)

Ura pravljic: SNEGULJICA V NEW YORKU (danes, 11. 5., ob 17. uri).

KD SPANSKI BORCI (061/448-920)

SHOW ANSAMBEL MUSICAL, musical iz Zagreba (petek, 14. 5., ob 20. uri).

MARIBOR

DRAMA SNG (062/221-206)

D. Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA - INFERN0 (danes, 11. 5., ob 19.30 uri, za red Petek 1; sreda, 12. 5., ob 19.30 uri, za izven; četrtak, 13. 5. ob 19.30 uri, za red Petek 2).

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE (063/25-332)

Moliere: NAMISLJENI BOLNIK (danes, 11. 5. ob 11. uri) Zaključena za Srednjo strojno solo M. Sobota.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE (064/222-701)

Ray Cooney : ZBEZI OD ZENE, komedija. (danes, 11. 5. ob 20. uri) Za izven, ystopnice so razprodane.

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (sreda 12. 5. ob 20.30 uri). Gostovanje v Novi Gorici.

Miro Gavran: MOZ MOJE ZENE, komedija (sreda 12. 5. ob 20. uri) Gostuje Moje gledališče iz Ljubljane (Spanski borci) za abonma Modri, izven in konto.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE (065/25-326)

R. Marinković: GLORIJA (danes, 11. 5. ob 20.15. uri) V Solkanu za ZKO Sezana.

R. Cooney: ZBEZI OD ZENE (sreda, 12. 5. ob 20.30. uri v Solkanu). Gostovanje PG Kranj za red Sreda in izven.

SENTJAKOB

FARNA DVORANA

Premiera Aischylos: VKLENJENI PROMETEJ, drama (petek, 14. 5., ob 20.30 uri). V izvedbi teatra Tratamora: igralci iz Roza, učenke VSGP iz Sempetra in clani Godbe na pihala jeseniške železarnice. Režija Marjan Sticker. Prireditelj Društvo za razvoj samostojnega gledališča na Koroskem.

Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063) in v gledališču Rossetti (tel. 54331). V ponedeljek, 17. t.m., bo nastopila baletna skupina iz Toskane. Predprodaja vstopnic je v teku, posebni popusti za abonente gledališča Rossetti in Verdi.

GLEDALIŠČE CRISTALLO
LA CONTRADA

Od 19. do 23. maja bodo v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstave izven abonmaja z naslovom »L'amore è un treno«. Prislubnili bomo ariam najslavnejših operet z Danielo Mazzucato, Max Renè Cosottijem. Režija Francesco Macedonio in glasbena oprema Gianni Gori, klavirska spremljava Livio Cecchelin.

Sezona La Contrade se bo zaključila s predstavami »Dentro e fuori mura« - gledališče v narečju. Predstave bodo na sporedu od 24. do 30. maja.

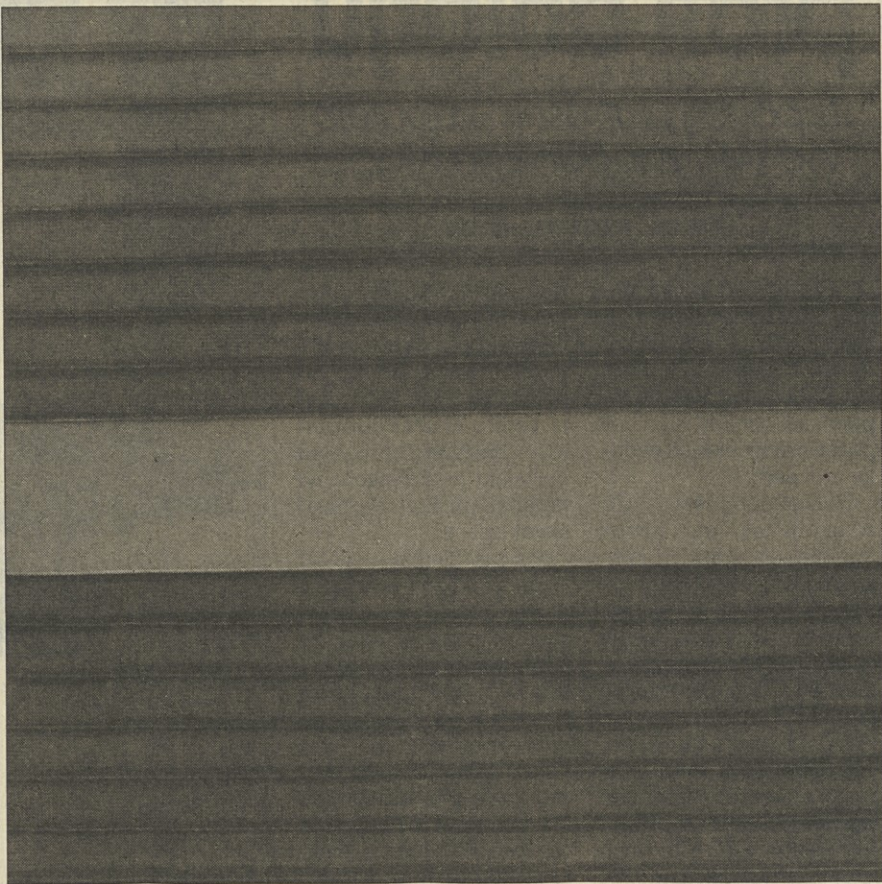
GLEDALIŠČE MIELA

Danes, 11. maja, ob 21. uri, v sodelovanju z zadrugo Bonawentura, nastop južnoameriške skupine Las Tijeras.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (062/26-748)

J. Synkova: MALA CAROVNICA (danes, 11. 5., ob 9. in 11. uri). Režija Katerina Zahradnikova. Za O. S. Borisa Kobala.

BOGDAN BORCIC
KOBALTOVO POLJE, 1992
akril, platno

Danes, 11. maja ob 18. uri otvoritev razstave članov Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov

MAJSKI SALON

v Likovnem razstavišču Rihard Jakopic.

Razstava bo na ogled do 29. maja letos.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

INFORMACIJSKO- KULTURNI CENTER KRIZANKE

Vabimo Vas na predstavitev treh novih knjig zalozbe Znanstvenega in publicisticnega središča d. o. o. iz zbirke Družboslovje (sreda, 12. 5., ob 11. uri). Predstavili bodo knjige: MAGIJA IN METAMORFOZE DUHA, dr. filozofije Ivana Kosovela, PSIHLOGIJA VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA, dr. psihologije Mirjane Nastran- Ule in prevod Chaima Perelman KRALJESTVO RETORIKE.

KUD FRANCE PRESEREN (061/332-288)

VESELA ZNANOST: predavanje Miha Zadnikarja v okviru cikla o puologiji MEDVEDKI IN CEBELICE (sreda, 12. 5., ob 20. uri). Predavanje sodi v cikel o Puologiji.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

Jutri, 12. t. m., ob 16., 18. in 20. uri film v francoscini »La mort en direct«.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA TIVOLI

KONCERT Boza ROGELJA in Bojana KARUZA (danes, 11. 5. ob 18. uri).V ciklu

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V četrtak 13. t.m., ob 20.30 bo na sporedu koncert cembalistke Lia Levi Minzi, ki bo izvajala Probergerjeve, Couperinove, Bachove in Rameaujeve skladbe. Koncert organizira trzaska sekcija Glasbene mladine Italije. ZATTERE ALLA DERIVA: v petek, 28. maja, ob 21.30 bo na sporedu koncert skupine The Nudes (Amy Denio, Wadi Cyst, Chris Culler), ki ga prireja Zadruga Bonawentura, gledališče Miela in s sodelovanjem Združenja More Music.

TRŽIČ

OBCINSKO GLEDALIŠČE

Danes, 11. maja, ob 20.30 niz Danubio - Una civiltà musicale.- Koncert Maria Buranella (violoncelo) in Andrea Lucchesinija (klavir). Na programu Beethoven, Zimmermann, Weber in Brahms.

V ponedeljek, 17. t.m., ob 20.30 -koncert

FILOZOFSKA FAKULTETA
(061/150-001)

V okviru HUMANISTICNEGA SIMPOZIJA Vas vabimo na predavanje RALPHA JESSENA »Gospodarstvo visokega solstva in nova inteligenca, primer DDR« (danes, 11. 5., ob 19. uri, predavalnica 34).

Vabimo Vas na predavanje trzaskega zgodovinarja GIAMPAOLA VALDEVITA (četrtak, 13. 5., ob 18. uri, predavalnica 102). Predavanje bo v anglescini.

VODNIKOVA DOMACIJA

Pomladni literarni večer ob izidu noviteta novgorijskih avtoric: VIDE MOKRIN - PAUER, pesniški cvetnik »Narcisa v vodi«, in Marije Mrcina, novelistični cvetnik »Imena« (četrtak, 13. 5., ob 20. uri). Tekste bosta brali dramski igralci Alenka Vidrih in Dragica Kokot., trobental bo Milos Rijavec.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

Jutri, 12. t. m., ob 16., 18. in 20. uri film v francoscini »La mort en direct«.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

GALERIJA TIVOLI

KONCERT Boza ROGELJA in Bojana KARUZA (danes, 11. 5. ob 18. uri).V ciklu

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

pianista Luisa Lortieja. Izvajal bo Ludwig Van Beethovnovske skladbe.

GAIO DI SPILMBERGO (PN)
ROTOTOM

V petek, 21. maja, bo nastopila rock skupina Biohakard.

PALUZA (VIDEM)

Jutri, 12. t.m., ob 21. uri bo na sporedu koncert Videmskega filharmoničnega orkestra, ki ga v sklopu SPOMLADANSKIH KONCERTOV organizirata videmska pokrajina in odborništvo za kulturo.Naslednji koncerti bodo: v četrtak, 13. t.m., ob 21. uri v S. Daniele, v petek, 14. t.m., ob 21. uri v Tolmeču in v soboto, 15. t.m., ob 21. uri v Venzona

STADION FRIULI

12. junija koncert Vasca Rossija. Predprodaja vstopnic je že v teku pri Utat v Pasazi Protti.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Na ogled je razstava OSKARJA KOKOSCHKA - Skice s potovanj. Razstavo si lahko ogledate v Galeriji CD do 6. junija.

V Mali dvorani CD je razstava slik slikarja TONETA LAPAJNETA.

NARODNI MUZEJ

Na ogled je razstava ROJSTVO CIPKE (projekt studentov oblikovanja tekstilij in oblačil na oddelku za tekstilno tehnologijo fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani).

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIZANKE

Danes, 11. 5., ob 12. uri. Vas vabimo na otvoritev razstave RIHARD JAKOPIC- To sem jaz, umetnik... Iz življenja in dela velikega slikarja.

MESTNA GALERIJA

Do 22. maja je na ogled razstava izbranih del iz retrospektive avstrijskega umetnika HANSA BISCHOFFSHAUSNA.

GALERIJA COMMERCE

Do 21. maja je na ogled razstava slik EMILA TOMASA-THOMASA.

GALERIJA KOMPAS

Na ogled je razstava slikarja iz Sibirije NIKOLAJA RYBAKOVA.

GALERIJA KRKA

Na ogled je razstava skulptur akademskega kiparja PETRA CERNETA. Razstava bo odprta do 19. maja.

GALERIJA INSULA

Na ogled je razstav grafik akademske slikarke MIRE LICEN KRMPOTIC.

LEKOVA GALERIJA (Verovskova 57)

Do 11. junija si lahko ogledate razstavo grafik VENA DOLENCA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je fotografska razstava Martina Rauchenwalda (Avstrija), Maurizia Frullanija (Italija) in Rajka Bizjaka (Slovenija).

GALERIJA CARTESIUS

Do 23. t. m. razstavlja slikar Pino Ferfoglia. Urnik ogleda: 11-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13 (ob ponedeljkih zaprto).

GALERIJA BASSANESE

Do 20. maja je na ogled razstava Paola Patellija. Urnik: samo ob delavnikih od 17. do 20. ure.

MUZEJ ZIDOVSE SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik ogledov: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 13. ure.

MIRAMARSKI GRAD

Zgodovinski muzej

Stalna razstava »Nacrti za Miramar«.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Trzasko letovisarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vrsijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

JULIET

Do 25. maja razstavlja Enrico De Par. Na ogled samo ob torkih od 18. do 21. ure.

ART LIGHT HALL

Do 28. maja bo na ogled razstava avstrijske slikarje Gabriele Schurian.

LABORATORIJ P - Park bivše umobolnice pri Sv. Ivanu

Do 13. t. m. je na ogled razstava Onofria Cattachia.

KOROŠKA

CELOVEC

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30

Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

KNJIGARNA MOHORJEVE

Do 14. t. m. je na ogled je razstava fotokrožka Koroske dijaške zveze.

KOROŠKA DEZELNA GALERIJA, Burgg. 8

Na ogled je razstava Suse Krawagna, Michael Keinzer..

KAVARNA UMETNIKOV, Goethepark 1

Do 29. t. m. je na ogled razstava Gabriele Schurian.

LIKOVNO RAZSTAVISCE RIHARD JAKOPIC

Vabimo Vas na otvoritev razstave članov Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov, danes, 11. 5., ob 18. uri. Razstava si boste lahko ogledali do 29. maja.

GALERIJA ASTER- HOTEL HOLIDAY INN

Na ogled so dela iz keramike SNEZANE SOTLAR.

GALERIJA ILIRIJA

Vabimo Vas na otvoritev razstave slik IRENE POLANEC, v četrtek, 13. 5. ob 18. uri.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB (062/222-251)

Na ogled je razstava slikarja ZLATKA GNEZDA. Vabimo Vas na otvoritev razstave del TOMA VRANA, četrtak, 13. 5. ob 21. uri.

GALERIJA MEDIA NOX

Na ogled je razstav modnega nakita LORE BOHINC na fotografijah in videu.

KAMNIK

ARBORETUM - VOLČJI POTOK
Razstava SKULPTURE V NARAVI akkiparja Draga Trsarja (27 skulptur, postavljenih v sozvočju z naravnim okoljem) je podaljsana do 16. maja.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ (prostori muzeja Grad 2. nadstropje)

Na ogled je razstava SKAVTI IN GOZDOVNICI NA SLOVENSKEM.

SKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Na ogled je razstava fotografij MARKA NEDZBALA, arhitekta iz ZDA. Razstava bo odprta do 3. junija.

VRHNIKA

MOCILNIK

Na ogled je razstava del, nastalih na otroški Petkovskovi koloniji. Tema letosnje kolonije je Barje kot izjemna in slikovita kuturna krajina.

BANI (OPČINE)

OVCARJEVA HISA

Do 23. maja je na ogled razstava z naslovom »Ondile cez Stari vrh - Bani: Zgodovina kraskega naselja skozi stare katastrske mape, listine in pricevanja.Urniki: ponedeljek, petek in sobota - od 18. do 21. ure; nedelja - od 10. do 13. ter od 16. do 21. ure.

GORICA

GORISKI GRAD

Do 16. maja bo na ogled razstava »Beneski odenki« slikarja Vanje Franka.

GRADIŠČE

GALERIJA L. SPAZZAPAN

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1	
10.25	Pamet je boljša kot zamet, ponovitev
10.30	Carobna vrtavka, otroška oddaja
11.00	4 x 4
11.30	Po sledih napredka, ponovitev
12.00	R. Ackland: Pravi pekel, 1/2 del angleske drame, ponovitev
13.00	Poročila
14.05	Sobotna noč, ponovitev
15.20	Alpski večer '93, 1. del, VPS 1340
16.00	Koncert Yvesa Montanda, 1. del, VPS 1520
16.20	Sedma steza, ponovitev
17.00	Porabski utrinki, oddaja madžarske tv
17.10	Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, 10/26 del
17.35	Oscar Junior: Nocni pohod
17.40	Slonček Bimbo
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Štiri v vrsto, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarišce
20.50	Magija in moda, VPS 2050
21.45	Kronika, 4/12 del kanadske dokumentarne serije, VPS 2145
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
22.50	Sova
23.20	'Alo, 'alo, 10/18 del angleske humoristične nanizanke, VPS 2245
23.20	Jezdec zore, 1/5 del španske nadaljevanke, VPS 2315 (do 0.20)

SLOVENIJA 2	
16.10	Svet na zaslonu
16.50	Ljudje in zemlja, ponovitev
17.20	Sova, ponovitev
17.50	Samci in samke, 4/7 del angleske humoristične nanizanke
18.45	Wynne in Penkovsky, 3., zadnji del angleske nadaljevanke
19.30	Iz življenja za življenje: Prislunimo tišini
19.56	Sport
20.10	S. Richardson: Clarissa, 3/4 del angleske nadaljevanke (Loveace: Sean Bean
21.05	Osmi dan
21.55	Svet poroca
22.30	Pro & Contra
23.00	Video strani

KANAL A	
09.00	Jazzbina, ponovitev 14. oddaje o jazzu
09.50	Astroloska napoved
10.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
11.00	Drugačen svet, ponovitev 156. dela
18.45	Kulinaricni kotiček, ponovitev 14. oddaje
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Drugačen svet, 157. del ameriške nadaljevanke
21.20	Ciklus slovenskega filma: Stane Sever
22.30	JARA GOSPODA, slovenski cb film, 1963, po romanu Janka Kersnika
23.30	Dnevnoinformativni program, vreme
23.45	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.25	Astroloska napoved
00.35	MCM
01.00	Video strani

KOPER	
18.00	Studio 2 magazin

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: I Miserabili (dram., It. '47), vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik, nato nan. La signora in giallo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Tenis: 50. mednarodni turnir Italije (M)
17.30	Mladinski variete: Big!
17.55	V Parlamentu in vesti
18.15	Kviz: Patente da campioni
18.50	Dok.: Kvarkov svet
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Nan.: Le avventure del giovane Indiana Jones
22.25	Dnevnik 1
22.40	Aktualno: A carte scoperte
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika popolnosti
2.05	Morirai a mezzanotte

RAI 2	
7.00	Otroški variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Gli amori di Cleopatra (dram., '53)
11.00	Nan.: Doogie Howser
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes, vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	Film: Buongiorno bellezza (kom., ZDA '82)
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Nan.: Hill Street, 18.20 Miami Vice, vmes sport
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	Nan.: Tre passi nel delitto (i. C. Cartier)
22.30	Mixer in Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
24.00	L'altra edicola

RAI 3	
6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Pogled na glasbo
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Sola se posodablja
15.45	Samo za sport, vmes sportna rubrika Derby
17.30	Teniski turnir Italije
18.50	Sport, vreme, dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	Blob in Una Carlolina
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Dok.: Un giorno nella morte di Sarajevo
23.50	Variete: Q come cultura (vodi G. Ippoliti)
0.35	Dnevnik in vreme
1.15	Variete: Fuori orario

RETE 4	
6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, Marilena, Ines, Amanda, vmes vesti
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti
13.55	Buon pomeriggio
14.00	Nad.: Sentieri, 15.15
14.00	Grecia, 16.00 Anche i ricchi piangono
17.00	Lui lei l'altro, vesti
17.45	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.20	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG 4 - vesti
19.20	La signora in rosa
20.30	Filma: Harlem Nights (kom., i. E. Murphy), 22.30 Labirinto di passione (kom., Sp. '82), vmes (23.30) vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Un dottore per tutti, nato Maurizio Costanzo Show
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, 15.30 L'arca di Noè - Itinerari
16.00	Otroški variete, vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La notte dei Telegatti
24.00	TG 5 vesti
0.15	Nan.: Il ritorno di Missione impossibile

ITALIA 1	
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio, vreme
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Dieci sono pochi
14.15	Variete: Non è la Rai
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: 21 Jumpstreet
17.05	Variete: Twin Clips, 17.30 Mitoico
17.55	Studio sport
18.05	Nan.: Baywatch, 19.00 Tarzan
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Film: Ricercati: ufficialmente morti (pust., ZDA '87, i. N. Nolte)
22.40	Sport: Torkov priziv (vodi M. De Luca)
0.40	Odprti studio, pregled tiska in sport

TELE 4	
Lastne oddaje	
13.00	Na prvi strani
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Mannix, ameriška tv nanizanka
13.50	Zivljenje se začne pri stiriidesetih, angleška humoristična nad.
14.15	Nocni sodnik, am. tv nanizanka
15.00	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
17.00	Heidi, av./nemška otroška nadaljevanke
17.00	Fantazoo, risanke
17.00	Saj ni nič resnega, it. komedija
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, ameriška tv nanizanka
20.15	Nocni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Potres, italijanski film, 1982
22.00	TV dnevnik
22.10	Severovzhod, tv magazin
23.10	Kavboj, krava in Yuppie, dok. film

Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
10.30	Hugo in ljubi bog, ponovitev filma
12.05	Sportna arena, pon.
13.35	Sinha Moca, 152. del
14.00	S telesom in duso: Notranji glas
15.05	Risana serija
15.50	Sanjski kamen: Zivahna babica, 6/13 del risane serije
18.00	Cas v sliki
18.30	Kopaliski mojstri iz Malibuja: Mora pod vodo, 1/22 del
20.15	Zapuščeno mesto Ruby, zgodba z Divjege zahoda
21.20	Drugi rodni kraj: Igra s svobodo, 5. del
23.00	Krinke, francoska kriminalna komedija (Igrajo: Philippe Noiret, Roger Dumas; režija: Claude Chabrol)
01.00	Poročila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2	
16.35	Tisoč mojstrov
16.45	Stroj spremeni svet: Nastanek računalniške industrije, 2/5 del
18.00	Družinske vezi: Pozna snubitev
18.30	Tista stvar je, kviz
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Zaigrali bomo v Joshijevi krcmi
21.07	Reportaže iz tujine
22.30	Klub 2
	Nepozabna zenska: Izkusena Marisa, 1/4 del španske serije
	Porocila
	Tisoč mojstrov

Hrvaška 1	
08.00	Poročila
	Zgodbe iz Monticella, 123. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
10.30	Potret matematika: Pi-erre Fermat
11.15	Ameriška angleščina, 19. lekcija
11.30	Peljite starše v muzej, 1. del
12.00	Poročila
	Ko se svet vrti, 122. del ameriške nadaljev.
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.50	Notranji glasovi, ponovitev 1/4 del ameriške nanizanke
16.00	Poročila
16.05	Učimo Hrvasko
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Porocila
18.35	Santa Barbara, 400. del ameriške nadaljev.
19.30	Dnevnik 1
20.05	Novi ameriški priseljenci, nemški dok. film
21.00	V velikem planu
21.00	Slika na sliko
23.45	Porocila v nemščini
23.50	Porocila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
16.50	Ko se svet vrti, ponovitev serije
17.35	Rdece območje, pon. francoskega filma Dnevnik 1
19.30	Buntz z Beverly Hillsa, 5/13 del humoristične nanizanke
20.05	Peta hitrost
21.10	Notranji glasovi, 2/4 del ameriške nadaljevanke (Igrajo: Shelley Long, Tom Conti in drugi; režija: Lamont Johnson)
22.05	Ob 100. obletnici rojstva Miroslava Krleža
23.05	Radar

Madžarska	
08.10	Alternativna medicina
08.35	Cez dan
09.00	Draga Celine, francoska serija
10.00	Friderikus
11.20	Igra
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Maraton, reportaza
16.45	Telefonska igra
17.00	Northwood, 24. del kanadske serije
18.10	Svet denarja
18.20	Cez dan
18.40	Otroški kotiček
19.00	Kolo sreče, kviz
19.30	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Klinika, 11. del nemške serije
21.30	Aktualno
22.00	Car sporta
23.40	Moj poklic

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.45 iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 17.00 studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Premiera: Familija (F. Francić); 21.40 Intermezzo; 22.30 Glasbena podoknica; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 13.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Koledar prireditve; 11.00 Glasbene novosti; 12.00 Točno opoldne; 12.10 Kuharski recept; 12.40 Štajerski val; 14.00 Drobinitve; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Tema popoldneva; Šolstvo; 17.50 Sport na valu 202; 19.30 Štos; 21.00 Zgodnja dela; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Stolejte improvizirane glasbe.

Slovenija 3

(UKV 96,5; 101,4; 102,0; 103,9; MHz, od 19.30 88,6; 93,1; 100,3; 100,6; do 16.00 SV 918 kHz)

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Zive misli; 10.25 Operne melodije; 11.05 Človek in zdravje; 12.05 Igramo in poje; 13.05 Enajsta slika; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esee; 17.45 Kulturni globus; 18.00 Koncerti na tujem; 19.33 Arje in monolog; 20.00 Literarni večer; 20.45 iz koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba 20 st.; 23.55 Lirčni utrinek; 24.00 Nočni program RS.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pe-

sem tedna; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 iz kulture sveta; 19.00 Dnevnik; 19.30 Prenos RS

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.20 Na današnji dan; 7.00 Dober dan otroci; 7.45 Prireditve; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.25 Na valovih RH; 8.35 Popevka tedna; 9.00 Ulica velikih vrtov; 9.35 Uglajamo skupaj; 9.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Turistična oddaja; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Angelo Baiguera; 16.00 Ob starih; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Boutique Gallus; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Klasika; 20.00 Nočni program

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Zvočna ropotarnica; 8.50 Slov. lahka glasba; 9.30 Glasbene novosti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Podobe iz sanj (pripravljuje M. Saradoč); 11.45 New Age; 12.00 Nepoznani planeti Zemlja; 12.20 Made in Italy; 12.40 Primorska poje; DPZ Alenka iz Steverjana; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val (Tapu kviz); 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; solisti Beloruske filharmonije; 18.00 Nad.: Rosa L. - kronika o neki revoluciji; 18.00 Rock balade; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 17.45 Paf boom; 18.30 C'est la vie; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10 - 19.00 Nazaj iz kamene dobe - Med ljudstvi v pragozdu Irianjaye (potopis).

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

08.00 Awake on the Wild Side; 10.00 Video, vodi Paul King; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Cola Cola Report, vodi Kristiane Backer; 17.15 MTV v kinu, vodi Pip Dann; 20.00 Dial MTV; 22.00 Greatest Hits; 23.15 MTV v kinu, vodi Ray Cokes; 0.00 Hit List UK; 3.00 Nočni video

SKY ONE

7.00 The DJ Kat Show; 9.55 Risanke; 12.00 Drzni in lepi; 12.30 Sokolov greben; 13.30 E Street; 14.00 Drugačen svet; 14.45 Santa Barbara; 18.00 Zvezdne steze; 19.30 E Street; 20.00 Rescue; 20.30 Družinske vezi; 21.00 Murphy Brown; 21.30 Vse razen ljubezni; 23.00 Družinske vezi; 23.00 Designing Women; 23.30 Star Trek: The next generation; 00.30 Studs

PRO 7

5.00 Serije; 09.25 Srečanje v Hongkongu, am. film; 16.19 Risanke; 18.35 Show Billi Cosbyja, 150. del; 19.05 Ulice San Franciska, 133. del; 20.15 Ljubezen je zasebna stvar, Afrika; 22.00 Highwayman, 3. del; 22.15 Police Story II., hongkongska akcijski film; 23.55 Neizprosn peterica: Hči kronske priče, 10. del

PREMIERE

08.00 Na pomoč, dinozavri, am. risanka; 15.10 S čim sem si to zaslužila, španski film;

17.00 Barton Fink, ameriški film; 20.15 Meso, italijanski film; 21.45 Blue Heat, am. kriminalna; 22.30 Noč z Alice, italijanski film; 1.25 Robin Hood - Kralj tatov, am. film; 3.45 Smrt v Namibiji, angleški film

EUROSPORT

8.30 Aerobika; 09.00 Golf; 11.00 Tenis; 13.00 Evrogoli; 14.00 SP v umetnostnem drsanju; 16.00 Surfanje; 17.00 Jadrnanje; 19.00 Sportne novice; 22.00 Boks; 23.00 Snooker; 1.00 Sportne novice

3SAT

15.30 Glasba je večna, spomini na rockovske pevce; 16.15 Kupčije z lepoto; 20.00 Prednosti dolgočasje, tv film; 21.40 Bon Voyage, nemški risani film

SAT 1

LESTVICE

NOGOMET
Naraščajniki

IZIDI: Fortitudo - Portuale 0:2, **Primorje** - Campanelle 7:2, Ponziana - CGS 4:3, Sant'Andrea - Esperia 6:1, Don Bosco - San Giovanni 0:4, San Sergio - Olimpia 0:1, Montebello - Zaula 3:0. KONCNI VRSTNI RED: Sant'Andrea 44, Olimpia 43, San Sergio 41, San Giovanni in Portuale 40, Ponziana 39, Fortitudo 32, **Primorje 28**, Chiarbola 24, Campanelle 19, CGS 18, Esperia 17, Don Bosco 14, Montebello in Zaula 10. **Prvenstvo je končano, pokrajinski prvak je ekipa Sant'Andrea.**

Najmlajši

IZIDA ZAOSTALEGA IN VNAPREJ ODIGRANEGA SREČANJA: San Canzian - Triestina 1:0, Costalunga - **Primorje B 2:0**. VRSTNI RED: Primorje A 46, Montebello in Fortitudo 44, Triestina 37, Portuale 32, Altura Muggesana 31, **Primorje B 25**, San Canzian 21, Fani Olimpia 17, CGS 15, Costalunga 14, Domio 11, Chiarbola 7, Esperia 6. PARI ZADNJEGA KOLA: Fortitudo - Montebello, Chiarbola - CGS, Esperia - Domio, Costalunga - Primorje A, Portuale - Altura Muggesana.

Začetniki

Skupina A
IZIDI: Roianese - Ponziana 2:0, **Zarja Adriaimpex A** - Portuale prelozena, Esperia - Don Bosco 0:4, Triestina A - San Giovanni A 3:0, Chiarbola - Montebello Campanelle 1:3, Altura Muggesana - Fortitudo 1:2. KONCNI VRSTNI RED: Triestina A 43, San Giovanni A 39, Ponziana 31, Portuale 27, **Zarja Adriaimpex A 24**, Roianese 22, Altura Muggesana 19, Chiarbola 15, Don Bosco 14, Fortitudo 12, Montebello Campanelle 10, Esperia 6. **Prvenstvo je končano, pokrajinski prvak je Triestina, odigrati je treba le še srečanje med Zarjo Adriaimpex A in Portualejem, ki pa ne more vplivati na končni vrstni red.**

Skupina B
Domio - Opicina prelozena, Fani Olimpia - San Luigi 4:0, Fulgor - Triestina B 1:0, CGS - San Giovanni B 2:2, **Zarja Adriaimpex B** - Costalunga 1:0. KONCNI VRSTNI RED: Fani Olimpia 38, Fulgor in San Luigi 29, **Zarja Adriaimpex B 28**, Triestina B 26, CGS 23, Opicina 14, San Giovanni B 11, Costalunga 8, Sant'Andrea 7, Domio 1. **Prvenstvo je končano, pokrajinski prvak je Fani Olimpia, odigrati je treba še srečanje Domio - Opicina, ki pa na končni vrstni red ne more vplivati.**

KOŠARKA
Prva divizija

Skupina A
IZIDI 18. KOLA: Gel. Nicola - La Talpa 81:100; Bevirosso - Ferroviario 78:59; Viale Sport - Agip 90:95; Clp - **Polet 82:65**. VRSTNI RED: Agip 22, La Talpa, Viale Sport in Clp 20, Bevirosso 18, Gel. Nicola 14, **Polet 8**, Prosek 6, Ferroviario 0.

Naraščajniki

IZIDI 26. IN ZADNJEGA KOLA: Ricreatori - Lega Nazionale 96:64; Inter 1904 - Stefanel 49:101; Ferroviario B - Don Bosco A 69:57; Santos - St. Azzurra 122:60; Don Bosco B - Ferroviario A 96:98; **Bor Radenska** - Servolana 120:83. KONCNI VRSTNI RED: Stefanel 50, Ferroviario A 48, Don Bosco B 44, **Bor Radenska 42**, Santos in Ferroviario B 30, Inter 1904 in Servolana 28, Sokol 18, Ricreatori 16, Libertas 14, St. Azzurra 8, Don Bosco 6, Lega Nazionale 2.

Obvestila

SZ JADRAN
obvesca, da bo v petek, 14. t.m. v mali dvorani Prosvetnega doma na Opcinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju redni občni zbor. Dnevni red
1. predsedniško in tajniško poročilo, 2. blagajniško poročilo, 3. diskusija, 4. volitve novega odbora, 5. razno.

SK BRDINA
organizira drugi kraski Bike slalom in Vzpooredni bike slalom trofeja Lea Motorbike v nedeljo, 16. t. m. v Repnu s pricetkom ob 10. uri. Vpisovanje na sedežu kluba Proseška ul. 131 na Opcinah 12. in 13. t. m. od 20. do 21. ure.

Plavalni klub BOR
organizira za clane in prijatelje 16. t. m. spomladanski izlet v Cerkniško jezero in bliznjio planino Slivnico. Informacije po tel. st. 397381 (Glavina E.) ali 214893 (Kralj L.) od 19. do 21. ure.

ZSSDI
obvesca, da bo jutri, 12. t. m., ob 20.30 na sedežu ZSSDI v Trstu seja smucarske komisije.

ZSSDI
obvesca, da bo v četrtek, 13. t. m., ob 20.30 na Stadionu 1. maj v Trstu seja nogometne komisije.

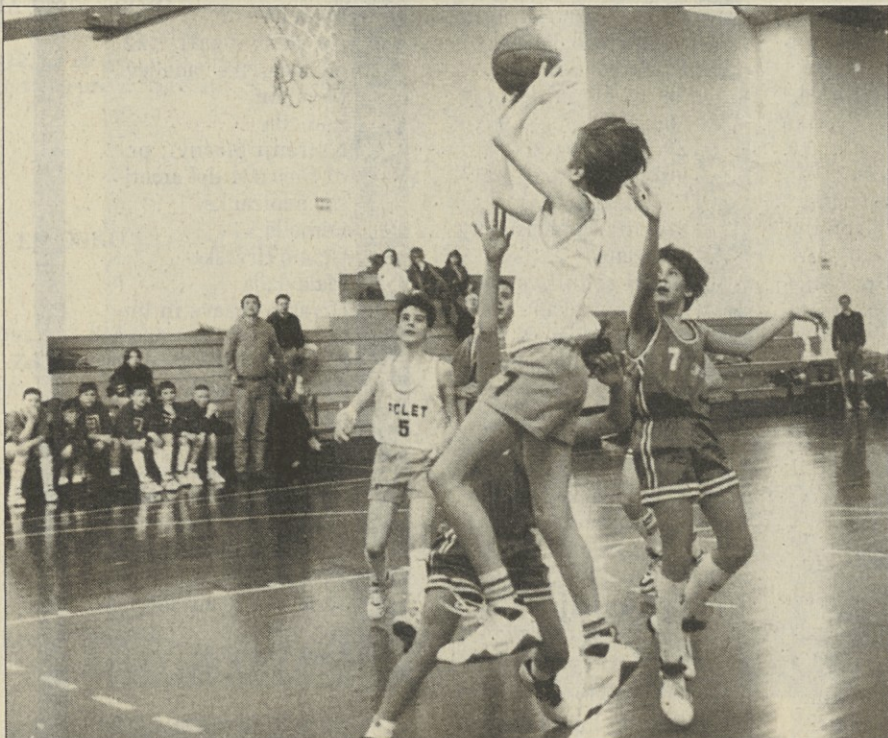
JK CUPA
vabi svoje clane, da se polnostevilno udeležijo 1. regate za meddrustveno prvenstvo za kajutne jadralnice "Due fiumi", ki bo v nedeljo, 16. t.m.. Vpisovanje in navodila na sedežu drustva.

SD BREG
KOSARKARSKI ODSEK
obvesca, da bo v ponedeljek, 17. t.m., s pricetkom ob 21. uri občni zbor kosarkarskega odseka s sledednim dnevnim redom: pregled sezone 1992-93; volitve novega odbora odseka; razno. Vabimo k udeležbi vse tekmovalce in starše nepolnoletnih tekmovalcev. Občni zbor bo potekal v telovadnici.

KOŠARKA / ZA KATEGORIJU DEČKOV

Polet tretji na turnirju v Saluzzu

Velika gostoljubnost domačinov

Dujan Lista (med metom na koš) je bil v Saluzzu eden med boljšimi (Foto KROMA)

FINALE ZA 3. MESTO
Polet Zidaric - AB Cuneo 93:78 (40:25)

POLET ZIDARIC: Stefancic 6 (2:2), Corbatti 4, Hrovatin 8 (2:2), Zubin 4 (2:5), Lakovic 2, Lista 13 (1:2), Slavec 29 (5:8), Senica 27 (3:8).

Poletovi dečki so na kakovostnem turnirju v Saluzzu pri Turinu za kategorijo dečkov osvojili zelo dobro tretje mesto, čeprav so nastopili z večino za leto mlajših kosarkarjev.

Tretje mesto so si prislužili z zasluženim zmago

proti ekipi AB Cuneo. Openci so že po prvih potezah tekme pokazali, da bolje obvladajo kosarkarske elemente in da so boljši glede skupinske igre. Tako so si priigrali zanesljivo prednost, ki so jo ohranili do konca tekme. Pohvalo zaslužijo vsi Poletovi igralci, predvsem pa tisti, ki so za to kategorijo mlajši.

V finalu za prvo mesto je turinski Robe di Kappa gladko premagal ekipo iz Saluzzu, ki ni bila kos telesno in tehnično premoc-

nim Turincanom.

Ob koncu bi omenili gostoljubnost družin, pri katerih so bivali nasi kosarkarji, in brezhibno organizacijo drustva Saluzzo. Zelja organizatorja je bila, da bi v bodoce se nadaljevali s takimi turnirji.

FINALE ZA 1. MESTO
Robe di Kappa Torino - ABA Saluzzo 108:73 (56:42)

KONCNI VRSTNI RED
1. Robe di Kappa Turin, 2. ABA Saluzzo, 3. Polet Zidaric, 4. AB Cuneo. (A.V.)

POKRAJINSKO NOGOMETNO PRVENSTVO ZA MLADINCE

Mladinci Zarje Adriaimpex po skromnem začetku izvrstno nadaljevali

V drugem delu so mladinci Zarje osvojili največ točk od vseh (Foto KROMA)

Zaključilo se je pokrajinsko mladinsko nogometno prvenstvo, kjer je premocno zmagala ekipa Olimpie, ki je zbrala skupno 41 točk pred dvojico Ponziana in Edile Adriatica (34 točk). Za tema dvema ekipama se je presenetljivo vrstila bazovska Zarja Adriaimpex, skupno s Portualejem, ki sta zbrali dve točki manj (32). Z letošnjim nastopom Zarje smo lahko več kot zadovoljni, saj ce izkazememo prvouvrsteno Olimpio, ki je bila razred zase, so se Bazovci povsem enakovredno kosali z ostalo trojico ekip, ki so zasedle mesta pod vrhom.

Ce je bil za zarjane prvi del prvenstva bolj slab, saj so zbrali samo 12 točk, so v nadaljevanju prvenstva igrali kot prerorjeni in od 24 možnih osvojili kar 20 točk. Izgubili so le tekmo proti Portualeju ter remizirali doma proti Opicini

in na tujem proti Sant'Andrea, vse ostale tekme pa so zanesljivo premagali. Ce bi tudi na začetku prvenstva igrali bolj motivirano, bi se morda celo lahko potegovali za naslov. V prid tej trditvi govori dejstvo, da so v povratnem delu zarjani zbrali največ točk.

Vzroke za slabše začetne rezultate lahko poiscemo v neuigranosti ekipe in v neizkušenosti vratarja tako, da obrambna vrsta ni zaigrala sproščeno. Cattonarjeva vrsta je pokazala na splošno tehnično dobro igranje, najbolj se je izkazala napadalna vrsta, saj je dala 57 zadetkov, prešla pa jih je 34. Najboljša strelca ekipe sta bila Jurincich, ki je dal kar 22 golov, in Vrše s 15 zadetki. Tej dvojici sledijo se Giacca in Gentile 4, Maggi 3, Neri in Ferluga 2 ter Guglioso in Sandro z enim golom. Skupno so

rdece-beli zmagali 14-krat, izgubili 6-krat in remizirali 4-krat. Na domacem igrišču so izgubili samo dvakrat in to v prvem delu prvenstva z ekipo Ponziane (0:1) in Portuale (2:5). Najbolj pa zvenjivo zmage s prvouvrsteno Olimpio (3:0), Edile Adriatica (3:0) na domacih tleh ter Ponziano (0:1) na tujem. Tako se je letos Zarja povzpela v sam vrh mladinskega trzasknega nogometa, pri cemer ima velike zasluge trener Cattonar, ki je znal mlade nogometase dobro pripraviti, ekipo pa je postala tudi homogena skupina.

Dobro delo in nekateri perspektivni mladinci, kot sta napadalec Jurincich in Vrše, pa Dandri in poztvovovalna Maggi in Neri, so v spodbudo tudi clanski ekipi, ki bo lahko kmalu racunalna tudi na »injekcije sveže krvi« iz mladinskih vrst. (Darko Grgic)

KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

Borovci končali ligo na dobrem 4. mestu

V zadnjem kolu so visoko premagali Servolano

Bor Radenska - Servolana 120:83 (59:44)

BOR RADENSKA: Oberdan 18 (8:14), Pozar 9, Jogan 16 (1:3), Velinski 17, (7:12), Ursic 24 (4:6), Kovac, Lapelj 30 (0:3), Stokelj 6 (2:2), trener Krecic.

PM: 22:40. ON: 26. PON: Kovac (29). TRI TOCKE: Pozar 1, Jogan 1.

Z novo izdatno zmago so se prejšnji konec tedna poslovili od prvenstva tudi Borovi naraščajniki.

Belo-zeleni so bili na tekmi proti Servolani seveda brez motivacije, saj poskus, da bi lahko dohiti Don Bosco na 3. mestu končne lestvice, se je izjalovil, saj so »salezijanci« povsem nepricakovano premagali Stefanel in tako so se morali nasi predstavniki zadovoljiti »le« s cetrtim mestom.

Borovci so tako proti Servolani v začetku igrali dokaj lagodno, tako da so Skedenjci v prvih desetih minutah presenetljivo vodili z 28:19. Trener Krecic je naposled le »prebudil« svoje fante in tako so nasi v naslednjih minutah igrali bolj zbrano in predvsem bolj organizirano. Ob odmoru pa so ze imeli kar zanesljivo in varno prednost.

V zadnjih dveh cetrtinah je bila premoc borovcev se očitnejša. Mlajši igralci Servolane so se sicer skušali upirati razigranim borovcem, niso

pa mogli preprečiti visokega poraza.

»Moji fanti pa s to tekmo s trdim delom se niso koncali. Se bolje se bomo morali pripraviti za naslednjo sezono, tako da bomo trenirali vse do 10. junija, v tem obdobju pa bomo nastopili se na kakem turnirju,« je po nedeljskem srečanju dejal Borov trener Jure Krecic. (M.J.)

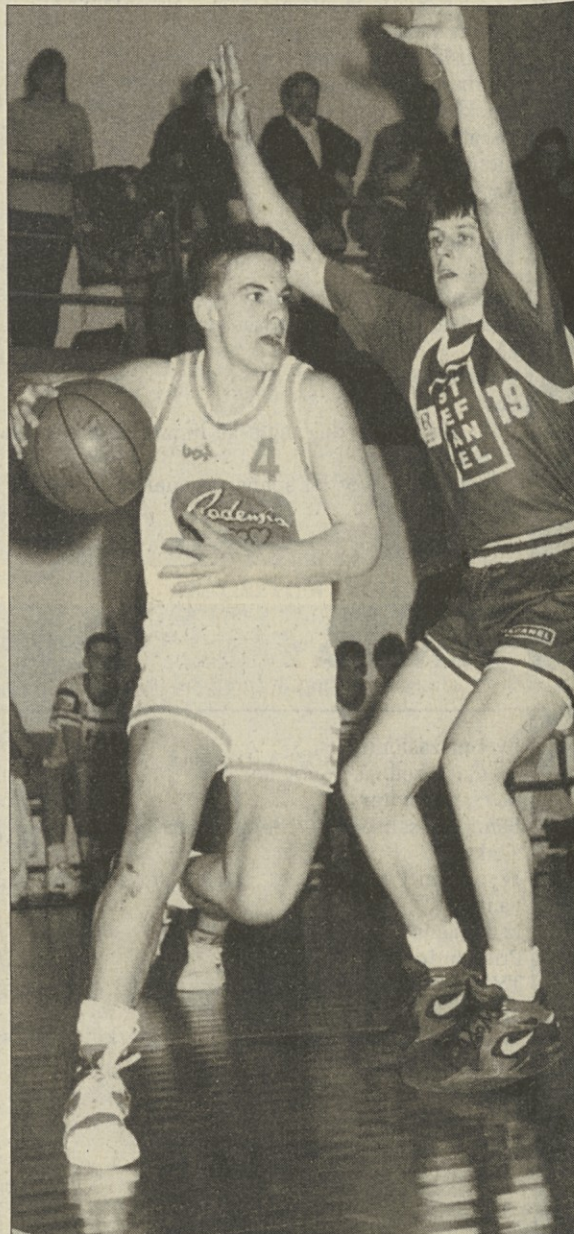
DECKI
Polet Zidaric - SGT 93:80 (47:40)

POLET: Petaros 7 (1:4), Senica 21 (1:2), Lista 18, Slavec 39 (9:14), Baldi 6, Kocjancic, Slama, Zerjal 2.

V predzadnjem kolu prvenstva dečkov je uspelo openskemu Poletu, kljub okrnjeni postavi, vkljiziti nov par točk na račun ekipe Ginnastice Triestina. Tekma je bila v prvih dveh cetrtinah izredno izenačena in le proti koncu druge cetrtine so si Openci priigrali 7 točk prednosti.

V drugem delu tekme so si »oranzni« z boljso igrjo v obrambi in pametnejšimi rešitvami v napadu prislužili 15 točk razlike, ki jih Trzacani niso več bili sposobni nadoknaditi.

Pohvalo si zaslužijo Lista, Petaros, Slavec in Senica, saj so pokazali zvrhano mero volje do zmage. (A.V.)

Borovec Pozar je pokazal lep napredek (Foto KROMA)

MLADINSKI NOGOMET

Pri naraščajnikih Primorje uspešno

Prosečani visoko zmagali - Zarja B končala prvenstvo z zmago

NARASČAJNIKI

Primorje - Campanelle 7:2 (2:2)

Strelci za Primorje: Zangari (v 7'), Sardoc (v 20' in 76'), Emili (v 45'), Ban (v 60' in 64'), Kuk (v 70').

PRIMORJE: Husu, Turk, Ferfolja (Luksa), Nadlisek, Svara, Sardoc, Emili (Lovrecic), Braini, Balbi (Ban), Kuk, Zangari.

Naraščajniki Primorja so se poslovili od prvenstva s sijajno zmago. Ekipa Campanelle je uspela zaustaviti nase samo v prvem polcasu, ki se je koncal z 2:2. Zadetka za Primorje sta dala Zangari in Sardoc. V drugem polcasu pa so imeli nasi tudi s pomočjo vetra veliko premoc in dosegli novih pet zadetkov z Emilijem, Kukom, Sardocem in Banom, ki je dvakrat zatresel mrežo. Pohvaliti velja vse igralce, ki so dokazali, da ce hočejo, znajo dobro igrati. (Gorazd)

NAJMLAJŠI

Costalunga - Primorje B 2:0 (0:0)

PRIMORJE B: Gruden (Budin), Iozza, Krizmancic, Jan Gregori, Sancin (Ota), Ostrouska, Zornada, Sustersic, Milic, Manzin, Skrl (Damjan Gregori).

Druga ekipa Primorja je s porazom proti »prerorejni« Costalungi koncala letošnje prvenstvo v sredini zacasne razpredelnice. Ceprav poraza v zadnji tekmi nismo pričakovali, moramo priznati, da so zlasti v drugem polcasu nogometasi Primorja zaigrali slabo in zelo nepovezano. Napadalcu so bili vse prevec osamljeni in obrambna vrsta je zagresila dve usodni napaki, tako da najboljši igralec tekme Cossutta ni bil dovolj krit in je sam odločil tekmo v korist Costalunge. Nasi so sicer imeli v prvem polcasu izrazito priloznost za gol, toda strel Milica od blizu je vratar Trzacanov spretno odbil v kot. Tudi po odmoru je takoj na začetku Ota sam pred vrati streljal naravnost v vratarja, nato pa je sledil preobrat z dvema goloma domacih. Naj omenimo, da se bo v nedeljo prvenstvo najmlajših koncalo in ekipa Costalunge bo spet gostila Prosecani, pri katerih bo tokrat na vrsti Primorje A, ki bo igralo za prvenstveni naslov. (d.gr.)

ZACETNIKI

Zarja Adriaimpex B - Costalunga 1:0 (0:0)

ZARJA ADRIAIMPEX B: Hrovatin, Gustin, Skabar, Cernjava, Batic, Gabrovce, Longo, Jan Pahor, Babudri, Grgic, Martini, Kapun, 13. Tul, 14. Damjan Pacor. Strelac za Zarja Adriaimpex B: Batic 11-metrovka.

Zarja B se je na Bazovskem igrišču poslovila od letošnjega prvenstva s tesno zmago in pristala v zgornjem delu lestvice. Ekipa Costalunge je bila trd oreh, zagrizeno se je borila za vsako zogo in nasim ni pustila do strela na gol. Tako se je prvi polcas kljub terenski premoci »rdece-belih« koncal brez zadetka. Po odmoru je nasim uspelo preiti v vodstvo sele z 11-metrovko, ki jo je sodnik dosodil, potem ko so gostje v kazenskem prostoru »zrusili« Martinija in Batic je zogo poslal v mrežo. Po голу so se domacini uspesno branili pred napadi Trzacanov in tekmo zaključili v svojo korist, kljub zmagi pa niso zadovoljili. (d.gr.)

PROPAGANDA

Pohvala za veliko borbenost

Borovci so visoko izgubili s SGT

Bor - SGT 24:107 (10:54)

BOR: Smilovic 7 (3:5), Aloisio 5 (1:5), Zobec, Costa, Florian, Zeriali 12 (2:4), Tulis, trener: S. Corbatti.

Zdesetkani borovci so visoko izgubili proti mocni ekipi Ginnastice Triestine. Nasi so se sicer zelo trudili, da bi ublazili poraz, proti telesno mocnejšim nasprotnikom pa je bila njihova naloga zelo tezka.

Kljub visokemu porazu pa je treba nase kosarkarje pohvaliti za vlozen trud na tej tekmi in tudi na trenin-gih.

MINIBASKET
TURNIR »ZINI«
Kontovel - Dardi 38:39 (17:14)

KONTOVEL : Brezigar 4, Pavletic 7 (1:4), Doglia 4, Lupinc 2, Grilanc 4, Sustersic 8, Semec 6 (0:2), Budin 1 (1:2), Masten, Bogatc 2, Trobec, trener Meden.

Po zelo izenačeni in dopadljivi tekmi so Kontovelci tesno izgubili proti dokaj dobremu nasprotniku, ki je v koncnih potezah imel vec sreče od nasih predstavnikov. Trener Meden je torkat dal možnost igranja prav vsem igralcem.

TROFEJA NISTRI
Kontovel - SGT 23:33 (14:19)

KONTOVEL: Pernarcic, Matiacic, Turco 2, Budin 6 (2:2), Cernjava, Matjadic, Piculin, Cecchi, Nabergoj, Razem 15 (1:2), trener Mahnic.

Po dopadljivi in zivahni tekmi so se Kontovelci enakovredno upirali gostom, ki so bili naposled spretnješi in srecajesi ter tudi zmagali. Za veliko poztvovovalnost in borbenost si vsi Kontovelci zaslužijo pohvalo.

NAMIZNI TENIS / OD DANES SP

Švedi želijo tretji naslov

Na SP prvič tudi Slovenija
Pri ženskah za zlato Kitajke

GÖTEBORG - Danes se v dvorani Scandinavium v Göteborgu začne 42. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Na tekmovalnem, ki bo trajalo do 23. maja, bo nastopilo rekordno število 87 moških in 71 žensk reprezentanc, med njimi pa bo prvič tudi slovenska reprezentanca.

Pri moških bodo pod vodstvom trenerja Bojana Raka nastopili Stefan Kovac, Gregor Komac, Sasu Ignjatović in Gregor Skafar in se v predtekmovalju pomerili z Islandijo, Avstralijo, Gruzijo in Gano. Borili se bodo po najboljših močeh, vendar ne gre pričakovati velikih presenečenj. Pri ženskah bodo Slovenijo zastopale Polona Frelj, Polona Cehovin in Andreja Ojsteršek-Urh, ki bodo najprej igrali z Nizozemsko, Italijo, Sri-lanko, Salvadorjem, Cilem in Belorusijo, napredovala pa bo samo ena ekipa. Prvo mesto je že skoraj zanesljivo rezervirano za Nizozemke, drugo za evropskega prvenstva.

Svedi si želijo že tretji zaporedni ekipni in posamični naslov. Pri moških bo prvo mesto branil Jörgen Persson, ki je naslov osvojil leta 1991 v Chibi, dve leti pred njim pa je v Dortmundu zmagal olimpijski zmagovalec Jan-Ove Waldner, ki bi si rad znova priboril prestol. Wald-

ner, ki je v vrhunski formi vse od OI v Barceloni, je glavni favorit za zmago. Naporni treningi in huda konkurenca med takimi šampioni, kot so Waldner, Persson in Mikael Appelgren, so ključni elementi niza uspehov gostiteljev SP. Svedi so končali prevlado Kitajcev, ki so pred letom 1989 osvojili šest naslovov na sedmih SP in v tem času imeli stiri krat zapored zmagovalca med posamezniki. Svedski igralci so polni samozavesti, njihov trener Anders Thunström pa pravi, da sta njihovi pripravljenost in motivacija blizu stotim odstotkom.

Ob zatonu kitajskih igralcev pa so njihove igralke obdržale primat, saj so osvojile zadnjih sedem posamičnih naslovov. Tudi tokrat največ stavijo na branilko naslova Deng Yaping. Olimpijska zmagovalka je povsod v središču pozornosti. Najhujše tekme Kitajki bodo Korejke, ki so na prejšnjem SP z združeno ekipo zmagale, tokrat pa ne bodo branile naslova, kajti Severna in Južna Koreja bosta nastopili ločeno.

Pri moških dvojicah bosta naslov branila Sveda Thomas von Scheele in Peter Karksson, pri ženskih Kitajki Chen Zhihe in Gao Jun ter pri mesanih Kitajca Wang Tao in Lui Wei.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA / V NOVI GORICI PRVA ZMAGA NOVEGA TRENERJA

SCT Olimpija že prvak?
Mura le še za 2. mesto

LJUBLJANA - No tako, končno so nekatere zadeve le bolj jasne in tako rekoc dokončne, saj večina naših nogometnih akterjev nima preveč rada velikih sprememb in preobratov. In kot smo že napovedovali, so razmerja med prvoligaskimi klubi vse bolj ostra in prilagojena »liniji« uglea, prestiza, želja in interesov posameznikov, klubov, »zvez« in vseh mogočih in nemogočih kombinacij. Tako je pač, določeni krogi so vedno skoraj definitivno zaprti in zato tisti, ki so »in«, neradi sprejemajo nove »člane«.

Tako je SCT Olimpija kljub ne preveč spodbudni igri brez večjih težav premagala Izolcane, ki so dobili dva zadetka, vendar imeli tudi priloznosti, da bi ravno dva tudi dosegli. Prava sramota bi bila, če bi iz prve lige izpadla Belvedur Izola, ki ima ne le zelo dobrega in uglednega trenerja - gosпода, Zagrebčana Iva Susaka, temveč v veliki meri tudi »obliko« in stil prvoligaskih ekip. So od izolčanov morda bolj Zagorjani, Velenjanci ali Novomeščani? Nikakor ne, saj gre le za zares bedne slučaje, srečo in različne »variete« in ne za pravo nogometno in tržno vrednost. Belvedur Izola ima tako kot Gorica 20 točk, prav za Bezigradom pa je dokazal, da igralci znajo in zmerejo igrati in da se nimajo cesa sramovati. SCT Olimpija: Bezigradčani bodo prvaki, to je zdaj jasno tudi ze staremu slaščicarju ob stadionu. Moti jih le, da bodo morali se dvakrat v Celje - v nedeljskem kolu in finalu pokala. Zares, prav vsi so proti njim ali kot je na nedeljski tekmi za Bezigradom dejal nek nepoučeni gledalec: »Ljubljancane kradejo tudi sodniki.« Mimogrede, prav Novogoričan Hvalič pa je sodil zelo dobro. Se bomo smejali ali bili cisto tiho ter si mislili svoje?

Na drugem ljubljanskem stadionu pa so Siskarji tesno, vendar zasluženougnali nepričljivo Muro, ki zdaj ni več kandidat za prvo, temveč tekme Mariboru Braniku za drugo mesto. V Ljudskem vrtu je bil branilec Ratković rezervna, »Piki« Poznič pa se je končno zdramil, dosegel dva gola in bil ob vratarju Dabanoviču najboljši mož pri gostiteljih. Zal pa se bo drugi obravnavski prvolaske ekipe. So od izolčanov morda bolj Zagorjani, Velenjanci ali Novomeščani? Nikakor ne, saj gre le za zares bedne slučaje, srečo in različne »variete« in ne za pravo nogometno in tržno vrednost. Belvedur Izola ima tako kot Gorica 20 točk, prav za Bezigradom pa je dokazal, da igralci znajo in zmerejo igrati in da se nimajo cesa sramovati. SCT Olimpija: Bezigradčani bodo prvaki, to je zdaj jasno tudi ze staremu slaščicarju ob stadionu. Moti jih le, da bodo morali se dvakrat v Celje - v nedeljskem kolu in finalu pokala. Zares, prav vsi so proti njim ali kot je na nedeljski tekmi za Bezigradom dejal nek nepoučeni gledalec: »Ljubljancane kradejo tudi sodniki.« Mimogrede, prav Novogoričan Hvalič pa je sodil zelo dobro. Se bomo smejali ali bili cisto tiho ter si mislili svoje?

Prelogarja in Primoza Glihe premagal Publikum, ki pa je Dolenjem ze med tednom unil sezono in »stepel« soigralce. Na Kodeljevem je Mavrica točki razdelila z Rudarjem - domači niso bili najbolj navdušeni, gostje pa. Nafta je z 2:0 premagala Kompas Holidays, ki popuša, Gorica pa, s Filipom Mendasem na klopi, z golom razlike Zagorjane. Prvi so ogroženi, drugi sploh ne. Na Bonifiki so Koprčani Steklarju jezo nasuli kar stiri zadetke in jih (ne) hote opozorili, da klub z 21 točkami zares nima razlo-

gov za saljivost. Druga liga je takoj za prvo. (J. Z.)

Rezultati 28. kola: SCT Olimpija - Belvedur Izola 2:0 (2:0), AM Cosmos Ljubljana - Mura 1:0 (1:0), Maribor Branik - ISS Zeleznicar 2:1 (1:1), Potrosnik - Zivila Naklo 2:1 (2:1), Studio D - Publikum 2:1 (1:0), Mavrica - Rudar 0:0, Nafta - Kompas Holidays 2:0 (0:0), Gorica - ETI Elektroelement Zagorje 2:0 (1:0), Koper - Steklar 4:1 (3:1).

Vrstni red: SCT Olimpija 41 točk, Mura 38, Maribor Branik 37, AM Cosmos Ljubljana 35, Zivila Naklo 33, Kompas

Posnetek s tekme SCT Olimpija - Belvedur Izola (Foto Aleš Pavletič TRIO)

Holidays 31, Koper 30, Studio D 29, Rudar 28, Publikum 27, Mavrica in ETI Elektroelement Zagorje po 26, Belvedur Izola in Gorica po 22, Potrosnik in Steklar po 21, ISS Zeleznicar 20, Nafta 17 točk.

Pari prihodnjega kola (nedelja, 16. maj): Mavrica - Nafta, Rudar - AM Cosmos Ljubljana, Mura - Koper, Steklar - Maribor Branik, ISS Zeleznicar - Potrosnik, Zivila Naklo - Studio D, Publikum - SCT Olimpija, Belvedur Izola - Kompas Holidays.

Holidays 31, Koper 30, Studio D 29, Rudar 28, Publikum 27, Mavrica in ETI Elektroelement Zagorje po 26, Belvedur Izola in Gorica po 22, Potrosnik in Steklar po 21, ISS Zeleznicar 20, Nafta 17 točk.

Pari prihodnjega kola (nedelja, 16. maj): Mavrica - Nafta, Rudar - AM Cosmos Ljubljana, Mura - Koper, Steklar - Maribor Branik, ISS Zeleznicar - Potrosnik, Zivila Naklo - Studio D, Publikum - SCT Olimpija, Belvedur Izola - Kompas Holidays.

Holidays 31, Koper 30, Studio D 29, Rudar 28, Publikum 27, Mavrica in ETI Elektroelement Zagorje po 26, Belvedur Izola in Gorica po 22, Potrosnik in Steklar po 21, ISS Zeleznicar 20, Nafta 17 točk.

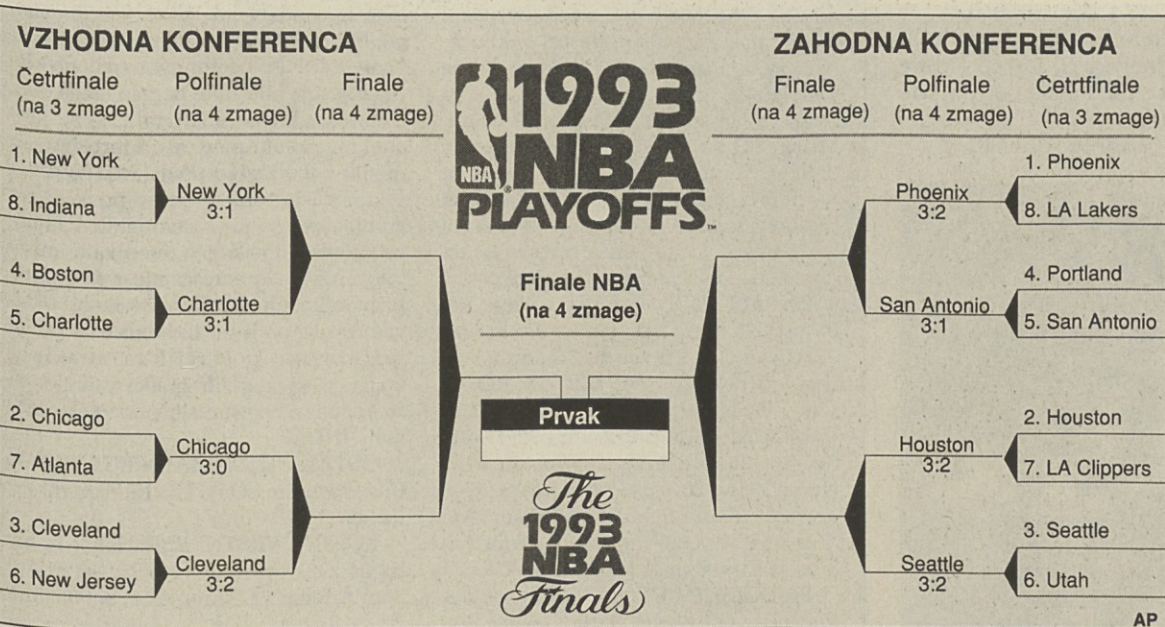
Holidays 31, Koper 30, Studio D 29, Rudar 28, Publikum 27, Mavrica in ETI Elektroelement Zagorje po 26, Belvedur Izola in Gorica po 22, Potrosnik in Steklar po 21, ISS Zeleznicar 20, Nafta 17 točk.

Holidays 31, Koper 30, Studio D 29, Rudar 28, Publikum 27, Mavrica in ETI Elektroelement Zagorje po 26, Belvedur Izola in Gorica po 22, Potrosnik in Steklar po 21, ISS Zeleznicar 20, Nafta 17 točk.

KONČNICA NBA / ZNANI VSI POLFINALISTI

Lakersi izpadli po podaljšku
V polfinalu niz zanimivih bojov

Divac v zadnji tekmi igral bolj malo - Petrovič tokrat slabši

VANJA JOGAN

LOS ANGELES - V zadnjih dveh cetrtninalnih tekmah v končnici NBA, so Lakersi sele po podaljšku klonili na igrišču Phoenixa z izidom 112:104, New Jersey pa je moral priznati premoč Clevelanda. Tekma v Phoenixu je bila v prvih dveh cetrtninah izredno izenačena (46:45), glede posameznikov pa sta bila najuspešnejša Majerle pri Sunsih ter Campbell pri gostih, medtem ko si je Divac takoj nabral nekaj osebnih napak in je zato manj igral. V tretjem delu sta vajeti igre prevzela Barkley in K. Johnson in Phoenix je povedel z 78:71. Proti koncu tekme pa sta Worthy (24 točk) in Threat poskrbela za novo vodstvo Los Angelesa in sele 13" pred koncem je Majerle dosegel izenacujoči kos (95:95). V podaljšku sta Barkley (31 točk) in pa zlasti novinec Oliver Miller povedla domaco peterko v vodstvo s sesti-

mi točkami in niti nekaj košev Divca (12 točk) ni preprečilo poraza Lakerov.

V Clevelandu je New Jersey zdrzal le v prvi cetrtnini (-4), zatem pa sta Williams in zlasti Daugherty (24 točk, 20 skokov in 8 asistenc) unicila sanje Netsov o napredovanju. Bek Ehlo je izredno dobro pokrival Drazena Petrovica, ki je prvi kos dosegel sele v začetku 2. polcasa, ob koncu pa je zbral le 11 točk (4:10 pri metu) tako, da je celotno breme Netsov nosil Derrick Coleman (33 točk).

Znani so torej vsi polfinalisti v obeh »konferencah«, odigrali pa so že prvo tekmo med New Yorkom in Charlotte. Po presenetljivem začetnem vodstvu Hornetsov (26:34 po 12'), sta zelo dobro zadržala igralca domaćih Ewing (33 točk) in

Oakley, za nameček pa se je poskušal leader mostva Charlotte, Larry Johnson. Po tretji cetrtnini je bil izid se 80:80, kljub povratku Johnsona in učinkoviti igri Mourninga (27 točk) pa so Newyorčani v prvih minutah zadnje cetrtnine povedli za 10 točk in zasluženou zmagali z izidom 111:95.

POLFINALNI PARI
Vzhod
New York - Charlotte: Hornetsi so lahko ze izredno zadovoljni, da so v svojem prvem nastopu v končnici NBA presenetili legendarne Boston Celticse, tako da se bo New York najbrz gladko uvrstil v finale Vzhodnega dela. DVOBOJI: Ewing - Mourning; Starks - L. Johnson. NAPOVED: 4:1.

Chicago - Cleveland: Ta dvoboj bi moral biti najzanimivejši, saj je v obeh ekipahvec hitrih, iznajdlj-

vih in seveda tehnično in fizicno izrednih posameznikov. Bullsi bodo uveljavili prednost domacega igrišca, Cleveland pa se bo trdozivo upiral. DVOBOJI: Jordan - Ehlo; Grant - Daugherty. NAPOVED: 4:2.

Zahod
Phoenix - San Antonio: Suns igrajo znatno slabše v primerjavi s prvim delom prvenstva, Spursi pa so si privosčili Portland. Mnogo se bo odločalo v bitkah pod kosema, na zunanjih pozicijah pa prednjacijo igralci Phoenixa. DVOBOJI: Barkley - Robinson; Majerle - Del Negro. NAPOVED: 4:3.

Houston - Seattle: Le z izredno igro Olajuwona so Rocketsi izločili Clipperse, Seattle pa bi celo lahko pripravili presenečenje, saj so pod kosema precej močni. Brez Olajuwona pa je Houston res poprečna ekipa. DVOBOJI: Olajuwon - Kemp; Smith - Perkins. NAPOVED: 2:4.

KOŠARKA / PO NEDELJSKI ZMAGI

Alibegovićeva ekipa v A-1 ligi

BOLOGNA - Bolonjski Mangiaebevi, za katerega igra tudi slovenski reprezentant Teoman Alibegović, si je prav v zadnjem kolu in v zadnjih sekundah domacega srečanja z Marrom iz Riminija, prislužil napredovanje v italijansko košarkarsko A-1 ligo. Alibegović je bil na tem srečanju z 19 točkami skupno z Dallamoro najboljši strelec bolonjske ekipe in tudi eden najzaslužnejših ne samo za nedeljsko zmago, temveč za napredovanje v visjo ligo.

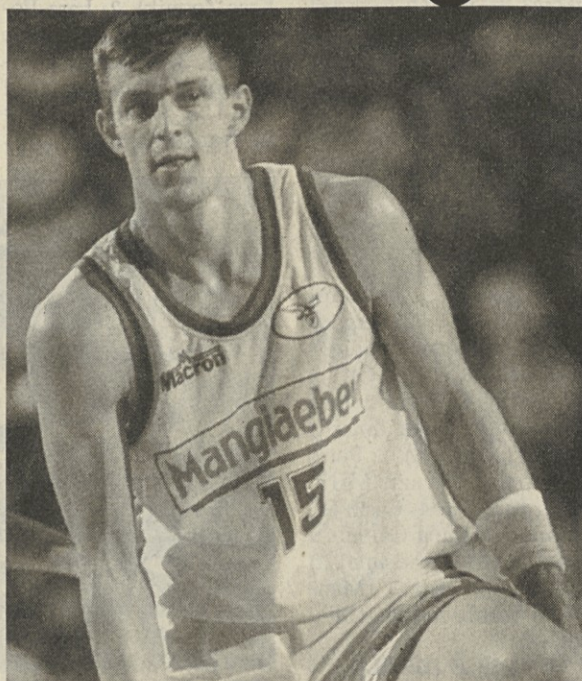
V isti skupini (rumeni) si je z Mangiaebevijem po pričakovanju zagotovil nastop v A-1 ligi tudi rimski Virtus, za katerega med drugim igra Dino Radja. Hrvaški as pa bo skoraj gotovo zapustil rimski klub in se odločil za NBA.

V zeleni skupini sta prvo mesto osvojila benški Scaini in Phonola iz Caserte. Razočaranje predstavlja Cagiva iz Vareseja, ki je ze nekaj let v hudi krizi in se nikakor ne more pobrati.

KONČNI LESTVICI
Rumena skupina: Virtus Rim 14, Mangiaebevi Bologna in Marr Rimini 12, Ticino Siena 10, Burghy Modena in Auriga Trapani 6.

Zelena skupina: Scaini Benetke in Phonola Caserta 14, Cagiva Varese 12, Telemarket Forli 10, Hyundai Desio 6, Fernet Branca Pavia 4.

Naj omenimo, da za Aurigo iz Trapanija zelo uspešno igra tudi zamejski Slovenec Marko Lokar. Prav na zadnji domaci tekmi proti Ticiniju iz Siene je Lokar dosegel kar 30 točk.

Teoman Alibegović zdaj z reprezentanco Slovenije

PROMETNA NESREČA / VRATAR SAMPDORIE TRČIL V TOVORNJAK

Pagliuca na srečo ni huje poškodovan

Med prehitovanjem mu je zaprl pot tovornjak - Airbag najbrž preprečil najhujše

GENOVA - Vratar Sampdorie in italijanske nogometne reprezentance Gianluca Pagliuca je včeraj doživel prometno nesrečo, ki se je zanj precej srečno končala, čeprav je zanj letošnje prvenstvo zaradi zlomljene leve ključnice končano. Pagliuca se je s svojim poršchejem (na sliki AP) z vso hitrostjo zaletel v neki tovornjak, ki je zapeljal pred Pagliucov avtomobil, ko je ta prehitaval neki drugi avto. Po vesteh iz bolnišnice, naj bi Pagliuci življenje rešil airbag.

Drazen Petrovič k Realu?

CLEVELAND - Hrvaški kosarkar Drazen Petrovič je po tekmi s Clevelandom najavil, da v prihodnji sezoni ne bo več igral za New Jersey Nets, ker se vodstvo kluba z njim se ni pogovarjalo o morebitni obnovi pogodbe. Po Petrovičevih besedah naj bi se ze pogajal z Real Madridom in nekaterimi italijanskimi klubi.

Rominger ohranil vodstvo

SANTANDER - Norvežan Drag Otto Lauritzen je osvojil 15. etapo mednarodne kolesarske dirke po Španiji (Vuelta), Švicar Toni Rominger pa je ohranil vodstvo v skupnem vrstnem redu pred rojakom Züllejem.

VRSTNI RED 15. ETAPE (S. Domingo Calzada - Santander, 226, 200 km): 1. Lauritzen (Nor) 5:49:15, 0, 2. Jalabert (Fr) po 2 sek., 3. Gutierrez (Sp), 4. Saitov (Rus), 5. Gonzalez (Sp). SKUPNI VRSTNI RED: 1. Rominger (Svi) 68:47, 31, 2. Zülle (Svi) po 33, 0, 3. Cubino (Sp) po 3:40, 0, 4. Rincon (Kol) po 6:14, 0, 5. Alonso (Sp) po 3:40, 0.

Yzaga zmagovalec v Tampi

TAMPA - Zmagovalec mednarodnega moskega turnirja v Tampi na Floridi z nagradnim skladom 260 tisoč dolarjev je Jaime Yzaga iz Peruja, ki je v finalu s 6:4 in 6:2 premagal Avstralca Richarda Fromberga.

Ivanišević v 1. kolu izločil Brazilca

RIM - Izidi prvega kola odprtega prvenstva Italije v tenisu z nagradnim skladom 1, 75 milijona dolarjev: Ivanišević (Hrv) - Oncins (Bra) 6:3, 6:7 (5:7), 6:3; Muster (Avstrija) - Hlasek (Svi) 6:3, 3:6, 7:5; Mattar (Bra) - Mansdorf (Izr) 7:6 (7:5), 7:6 (7:2); Boetsch (Fra) - Kuhnens (Nem) 7:6 (7:3), 6:3; Sampras (ZDA, 1) - Furlan (Ita) 6:1, 7:6 (7:3); Siemerink (Niz) - Washington (ZDA, 12) 6:4, 7:6 (7:5); Clavet (Spa) - Larsson (Sve) 7:6 (7:3), 3:6, 7:5; Bergström (Sve) - Davin (Arg-) 4:6, 7:6 (7:3), 6:4; Santoro (Fra, 16) - J. Sanchez (Spa) 6:4, 3:1 - predaja.

Seleševa vodi, Sanchezova zaslužila največ

ST. PETERSBURG (Florida) - Lestvica WTA najboljših teniskih igral: 1. Seles (Jug) 346.64, 2. Graf (Nem) 298.18, 3. Sanchez Vicario (Spa) 230.27, 4. Navratilova (ZDA) 203.15, 5. Sabatini (Arg) 163.16; nagrade (v dolarjih): 1. Sanchez Vicario 661.761, 2. Graf 530.175, 3. Seles 437.588, 4. Martinez 368.541, 5. Navratilova 296.250.

Kanadčan najhitrejši na treningu

INDIANAPOLIS - Kanadčan Paul Tracy, ki je zasedel mesto upokojenega stirkratnega zmagovalca Ricka Mearsa, je najhitreje prevozil krog v treningu za legendarno avtomobilsko dirko 500 milj Indianapolis. 24-letni Tracy je z avtomobilom Penske-Chevrolet-C vozil s povprečno hitrostjo 360, 372 km/h, prej pa je bilo najboljšo povprečje veterana Maria Andrettija 359, 701 km/h. V Indianapolisu, kjer bo ze 77. dirka na 500 milj 30. t. m., naj bi jutri treniral tudi Nigel Mansell. Od operacije hrbtenice si je boja ze kar opomogel. Zaradi sprememb na progi in vozilih so letos hitrosti nekoliko nizje.

Po petih urah nič novega

BARCELONA - Na vprašanja o tehnološki prihodnosti formule 1 tudi po peturnem sestanku ni odgovorov. Med VN Španije se je sestalo združenje konstruktorjev F1 FOCA, da bi se zedinili, ali aktivno vzmetenje, računalniško voden pogon, avtomatski menjalniki in avtomatsko krmiljenje sodijo v to tekmovalje ali ne. FISA namerava tovrstne elektronske naprave v letu 1994 prepovedati, FOCA pa je zelela predlagati svoj kompromisni izhod. Toda konstruktorji niso bili najbolj enotni. Za tovrstno visoko tehnologijo so McLaren, Williams in Footwork, najbolj proti pa Benetton, Jordan in Tyrrell. Torej bo odločila FISA, mednarodna zveza za avtomobilistični sport, po okusu najmočnejših, Renaulta in Forda, ki si zelela celovitega uvažanja visoke tehnologije v formulo 1.

Pele in Charlton za SP na Japonskem

TOKIO - Nogometni legendi, Brazilci Pele in Anglez Bobby Charlton, sta podprla kandidaturu Japonske za organizacijo svetovnega nogometnega prvenstva v letu 2002. Oba sta trdno prepričana, da bodo za prireditelja tega velikega sportnega spektakla izbrali prav Japonsko. Tudi FIFA si želi prvenstvo leta 2002 v Aziji, kjer zanimanje za nogomet raste, za prireditelja pa je poleg Japonske najresnejši kandidat Južna Koreja. Prihodnje leto bo finale nogometnega prvenstva v ZDA, leta 1998 v Franciji, prireditelja za leto 2002 pa bodo izbrali leta 1996.

NAMIZNI TENIS / DEŽELNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV IN DRUŠTEV V ORGANIZACIJI ŠK KRAS

Kras potrdil premoč v deželi Tudi borovci zelo uspešni

Na deželnem prvenstvu, ki se je odvijalo preteklo soboto in nedeljo v Zgoniku, so sodelovala vsa namiznoteniška društva iz naše dežele s preko sto nastopajočimi. Organizacijo te pomembne športne manifestacije je prevzelo domače društvo Kras.

Veliki pokal in prestižni naslov najboljšega društva v deželi za leto 1993 je ponovno ostal v Zgoniku. Kras je ponovno potrdil svojo vodilno vlogo in zbral skupno 486 točk. Drugi je bil trzaski Chiadino s 170 točkami, tretji Rangers S. Rocco Udine s 157 točkami in četrti Fincantieri s 130 točkami.

Naslov absolutnega prvaka je osvojil Cristian Mersi, v ženski konkurenci Monika Radović (oba Kras). V tretji kategoriji je bila zmagovalka borova igralca Lara Posega, pri moških Luigi Pittini (Libertas Latisana), med mladinkami je bila najboljša krasovka Ana Bersan, med mladinci Gianluca Ferlora (Ricreatori Comunali Trieste). V konkurenci narasčajnikov oz. narasčajnic posamezno sta na zmagovalno stopnico stopila Francesca Gambini (Rangers Udine) in Federico Ceppi (Fincantieri Trst). Med najmlajšimi sta slavila predstavnika Krasa Vanja Milic in Gorazd Milic, med veterani pa Aldo Cosciani (Tripcovich Trst).

Kras je sodeloval z 18 v glavnem mladimi predstavniki, ki so v skupnem sestevku osvojili 21 pr-

V telovadnici v Zgoniku se je za deželne naslove potegovalo nad sto igralcev in igralk (Foto Ferrari/KROMA)

vih, 17 drugih in 21 tretjih mest.

Bor se je predstavil s tremi mladinskimi predstavniki, ki so osvojili zlato v tretji kategoriji (Lara Posega), pet srebrnih odličij t.j. drugo mesto Lara Posega v absolutni kategoriji, v mladinskih dvojicah (brata Petelin), v mesanih mladinskih dvojicah (Posega-Mitja Petelin) in absolutnih dvojicah Posega (Bor) - Simoneta (Kras) ter bron pri mladinkah (Lara Posega) in v mesanih dvojicah Marco Petelin (Bor) - Irena Rustja (Kras).

REZULTATI POSA-

MEZNIH KATEGORIJ:

DECKI: 1. Gorazd Milic (Kras), 2. Stefano Di Cosimo (Chiadino), 3./4. Bojan Simoneta (Kras), Michele Sommarica (Chiadino)

DEKLICE: 1. Vanja Milic (Kras), 2. Natasa Milic (Kras), 3./4. Nina Milic in Ketty Furlani (oba Kras).

NARASČAJNIKI: 1. Federico Ceppi (Fincantieri), 2. Andrea Radini (Fincantieri), 3./4. Carlo Simonato (Libertas Latisana) in Igor Sossi (Fincantieri).

NARASČAJNICE: 1. Francesca Gambini (Rangers Udine), 2. Erika Radović (Kras), 3./4. Ivana Stubelj in Katja Milic (oba Kras).

MLADINCI: 1. Gianluca Ferlora (Ricreatori Comunali TS), 2. Alessandro Marussi (Pol. CSI Friuli Udine), 3./4. Roldolfo Della Mea (Fincantieri) in Ennio Scridel (Rangers Udine).

MLADINKE: 1. Ana Bersan (Kras), 2. Monika Radović (Kras), 3./4. Francesc Simonato (Azzurra Gorizia) in Lara Posega (Bor).

VETERANI: 1. Aldo Cosciani (Tripcovich), 2. Aldo Donda (Lega Nazionale Gorizia), 3./4. Gianni Marcolini in Mario Agarinis (oba Rangers Udine).

DVONICE (DECKI - NARASČAJNIKI): 1. Igor Sossi - Andrea Radini (oba Fincantieri), 2. Peter Santini - Gorazd Milic (oba Kras), 3./4. Carlo Simonato - Luca Celeghin (oba Libertas Latisana) in Fabrizio Anastasi - Maurizio Bombace (oba Chiadino).

DVOJICE (DEKLICE - NARASČAJNICE): 1.

Katja Milic - Vanja Milic (oba Kras), 2. Erika Radović - Ivana Stubelj (oba Kras), 3./4. Natasa Milic - Nina Milic (oba Kras) in Natasa Grom - Ketty Furlani (oba Kras).

MESANE DVOJICE: 1. Peter Santini - Vanja Milic (oba Kras), 2. Gorazd Milic - Katja Milic (oba Kras), 3./4. Igor Sossi (Fincantieri) - Nina Milic (Kras) in Federico Ceppi (Fincantieri) - Natasa Milic (Kras).

DVOJICE - MLADINCI: 1. Paolo Calcina - Gianluca Ferlora (oba Ricreatori Comunali Trieste), 2. Marco Petelin - Mitja Petelin (oba Bor), 3./4. Simone Zucca - Alessandro Sineri (oba Tripcovich) in Carlo Rigon (Pol. CSI Friuli Udine) - Nicola Gortani (Rangers Udine).

DVOJICE - MLA-DINKE: 1. Monika Radović - Ana Bersan (oba Kras Zgonik), 2. Lara Posega (Bor) - Irena Rustja (Kras), 3./4. Lorena Bagnariol - Chiara Bagnariol (oba U.S. S. Giovanni PN) in Francesca Simonato -

DVOJICE (MOSKI): 1. Luigi Pittini (Libertas Latisana), 2. Roberto Petronio - Armando Leghissa (oba Azzurra Gorizia), 3./4. Bruno Bianchi - Stefano Pilotto (oba Fincantieri TS) in Gianni Franzolini - Franco Princisigh (oba Rangers Udine).

DRUSTVENA LESTVICA: 1. Kras 486 točk, 2. Chiadino Treste 170, 3. Rangers S. Rocco Udine 137, 4. Fincantieri Trieste 130.

JASNA JURECIC

Največ pokal je po končanem prvenstvu ostalo v Zgoniku (F. Ferrari/KROMA)

ODBOJKA / 2. ŽENSKA DIVIZIJA

Sokol končal na prvem mestu

Zaradi boljšega količnika v setih je prehitel Julio - 1. ŽD: vodilna premočna

Mlade sokolovke so iz 2. napredovale v 1. divizijo (foto KROMA)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Vodilna sta bila v minulem kolu za nasi sesterki prehod zalogaj. Preseneca zmaga Zauleja proti Killjoyu, ki pa je bil prisiljen igrati brez obeh podajacev. Sgt je imel s Cusom težave le v prvem setu.

Club Altura - Breg 3:0 (15:12, 15:13, 15:3)

BREG: Kocjancic, Glavina, Sancin, Zeriali, Canziani, Bandi, Malmenal, Petirosso, Slavec.

Breg je pri prvovrščeni ekipi Club Altura odigral tekmo z dvojnimi licem. Prva dva seta so nase igrane dobro, ko je bila se posebno uspešna igra v polju. Poraz gre pristevati številnim nepotrebnim napakom, predvsem na servisu in pri sprejemu, kjer je Brezankam prevečkrat padla koncentracija. Omeniti gre tudi, da je domaca ekipa zelo dobro servirala a to vsekakor ne velja kot opravičilo. Potem, ko se je delni uspeh našim izmuznil dvakrat zapored, niso več znale zbrati misli in moči, da bi se upirale se v tretje in so na stečaj odprle vrata do zmage nasprotnicam, ki se borijo za prestop v višjo ligo.

Kontovel - Altura 0:3 (7:15, 2:15, 8:15)

KONTOVEL: Cerne, Superina, Stoka D., E. in K. Bogatec, Milic, Blazina, Bezin.

Izidi posameznih setov puscajo vtis, da so se Kontovelke predale brez boja, a ni bilo tako. Premoč Altura je bila sicer očitna, razlika v položaju obeh sester na lestvici je povsem prila do izraza, ampak Kontovelke so se nasprotnicam zilavo upirale. V polju so prestregle mnogo nasprotnikovih napadov, dosti manj prisebne pa so bile pri zaključevanju napadov, ki so bili tako lahek plen igralk Altura.

Po zmagi sredi tedna proti Prevenireju (1:3) so se Kontovelke menda dokončno otesle skrbi pred izpadom. Se dobro, saj si je na ponedeljkovem treningu huje zvila glezenj podajajca Erika Bezin, ki do konca sezone verjetno ne bo mogla več stopiti na igrišče.

OSTALI IZIDI 18. KOLA: Zaule Rabuiese - Killjoy 3:1, Oma - Prevenire 3:0, Sgt - Cus Prevenire 3:0, Sant'Andrea - Virtus bo drevi. IZID 17. KOLA: Cus - Virtus 3:2.

VRSTNI RED: Club Altura 32, Altura 30, Sgt 26, Killjoy 22, Oma in Breg Union Beton 20, Cus Prevenire 18, Kontovel 14, Zaule Rabuiese 10, Sant'Andrea in Virtus 8, Prevenire 4. (Sant'Andrea in Virtus imata tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO: Virtus - Sgt, Cus Prevenire - Kontovel, Altura - Oma, Prevenire - Club Altura, Breg Union Beton - Zaule Rabuiese, Killjoy - Sant'Andrea.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Sant'Andrea - Sokol 0:3 (6:15, 5:15, 4:15)

SOKOL: Svara, Golemac, Semec, Radetic, Legisa, Antonic, Peric, Briscek, Visintin, Kobau.

Sokol je z zmago v gosteh proti ekipi Sant'Andrea osvojil končno prvo mesto v tem prvenstvu. Glansko tekmovalje je dokazalo, da gre za ambiciozno skupino odbojkaric, ki so predvsem prijateljsko povezana enota. Dekleta, ki so letos iz kola v kolo igrala bolje, bodo lahko ob primernem delu v prihodnjih letih osvojila se vrsto vidnih uspehov, tudi ker jim volje do dela in do napredka nikakor ne manjka.

Vrnimo se k tekmi sami, ki se je za obe postavi zacela zelo borbena. Po dobrem začetku seta so morale gostiteljice priznati premoč postavbe iz Nabrezine, ki je igrala dobro v vseh elementih od servisa dalje. Enako velja tudi za ostala dva seta, ko so se na igrišču zavrtle vse razpoložljive igralke in pripomogle k uspehu. Za ekipo se bo sedaj že pričel pripravljalni ciklus za novo sezono, ki predvideva tudi skupne priprave. Le na ta način bo postava nared za boje v zahtevnejši konkurenci. (Sain)

SGT - Koimpex 0:3 (3:15, 10:15, 3:15)

KOIMPEX: Ban, Criti, Dapretto, Grigic, Kufersin, Meriani, Novakovic, Stigliani, Zivec.

Končalo se je tudi prvenstvo v 2. diviziji in mlade slogašice so se od njega poslovile z zmago. Poleg tega so odigrale tudi eno svojih boljših tekem in če bi tako igro predvajale skozi vse prvenstvo, bi bil njihov položaj na lestvici bistveno boljši. Po ugotovitvah trenerja Marija Caca, je bilo prav pomanjkanje kontinuitete glavna hiba igralk, ki so prevečkrat nihale med resno igro in medlo odbojkarstvo predstavo. Po drugi strani pa je tudi ta pojav povsem razumljiv, saj so prvenstvo igrane izključno mlade odbojkarice, med katerimi je bilo tudi nekaj narasčajnic, vsem pa je primanjkovalo igralnih izkušenj. Cimvev igranja pa je bil tudi cilj, ki so si ga pri društvu postavili za to ekipo, izkušnje, ki so si jih igralke nabrale, pa se jim bodo obrestovale v bodočih sezonah. (INKA)

OSTALA IZIDA ZADNJEGA KOLA: Cus Prevenire - Oma 3:0, Ricreatori - Julia 0:3.

KONČNI VRSTNI RED: Sokol in Julia 24, Cus Prevenire 22, Ricreatori 14, Sant'Andrea 12, Koimpex 8, Sgt 6, Oma 2.

Sokol in Julia sta napredovali v 1. divizijo.

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Slogaši so se dobro upirali

Drugovrščeni San Sergio pa je bil na koncu le premočen

San Sergio - Sloga 3:0 (15:8, 15:12, 15:11)

SLOGA: Jercog, A. in M. Maver, Miot, Pertot, Glavina, Spetic, Veljak, Curtolo.

Slogasi so odigrali eno letošnjih najboljših tekem,

Ob napredovanju odbojkarjev

SZ SOCA SOBEMA

v C-2 ligo, jim čestita OK Val in jim zeli se polno uspehov.

končni rezultat pa je verjetno zanje prehuda kazen. Tekmo so začeli sicer nekoliko negotovo, prelaski servisi pa so domacinom omogocali učinkovite napade preko centra, ki jih slogasi niso zaustavili. V drugem setu pa so izboljšali servis in blok, zagrizeno pa so igrali tudi v obrambi. Tekma je bila izenačena do 10:10, ko so domacini naredili štiri točke predvsem zaradi napak gostov in kmalu je bilo konec seta. V tretjem setu so slogasi nekoliko popustili in San Sergio je povedel 14:5. Igralci Sloge pa se niso vdali, iznicili so

10 match-zog, toda niso uspeli dohiti domacinov.

OSTALI IZIDI 15. KOLA: Prevenire - Le Volpi 1:3, Pallavolo Trieste - Sant'Andrea 3:2, Nuova Pallavolo - Club Altura 0:3.

VRSTNI RED: Club Altura 26, S. Sergio 22, Nuova Pallavolo 20, Pallavolo Trieste 16, Sant'Andrea in Le Volpi 14, Sloga 10, Volley club, Prevenire 2.

PRIHODNJE KOLO: Volley club - S. Sergio, Sloga - Nuova Pallavolo, Club Altura - Pallavolo Trieste, Sant'Andrea - Prevenire.

ODBOJKA / POLFINALNI DVOBOJI POKALA FJK

Sloga in Sokol še igrata

Odbojkarji Sloge in odbojkarice Sokola Indules caka po končanem prvenstvu v C-2 ligi se nastop na sklepnih bojih tekmovalja za Pokal FJK. Polfinalne tekme bodo že jutri. Slogasi se bodo v Vidmu pomerili z mostvom VBU, ki je osvojilo prvo mesto na koncnem vrstnem redu D lige, sokolovke pa bodo v Nabrezini (ob 20.30) igrale proti ekipi Porcia, ki je v prvenstvu zasedla na lestvici mesto pred sokolovkami. Zmagovalci jutrišnjih dvobojev bodo v nedeljo sodelovali na finalnih trobojih.

Sokolovke bodo v okviru pokala FJK jutri v Nabrezini igrale proti Porcii

ATLETIKA

Sedmak dobil dva resna konkurenta

Ceprav je na prvem delu atletskega ekipnega prvenstva konec prejšnjega tedna v Gorici Igor Sedmak z rezultatom 14, 92 metra v troskoku zmagal, pa njegov nastop (in zlasti rezultat) ni odgovoril na vprašanje, kako je ta cas z njegovo formo.

Drugace najbrz niti ni moglo biti, saj je nastopil namrec z razbolelim kolonom, kar ga je v fazi amortizacije skoka precej oviralo.

Oteklo koleno ga je se posebej oviralo naslednji dan, ko je nastopil v skoku v daljino samo zato, da bi mu bil omogocen nastop v drugem delu prvenstva 23. t.m.

Tekmovalje samo je pokazalo, da bo nas atlet v letošnjem letu imel tako v troskoku kot v skoku v daljino za nasprotnika dva mlada nadarjena tekmovalca iz Vidma in da se ob njuni prisotnosti odslej do zmag ne bo samo sprehodil, kot je to bil obicaj zadnjih nekaj sezon. (I.P.)

KIOTO / OČITEK, DA JE KIT ZA ZAHOD POSTAL »SVETA MORSKA KRAVA«

Japonska zahteva obnove lov na kite

Boji se predvsem francoskega predloga o rezervatu

TERUAKI UENO, REUTER

KIOTO - Japonska je včeraj presla v protinapad ob otvoritvi letnega zasedanja Mednarodne komisije za kite (International Whaling Commission) in obtožila zahodne države, ki nasprotujejo kitolovu, da gledajo na kite kot bi ti bili »sveta krava morja«.

Minister za ribolov Masami Tanabu je v dokaj ostrem poročilu obsodil nacrt, po katerem naj bi sedanja mednarodna prepoved lova na kite postala trajna.

Medtem, ko se je v dvorani zbiralo več kot 300 delegatov 39 držav članic Komisije za kite in

okrog 140 nestranskih organizacij in naravovarstvenih skupin, je pred stavbo prišlo do nemirov. Zahteve Japonske podpirajo tudi Norveška, Rusija, Peru in stiri karibske države. Policijski viri navajajo, da je prišlo do prepiranja med pripadniki organizacije Greenpeace in kitolovci, ki so demonstrirali za ponovno odprtje lova na kite. Kitolovci so aktiviste Greenpeace izrinili iz dvorane pred konferenčno dvorano v Kioto, vendar ni bil nihče

ranjen.

Na Japonskem prikazuje zadevo kot dvoboj med starodavno japonsko kitolovsko kulturo in hnavskim Zahodom, ki hoče temu napraviti konec, ne meni pa se za krave, prasice in kokoši, ki jih sam pobija zaradi mesa.

Tanabu je poudaril, da mora vsaka država spoštovati navade, ki jih imajo v prehrani in kulturi druge države, o tem pa je treba presojati znanstveno, ne pa čustveno ali politič-

no. Naglasil je, da je za skrbiljoče, da številne države, posebno zahodne, gledajo na kite kot bi bili sveta krava morja.

Ene izmed točk na zasedanju v Kioto, ki japonsko se posebno skrbi, je francoska pobuda, naj se ustvari rezervat za kite v vodah južne poloble pod stiriidesetim vzporednikom, ki bi razdelil Argentino, Čile in Severni otok Nove Zelandije. Če bi ta nacrt odobrili, bi to pomenilo hud udarec za japonski kitolov. Kljub prepovedi so jim namreč dovolili, da letno ulovijo 300 kitov v Antarktiki. Čeprav so jih zaklali v znanstvene namene, ni skrivnost, da so se dejansko vsi znasli na japonskih kroznikih. Japonci kljub temu vztrajajo pri trditvi, da so večletne »raziskave« v Antarktiki pokazale, da so si kiti dovolj opomogli in lahko prenesejo tudi nadziran lov. Ministrstvo za ribolov trdi, da so nekatere vrste kitov v Antarktiki tako številne, da ogrozijo druge zivalske vrste in ovirajo porast manj plodnih kitov, na primer modrega kita. Angleski znanstvenik Sidney Holt, član znanstvenega odbora komisije za kite, je novinarjem pojasnil, da to sploh ni res, češ da ni znanstvenih dokazov, da bi se nekatere vrste kitov množile.

Japonski naravovarstveni aktivist zahteva uresničitev rezervatov za kite (Telefoto AP)

V nekdanji japonski prestolnici Kioto se je včeraj začelo 45. letno zasedanje (Telefoto AP)

ZDA / NA TOVORNI LADJI NAMENJENI V MEHIKO

Ameriška obalna straža zaplenila 4 tone kokaina

MIAMI BEACH (Florida) - Ameriške oblasti so zaplenile verjetno doslej največjo količino kokaina. Na ladji na Tihem oceanu blizu Paname, ki so jo ameriški patrolni colni sedaj pripeljali do Floride, so namreč zasegli kar stiri tone kokaina.

Ladjo - gre za tovorno ladjo »Sea Chariot« - je prvi opazil ameriški helikopter 22. aprila v mednarodnih vodah, kakih 480 kilometrov južno od Paname. Očitno se je posadki helikopterja zdela sumljiva in zato je obvestila ameriško obalno stražo, ki je naslednjega dne ladjo prestregla. Ameriški nadzorniki so s privoljenjem kapitana na krovu uvedli preiskavo in kaj kmalu nasli v pod-

palubju ogromno količino mamila. Ladja je prihajala iz ekvadorskega pristanišča Esmeraldas in je bila namenjena v mehiško pristanišče Manzanillo.

Obalna straža je kapitana prisilila, da je zaplul skozi Panamski prekop in nato v Miami, seveda v spremstvu patrolnega colna. Na Floridi so mamilo raztovorili, posadko pa priprli. Ladja Sea Chariot je registrirana v karibski državi S. Vincent, njen lastnik je pomorska družba Amex Caribbean iz Miamija, posadko pa je sestavljalo deset mornarjev iz Čila, Kolumbije in Mehike.

Na sliki (telefoto AP) Ameriška policija raztovarja mamilo.

Vodoravno:

1. naravno skrivališče zivali, 6. nenadna smrt, 9. Odisejev oče, 10. naplacio, naved, 11. mesto ob Irtsu v Rusiji, 12. podelitev imena, 13. mejna reka med Bosno in Hercegovino ter Hrvaško, 14. monarhija v Himalaji s poletnim glavnim mestom Thimpu, 15. rimska 501, 16. svečan dvorni ples iz 16. stoletja, 17. francoska igra s kartami, 19. majhno dirkalno vozilo, 20. slovenski mednarodni košarkarski sodnik (Iztok), 24. prebivalec jadranskega polotoka, 26. lesen podnozek, 29. kemijski znak za renij, 30. mesto severozahodno od Gibraltara na jugu španije (La), 31. zito, ki ga gojijo na umetno poplavljenih poljih, 32. zapustitev bojišča, 33. glavno mesto Jordanije, 34. domača oblika imena Ignacij, 35. mesto med Barletto in Barijem na jugu Italije, 36. zemeljska ozina na Malaki, 37. zavestno nesramen človek, zajedljiv posmehljivec.

Vertikalno: 1. breg, 2. kap, 3. Omsk, 4. kst, 5. Una, 6. Butan, 7. kra, 8. ctnik, 9. Rems, 10. lstran, 11. prucka, 12. Re, 13. Linea, 14. Nac, 15. Arman, 16. Nac, 17. Butan, 18. D, 19. pavana, 20. ecarte, 21. kart.

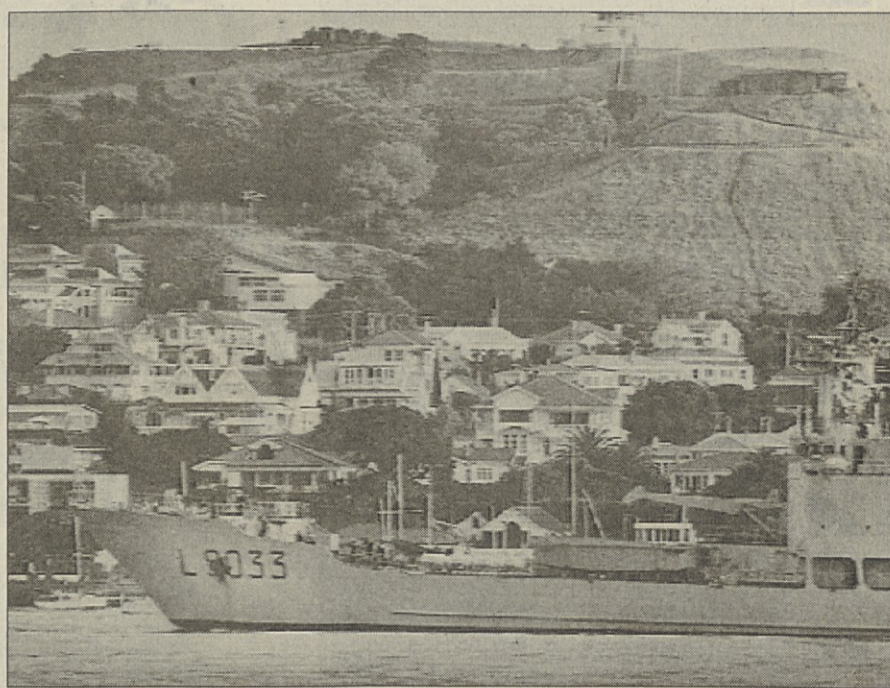
RESITEV

NOVA ZELANDIJA / PRVIČ PO 9 LETIH

Francoska vojna ladja zaplula v novozelandski Auckland

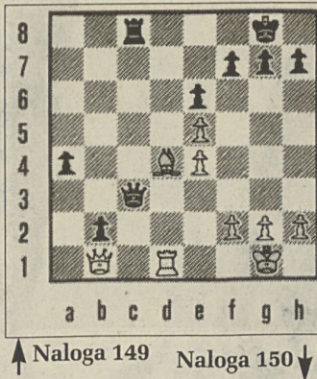
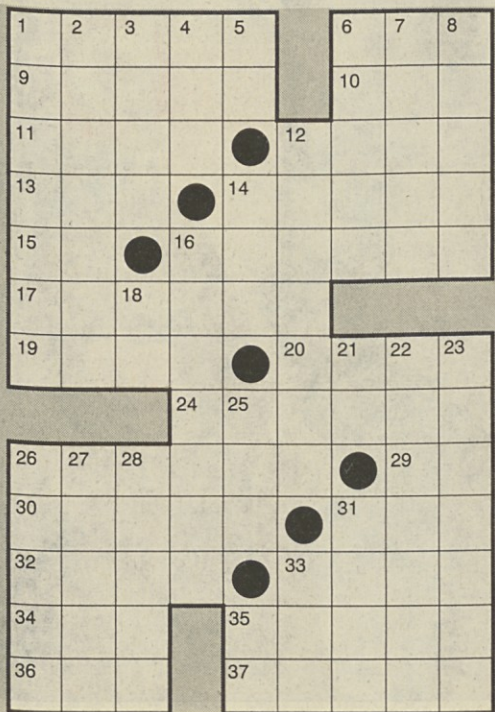
Državi »pokopali« incident z ladjo Rainbow Warrior

AUCKLAND - Prvic po devetih letih je zaplula v novozelandsko pristanišče Auckland neka enota francoske vojne mornarice. Prav v Aucklandu so francoski tajni agenti leta 1985 minirali ladjo Greenpeacea Rainbow Warrior, ki je nameravala motiti francoske jedrske poskuse na atolu Mururoa. V eksploziji je bil ubit neki fotograf, atentat pa je dodobra skalil francosko-novozelandske odnose. Z leti pa se je vse postopoma umirilo, tako da je leta 1991 tedanji francoski premier Michel Rocard obiskal Auckland in uradno »pokopal incident«. »Dialog med nami in Francijo je iz dneva v dan večji«, je navedel novozelandski zunanji minister Don McKinnon.

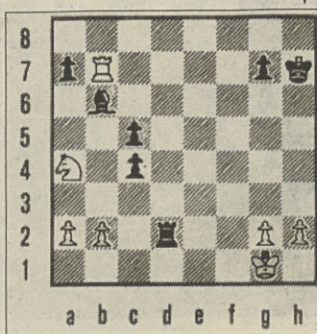

Francoska desantna ladja za prevoz amfibijskih tankov pred Aucklandom (Telefoto AP)

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

Naloga 149

Naloga 150

Sahovska naloga st. 147
Hamann - Brink - Klausen / Hastings 1962/63

Po odigranih otvoritvenih potezah je beli zdel izkoristiti malce nezasciteni črni figuri na daminem krilu. Črni, ki je na potezi, se je zavedel kritičnega položaja in je s protikombinacijo razorožil bele. Reševalci, kako poteka vrstni red potez, ki omogoči črnemu, da doseže materialno prednost?

Sahovska naloga st. 148
Evans - Karakljajic / Regio Emilija 1962

Za falango belih kmetov se tudi bele figure počutijo varne, saj črni po odprtih linijah le težko izvede odločilni prodor. V nastalem položaju pa črni, ki je na potezi, izkoristi priloznost in izpelje odločilni vdor v beli tabori. Na

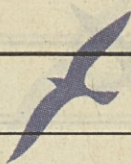
katerem polju se odigra zadnje dejanje paritje?

Resitev naloge st. 145

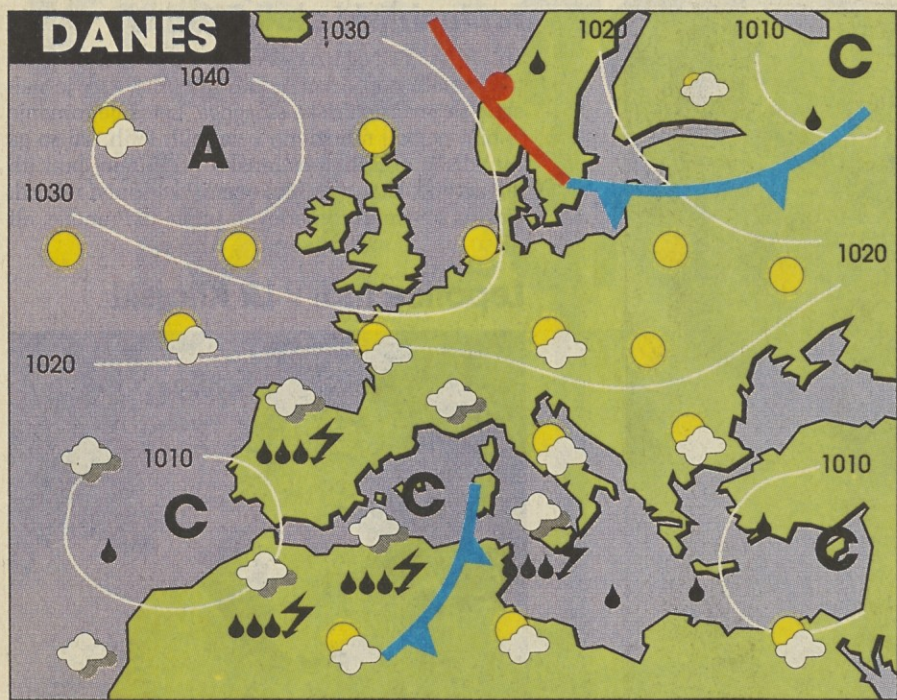
Da bodo prišli beli lovci do prave veljave, beli za napad zrtvuje trdnjavo. 1.Tg6!! Kg6: 2.Dg4+! V napadu se vključi bela dama, ki poruši obrambni zid črnih kmetov. 2...Kh7 3.Lf5+ Tf5: 4.Df5+ Kg8 5.Dg6+ Kf8 6.Ld6! in na koncu se je ulovila črna dama. Črni se vda!

Resitev naloge st. 146

V obrambnih prizadevanjih črnega se je pokazala resilna bilka s potezo 1...Tg2!! ki spleta belemu kralju matno mrežo (2.fe6 Sf4 mat!). Na 2.Kg2: sledi 2...Se3+ sah in črni zmaga. Beleu ne pomaga niti nadaljevanje: 2.Dd5: Th2+ 3.Kh2: ed5 z dobljeno končnico črnega!

EVROPA / V SREDOZEMLJU NESTALNO

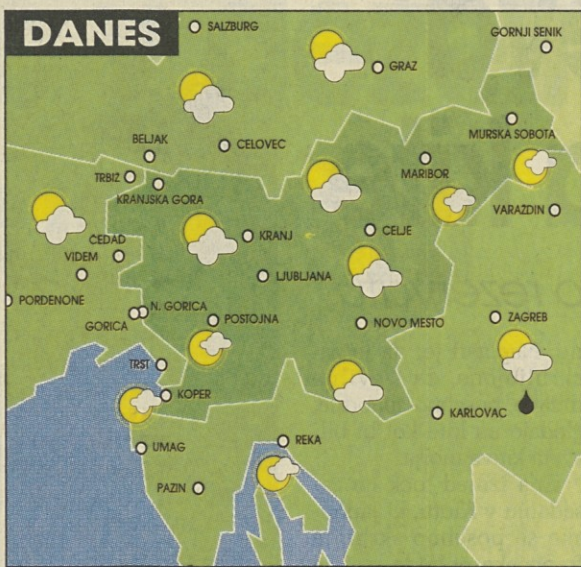

Vremenska slika:
Nad severnim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska, nad Sredozemljem pa plitvo območje nizkega zračnega pritiska. Z vzhodnimi vetrovi priteka k nam v višinah razmeroma topel in malo manj vlažen zrak.

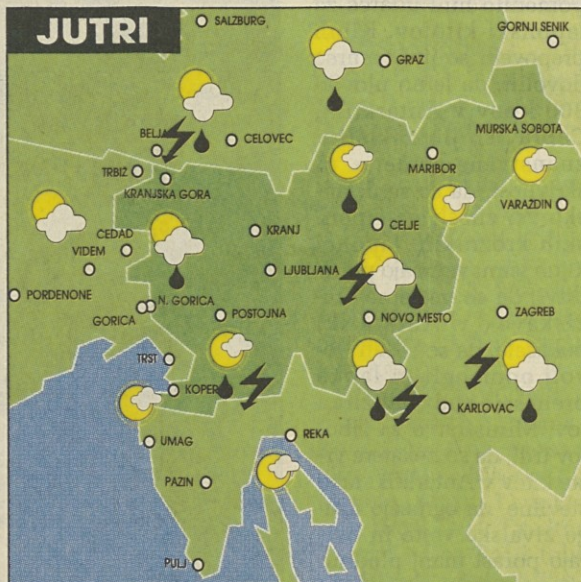
ALPE JADRAN / VEČINOMA SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

Slovenija: Dopoldne bo pretežno jasno, popoldne v notranjosti delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Najvišje dnevne temperature bodo od 18 do 23°C.

Sosednje pokrajine: Prevladovalo bo sončno, le v gorskem svetu bodo popoldne posamezne plohe ali nevihte.

V Sloveniji
V sredo se ne bo večje spremembe vremena.

Obeti
V četrtek se bo pooblašilo, občasno bo deževalo.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih se odvija brez zastojev.

V VEDNOST

Značilnosti vetrov pri nas

TONE PLANINSEK

Slovenija leži v srednji Evropi. Na severu in zahodu ležijo Alpe, na jugu in jugovzhodu pa Dinarsko gorstvo. V prosti atmosferi prevladujejo na naših geografskih širinah zahodni vetrovi - od jugozahodnika do severozahodnika. Vetrovi v splošnem raji obtečejo oviro kot da bi pihali ceznjo. Gorstva okoli Slovenije na ta način ščitijo to področje pred močnimi vetrovi. Za naše kraje je značilno, da se močni vetrovi pojavljajo razmerno redko, v glavnem le ob izrazitih vremenskih procesih. Iz obdelave povprečnih urnih

	Ljubljana	Maribor
v odstotkih		
do 2 m/s	74.5	57.7
2.1 - 5.0 m/s	23.8	33.1
nad 5 m/s	1.7	9.2

Podobno velja za druge nizje ležeče kraje po Sloveniji, razen za Primorsko, kjer so močnejši vetrovi pogostejši. V Sloveniji tako prevladujejo sibi vetrovi, ki na splošno pomenijo slabše pogoje za širjenje onesaženja.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 7. in ob 13. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIUBLJANA..... 10/21	HELSINKI..... 9/14
TRST..... 18/25	STOCKHOLM..... 5/19
CELOVEC..... 11/17	KÖBENHAVN..... 10/21
BRNIK..... 8/22	MOSKVA..... 1/24
MARIBOR..... 14/20	BERLIN..... 13/25
CELJE..... 11/20	VARSAVA..... 9/24
NOVO MESTO..... 10/20	LONDON..... 10/18
NOVA GORICA..... 15/25	AMSTERDAM..... 12/25
MUR. SOBOTA..... 13/20	BRUSELJ..... 11/21
PORTOROŽ..... 14/24	PARIZ..... 10/18
POSTOJNA..... 12/21	DUNAJ..... 9/23
ILIRSKA BISTRICA..... 9/22	MÜNCHEN..... 7/24
KOČEVJE..... 8/19	ZÜRICH..... 8/23
CRNOMELJ..... 9/21	ZENEVA..... 9/20
SLOV. GRADEC..... 10/16	RIM..... 12/22
BOVEC..... 12/20	MILAN..... 12/24
RATEČE..... 9/18	BEOGRAD..... 12/22
VOGEL..... 8/12	BARCELONA..... 16/20
KREDARICA..... 0/1	BUKAREŠTA..... 11/19
VIDEM..... 17/26	ISTAMBUL..... 11/15
GRADAC..... 11/21	MADRID..... 12/26
MONOSTER..... 13/20	LIZBONA..... 12/22
ZAGREB..... 13/21	ATENE..... 15/21
REKA..... 19/25	TUNIS..... 16/27
	MAITA..... 10/24
	KAIRO..... 17/30

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.35 in zšlo ob 20.23. Dan bo dolg 14 ur in 48 minut. Luna bo vzšla ob 00.38 in zšla ob 10.19.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Vodnarja, element zrak. Dan je primeren za setev, presajanje in nego vrtnega, okrasnega in balkonskega cvetja. Nabiramo lahko tudi zelisa.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko NP, Bohinjsko NP. Jadransko morje: Portorož NP, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 16,2°C, Pulj NP, Losinj NP, Split 17,0°C, Hvar 17,3°C, Vis 17,4°C, Hvar 16°C. Reke: Mura (G. Radgona) 11,6°C, Sava (Radece) 14,6°C, Savinja (Lasko) 12°C, Ljubljanka (Moste) 12,1°C, Bistrica (Sodražica) 10,5°C, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) 10,9°C, Gradascica (Dvor) 9,4°C, Iska (Iska) 9,8°C.
PLIMOVANJE
Danes: ob 5.31 najnižje -57 cm, ob 11.56 najvišje 27 cm, ob 17.09 najnižje -17 cm, ob 23.09 najvišje 47 cm Jutri: ob 6.05 najnižje -54, ob 12.38 najvišje 24 cm, ob 17.45 najnižje -11 cm, ob 23.40 najvišje 41 cm

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Vsakršna vaša pobuda bo danes naletela na gluha ušesa, zato se raje temeljite pripravite na novo prilagoditev, ko boste lahko uspešno uveljavili svoje ideje.

BIK 21-4/20-5: Z nekom bosta združila vse svoje sile za večji finančni uspeh, kljub temu pa bi morali vsako ponudbo temeljito pregeriti, preden se boste dokončno odločili.

DVOJČKA 21-5/21-6: Trenutno živite na robu svojih zmognosti, zato ne bodite presenečeni, če bo takšen način življenja pustil posledice na vašem zdravju.

RAK 22-6/22-7: Vasa živahnost je na vrhuncu, tako polni ste energije in volje, da le naredite tisti usodni korak, za katerega ste sedaj prepricani, da vodi k zmagi.

LEV 23-7/23-8: V naslednjih dneh se bo pokazalo, da je zelo pomembno koga poznate in manj pomembno, kaj znate sami narediti. Ne sramujte se obrniti s prošnjo na pravi naslov.

DEVICA 24-8/22-9: Ponovno boste ukrepali popolnoma prijetno, tako da se tudi vašim najbližjim ne bo sanjalo, kaj pravzaprav naklepate. Nepricakovana sreča pri investiranju.

TEHNICA 23-9/22-10: Pocutili se boste sicer povsem v redu, vendar pa vas občasne prebavne motnje opozarjajo, da se zadnje case niste držali vseh pravic. Rekreirajte se!

ŠKORPIJON 23-10/22-11: Za vas se začena živahno in dinamično družabno življenje, ko se boste težko upirali vsem povabilom. Zal pa boste izgubili nekega oboževalca.

STRELEC 23-11/21-12: Pridno se boste posvetili projektom, ki vas prav sedaj lahko pripeljejo najbližje k željenim in točno določenim ciljem. Nagrad za vas trud prihaja.

KOZOROG 22-12/20-1: Tudi če boste morali vložiti nečloveške napore, se potrudite ostati mirni in hladnokrni, sicer ne boste mogli rešiti problema, ki so vam ga zakuhali v službi.

VODNAR 21-1/19-2: Nobenega posebnega znamenja ni, da bi imeli kakšno zdravstveno težavo. Poskrbite, da se vam ne ponovi prejšnji problem z zdravjem.

RIBI 20-2/20-3: Kot rezultat trdega dela v zadnjem obdobju sledi majhno, vendar lepo napredovanje. Otrsteti se morate le se fobije, da vam nekdo iz bližnje okolice zeli slabo.

Kralj Matjaž in njegovi psi na budimškem gradu

Ob zverinah z Vzhoda so dogle prljazni kužki

BUDIMPEŠTA / NAJVEČJA EVROPSKA RAZSTAVA PSOV

Sejem v Budimpešti

Madžari so na stadion Nep privabili skoraj sedem tisoč pasjih lastnikov iz vse Evrope, vendar tudi na tisoče vzhodnoevropskih mešetarjev

TONE HOČEVAR

BUDIMPEŠTA - Budimpešta postaja velika evropska prestolnica. Se malo, pravijo, pa bo spet taka, kot je bila pred prihodom ruskih »osvoboditeljev« pred pol stoletja. Stare realsocialistične izložbe se umikajo velikim zahodnim podjetjem, oguljene napise v madžarscini zamenjujejo bleščeča angleska, nemška, francoska imena. Kar prodajajo v bogatih novih trgovinah, je brzkone bolj namenjeno milijonom turistov z zahoda kot domačinom, ki so jim cene skoraj nedosegljive.

Kar je bilo desetletja skrito za »železno zaveso«, je zdaj vabljivo, zato ni čudno, da je tudi na največjo letošnje evropsko razstavo psov na budimpeštanski stadion Nep prišlo na tisoče in tisoče pasjih lastnikov in ljubiteljev z evropskega zahoda, severa in juga. Na tisoče jih je pripotelo tudi z evropskega vzhoda in prav to je privedel tako zelo popestrilo, da je bila v mogočni sportni palaci podobna najimnitenjšim razstavam v Angliji, na travnikih okrog dvorane vzhodnoevropskim pridelitvam preteklih desetletij, na ulicah okrog stadiona pa ciganskemu taboru.

Ob stadionu, ki je se vedno »ljudski«, ceravno so casi, ko so mu nadeli to ime, že davno mimo, imajo v Budimpešti ime nitno dvorano, ki so jo sponzorji lepote pasjega prvenstva okrasili tako, da ni prav nič zao-

stajala za opevano birminghamsko sejemsko dvorano, kjer prirejajo največjo pasjo razstavo na svetu, sloviti Crufts. Pršli so uenci stirozoci britanskih kraljevih letalskih sil, njihovi vrstniki iz nemške policije, madžarski policisti so »plesali« na madžarsko in dunajsko glasbo, pse pa kukali na vse strani, ker nastopov niso bili vajeni. Ko so izbirali najlepše, tiste, ki jim bodo prva mesta na evropski razstavi bržčas prinesla lepe denarce, madžarski pridelitelji niso bili slabši od britanskih, nemških ali francoskih.

Tam, kjer niso odločali organizatorji, je bila podoba drugačna. Predvsem »vzhodnjaki«, razstavljalci iz Madžarske, Romunije, Srbije, Litve, Latvije, Estonije, Ukrajine in Belorusije, so pred sodnike in gledalce privlekli na stotine psov, ki komajda sodijo na razstave, nikakor pa ne v mesta, parke, v visoke stolpnice, kjer dandanes živi velika večina evropskih »pasjih državljanov«. Ob kavkaskih, srednjeazijskih, južnoruskih in romunskih ovčarjih so se celo srplaninca z Balkana zdeli kot ovčice. Med terierji, ki v Evropi veljajo za prijazne družne kužke, je bilo na desetino crnih ruskih terierjev, ki sodijo samo v policijske roke, pa bulterierjev in staffordskih terierjev, ki so jih razkazovali mladenici, podobni filmskim Rambom.

Za visoko ograjo stadi-

ona Nep stadiona so vsi, ki niso vstopali skozi glavni vhod, videli vse, kar je v »evropsko« Budimpešto napredaj pripeljal nekak bratski vzhod. Vsaj deset tisoč onemoglih mladicev vsah pasem je na razbeljenih pločnikih iskalo nove lastnike. Ko je bilo razstave konec, so se jim za ograjo pridružili psi z razstave. Za pot domov, za golaz in časo piva, za malo lažje življenje so razstavljalci z obubožnega evropskega vzhoda prodajali celo prvake, s pokali in medaljami vred.

Ovčar pull je bil simbol evropskega lepote pasjega prvenstva

Vse fotografije: Tone Hočevár